MINISTERUL SĂNĂTĂŢII AL REPUBLICII MOLDOVA

***

SERVICIUL DE SUPRAVEGHERE DE STAT A SĂNĂTĂȚII PUBLICE

***

CENTRUL NAŢIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

SUPRAVEGHEREA DE STAT A SĂNĂTĂŢII PUBLICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

(RAPORT NAȚIONAL, 2016)

CHIȘINĂU, 2017

CZU: 351.77:614(478)(047)
S 95

SUPRAVEGHEREA DE STAT A SĂNĂTĂŢII PUBLICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA
(Raport Național, 2016)

Sub redacția:
Iurie PÎNZARU, Director general al Centrului Național de Sănătate Publică, adjunctul medicului șef sanitar de stat al Republicii Moldova,dr.med., conf.univ.,

Colectivul de autori:
Valeriu PANTEA, dr.med.,conf.cercet., (resp. de ediție), Ion BAHNAREL, dr.hab.med.,prof.univ., Ion ȘALARU, Constantin SPÎNU, dr.hab.med.,prof.univ., Nicolae FURTUNĂ, Ala HALACU, Ana VOLNEANSCHI, dr.med. conf.cercet., Ecaterina BUSUIOC, Ștefan GHEORGHIŢĂ, Mariana APOSTOL, Natalia CATERINCIUC, dr.med., Petru SCOFERȚA, dr.med.,conf.cercet., Laura ȚURCAN, dr.med., Octavian SAJEN, dr.med, Silvia STRATULAT, Vladimir SLIUSARI, Vera LUNGU, dr.med., Anatolie MELNIC, dr.med., Svetlana PRUDNICIONOC, Raisa SCURTU, Natalia SILITRARI, Natalia COSTIC, Alina CATARAGA, Carina MANOLE, Andrei CIBURCIU, Maxim MOGOREAN, Iurie MALANCIUC, dr.med., Nelea TABUNCIC, Varfolomei CALMIC dr.med.,, Mariana TUTUNARU, dr.med., Ion URSULEAN, Veaceslav VASILIEV, Constantin IULARJI, Tatiana MANCEVA, Elena Jardan, Stefan CONSTANTINOVICI, ș.a.

Compilare și tehnoredactare computerizată de:
Alexandru BUGA, *medic epidemiolog, Gheorghii Țurcanu, medic igienist*

Exprimăm mulţumiri medicilor şefi şi specialiştilor Centrelor de Sănătate Publică municipale, raionale și departamentale, Centrului Naţional de Management în Sănătate pentru contribuţia la colectarea şi prezentarea datelor statistice anuale.

Supravegherea de stat a sănătăţii publice în Republica Moldova: (Raport naţional, 2016)/ colectivul de aut.: Valeriu Pantea, Ion Bahnarel, Ion Şalaru [et al.] ; sub red.: Iurie Pînzaru; Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice, Centrul Naţional de Sănătate Publică – Chişinău: Centrul Naţional de Sănătate Publică, 2017. – 218 p.
300 ex.

ISBN 978-9975-4027-9-8.

© CNSP 2017 (www.cnsp.md) // Toate drepturile asupra prezentului document aparţin Centrului Naţional de Sănătate Publică. Reproducerea materialelor este permisă doar cu acordul conducerii CNSP și indicarea sursei.

CUPRINS

INTRODUCERE **4**
Capitolul I. ACTIVITATEA DE ELABORARE ŞI IMPLEMENTARE A **5**
CADRULUI LEGISLATIV ŞI NORMATIV **5**
autori: Alexandru Buga, Gheorghe Prașca **5**
Capitolul II. ASIGURAREA SERVICIULUI SSSP CU PERSONAL **6**
autor: Valeriu Pantea, dr.med.,conf.cercet **6**
Capitolul III. PROMOVAREA SĂNĂTĂŢII ŞI CONTROLUL BOLILOR NETRANSMISIBILE **7**
3.1. Promovarea sănătăţii 7
autor: Natalia Silitrari 7
3.2. Prevenirea bolilor netransmisibile 9
autori: Ion Șalaru, Iurie Malanciuc, dr.med., Nelea Tabuncic 9
3.3. Controlul tutunului 14
autor: Varfolomei Calmîc, dr.med. 14
Capitolul IV. PROTECŢIA SĂNĂTĂŢII **17**
4.1. Starea de sănătate a copiilor determinată de unii factori ai mediului instructiv-educativ 17
autori: Mariana Tutunaru, dr.med., Tatiana Dănilă 17
4.2. Sănătatea angajaţilor în relaţie cu factorii de risc din mediul ocupaţional 20
autori: Semion Zamfir, Veaceslav Vasiliev 20
4.3. Sănătatea mediului 23
autori: Ion Șalaru, Maxim Mogorean 23
4.4. Siguranța chimică și toxicologie 32
autori: Iurie Pînzaru, dr. med., Tatiana Manceva, Elena Jardan, Elena Sanduleac, Gheorghii Țurcanu, Mariana Zavtoni 32
4.5. Igiena Transporturilor 44
autor: Carina Manole 44
4.6. Siguranța alimentelor 47
autor: Andrei Ciburciu 47
4.7. Siguranța materialelor de construcție și finisare 50
autor: Ștefan Constantinovici 50
Capitolul V. SUPRAVEGHEREA, PREVENIREA ŞI CONTROLUL BOLILOR **51**
TRANSMISIBILE. **51**
5.1. Supravegherea și controlul bolilor prevenibile prin vaccinări 51
autori: Anatolie Melnic, dr.med., Laura Țurcan, dr.med. 51
5.2. Situaţia epidemiologică la holeră şi bolile diareice acute 57
autori: Natalia Caterinciuc, dr. med., Vasile Sohoțchi, Ion Bîrcă, Vladimir Sliusari 57
5.3. Infecțiile zooantroponoze 61
autori: Natalia Caterinciuc, dr. med., Arcadie Guțu, Victoria Slivinschi 61
5.4. Supravegherea epidemiologică a hepatitelor virale 64
autori: Ștefan Gheorghișa, Constantin Spînu, dr.hab.med., , Silvia Stratulat, Nicolai 64
Burduniuc, Octavian Sajen, dr.med. 64
5.5. Supravegherea epidemiologică a infecției cu HIV 70
autori: Ștefan Gheorghița, Silvia Stratulat, Nicolae Bordeniuc 70
5.6. Supravegherea şi controlul infecţiilor asociate asistenței medicale, rezistență antimicrobiană și dezinfecție. 74
autori: Ecaterina Busuioc, Ștefan Gheorghița, Ștefan Surdu, Vladimir Dumitriu, Nadejda Morărescu 74
5.7. Rezistența antimicrobiană. 76
autori: Nicolae Furtună, Olga Burduniuc, dr.med. 76
5.8. Aspectele supravegherii epidemiologice și virusologice ale gripei, IACRS și SARI. 77
autori: Ștefan Gheorghița, Petru Scoferța, dr. șt. med., conf. cercet., Constantin Spînu, dr. hab. șt. med., Alina Druc, Dumitru
Capmari, Mariana Apostol, Igor Spînu, dr. șt. med. 77
Capitolul VI. ACTIVITATE DE LABORATOR ÎN DOMENIUL SUPRAVEGHERII SĂNĂTĂŢII PUBLICE. **81**
autori: Ala Halacu, Natalia Costic, Svetlana Prudnicionoc, Olga Burduniuc, dr.med., Alina Cataraga, Mariana Apostol, Vera Lungu, dr. med., Raisa Scurtu, Constantin Iularji, Ion Ursulean **81**
6.1. Investigații microbiologice. 83
6.2. Controlul sanitaro – microbiologic 84
6.3. Investigații bacteriologice. 86
6.4. Investigații serologice. 93
6.5. Investigațiile moleculare-biologice 96
6.6. Investigații de laborator la enteroviroze și infecțiile respiratorii virale acute. 98
6.7. Investigații la invaziile parazitologice. 99
6.8. Analiza activității în domeniul diagnosticului de laborator sanitaro-igienic 101
6.9. Încercări de laborator ale factorilor fizici. 107
6.10. Încercări radiologice de laborator. 108
Capitolul VII. CERCETĂRILE ŞTIINŢIFICE ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂŢII PUBLICE **111**
autori: Ana Volneanschi dr. med. 111
Capitolul VIII. COLABORAREA INTERNAŢIONALĂ **114**
autori: Olga Irimca, Valeriu Pantea, dr.conf. **114**
ANEXE……. **117**

INTRODUCERE

Raportul național ”Supravegherea de stat a sănătăţii publice în Republica Moldova” (ediția 2016), reprezintă o lucrare științifico-practică, bazată pe analiza statistică și interpretarea descriptiv-comparativă a datelor privind activitatea Centrului Național de Sănătate Publică și Centrelor teritoriale de Sănătate Publică în domeniul prevenirii și profilaxiei bolilor, protecției și promovării sănătății, determinării factorior de risc pentru sănătatea populației ș.a.

Lucrarea are ca scop descrierea activităților Serviciului de supraveghere de stat a sănătăţii publice direcționate spre realizarea implementării principiilor și prevederilor Legii nr. 10-XVI din 02.03.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Strategiei Naționale de Sănătate Publică pentru anii 2014-2020 aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1032 din 20.12.2013, Politicii Naționale de Sănătate a Republicii Moldova pentru anii 2007-2021, altor acte normative și directive pentru domeniul de sănătate.

Informațiile cuprinse în raport sunt bazate pe datele statistice oficiale, rapoarte/ dări de seamă, prezentate de instituțiile Serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice, conform rezultatelor de supraveghere a sănătății publice și activitate de laborator, inclusiv rezultatele activității de cercetare-inovare obținute de către savanții Centrului Național de Sănătate Publică (CNSP).

La elaborarea przentului Raport national s-a ținut cont de experiența subdiviziunilor CNSP, Centrelor de Sănătate Publică municipale și rationale în modalitatea de abordare a principiilor de evaluare a factorilor de risc în raport cu determinantele sănătății.

Activitățile organizate de instituțiile Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății publice, fără ezitare contribuie la ameliorarea și fortificarea indicatorilor de sănătate a populației țării, inclusiv prin intermediului intervențiilor multidisciplinare și intersectoriale.

Asigurarea securității epidemiologice și igienice a statului a conturat o nouă viziune în cadrul Reformei serviciului de laborator prin crearea a zece Centre de Sănătate Publică de performanță cu laboratoare modernizate și echipamete din suportul Uniunii Europene și Guvernului Japoniei (JICA), care vor reduce presiunea asupra agentului economic și vor determina un spectru mai extins a cercetărilor de laborator și a factorilor de risc din mediul occupational, habitual, educational etc.

Raportul în cauză va servi drept instrument de abordare sistemică a problemelor de sănătate publică și de integrare a eforturilor intersectoriale de ameliorare a calității vieții și sănătății populației pe parcursul întregii vieții, în deosebi în perioadele cu un risc sporit pentru diferite grupuri de populație.

Rezultatele descrie în Raportul national a activității Serviciului de Supraveghere vor orienta și în continuare instituțiile de resort la extinderea acțiunilor de promovare a sănătății, prevenire a maladiilor și protecție a sănătății.

Actuala ediție este destinată unui cerc larg de utilizatori care activează sau efectuează cercetări în domeniul supravegherii sănătății publice, igienei, epidemiologiei, medicilor de familie, specialiștilor din administrația publică locală și centrală, precum și ca suport didactic și de cercetare pentru profesorii, doctoranzii și studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu”, Colegiilor de Medicină din țară.

Iurie PÎNZARU
Director general,
adjunctul medicului șef sanitar
de stat al Republicii Moldova,
dr.med., conf.univ.

Capitolul I. ACTIVITATEA DE ELABORARE ŞI IMPLEMENTARE A CADRULUI LEGISLATIV ŞI NORMATIV

autori: Alexandru Buga, Gheorghe Prașca

În realizarea sarcinilor de supraveghere de stat a sănătății publice: de prevenire și profilaxie a bolilor, protecție și promovare a sănătății, anul 2016 s-a marcat prin acțiuni de reformare a Serviciului și prin continuarea activității de fortificare a suportului, normativ și metodic, cu ajustarea acestora la legislația Uniunii Europene; acțiuni necesare care vin să fortifice suportul legal pentru îmbunătățirea sănătății populației și prevenirea bolilor.

În anul 2016 s-a inițiat procesul de reformare a Serviciul de laborator, în conformitate cu Ordinul MS nr. 184 din 25.03.2016 Cu privire la modernizarea și reorganizarea serviciului de laborator al SSSSP. Ca urmare, a fost fortificată baza tehnico-materială și create 10 CSP cu laboratoare de performanță care au avut ca obiectiv implementarea metodelor noi cu utilizarea echipamentului de înaltă performanță.

Numeric indicînd, au fost avizate: 2 proiecte de Legi, 37 de Hotărîri de Guvern, 105 avize la acte legislative a altor autorități, 37 proiecte de Ordine și 29 proiecte de Dispoziții ale Ministerului Sănătății, 71 de ghiduri și instrucțiuni metodice, 3 Hotărîri ale colegiului Ministerului Sănătății.
Din cele mai importante se enumără:

- Hotărîrea de Guvern nr.516 din 27.04.2016 ”Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului sanitar privind formulele de început și formulele de continuare ale preparatelor pentru sugari și copii mici ”;
- Hotărîrea de Guvern nr. 1025 din 07.09.2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătăţii persoanelor expuse acţiunii factorilor profesionali de risc;
- Hotărîrea de Guvern nr.1056 din 15.09.2016 Regulamentul sanitar privind enzimele alimentare, aprobat;
- Hotărîrea de Guvern nr. 1063 din 16.09.2016 ”Programului Naţional pentru implementarea Protocolului privind Apa şi Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025”.
- Hotărîrea de Guvern nr. 1065 din 19.09.2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun şi produsele conexe;
- Hotărîrea de Guvern nr.1164 din 22.10.2016 cu privire la Programul naţional de prevenire şi control al infecţiei HIV/SIDA şi infecţiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020;
- Hotărîrea de Guvern nr. 1210 din 03.11.2016 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind asigurarea radioprotecţiei şi securităţii radiologice în practicile de medicină nucleară
- Hotărîrea de Guvern nr. 1406 din 26.12.2016 cu privire la modificarea şi completarea Hotărîrii Guvernului nr.533 din 13 iulie 2011 Cu privire la aprobarea Listei şi tarifelor serviciilor contra cost din sfera sănătăţii publice prestate persoanelor fizice şi juridice;
- Proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Programului Naţional privind controlul tutunului pentru anii 2017-2021.
- Dispoziția MS nr.282d din 13.05.2016 ”Cu privire la implementarea Hotărîrii de Guvern nr.516 din 27.04.2016”;
- Ordinul MS nr.184 din 25.03.2016 Cu privire la modernizarea și reorganizarea serviciului de laborator al SSSSP;
- Ordinul nr. 352 din 13.05.2016 cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice ”Evaluarea toxicologică rapidă de laborator a articolelor polimerice pe cultură celulară Tetrahymena piryformis”;
- Ordinul MS nr.779 din 10.10.2016 ”Cu privire la implementarea Hotărîrii Guvernului nr.1056 din 15.09.2016”;
- Ordinul comun al MS și ANSA ”Cu privire la fortificarea măsurilor de prevenire și control al salmonelozelor, toxiinfecțiilor alimentare și a altor boli diareice acute cu cale alimentară de

transmitere nr.787/311 din 13.10.2016, ș.a.

- Ordinul MS nr. 829 din 26.10.16 ”Privind implementarea Hotărîrii Guvernului nr.1000 din 23.08.2016 cu privire la aprobarea Programului național de promovare a sănătății pentru anii 2016-2020”;

Pe parcursul anului 2016 specialiștii Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice au efectuat supravegherea de stat a sănătății publice, în conformitate cu domeniile de competență a Ministerului Sănătății, conform prevederilor Legii nr. 10/2009 și actelor sublegisltaive în vigoare.

Capitolul II. ASIGURAREA SERVICIULUI SSSP CU PERSONAL

autor: Valeriu Pantea, dr.med.,conf.cercet

Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice (SSSSP), pe parcursul său istoric, a deținut un număr diferit de state scriptice de funcții și personal, fiind determinat în mare parte cât de starea de sănătate a populației, atât și de problemele medico-sociale care necesitau a fi soluționate, dar și de potențialul socio-economic de dezvolatre al țării.

Totodată, începând cu anii ‘90 ai sec. XX numărul statelor scriptice treptat a avut o tendință de descreștere, motivele căreia nu toteauna aveau un argument raportat la sarcinile pe care urma să fie executate de către Serviciu. În mare parte, reducerea a fost determinată de criza economică prin care continuă să traecă societatea și economia națională.

Astfel, pe parcursul anilor 1990-2016 statele de funcții în SSSSP au fost reduse de cca 2,4 ori, respectiv unitățile funcțiilor de medici au fost reduse de cca 1,4 ori, iar ale lucrătorilor cu studii medii medicale sau redus de cca 4,6 ori (Figura 1).

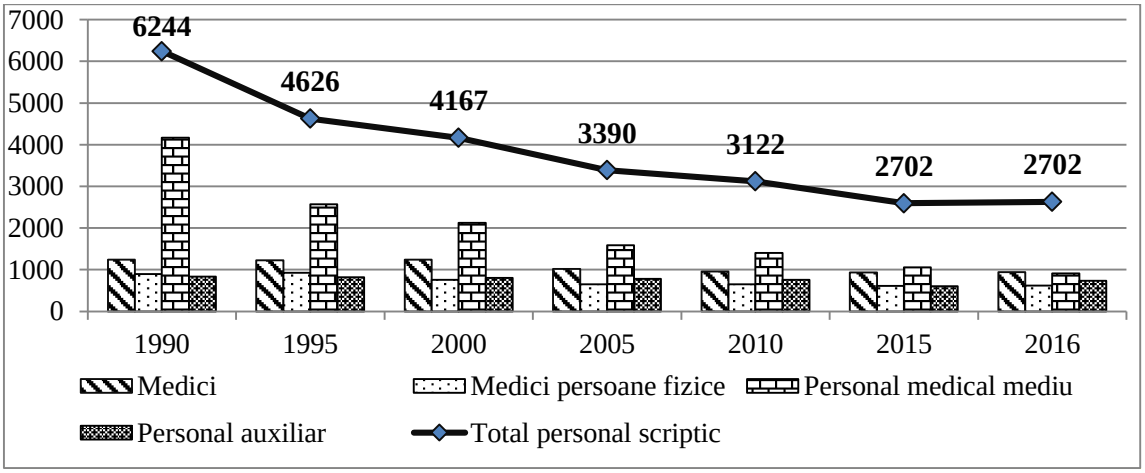

Figura 1. Dinamica asigurării cu resurse umane ale Serviciului SSSP în a.a.1990-2016 (abs.)

*) Medici de profil – fără unitățile personalului de conducere

**) Se înregistrează o creștere relativă în a.2016 (față de a.2015) pe seama angajării tinerilor specialiști.

În structura personalului fizic angajat, pentru prima dată se constată o egalare relativă a ponderii medicilor, în raport cu numărul de personal cu studii medii medicale angajate, fapt în mare parte determinat de exodul peronalului, dar și de procesul de reformare în instituțiile serviciului de laborator. Prin urmare, în a.2016 structura personalului fizic în Serviciu a constituit respectiv: medici 31,3%, personal cu studii superioare nemedicale -0,7%, personal mediu medical (asistenți) -36,7% și 31,2% - personal auxiliar (Figura 2).

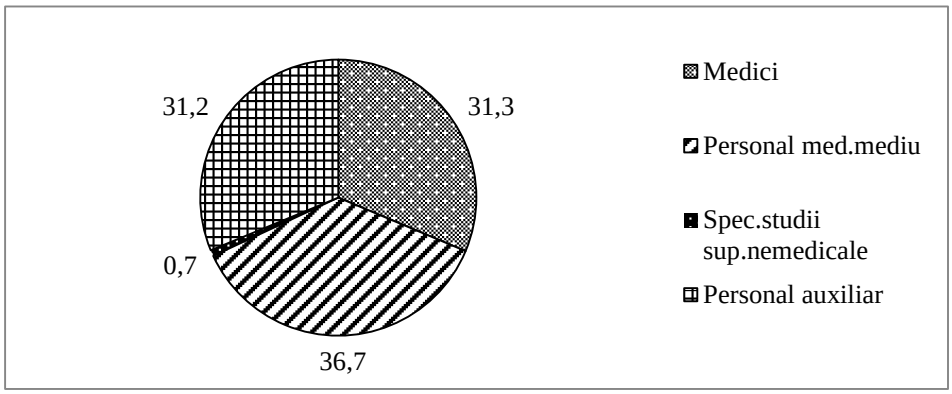

Figura 2. Structura resurslor umane ale Serviciului SSSP (în % la 01.01.2017, conform formularului statistic nr.18)

Rezultatele analizei datelor a structurii de vârstă a persoanelor anagajați din Serviciu atestă că în rândul medicilor circa 45,0 % sunt de vârstă pre-pensionară și pensionară.

O situație relativ analogică se observă și în rândul personalului cu studii medii de specialitate, unde acestea de alcătuiește circa 40% de vârstă prepensionară și pensionară.

Capitolul III. PROMOVAREA SĂNĂTĂŢII ŞI CONTROLUL BOLILOR NETRANSMISIBILE

3.1. Promovarea sănătăţii

autor: Natalia Silitrari

În scopul promovării sănătății populației și favorizării adoptării comportamentelor sănătoase la toate etapele vieții, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Programul național de promovare a sănătății pentru anii 2016 – 2020 (HG nr. 1000 din 23.08.2016). Obiectivele specifice al Programului sunt axate spre modificarea atitudinii și îmbunătățirea cunoștințelor în domeniul promovării sănătății la adulți, adolescenți și tineri; consolidarea capacităților specialiștilor din sectorul sănătății și specialiștilor din sectorul educației privind planificarea și implementarea acțiunilor de promovare a sănătăţii la nivel naţional şi local; promovarea și încurajarea activității fizice zilnice.

Pentru implementarea Programului a fost elaborat și aprobat de către Ministerul Sănătății, Ordinul nr.829 din 26.10.2016 ”Privind implementarea Hotărîrii Guvernului nr. 1000 din 23.08.2016 cu privire la aprobarea Programului național de promovare a sănătății pentru anii 2016-2020”, prin care s-a instituit o rețea unificată de subdiviziuni structurale și funcționale în promovarea sănătății, atât la nivel național, raional, municipal, cât și la nivel comunitar, inclusiv și în IMSP de toate nivelele.

Pentru a extinde acțiunile de promovare a sănătății la nivel teritorial, majoritatea Centrelor de Sănătate Publică au elaborat și au aprobat la Consiliile raionale programe teritoriale de promovare a sănătății pentru anii 2016 – 2020.

Intervențiile de promovare a sănătății sunt bazate pe cost-eficiență și includ măsuri de promovare a unui stil de viață sănătos, comunicare eficientă cu grupurile - țintă pentru reducerea factorilor de risc principali pentru bolile netransmisibile, măsurile de prevenire comune pentru bolile transmisibile, ce țin de comportamentul individului (igiena personală, comunitară, comportamentul sexual, etc.).

În perioada de referință s-au organizat și realizat mai multe acțiuni de comunicare, informare, mobilizare socială în domeniul promovării sănătății și prevenirii bolilor în cadrul evenimentelor anuale (Zile Mondiale, naționale, săptămâni și lunare de comunicare și profilaxie). Astfel, în perioada de

referință, conform dispozițiilor Ministerului Sănătății instituțiile SSSSP și IMSP naționale și teritoriale au realizat acțiuni de comunicare și sensibilizare, inclusiv: Săptămâna Europeană de prevenire a cancerului de col uterin 24 – 30 ianuarie*;* Ziua Mondială de prevenire şi combatere a cancerului – 4 februarie*;* Ziua Mondială a Apei – 22 martie; Ziua Mondială a tuberculozei – 24 martie; Ziua Mondială a Sănătăţii – 7 aprilie; Săptămâna Europeană a Imunizărilor – 20 – 25 aprilie; Ziua Mondială fără tutun – 31 mai, Săptămâna națională ”Anticancer” – 1-10 iunie, Săptămâna Mondială de promovare a alăptării – 1-7 august, Ziua Mondială a Inimii – 29 septembrie, Ziua Națională fără alcool – 2 octombrie, Ziua Mondială a Diabetului – 14 noiembrie, Ziua Națională fără fumat – a trea zi de joi din noiembrie, Ziua Mondială de profilaxie SIDA – 1 decembrie, *etc*. Astfel, în perioada de referință s-au desfășurat **30 evenimente** de sensibilizare a publicului privind promovarea sănătății și prevenirea bolilor. De menționat, că fiecare eveniment a avut o temă sau slogan de comunicare, recomandat de Organizația Mondială a Sănătății sau alte organizații și asociații medicale internaționale.

Alte activități în domeniul promovării sănătății și prevenirea bolilor țin de realizarea acțiunilor de instruire și consolidare a capacităților, elaborarea și distribuirea materialelor informative pentru specialiștii și populație, acțiuni în comunitate, ce au inclus: desfășurarea flash-moburi, concursuri în instituții de educație și Colegiul de Medicină, cluburi de presă, distribuirea materialelor informaționale, etc. Asemenea activități au fost organizate în cadrul Săptămânii Europene a Imunizărilor, a Zilei Mondiale a Sănătății cu sloganului ”Oprește Diabetul” (7 aprilie), a Zilei Mondiale fără tutun (31 mai), Săptămâna Europeană de sensibilizare la antibiotice, etc. Aceste acțiuni au fost activ mediatizate pe pagina instituției și rețele de socializare, inclusiv și pe pagina WEB a OMS/Moldova.

Căile de comunicare sunt diverse, inclusiv publicul este informat prin intermediul paginilor WEB a Ministerului Sănătăţii, instituţiile Serviciului de supraveghere de stat a sănătăţii publice, IMSP, mass-media, comunicarea interpersonală pentru schimbarea comportamentului, etc.

Tabelul 1

Activităţi de promovare a sănătăţii pe parcursul anilor 2014 – 2016 (conform raportului statistic de promovare a sănătății și educație pentru sănătate – Form. 50-san)

Aspectele educației pentru sănătate / Perioada	Activitatea de promovare								
	Materiale metodice și informaționale	Emisiuni TV	Emisiuni radio	Publicații în presă	Informații în resursele internet	Prelegeri	Convorbiri	Acțiuni în comunitate	Buletine sanitare
2014	4439	920	1427	690	1704	91020	1575206	1547	12479
2015	4592	3077	1368	647	1620	80409	1565966	977	11625
2016	3458	1065	579	1465	663	78924	1572844	981	10975

La capitolul instruirea cadrelor medicale şi nemedicale în domeniul promovării sănătăţii în anul 2016 s-au organizat un șir de evenimente, inclusiv cu participare internațională: **în perioada 22-24 iunie 2016** a fost desfășurată Conferința națională cu participare internațională **”Promovarea sănătății – o prioritate a sănătății publice”**. În cadrul forului au fost abordate activitățile intersectoriale în domeniu, ca fiind prioritare în prevenirea promovarea sănătății și profilaxia bolilor.

De asemenea, în perioada de referință au fost organizate un şir de ateliere de lucru, mese rotunde, ședințe informative atât la nivel național, cât și teritorial, în deferite aspecte de comunicare și promovare

a modului sănătos de viață. În total în țară s-au desfășurat 5021 seminare de instruire, unde au fost instruite 123056 persoane.

O activitate importantă realizată de către SSSSP în anul 2016 a fost Campania națională de comunicare,"**O casă fără pericole pentru copilul tău"**, având drept scop informarea părinților privind prevenirea accidentelor la copii, desfășurată cu suportul Proiectului moldo – elvețian "Regionalizarea Serviciilor Pediatrice de Urgenţă şi Terapie Intensivă in Republica Moldova – REPEMOL". Acțiunile realizate au inclus: instruirea specialiștilor, elaborarea și distribuirea materialelor informaționale, mediatizarea spoturilor sociale, etc. Au fost elaborate și editate un șir de materiale informaționale privind prevenirea accidentelor la copii, inclusiv cele rutiere (ghiduri, pliante, filmulețe). Astfel, au fost distribuite familiilor cu copii mici circa 140 000 de materiale informaționale tipărite (ghiduri, pliante, postere) privind prevenirea accidentelor casnice și 79 000 de materiale pentru prevenirea accidentelor rutiere la copii. De menționat, că cu susținerea proiectului "REPEMOL" au fost dotate cabinetele de promovare a sănătății din cadrul Centrelor de Sănătate Publică Ungheni, Chișinău, Orhei, Cahul și Comrat, care vor avea menirea de a fi centre de resurse la nivel raional pentru instruirea specialiștilor, păstrarea și distribuirea materialelor informaționale. De menționat, că în anul 2017 de asemenea suport vor mai beneficia încă 5 CSP (Căușeni, Soroca, Edineț, Bălți, Hîncești).

Obiectivele principale de activitate pentru anul 2017:

1. Implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni a Programului național de promovare a sănătății pentru anii 2016 – 2020 (HG nr. 1000 din 23.08.2016).
2. Consolidarea capacităților privind planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea acțiunilor de promovare a sănătății și comunicare.
3. Mobilizarea eforturilor intersectoriale privind crearea "mediilor" favorabile și condițiilor necesare pentru promovarea unui mod de viață sănătos.

3.2. Prevenirea bolilor netransmisibile

autori: Ion Șalaru, Iurie Malanciuc, dr.med., Nelea Tabuncic

Starea de sănătate a populației este un indice integrat al dezvoltării social-economice a țării și a bunăstării poporului, reflectat prin condițiile de trai, de muncă și odihnă, prin furnizarea serviciilor sociale și medicale, precum și prin nivelul de responsabilizare a fiecărui om pentru propria sănătate.

Bolile netransmisibile (bolile cardiovasculare, cancerul, bolile pulmonare cronice, diabetul) sunt o provocare pentru sănătatea publică, constituind principalele cauze de mortalitate în lume. Conform statisticilor Organizației Mondiale a Sănătății, la nivel global, aproximativ 38 de milioane de oameni mor anual din cauza bolilor netransmisibile, resimțite de către toate țările, în deosebi, cele cu un nivel de dezvoltare mediu sau slab. Mai mult de 40% din acestea au fost decese premature, la persoane cu vârsta sub 70 de ani. Fumatul, alimentația nesănătoasă, lipsa activității fizice și abuzul de alcool cresc riscul mortalității asociate bolilor netransmisibile. OMS estimează că epidemia bolilor netransmisibile va duce la decesul a 52 de milioane de persoane până în anul 2030, în acest context, reducerea poverii BNT la nivel mondial este o prioritate majoră și o condiție necesară pentru o dezvoltare durabilă.

Republica Moldova se clasifică printre țările cu cea mai înaltă rată a mortalității generale în regiunea europeană, iar bolile netransmisibile constituie principala cauză de deces, depăşind cota de 85% din numărul total de decese înregistrate anual (figura 3).

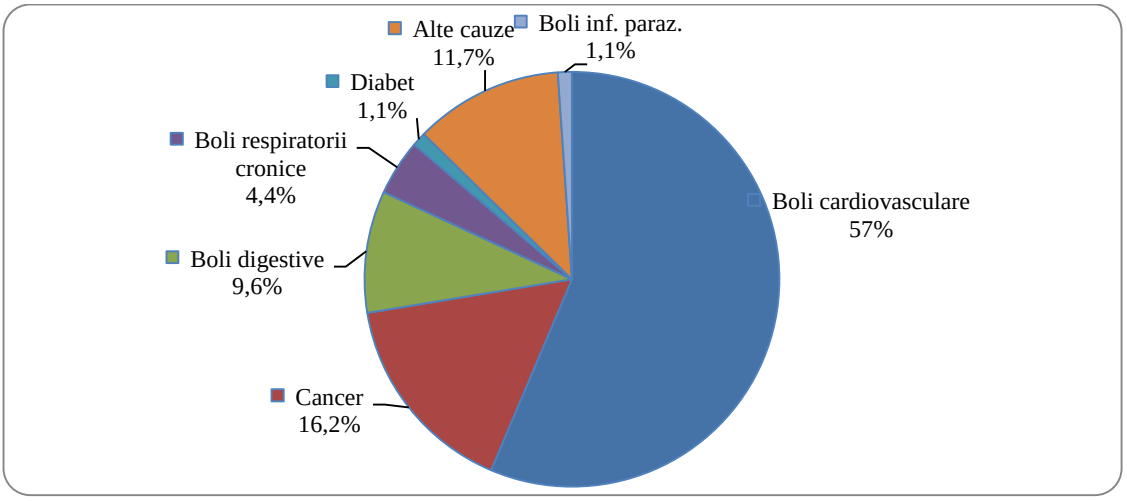

Figura 3. Structura deceselor în populația Republicii Moldova, prezentată în funcție de bolile cauzale (%, 2016).

Bolile netransmisibile în procesul dezvoltării lor sunt asociate cu acţiunea multiplă a factorilor de risc biologici, de mediu, comportamentali şi cu influenţa condiţiilor socio-economice și politice. O proporţie importantă din anii de viaţă sănătoasă pierduţi din cauza dizabilităţii şi a decesului prematur (DALY) rezultă din bolile cardiovasculare, cancere şi diabetul de tip II, care sunt determinate în mare măsură de factorii de risc modificabili legaţi de stilul de viaţă, precum: consumul de tutun și alcool; tensiunea arterială înaltă; colesterolul seric înalt; excesul de greutate și obezitatea; consumul redus de fructe şi legume şi inactivitatea fizică. În plus, îmbătrînirea populaţiei dă naştere unei creşteri substanţiale a bolilor legate de vârsta înaintată. Abordarea factorilor de risc, în deosebi celor comportamentali, ar putea preveni cel puțin 80% a bolilor de inimă, a accidentelor vascular-cerebrale şi a diabetului, şi 40% dintre cazurile de cancer.

Pe parcursul ultimilor 10 ani, cele mai proeminente boli netransmisibile, în Republica Moldova, sunt bolile aparatului cardiovascular, cancerul, bolile cronice ale aparatului digestiv și aparatului respirator (figura 4).

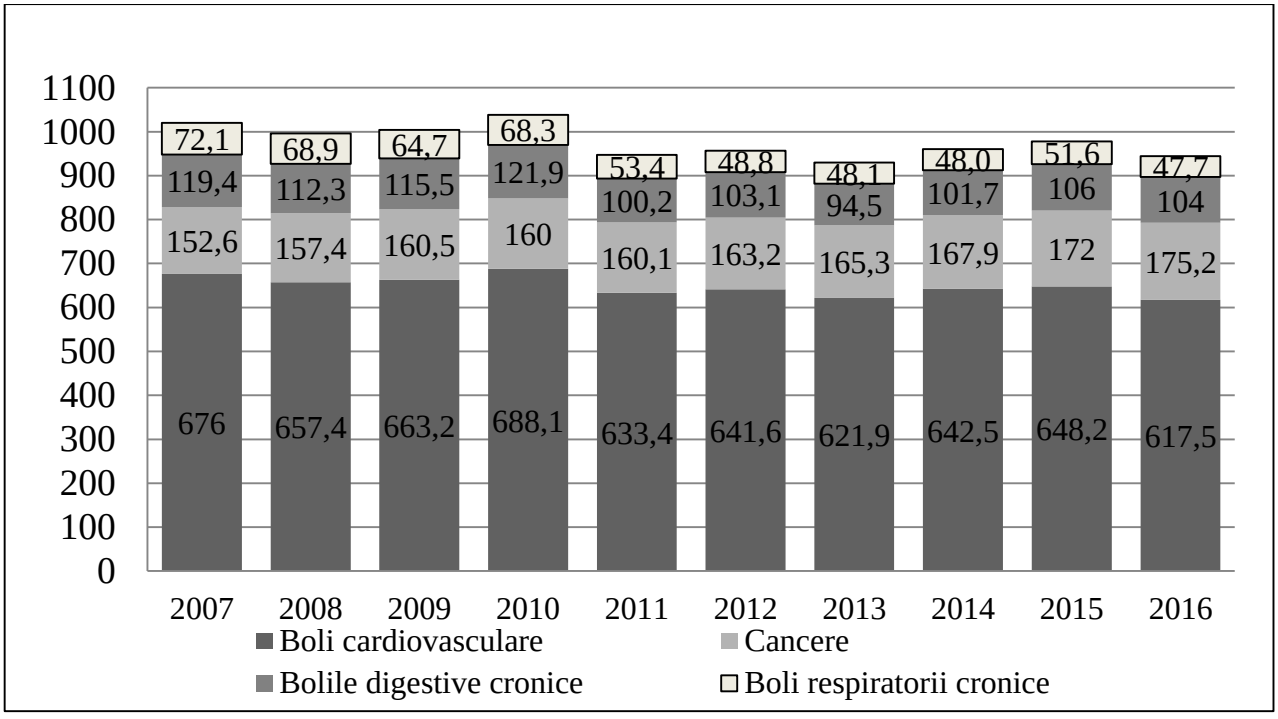

Figura 4. Mortalitatea după principalele cauze de deces a populației Republicii Moldova, pe parcursul anilor 2007-2016 (la 100 mii locuitori).

Bolile cardiovasculare (BCV) se plasează constant pe primul loc printre cauzele de deces. Cu toate că în ultimii ani se observă o descreștere lentă a ratei mortalității prin BCV de la 676 la 100 mii populație în a. 2007 până la 617,5 la 100 mii populaţie în a. 2016, nivelul mortalităţii rămâne înalt în comparație cu media pe ţările Europene.

Cancerul a devenit cea de a doua cauză de deces. Rata mortalității generale provocate de tumori are o tendință de creștere permanentă de la 152,6 cazuri la 100 mii de populaţie în a. 2007 la 175,2 cazuri la 100 mii de populaţie în a. 2016. Pe parcursul anului 2016 (date preliminare) au fost înregistrate 9977cazuri noi de tumori, inclusiv hemoblastozele, semnalând o creștere cu 506 cazuri față de anul 2015.

Bolile aparatului digestiv ocupă locul trei în structura cauzelor de deces, mortalitatea generală variază anual de la 119,4 la 100 mii populație în anul 2007 la 104 la 100 mii populație în anul 2016. Din această categorie de boli, ponderea deceselor provocate de hepatitele cronice şi ciroze constituie 77%, rata mortalității fiind de 80 la 100 mii populație în anul 2016. Mai grav este că circa 70% din cazurile de decese de această cauză se produc la vârsta aptă de muncă, iar rata mortalității masculine este superioară celei feminine cu 1-2%.

Bolile cronice ale aparatului respirator au crescut ca importanţă în structura bolilor aparatului respirator și ocupă locul cinci (după traume și otrăviri) printre cauzele de deces în Republica Moldova. Rata mortalității pe parcursul ultimilor 10 ani, are o tendinţă de descreștere lentă, de la 72,1 cazuri la 100 mii populaţie (a.2007), la 47,7 la 100 mii populaţie în a.2016. Cele mai importante cauze de morbiditate şi mortalitate prin boli respiratorii cronice sunt considerate BPOC şi astmul, pentru care rata standardizată de mortalitate este, ca ierarhie, pe locul 2 în Europa.

Concomitent, și morbiditatea generală a populației este determinată de creșterea constantă a prevalenței bolilor aparatului cardiovascular (1639,1 la 10 mii locuitori), bolilor aparatului respirator (1558,4 la 10 mii locuitori) şi bolilor aparatului digestiv (934,9 la 10 mii locuitori)[1]. Analiza în comparaţie a incidenţei principalelor boli, de asemenea, a conturat un tablou în care predomină bolile netransmisibile majore (tabelul 2).

Tabelul 2

Indicii morbidităţii generale a populaţiei Republicii Moldova, 2015-2016 (la 10 mii locuitori)

Cele mai importante stări morbide	Prevalenţa		Incidenţa	
	2015	2016	2015	2016
Bolile aparatului circulator	1603,8	1639,1	189,8	181,3
Bolile aparatului respirator	1364,3	1558,4	1143,5	1309,6
Bolile aparatului digestiv	931,6	934,9	193,3	179,8
Bolile endocrine, de nutriţie şi metabolism, inclusiv:	564,5	605,6	91,7	91,3
diabetul	235,9	254,3	25,7	29,2
Bolile aparatului genito-urinar	535	518,8	202,9	193,6
Tulburările mintale și de comportament	449,3	424,4	57	31,5
Leziuni traumatice, otrăviri	296,9	301,5	296	299,2
Tumorile	210,8	212,4	43,1	41,8
Bolile sîngelui, ale organelor hemopoietice etc.	181,3	139,5	72	71,9
Bolile transmisibile	337	331,9	208,5	204,8
Total	**7720,6**	**7966,5**	**3168,8**	**3267,4**

[1] Date statistice preliminare, a.2016, Centrul Național de Management în Sănătate.

Problematica bolilor netransmisibile fiind una foarte complexă – condiționată de multitudinea și varietatea factorilor care o determină - necesită o abordare eficientă și impune aplicarea intervențiilor integrate și cost-eficiente, în scopul diminuării mortalității și morbidității evitabile cauzate de aceste boli.

Republica Moldova depune un efort perseverent în atingerea rezultatelor dorite în reducerea poverii bolilor netransmisibile, dovadă fiind politicile, strategiile și programele naționale aprobate și care, în totalitatea lor, urmăresc scopul diminuării poverii BNT asupra sănătății populației. Astfel, în temeiul Strategiei naționale de prevenire și control al BNT pe anii 2012–2020, au fost dezvoltate programele naționale orientate asupra factorilor de risc și BNT majore, cum ar fi Programul naţional privind controlul tutunului (2012), Programul naţional de control al alcoolului (2012), Programul naţional de prevenire şi control al bolilor cardiovasculare (2014), Programul național în domeniul alimentaţiei şi nutriţiei (2014).

Perfecționarea cadrului legal și regulator în domeniul prevenirii și controlului bolilor netransmisibile și a factorilor de risc ce le determină a fost continuată și pe parcursul anului 2016. În perioada de referință au fost elaborate și promovate un șir de politici publice, precum: Legea nr.195 din 28.07.2016, privind modificarea și completarea unor acte legislative (legea 78 privind produsele alimentare, legea 1227 cu privire la publicitate); Hotărârea Guvernului nr.685 din 31.05.2016, cu privire la modificarea și completarea HG 730 din 08.09.2014 privind aprobarea Programului național în domeniul alimentației și nutriției pentru anii 2014-2020, cu acțiunile prevenției afecțiunilor prin deficit de iod; Hotărârea Guvernului nr. 1065 din 19.09.2016, pentru aprobarea a 3 Regulamente sanitare în domeniul controlului tutunului, privind fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe, ajustate la legislaţia Uniunii Europene și care transpun Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European; Hotărârea Guvernului nr. 1291 din 02.12.2016, privind aprobarea Programului național de control a cancerului pentru anii 2016-2025; Proiectul Programului Naţional privind controlul tutunului pentru anii 2017-2021; Proiectul Planului de acțiuni pe perioada 2017-2020 privind implementarea Programului naţional în domeniul alimentației și nutriției pentru anii 2014-2020, cu modificarea Consiliului de coordonare a Programului în cauză; Proiectul Programului naţional de profilaxie și combatere a diabetului zaharat pentru anii 2017-2021.

De menționat, că practic, fiecare dintre BNT majore și factorii lor de risc comportamentali, la nivel național, sunt vizați de programe special elaborate, conținutul cărora au o legătură completativă în rezolvarea problemei BNT. Mai rămân fără acoperire bolile respiratorii-cronice și bolile sistemului digestiv, dar și unii factori de risc, cum ar fi inactivitatea fizică.

Fiind una din țările Regiunii Europene ale OMS, Republica Moldova respectă angajamentele și urmează principiile abordate în Declarația politică a Națiunilor Unite privind BNT (din 2011 și 2014), Politica europeană Sănătatea-2020 și Obiectivele Dezvoltării Durabile.

În anul curent, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărîrea nr.403 din 06.04.2016, a aprobat Planul naţional de acţiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naţionale de prevenire şi control al bolilor netransmisibile pe anii 2012–2020[2], cadrul de acţiuni care se bazează pe obiectivele Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei Europene de prevenire și combatere a bolilor netransmisibile (2012-2016) și a Planului Global de Acțiuni pentru prevenirea și controlul bolilor netransmisibile (2013-2020). De asemenea, Planul național include și un set de ținte naționale, dezvoltate pe propriile situații, dar care se bazează pe cele nouă ținte de voluntariat și 25 indicatori de monitorizare a Cadrului Global de Monitorizare, OMS.

Stabilirea țintelor și a indicatorilor la nivel național, este o modalitate de a mobiliza resursele pentru abordarea priorităților, oferind o temelie pentru advocacy, dezvoltarea politicilor și acțiunilor coordonate asupra BNT.

Ministerul Sănătăţii prin ordinul nr.546 din 01.07.2016, cu privire la realizarea Planului naţional de acţiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naţionale de prevenire şi control al bolilor netransmisibile pe anii 2012-2020, a desemnat competențele și responsabilitățile fiecărui actor

[2] http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=364230&lang=1

din sistemul de sănătate în implementarea acțiunilor de competență în prevenirea BNT, reieșind din obiectivele stabilite în Planul național de acțiuni.

În perioada gestionară au fost pregătite şi prezentate Ministerului Sănătăţii 84 materiale cu conţinut informativ şi analitic, care au fost prezentate în diferite instanţii, inclusiv Guvern, altor Ministere şi autorităţi publice, structuri internaţionale.

În contextul monitorizării implementării prevederilor actelor legislative au fost completate Pașapoartele privind realizarea Strategiei naționale de P&C a BNT, a Programelor naţionale privind controlul alcoolului și tutunului, precum și Chestionarele OMS privind Supravegherea Globală în domeniul alimentației și nutriției și privind „Alcoolul și sănătatea 2016".

Realizarea Programelor naționale privind controlul tutunului, controlul alcoolului, în domeniul alimentației și nutriției și de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic, au fost discutate la ședințele Consiliilor Naționale de Coordonare a politicilor în cauză.

Au fost înaintate comentariile la proiectul Planului de Acţiuni pentru prevenirea și controlul bolilor netransmisibile în regiunea europeană, OMS pentru anii 2016-2025; la proiectul Cadrului global de Monitorizare a acțiunilor asupra factorilor sociali determinanți ai sănătății; precum și proiectul Strategiei CSI "Sănătatea Populației a Comunității Statelor Independente".

Problema BNT a fost abordată în cadrul vizitei a 3 misiuni internaționale în domeniu: (1) echipa de experți a Agenției Elveține pentru dezvoltare și cooperare (SDC) privind proiectul "Reducerea poverii bolilor netransmisibile"; (2) echipa BRE OMS, privind alinierea cadrului național de monitorizare a BNT la nivel mondial; (3) Misiunea OMS cu referință la "Elaborarea și definitivarea Programului Național de prevenire și control a diabetului zaharat pentru anii 2017-2021"; (4) Misiunea BRE OMS „Cu privire la examinarea proiectului Raportului OMS privind epidemia globală a tutunului 2016".

Întru fortificarea capacităților de supraveghere și evaluare a bolilor netransmisibile și factorilor de risc ce le determină, specialiștii Centrului au activat în cadrul Grupului de lucru a MS pentru instituirea sistemului de monitorizare și evaluare a BNT, în contextul alinierii la Cadrul Global de Monitorizare, OMS.

Drept rezultat, a fost efectuată analiza programelor naționale existente în sănătatea publică, pentru a identifica indicatorii relevanți celor stabiliți în Țintele naționale pentru prevenirea și controlul BNT a Planului național de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei Naționale de prevenire și control al bolilor netransmisibile pentru anii 2012-2020.

În anul de referință, au fost organizate și desfășurate două studii naționale "Mediul Alimentar Urban" (perioada 18.07.2016 - 05.09.2016) și „Consumul de sare în rîndul populației Republicii Moldova" (perioada 20.06.2016- 02.08.2016), organizate cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății.

De asemenea, s-a participat la lucrările Conferinței științifico-practice a Federației Ruse "Bolile netransmisibile și sănătatea populaţiei Rusiei", cu prezentarea experienței Republicii Moldova în abordarea interdepartamentală a prevenirii bolilor netransmisibile, în cadrul simpozionul "Realizări și perspective de cooperare internațională în domeniul prevenirii bolilor netransmisibile". Precum, și participarea în cadrul Academiei de politici CINDI, organizat de BRE OMS, privind dezvoltarea sistemului integrat de supraveghere a BNT. În plus, s-a acordat asistență consultativ-metodică specialiștilor din Transnistria, privind dezvoltarea politicilor publice în domeniul prevenirii BNT, în special "Опыт Республики Молдова в разработки Стратегии и Плана действий по профилактике и контролю неинфекционных заболеваний."

În plină derulare au fost activitățile de promovare a sănătăţii şi prevenirea bolilor netransmisibile în cadrul zilelor mondiale și naționale cu sporirea accesului populaţiei la informaţie și motivarea de a avea grija personală de propria sănătate. În acest context, s-au elaborat materiale informative în cadrul Zilelor Mondiale, s-au publicat articole în revista "Cronica Sănătății Publice", s-a participat la emisiuni TV și radio pe diverse subiecte legate de prevenirea bolilor netransmisibile și a factorilor de risc comportamentali.

Un aport semnificativ în consolidarea capacităților naționale a servit procesul de instruire a specialiştilor instituțiilor medico-sanitare şi a altor servicii cu scopul sporirii nivelului de cunoștințe, dezvoltării deprinderilor și abilităților teoretice și practice în domeniul prevenirii și controlului bolilor

netransmisibile, precum și creării unei poziții active a specialiștilor în vederea realizării și fortificării stării de sănătate a populației.

Concluzii: Obiectivele trasate pentru anul 2016 în domeniul prevenirii și controlul bolilor netransmisibile au fost realizate și au contribuit la identificarea priorităților pe viitor, pentru a atinge scopul final - de reducere a mortalităţii premature, morbidităţii şi dizabilităţii evitabile cauzate de bolile netransmisibile.

3.3. Controlul tutunului

autor: Varfolomei Calmîc, dr.med.

Un rol important în asigurarea bunăstării sănătății publice revine prevenirii consumului de tutun și expunerii la fumul de tutun.

Activitatea în domeniul controlului tutunului a fost axată pe realizarea Politicii Naționale de Sănătate aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.886 din 08 august 2007, prevederilor actelor legislative și normative, ajustarea lor la legislaţia UE şi recomandările OMS în domeniul dat.

În Republica Moldova consumul produselor din tutun este unul din cele mai răspândite comportamente sociale dăunătoare sănătăţii cu prevalență destul de înaltă, plăsându-ne printre țările cu cea mai mare răspândire a fumatului în rândurile populaţiei, inclusiv a tinerilor, femeilor în vârsta fertilă, care în ultimii 10 ani are consecinţe destul de serioase asupra sănătăţii publice.

Fiind condiţionat în majoritatea cazurilor de modul (stilul) de viaţă, fumatul constituie unul din factorii principali de risc major şi agent cauzal la cel puţin şase boli cronice devastatoare, precum cele cardiace, cancerul, cerebro-vasculare, diabetul zaharat, pulmonare distructive şi ateroscleroza etc., şi a peste 12% din totalul de decese înregistrate, cauzate de cancer, afecţiuni cardiovasculare, cerebro-vasculare, hepatice, ulcer stomacal, diabet etc., având un rol crucial în scăderea numărului de populaţie din Republica Moldova, ce se consideră a fi o problemă națională și reprezintă una din principalele provocări a sănătăţii publice şi a securităţii demografice a ţării.

Din cauza fumatului și expunerii la fumul de tutun în Republica Moldova există o tendință globală de creștere lentă în populație a bolilor non-transmisibile pentru care fumatul este un factor de risc predominant.

Astfel în ultimii 10 ani incidența cancerului în Republica Moldova a crescut de 1,4 ori. Este în creștere prevalența pacienților cu boli a căror apariție fumatul este un factor predominant, cum ar fi boli cardiovasculare, respiratorii obstructive cronice, diabet, ale aparatului digestiv, în special a cirozelor şi cancerului hepatic etc. care se soldează cu mortalitate prematură în vârsta aptă de muncă, majorarea numărului populației cu stabilirea invalidității, etc.

Ca rezultat, anual între 5000-6000 (cca. 12-14% din totalul deceselor), contribuind la sporul natural negativ a populației) din cauza bolilor cauzate de consumul tutunului, inclusiv peste 60% persoane de vârstă activă, mortalitatea în rândul bărbaților fiind de 2 ori mai mare decât a femeilor în vârsta aptă de muncă.

Cele menționate aduc și prejudicii economice enorme statului pentru decesele premature în vârsta aptă de muncă, acordarea asistenței medicale, costurile economice a productivității pierdute legate de tutun și plata pensiilor din cauza invalidității se estimează la cca. 1830 mil lei, ce depășește esențial veniturile statului din comercializarea produselor din tutun.

Faptul răspândirii înalte a fumatului în ţară şi consecinţele lui au impus măsuri continue privind combatere și prevenire a fumatului.

Obiectivul principal pentru 2016 în activitatea în domeniu controlului tutunului a fost realizarea prevederilor Legii nr.278 din 14 decembrie 2007 privind controlul tutunului (în continuare - Legea 278/2007), implementării prevederilor Convenţiei-cadru privind Controlul Tutunului a Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii (în continuare - FCTC), și transpunerii Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind apropierea actelor cu putere de lege şi a actelor administrative ale statelor-membre în ceea ce priveşte fabricarea, prezentarea şi vânzarea produselor din tutun şi a produselor conexe și de abrogare a Directivei 2001/37/CE (în continuare - Directiva

2014/40/UE).

Astfel au fost realizate acțiuni de ajustare a legislaţiei Uniunii Europene, în special pentru transpunerea Directivei 2014/40/UE prin elaborarea a 3 Regulamente sanitare privind ingredientele din produsele din tutun și produsele conexe, raportarea despre produsele din tutun și produsele conexe și comercializarea produselor din tutun și produselor conexe aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 1065 din 19.09.2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun şi produsele conexe.

Întru executarea Legii nr.278/2007, și în legătură cu expirarea termenului de realizare a Programului Naţional privind controlul tutunului pentru anii 2012-2016 aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.100 din 16.02.2012 a fost elaborat proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Programului Naţional privind controlul tutunului pentru anii 2017-2021 și înaintat guvernului pentru aprobare.

A fost elaborat raportul privind implementarea în ultimii 2 ani a prevederilor FCTC cu completarea chestionarului remis de Secretariatul FCTC a OMS cu informaţia care a fost prezentată de autorităţile administraţiei publice centrale interesate şi cu măsurile realizate de Ministerul Sănătăţii şi prezentat Secretariatului FCTC a OMS. S-a participat cu raport la Conferința a 7-a părților la Convenția Cadru din 07.11.-12.11.2016.

La 5-6 decembrie 2016 în Parlament a fost organizat cu suportul OMS și a Reprezentanței Băncii Mondiale din Moldova Dialogul național de politici în controlul tutunului, cu participarea APC, cu prezentarea experienței internaționale, a confirmat importanța aplicării necondiționate și în termenii stabiliți a prevederilor legislației naționale în domeniul controlului tutunului conform angajamentelor asumate.

S-au realizat 6 Ateliere de instruire pentru specialiștii Serviciului de Supraveghere de Sat a Sănătății Publice (în continuare - SSSSP), medicilor de familie și medicilor narcologi privind implementarea prevederilor legislației în domeniul controlului tutunului, acordarea asistenței de consiliere și tratament pentru renunțare de fumat etc., și 2 Ateliere de instruire pentru agenții economici din alimentația publică și servicii hoteliere privind implementarea interdicțiilor pentru publicitatea și promovarea producției din tutun, privind fumatul în locurile publice, la locurile de muncă.

O atenție deosebită a fost acordată implementării interdicțiilor pentru publicitatea și promovarea producției din tutun, privind fumatul în locurile publice, la locurile de muncă, etc., privind comercializarea producției din tutun minorilor cu informarea autorităților administrației publice centrale și locale, agenților economici etc.

Astfel au fost emise 4 ordine a Ministerului Sănătății, inclusiv Ordinul comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Afacerilor Interne nr. 390/157 din 30 mai 2016 Cu privire la aprobarea Instrucţiunii privind modul de efectuare a controalelor de stat în domeniul protecţiei expunerii la fumul de tutun, 6 dispoziții a Ministerului Sănătății privind controlul interzicerii publicității și promovării produselor din tutun în unitățile comerciale, care desfășoară comerț cu amănuntul", și Hotărârea Medicului Șef sanitar de stat "Cu privire la aprobarea Fișei de monitorizare a respectării prevederilor Legii 278 din 14 decembrie 2007 privind controlul tutunului privind interzicerea publicității și promovării produselor din tutun în unitățile comerciale, care desfășoară comerț cu amănuntul".

Specialiștii Ministerului Sănătății, SSSSP pe parcursul anului 2016 au participat de mai multe ori cu explicații și consultații pentru agenții economici și populație privind prevederile legislației în domeniul controlului tutunului și termenii de implementare în cadrul emisiunelor la TV, radio și în presa scrisă, întâlniri cu agenții economici.

Cu scopul estimării primelor rezultate a implementării interzicerii fumatului în locurile publice Centrul Național de Sănătate Publică (în continuare - CNSP) a evaluat situația privind adresările și internările bolnavilor în instituțiile medico-sanitare publice republicane în perioada iunie-decembrie 2016 în comparație cu aceiași perioadă 2015 (după implementarea interdicției privind fumatul în locurile publice) cu bronșite, boala pulmonară obstructivă cronică (BPOC), astm bronșic, boala ischemică a inimii, infarct miocardic și bolile cerebrovasculare, prin care s-a constatat diminuarea lor.

Au fost înaintate propuneri la proiectul Politicii bugetar - fiscale pentru anul 2016 privind majorarea cotelor de accize pentru produsele din tutun, care sa soldat cu majorarea lor în bugetul de stat pentru anul 2016.

S-a colaborat cu reprezentanții BR OMS pentru Europa la proiectele Rapoartelor privind evaluarea de către OMS a tendințelor răspândirii consumului de tutun în anii 2000 – 2016 „Cu privire la examinarea proiectului Raportului OMS privind epidemia globală a tutunului 2016", datele pe Republica Moldova.

Pentru informarea populaţiei şi agenţilor economici privind consecinţele fumatului pentru sănătate, privind respectarea legislaţiei în domeniul controlului tutunului la 31 mai 2016 în cadrul CNSP a fost instituită linia fierbinte gratuită (cu numărul de telefon: 080012300).

În conformitate cu calendarul evenimentelor OMS pentru anul 2016, în scopul implementării prevederilor articolului 26 a Legii 278 din 14.12.2007 privind controlul tutunului la 31 mai 2016 a fost organizată şi desfăşurată Ziua Mondială fără Tutun, cu genericul: „Pregătiți-vă pentru un ambalaj simplu a produselor din tutun", și „Moldova fără fum de tutun" în colaborare cu inspectoratele de poliţie, instituţiile de educaţie, organizaţii neguvernamentale, autorităţi locale, mass-media, comunităţi axate pe diferite grupuri – ţintă și publicului general. În legătură cu aplicarea din 31 mai 2016 prevederii art. 26 a legii 278/2007 privind interzicerea fumatului în locurile publice la 30 – 31 mai 2016, au fost organizate vizite a oficialilor din cadrul Guvernului, Ministrului Sănătății în localurile de alimentație publice și agrement pentru familiarizare cu acțiunile întreprinse pentru respectarea prevederilor legale împotriva expunerii la fumul de tutun. Pentru încurajare și susținere, oficialii au înmânat administratorilor localurilor suvenire, care simbolizează startul unei noi perioade în Moldova: „Moldova fără fum de tutun".

Au fost elaborate și distribuite CSP, APL și altor instituții 150 mii ex. a 11 denumiri de materiale informaționale, spoturi video pentru implementarea legislației în domeniul controlului tutunului.

S-a realizat cu suportul OMS Studiul privind taxele la produsele din tutun cu elaborarea recomandărilor de rigoare.

Rezultatele implementării Legii 278/2007 privind controlul tutunului au fost examinate la 2 ședințe a Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate şi familie și în Ședința Comisiei politică externă și integrare europeană al Parlamentului.

A fost efectuată evaluarea privind implementarea prevederilor Legii 278/2007 în instituțiile medico-sanitare publice și în instituțiile de alimentație publică și activității lor economico-financiare etc.

Au fost organizate 3 Şedinţe a Consiliului Naţional Coordonator pentru implementarea Programului naţional privind controlul tutunului pentru anii 2012-2016 la care s-a examinat implementarea legislaţiei în domeniul controlului tutunului cu propuneri de măsuri pentru implementarea legislației UE și recomandărilor OMS, etc.

În scopul monitorizării supravegherii respectării prevederilor actelor legislative şi normative privind controlul tutunului de CNSP a fost examinate 57 dosare cu materiale prezentate de producători şi importatori cu nomenclatoarele mărcilor comerciale şi conţinutul în acestea al substanţelor nocive specificate, listelor şi cantităţilor tuturor ingredientelor utilizate în procesul de fabricare a articolelor din tutun, pe toate mărcile şi tipurile de produs, datelor toxicologice referitoare la ingredientele utilizate, prezenţei referirilor speciale la efectul lor asupra sănătăţii, cu menţiunea a orice efect de generare a dependenţei şi deprinderii faţă de articolele în cauză etc. cu efectuarea controlului de laborator a 62 de denumiri de mărci de produse din tutun cu efectuarea a 297 investigații sanitaro-igienice. În rezultat au fost eliberate 4 avize sanitare pentru documentația normativ-tehnică și 10 avize sanitare pentru Notificarea producției din tutun și conexe, și 43 avize sanitare pentru plasarea pe piață producției din tutun și conexe, s.a.

În anul 2016 au fost supuse supravegherii 65049 obiective din 83204 aflate la supravegherea sanitară de stat. În cadrul supravegherii s-a constatat că în toate a fost interzisă promovarea și publicitatea produselor din tutun, iar interdicţiile privind fumatul în locurile publice au fost implementate numai la 58579 (90,1%) obiective.

Agenţilor economici au fost înaintate 1353 prescripţii sanitare privind neadmiterea încălcării legislaţiei în domeniul controlului tutunului şi aplicate 244 amenzi pentru încălcarea legislaţiei în domeniul controlului tutunului.

Reieşind din prevalenţa fumatului, situația privind mortalitatea și prin maladiile netransmisibile la care factor determinant major prezintă consumul de tutun și expunerea la fumul de tutun se consideră

prioritare în 2017 următoarele acţiuni:

- monitorizarea proiectelor politicilor şi programelor în domeniul de activitate cu transpunerea legislaţiei, normelor şi standardelor internaţionale şi ale Uniunii Europene, ale recomandărilor OMS în domeniul controlului tutunului;
- aprobarea de către Guvern a Programului național privind controlul tutunului pentru anii 2017-2021;
- aprobarea prin Hotărîre de Guvern Regulamentului sanitar cu privire la etichetarea și avertismentele de sănătate a produselor din tutun și conexe;
- adoptarea în 2017 a proiectului de Lege pentru accederea la Protocolul privind comerţul ilicit cu produse din tutun;
- modificarea legislației privind majorarea şi implementarea accizelor pentru articolele din tutun, ce va reduce accesul la articolele din tutun şi mai ales a tinerilor;
- implementarea prevederilor legislației adoptate în controlul tutunului;
- coordonarea, supravegherea şi evaluarea activităţilor de supraveghere şi control în domeniul controlului tutunului la nivel naţional şi teritorial, impulsionarea activității serviciului de SSSP în vederea intensificării verificărilor agenților economici, documentarea cazurilor de fumat în locurile publice și acordarea ajutorului consultativ specialiştilor din sistemul de sănătate, educație, etc.;
- informarea permanentă a populaţiei în privinţa pericolelor fumatului și expunerii la fumul de tutun, despre aspectele sociale şi economice legate de consumul de tutun, şi măsurilor de combaterea a fenomenului cu antrenarea instituţiilor educaţionale, de sănătate;
- asigurarea funcţionalităţii Consiliului Naţional Coordonator în domeniul Controlului Tutunului și Consiliilor teritoriale pentru consolidarea parteneriatului cu autorităţile administraţiei publice locale, agenții economici şi societatea civilă privind prevenirea şi combaterea fenomenului în cauză;
- asigurarea finanțării măsurilor prevăzute în Programul național privind controlul tutunului pentru anii 2017-2021conform bugetului aprobat.

Capitolul IV. PROTECȚIA SĂNĂTĂȚII

4.1. Starea de sănătate a copiilor determinată de unii factori ai mediului instructiv-educativ

autori: Mariana Tutunaru, dr.med., Tatiana Dănilă

Specialiștii Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice au evaluat condițiile de instruire și educație a copiilor și au stabilit factorii de risc ce pot periclita sănătatea lor.

În perioada anului 2016 pe teritoriul Republicii Moldova au activat 1418 instituţii preşcolare (IP), 72 şcoli primare-grădiniţe, 1263 instituţii de învăţământ preuniversitar (IÎP), 45 instituţii de învăţământ mediu de specialitate, 33 instituţii de învăţământ superioare, 23 instituţii de învăţământ speciale şi 957 instituţii de învăţământ complementar.

Cota obiectivelor ce nu au corespuns normelor sanitare în perioada anilor 2015-2016 este în creștere ușoară variind de la 11,2% pînă la 14,1%. De către Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice au fost întreprinse următoarele măsuri administrative: au fost aplicate 231 amenzi, întocmite 950 prescripții sanitare, rebutate 4753 kg produse alimentare și eliberate din funcție 207 persoane.

În perioada anului 2016 comparativ cu anul 2015 a crescut numărul de avize eliberate pentru selectarea terenului pentru construcții, s-a diminuat numărul proiectelor de construcție și reconstrucție examinate și numărul obiectivelor în construcție pentru instituțiile pentru copii. Numărul proiectelor examinate care nu au corespuns normelor sanitare a constituit 1,8% în anul 2016, care este în creștere comparativ cu anul 2015 (0,9%).

Ca problemă majoră pentru sănătatea publică în rîndurile elevilor rămîne a fi suprasolicitarea programelor de studii în instituțiile de învățămînt preuniversitar, care se manifestă prin numărul majorat de ore pe săptămînă, includerea orelor pare la diverse obiecte, lipsa perioadelor de adaptare la început de

săptămînă și de relaxare la mijloc de săptămînă, întocmirea incorectă a orarului. În unele instituții preuniversitare durata recreațiilor este de 5 minute. În perioada anului 2016 au activat cu ore supranormă 158 IÎP (12,4%), au activat în 2 schimburi 24 (1,9%) IÎP, 225 (17,7%) au activat cu grupe cu zi prelungită.

Unul din factorii determinanați ai stării de sănătate a copiilor este calitatea alimentației și condițiile în care este organizată alimentația. Starea sanitară a blocurilor alimentare din instituțiile de învățămînt preșcolar (IP) denotă următoarele deficiențe: 28,0% nu dispun de apă caldă curgătoare, 11,2% nu au apă rece curgătoare, unele din ele (8,4%) activează cu apă transportată. Nu toate blocurile alimentare din cadrul IP dispun de secții separate de prelucrare preliminară a cărnii și legumelor. Sunt dotate cu sistem de ventilație mecanică 56,3% blocuri alimentare, din ele nu funcționează 30,2%. O situație similară denotă starea sanitară a blocurilor alimentare din instituțiile de învățămînt preuniversitar (IÎP).

Analiza calității alimentației copiilor instituționalizați în perioada anilor 2015-2016 denotă un consum sporit al pîinii, crupelor, pastelor făinoase, produselor de patiserie și uleiului de floarea soarelui. În rația alimentară se denotă un deficit al produselor de origine animalieră (carne, pește, lapte, etc) cît și a celor de origine vegetală (figura 5, 6). Alimentația neechilibrată a copiilor poate duce la înregistrarea diferitor boli în rîndurile lor, una dintre ele fiind obezitatea. Astfel, în perioada anului 2016 au fost depistați în stadiul de obezitate la vîrstele de 13 ani 2,2% fete și 2,1% băieți, iar la vîrsta de 15 ani respectiv 1,5% fete și băieți.

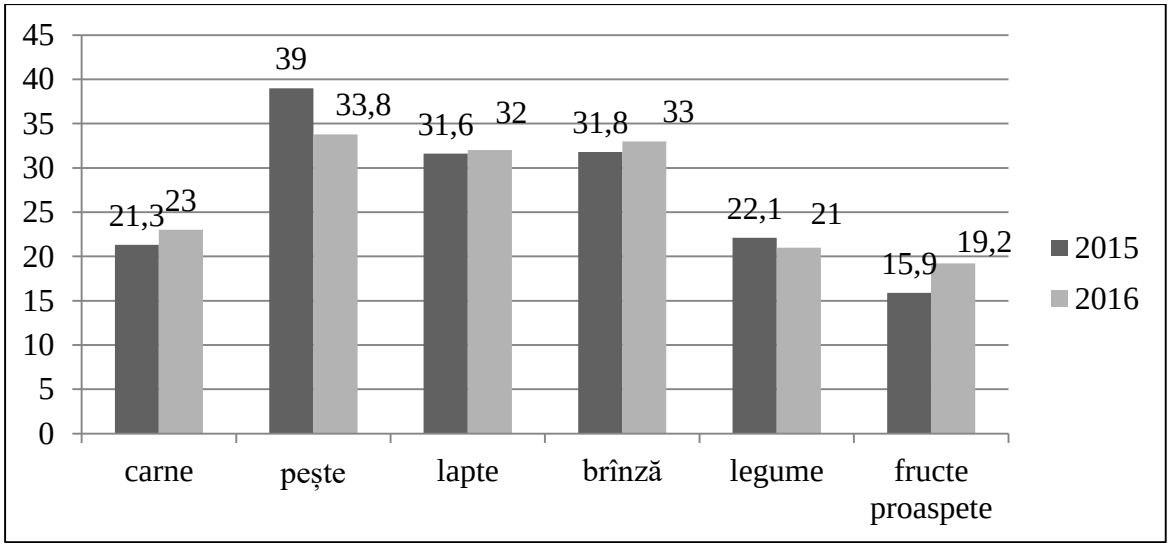

Figura 5. Ponderea deficitului de produse alimentare la copiii din instituțiile preșcolare în perioada anilor 2015-2016 (%)

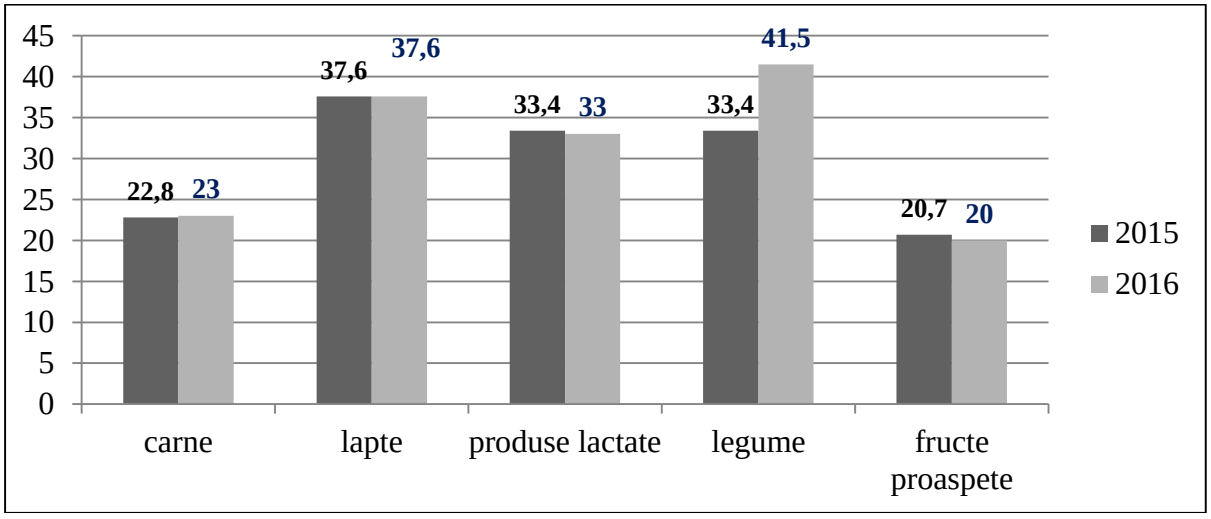

Figura 6. Ponderea deficitului de produse alimentare la copiii din instituțiile de învățămînt preuniversitar în perioada anilor 2015-2016 (%).

Alimentația copiilor din cadrul IÎP este organizată doar în clasele primare și la cei socialmente vulnerabili. Cota alimentației elevilor în perioada anilor 2014-2016 a crescut de la 46,9% pînă la 49,9%. Ponderea IÎP în care copiii nu sunt alimentați este în diminuare constituind 3,7% în anul 2010, iar în anul 2016 – 1,2%.

Deficiențe financiare sunt resimțite în calitatea alimentației. Astfel, elevii au fost asigurați insuficient cu produse de origine animalieră și vegetală.

Starea sanitară în instituțiile pentru copii este influențată de calitatea asigurării cu apă potabilă de calitate, racordarea la sistemul de canalizare și asigurarea cu sistem de încălzire adecvat, care să mențină parametrii microclimaterici în limitele normelor sanitare.

Ponderea instituțiilor pentru copii care au fost racordate la sistemul de apeduct este în creștere în perioada anilor 2011-2016, oscilînd de la 76,7% pînă la 89,4% IP, iar IÎP au fost racordate în această perioadă de referință de la 79,0% pînă la 93,4%.

În perioada anilor 2011-2016 s-a constatat creșterea ponderii racordării instituțiilor pentru copii la sistemul de canalizare. Astfel, cota racordării IP la sistemul de canalizare în perioada anilor 2011-2016 are tendință de creștere și a constituit 78,3% pînă la 89.0%, iar IÎP – 80,7% pînă la 93,3%.

În instituțiile preșcolare s-a determinat creșterea ponderii racordării IP la sistemul autonom de încălzire variind de la 47,4% în anul 2011 pînă la 65,5% în anul 2016. Ponderea instituțiilor care sunt dotate cu sobe de încălzire este în diminuare.

Aceeași situație s-a constatat și în cazul IÎP la care ponderea dotării cu sistem de încălzire autonom este în creștere comparativ cu cele care sunt dotate cu sistem centralizat de încălzire și sobe (figura 7).

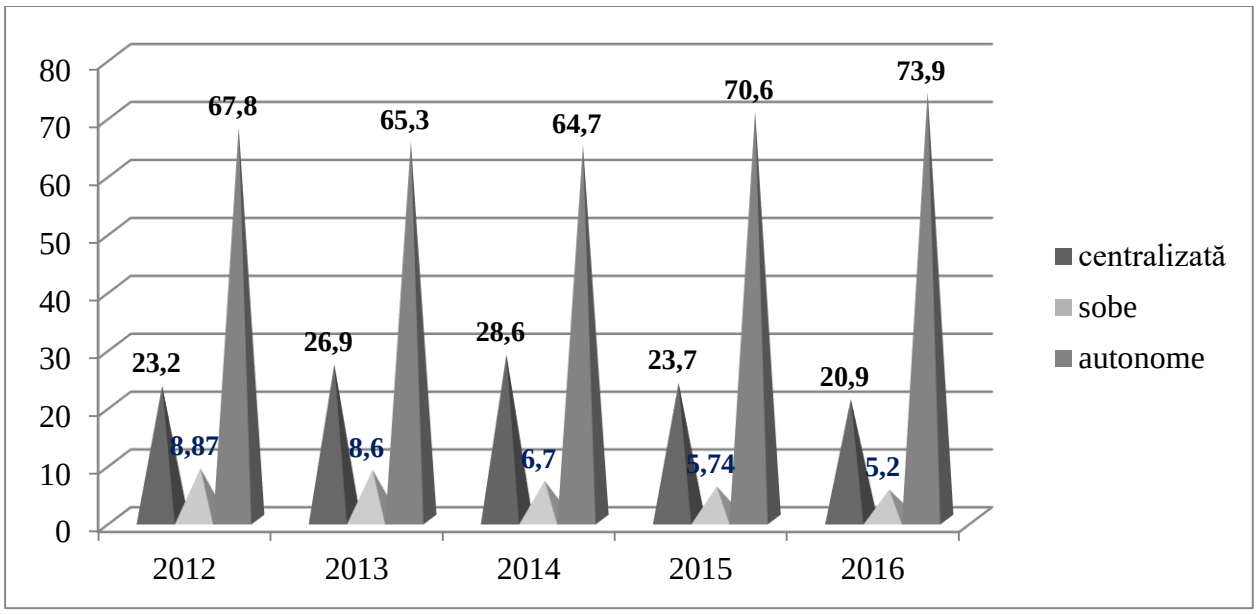

Figura 7. Asigurarea cu sistem de încălzire a instituțiilor de învățământ preuniversitar în perioada anilor 2012-2016 (%).

Nemijlocit factorii nominalizați influențează starea de sănătate a copiilor instituționalizați. Analiza dinamicii morbidității generale a copiilor în perioada anilor 2011-2016 manifestă un caracter oscilant atît la preșcolari cât și la elevi. În anul 2016, comparativ cu anul 2015 nivelul morbidității generale la preșcolari și elevi are tendință de creștere (figura 8).

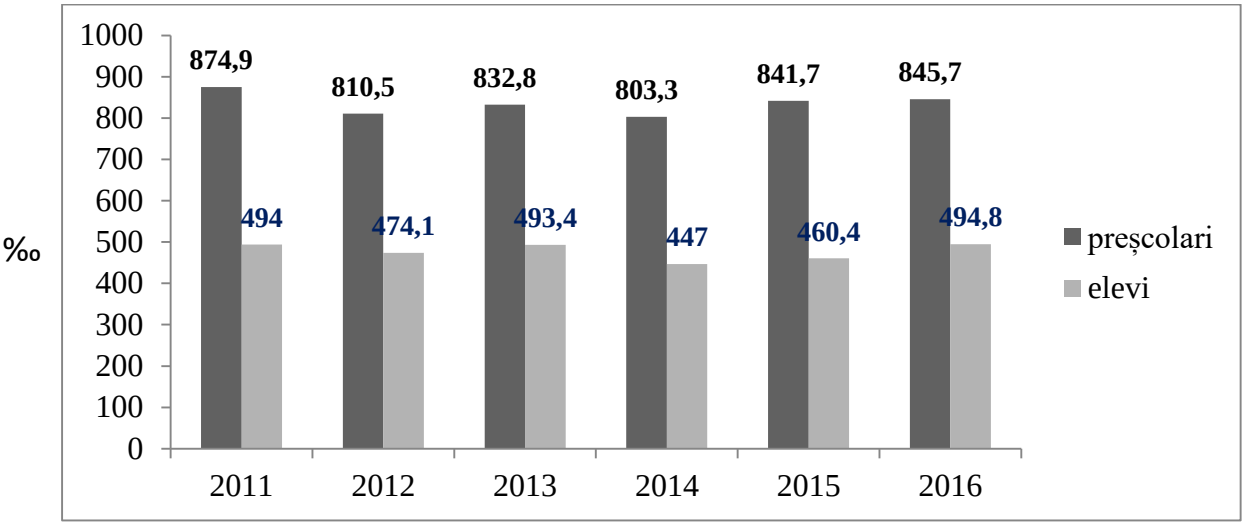

Figura 8. Dinamica morbidității generale la copiii instituționalizați în perioada anilor 2011-2016.

În perioada estivală a fost organizată odihna copiilor în cadrul taberelor de odihnă și întremare a sănătății copiilor. Astfel, conform datelor parvenite din teritorii în perioada estivală 2016 au funcţionat 148 tabere de odihnă şi întremare a sănătăţii copiilor, unde s-au odihnit 72063 copii, din ele 71 tabere de odihnă cu regim staţionar cu 65580 copii în 1-10 schimburi şi 77 tabere cu sejur de zi cu 6483 copii în 1-3 schimburi. Pe parcursul perioadei estivale 2016 au fost întocmite 14 prescripții sanitare și 4 procese verbale de contravenții administrative.

Concluzii:

1. Analiza stării sanitare a instituțiilor pentru copii în relație cu starea de sănătate s-a constatat, că pe parcursul anilor 2011-2016 mai rămâne o problemă pentru unele din ele atât racordarea la sistemul de apeduct și canalizare cât și instalarea sistemului autonom de încălzire.
2. Analiza consumului de produse alimentare în instituțiile de copii în perioada anilor 2015-2016 denotă deficitul din partea celor de origine animalieră și vegetală. Consumul produselor de panificație, pastelor făinoase și uleiului de floarea soarelui depășește normele fiziologice de consum pe zi la un copil.
3. Condițiile de alimentație sunt determinate de starea sanitară a blocurilor alimentare. Unele din ele nu sunt racordate la sistemul de apeduct și canalizare, nu dispun de secții separate de prelucrare preliminară pentru materia primă, etc.
4. Starea de sănătate a copiilor instituționalizați este influențată și de regimul instructiv-educativ. În perioada anului 2016 au activat cu ore supranormă 158 (12,4%) IÎP, au activat în 2 schimburi 24 (1,9%) IÎP, 225 (17,7%) au activat cu grupe cu zi prelungită.
5. Nivelul morbidității generale la preșcolari în perioada anilor 2011-2016 manifestă tendință de diminuare de la 849,0‰ pînă la 845,7‰ în anul 2016, avînd un caracter oscilant. La elevii din instituțiile de învățământ preuniversitar nivelul morbidității generale are un caracter oscilant variind de la 494,0‰ în perioada anului 2011 pînă la 494,8‰ în anul 2016.

4.2. Sănătatea angajaţilor în relaţie cu factorii de risc din mediul ocupaţional

autori: Semion Zamfir, Veaceslav Vasiliev

Sarcina prioritară a specialiștilor din sănătatea ocupațională este evaluarea impactului factorilor profesionali de risc asupra sănătății angajaților în scopul prevenirii bolilor profesionale și diminuării morbidității cu incapacitate temporară de muncă.

Analiza indicilor morbidității cu incapacitate temporară de muncă denotă, că în a. 2016 comparativ cu

a.2015 este o creştere a numărului de cazuri de la 47,4 până la 53,3 (a.2014 – 59,3) la 100 de salariaţi şi zile de la 702,9 până la 832,9 (a.2014 – 883,6) la 100 salariaţi (figurile 9, 10). Printre femei în numărul de cazuri constituie – 87,2 (a.2015 – 58,5) și numărul de zile – 434,6 (a.2015 – 393,1).

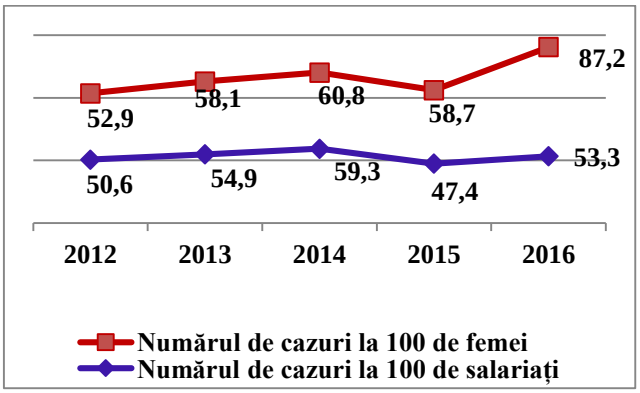

Figura 9. Morbiditatea cu incapacitate temporara de muncă a salariaților în dinamica (2012-2016) (cazuri)

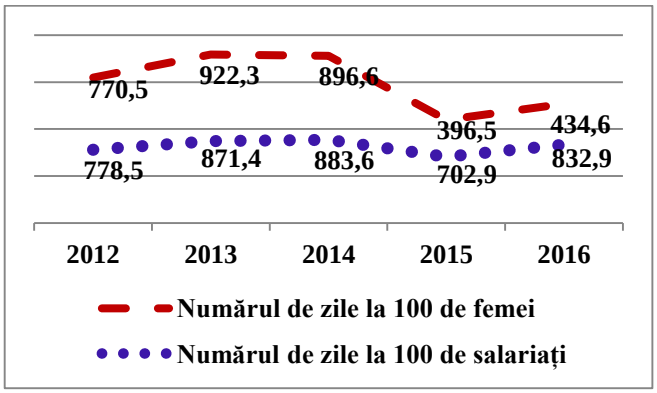

Figura 10. Morbiditatea cu incapacitate temporara de muncă a salariaților (inclusiv a femeilor) in dinamica (2012 - 2016) (zile)

Indicii morbidităţii cu incapacitate temporară de muncă a salariaţilor în unele ramuri ale economiei naţionale cu mult depăşesc indicii medii pe ţară (tabelul 3).

Tabelul 3

Morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă a salariaților din unele ramuri ale economiei naționale (cazuri, zile).

Denumirea ramurilor	numărul de cazuri			numărul de zile		
	2014	**2015**	**2016**	**2014**	**2015**	**2016**
Gospodăria comunală	85,0	64,0	82,7	1244,4	1057,8	1320,0
Industria ușoară	68,2	68,9	66,5	907,2	895,9	904,5
Transport	85,0	34,9	80,9	1125,3	566,7	1200,7
Comunicații și informatica	81,8	43,0	70,6	1072,2	800,5	877,5
Energetică, resurse energetice	74,7	55,1	66,6	1218,3	901,3	956,1
RM total	**59,3**	**47,4**	**53,3**	**883,6**	**702,9**	**832,9**

În ultimii 3 ani în Republica Moldova au fost înregistrate 2 cazuri de boală profesională cu 2 afectați. Indicele morbidităţii profesionale în medie constituie 0,05 la 100 mii angajaţi (pentru comparare: Belorușsi – 29,0, Rusia – 15,0, Suedia – 349,5, Danemarca – 391,1, Finlanda – 193,6, Letonia – 139,3).

În a.2016 s-a majorat acoperirea cu examene medicale a persoanelor expuse acţiunii factorilor profesionali de risc de la 95,2%, până la 95,5%. Acoperirea cu examene medicale a contingentului respectiv este la un nivel mai scăzut în industria extractivă - 80,9% și industria de prelucrare a produselor agricole - 93,5%.

Datele stării de sănătate a salariaților conform rezultatelor examenelor medicale profilactice, demonstrează că în anul 2016 s-a înregistrat o creștere a ponderii angajaților de la 0,86% până la 0,95%, care trebuie transferați temporar și permanent la alt lucru cu excluderea factorilor profesionali de risc. Totodată, conform rezultatelor examenelor medicale la angajare, ponderea persoanelor, care nu au fost admiși la lucru în condiții cu factori profesionali de risc constituie – 8,4% (comunicații și informatică –

30,8%, energetica, resurse energetice – 23,3%, transport – 18,8%, agricultură – 16,7%, industriale – 7,9%, etc.).

În perioada de referință la 1202 (15,3%) din obiectivele supravegheate (a.2015 - 18,8%, a.2014 – 21,4%) a fost organizat controlul de laborator la factorii chimici în aerul zonei de muncă. Din ele nu corespund normelor sanitare – 4,1% (a.2015 – 5,3%, a.2014 – 6,1%) (figura 11).

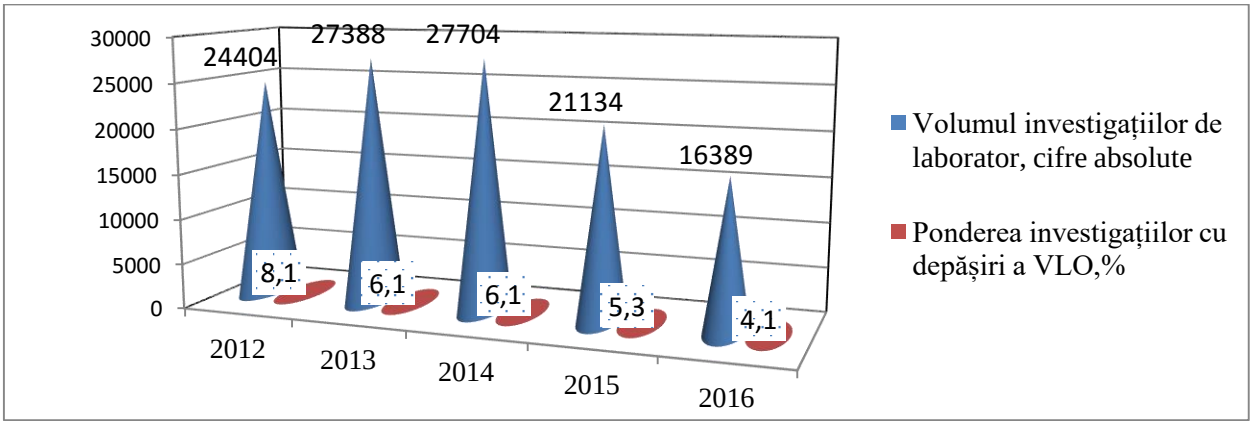

Figura 11. Numărul investigațiilor efectuate de laboratoarele CSP și ponderea celor cu depășiri a VLO.

Ponderea locurilor de muncă investigate la factorii chimici și pulberi în a.2016 a constituit 12,1% (a.2015 – 12,9%, a.2014 – 16,1%), dintre care nu au corespuns normelor sanitare 6,3% (a.2015 – 6,7%, a.2014 –2,8%).

Mai multe locuri de muncă neconforme normelor sanitare la factorii chimici și pulberi se atestă la obiectivele din industria confecționării mobilei – 24,1%, industria materialelor de construcție – 17,6%, transport – 19,4%, energetică – 16,7%.

Conform datelor CSP teritoriale în condiții cu depășire ale VLO a factorilor chimici lucrează 828 angajați sau 21,9% (a.2015 - 22,8%, a. 2014 - 40,9%).

În perioada de gestiune a sporit numărul locurilor de muncă examinate la zgomot – cu 9,0%, microclimat – cu 36,2% și iluminat – cu 31%. Concomitent s-a stabilit o diminuare a ponderii locurilor de muncă neconforme normelor sanitare la iluminat - 1,3%, zgomot – 0,6% și o majorare cu 0,2% la microclimat.

Totodată, în a.2016, comparativ cu a.2015, s-a diminuat numărul locurilor de muncă a femeilor, examinate cu aplicarea investigaţiilor instrumentale la zgomot cu 40% și iluminat cu 23%. Concomitent s-a diminuat ponderea locurilor de muncă a femeilor care nu corespund normelor sanitare s-a diminuat la zgomot cu 3,6%, microclimat - 2,6% și iluminat - 0,7%.

De asemenea, se atestă o diminuare a ponderii obiectivelor din economia națională (industriale, agricole, de transport, de producere a materialelor de construcție), care nu corespund normelor sanitare la zgomot, microclimă și iluminat în medie cu 2-10%, cu excepţia obiectivelor industriale, unde s-a majorat ponderea necorespunderii măsurătorilor la zgomot cu 5,3% (tabelul 4).

Tabelul 4

Ponderea obiectivelor din unele ramuri ale economiei naţionale, care nu corespund normelor sanitare la factorii fizici.

Anii	Industriale			Agricole			De transport			De producere a materialelor de construcţie		
	Zgomotul	Microclima	Iluminatul	Zgomotul	Microclima	Iluminatul	Zgomotul	Microclima	Iluminatul	Zgomotul	Microclima	Iluminatul
2014	12,7	9,7	11,7	26,3	14,1	11,2	6,9	8,2	5,8	36,0	17,4	7,7
2015	17,4	14,5	9,4	24,6	13,7	11,2	9,6	9,6	4,9	35,0	10,8	9,3
2016	22,7	10,9	10,7	24,7	9,2	8,5	5,2	8,6	7,0	28,2	8,7	6,4

În decursul anului 2016 au fost supuse expertizei sanitare 1115 proiecte de construcţie (reconstrucţie) a diverselor obiective din economia naţională (a.2015 – 1590, a.2014 - 775), dintre care 0,7% nu au corespuns normativelor sanitare în vigoare (a.2015 – 1,3%, a.2014 – 1,4%).

În perioada de referință s-a efectuat evaluarea riscurilor profesionale la 4965 obiective industriale sau 93,0% din numărul total aflate la evidență (a.2015 – 77,4%, a.2014 – 87,5%) şi la 1076 obiecte agricole, ce constituie 82,7% (a.2015 –74,8%, a.2014 –77,8%).

Urmare a unor deficienţe depistate la obiectivele industriale şi agricole pe parcursul anului 2016 de către specialiştii în sănătatea ocupaţională au fost aplicate 40 amenzi (a.2015 – 45, a.2014 - 77), emise 26 (a.2015 – 11, a.2014 – 59) hotărîri de sistare a exploatării obiectivelor, dintre care la 23 a fost stopată activitatea.

Concluzii:

1. În perioada de referință a sporit morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă, atât după numărul de cazuri, cât și după numărul de zile, inclusiv printre femei.
2. În ultimii 2 ani s-a diminuat considerabil volumul investigațiilor de laborator a aerului zonei de muncă. Un factor pozitiv însă, este diminuarea pe parcursul ultimilor 3 ani a ponderii investigațiilor de laborator a aerului zonei de muncă cu depășiri ale VLO în medie cu 1 %.
3. În a.2016, comparativ cu a.2015 a sporit numărul locurilor de muncă examinate la factorii fizici (cu excepția locurilor de muncă ale femeilor).
4. Este în continuă scădere numărul amenzilor aplicate de către specialiștii din domeniul supravegherii sănătății ocupaționale.

4.3. Sănătatea mediului

autori: Ion Șalaru, Maxim Mogorean

Un grup de activităţi au fost întreprinse în perioada anului 2016 pentru ameliorarea sănătății și calității mediului de viață, în conformitate cu planurile de activitate orientate spre implementarea legislaţiei.

Specialiştii CNSP au participat la elaborarea şi modificarea a 29 de proiecte de acte normative în diverse domenii a sănătăţii mediului.

O atenţie deosebită s-a acordat evaluării riscurilor pentru sănătatea populaţiei condiționate de factorii de mediu, cu prezentarea rapoartelor organelor abilitate şi examinarea diferitor proiecte de amplasare a obiectivelor poluante. S-a continuat monitorizarea calităţii mediului, realizării activităţilor conform prevederilor Protocolului privind Apa şi Sănătatea cu prezentarea către OMS a raportului

național pentru anii 2013-2015, a Planului de acţiuni de implementare a Strategiei de aprovizionare cu apă şi sanitație, gestionarea sistemelor de evacuare şi înhumare a deşeurilor menajere. Pe parcursul anului 2016 specialiştii Centrelor de Sănătate Publică au transmis administraţiei publice locale mai multe sarcini sanitare privind elaborarea planurilor de sistematizare a localităţilor. A fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1063 din 16.09.2016 Programul Naţional pentru implementarea Protocolului privind Apa şi Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025. În perioada 14.11.- 17.11.2017 s-a participat la Reuniunea a 4-a Părților la Protocol, unde au fost prezentate 4 rapoarte și organizată o expoziție de lucru privind apa în Republica Moldova.

În procesul efectuării supravegherii sanitare preventive au fost examinate 1757 proiecte de construcţie şi reconstrucţie a obiectivelor comunale sau poluante a mediului, în anii (2014-1925, 2015-1869), din numărul total 17 avize au fost negative. Se atestă o scădere a numărului de obiective în construcţie aflate la supraveghere în domeniul sănătăţii mediului 3362 (2014 – 4014, în 2015 - 3514). Este stabilă cota obiectivelor la care s-au stabilit abateri de la proiect – 51 obiective 1,63% (2014– 1,14%, 2015 – 1,33%).

4.3.1. Calitatea aerului atmosferic

Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice pe parcursul anului 2016 a prelevat şi analizat 5944 probe de aer de la punctele de control pentru 8 parametri de bază (7409 – a. 2015). Dintre ele depăşiri ale CMA s-au stabilit la 630 probe, ceea ce constituie 10,59% faţă de a. 2015 - 14,4%. Un număr redus de probe cu depăşiri ale CMA s-au înregistrat pentru monoxid de carbon - 3,25%, aldehidă formică - 4,45 %, dioxid de sulf - 6,63%. Nu s-au depistat probe cu depăşiri ale CMA pentru funingine, plumb. Din totalul de probe (5944) o mare parte - 71,5 % au constituit investigaţiile la monoxid de carbon, dioxid de azot, pulberi, dioxid de sulf. Din numărul de probe neconforme (630) au prevalat cele investigate la pulberi -29,51%, altele -11,39 % şi ozon - 10,77%. (tabelul 5).

Tabelul 5

Ponderea neconformităţii comparative a probelor de aer atmosferic

Denumirea poluantului	Total			> CMA					
				abs			%		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Pulberi	1666	1451	1047	408	450	309	24,5	31	29,51
Dioxid de sulf	1528	1535	964	53	72	64	3,5	4,7	3,25
Monoxid de carbon	882	718	1229	21	30	40	2,4	4,2	3,25
Funingine	229	143	208	8	0	0	3,5	0	0
Dioxid de azot	1575	1634	1012	137	264	100	8,7	16,2	9,88
Plumb	152	106	102	0	0	0	0	0	0
Ozon	657	841	492	124	120	53	18,9	14,27	10,77
Aldehida formică	749	764	539	44	74	24	5,9	9,7	4,45
Altele (poluanți organici, amoniu, H_2S)	442	217	351	63	60	40	14,3	27,7	11,39
Total	7877	7409	5944	858	1070	630	10,9	14,4	11,15

Din numărul de probe neconforme au prevalat cele investigate la pulberi – 29,51%, dioxid de azot – 9,88% şi ozon – 10,55%, pentru aldehida formică – 4,45% (figura 12).

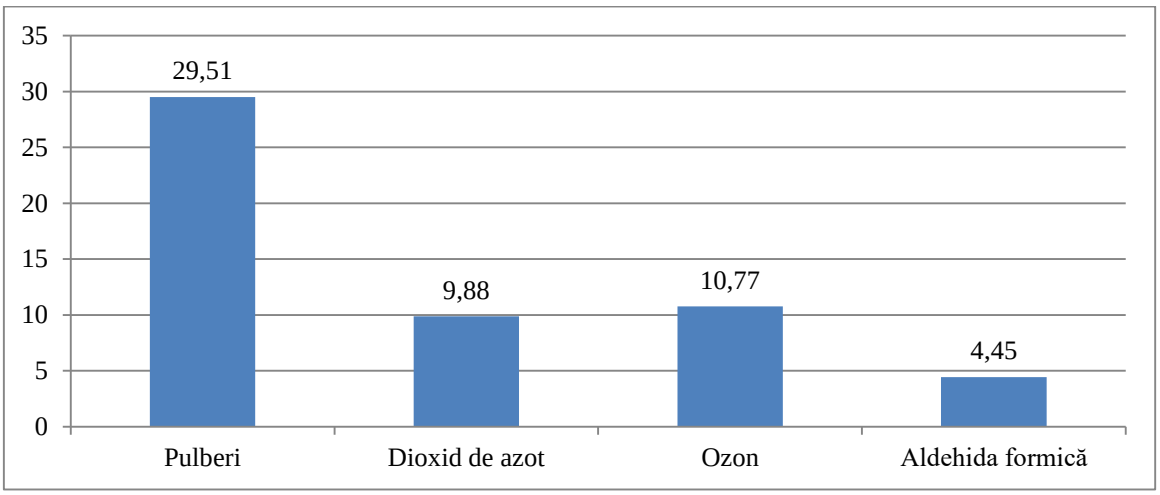

Figura 12. Ponderea neconformităţii probelor de aer atmosferic în perioada a.2016.

Dinamica neconformităţii probelor indică o scădere la majoritatea poluanţilor atmosferici cu excepţia dioxidului de sulf la care s-a înregistrat o creştere uşoară şi cu excepţia funinginii, plumbului la care nu s-au înregistrat diminuări. Prin urmare, în anul 2016 numărul de probe neconforme pentru dioxid de sulf s-a mărit cu 1,93 % faţă de anul 2015 (dioxid de sulf - 4,7%). În anul 2016 a scăzut numărul de probe neconforme pentru pulberi cu 1,49% comparativ cu 2015 (pulberi - 31,0), numărul de probe neconforme pentru monoxid de carbon cu 0,95% (a.2015- 4,2%), numărul de probe neconforme pentru dioxid de azot cu 6,32 % (a.2015-16,2%), numărul de probe neconforme pentru ozon cu 3,5 % (a.2015-14,27%), aproape cu jumate (5,25%) a diminuat numărul de probe neconforme pentru aldehidă formică (a.2015-9,7%), precum şi numărul de probe neconforme la alţi parametri cu 16,31% faţă de 2015(27,7%).

Activitatea cea mai înaltă în efectuarea investigațiilor de laborator al aerului îi aparține CSPM Chişinău (2111 probe), CSPM Bălţi (1736), pe când CSP Cahul, Cantemir, Hînceşti,Ungheni nu au efectuat investigații.

În mun. Chişinău au fost examinate 2111 probe, dintre care 135 probe (6,39 %) depăşesc CMA la anumiţi parametri, în mun. Bălţi au fost examinate 1736 probe dintre care 373 (21,48%) probe neconforme. În raionul Briceni au fost examinate 142 probe dintre care 4,22 % probe neconforme, în Ocniţa au fost examinate 30 probe dintre care 6,66 % neconforme, în Orhei au fost examinate 276 probe, respectiv 6,52 % probe neconforme, în Soroca au fost examinate 225 probe, dintre care 11,11% neconforme, în Străşeni au fost examinate 122 probe – 7,37 % neconforme, în Comrat 405 probe examinate dintre care 10, 37 % probe neconforme.

Materialele prezentate mai sus indică necesitatea ameliorării calităţii aerului atmosferic prin efectuarea unor măsuri igienice concrete: sistematizarea raţională a localităţilor, utilizarea transportului public, trecerea la un transport ecologic, construcţia sistemelor moderne de purificare a aerului etc.

4.3.2. Calitatea solului

Calitatea solului a fost monitorizată în locuri cu diferite destinaţii, unde persistă riscul ca solul contaminat, direct sau indirect, să condiţioneze riscuri pentru sănătatea populaţiei, în special a copiilor. Pe parcursul a. 2016 au fost prelevate şi investigate 350 probe la parametrii chimici (a. 2015 – 612 şi 2014 - 818), 704 – microbiologici (a. 2015 – 1146 şi 2014 - 1407) şi 553 – contaminarea cu helminţi (a. 2015 – 528 şi 2014 - 1069). În anul 2016 au fost investigate cu 679 probe de sol mai puţin comparativ cu anul 2015 şi cu 1680 mai puţin comparativ cu anul 2014.

Conform evaluării rezultatelor obţinute s-a constatat, că solul în perioada estimată a fost influenţat preponderent de poluări organice. Ponderea probelor de sol neconforme normelor sanitare la parametrii microbiologici în perioada a. a. 2010-2016 s-a majorat de la 9,3 până la 20,4%. În a. 2016, sectoarele cele mai contaminate au fost terenurile de joacă pentru copii şi terenurile instituţiilor preşcolare, unde ponderea probelor neconforme a constituit, corespunzător 44,0% şi 18,0%. Ponderea

probelor neconforme de sol în zonele de protecţie sanitară (ZPS) a surselor de apă şi zonele rezidenţiale au constituit respectiv 21,5 şi 16,3%.

Indicele de contaminare a solului cu ouă viabile de helminţi, în ultimii ani denotă o tendinţă de diminuare. Astfel, ponderea probelor de sol neconforme, privind indicele estimat, a constituit 8,0%, fiind corespunzător de 1,6 şi 2,1 ori mai mic comparativ cu anii 2015 şi 2014.

La parametrii chimici, probele neconforme de sol s-au înregistrat în proporţie de 2,6 la sută, (a.2015 -3,4 şi 2014 – 4,3%) poluarea solului fiind condiţionată în special de sărurile metalelor grele.

4.3.3. Supravegherea curentă a obiectivelor comunale.

În a. 2016 la evidenţa Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice s-au aflat 16607 de obiective comunale, cu 1569 mai puţine faţă de a. 2014 (Tabelul 6).

Tabelul 6

Ponderea obiectelor comunale supravegheate de Serviciul SSSP

Anii	Total obiective supuse supravegherii	Din ele au fost supravegheate	Inclusiv:		
			Cu folosirea măsurătorilor	Obiective autorizate sanitar	Nu corespund cerinţelor igienice
	abs.	%	%	%	%
2014	16258	71,5	54,3	73,4	10,1
2015	18176	64,6	65,1	73,4	14,9
2016	16607	51,3	67,6	58,7	15,1

Din numărul total de obiective aflate la evidenţă au fost supravegheate 51,3% (88,7% din numărul obiectivelor planificate supravegherii sanitare de stat în anul curent). În 67,6 la sută din obiectivele supravegheate au fost folosite măsurătorile şi a investigaţiile de laborator, indicele estimat fiind cu 2,5% mai mare comparativ cu a. 2015. În anul curent s-a înregistrat procentul cel mai mic, din ultimii ani, al obiectivelor autorizate sanitar (58,7%) şi tot odată, cel mai înalt procent al obiectivelor ce nu corespund cerinţelor igienice (15,1%).

Din totalul angajaţilor în sfera comunală, în anul 2016, au necesitat a fi supuşi controlului medical 13371 de persoane, corespunzător de 1,2 şi 1,5 ori mai puţin comparative cu a. 2015 şi 2014. Numărul angajaţilor ce necesitau a fi instruiţi igienic, în anul curent a fost cu 518 persoane mai mic comparativ cu anul anteriori.

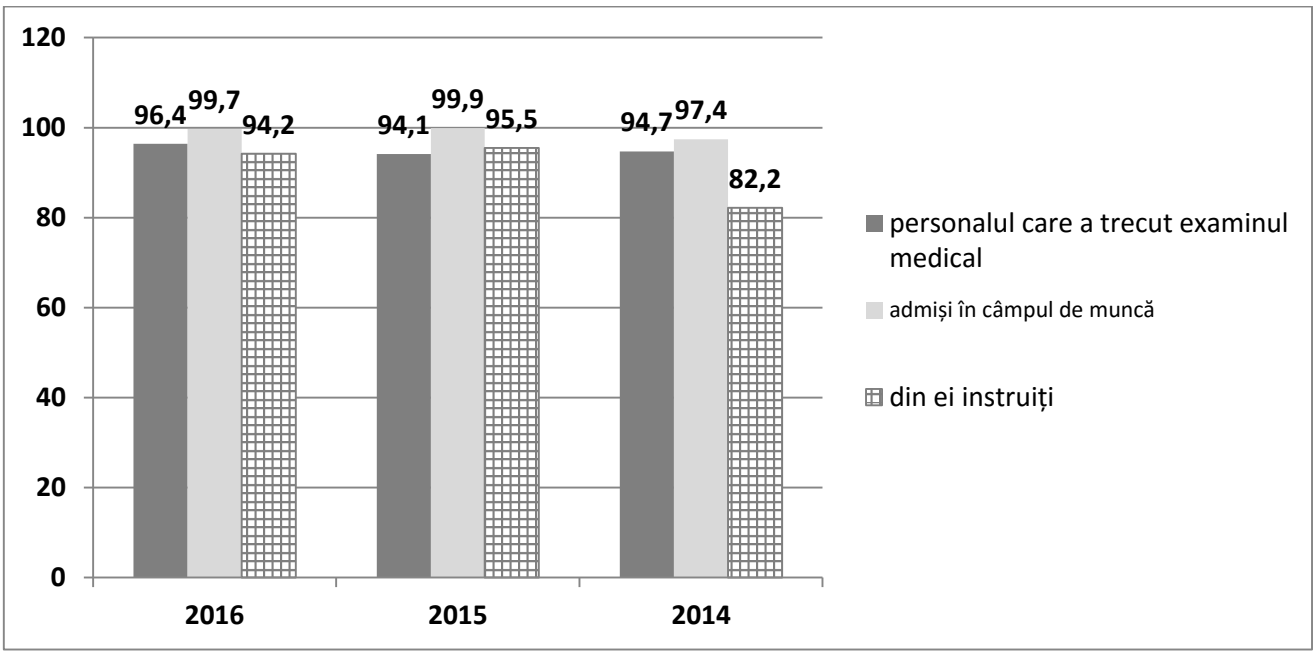

Figura 13. Date retrospective (a. a. 2014 - 2016) cu privire la examenele medicale şi instruirea igienică a angajaţilor din sfera serviciilor comunale (%).

Cota angajaţilor ce au trecut examenul medical constituit 96,4%, prezentând valoarea cea mai înaltă din ultimii trei ani. Cei mai mici indici privind acoperirea cu examen medical a angajaţilor din sfera comunală s-a înregistrat în raioanele: Basarabeasca (36,7%), Hînceşti (76,0%), Drochia (76,3%), mun. Bălţi (85,3%), Taraclia (85,6%) şi Edineţ (86,0%). Procentul persoanelor admise în câmpul muncii în rezultatul examenelor medicale, în anul 2016, a constituit 99,7%, acest indice a fost practic identic cu cel din anul 2015 şi cu 17,5% mai mare comparativ cu a. 2014. Situaţia cea mai precară la capitolul dat s-a înregistrat în raioanele: Cimişlia (67,4%), Nisporeni (96,2%) şi Cantemir (96,8%).

În anul curent a scăzut cu 1,3 la sută, comparativ cu anul anterior, numărul angajaţilor ce au fost instruiţi igienic, procentul lor constituind 94,2%. Procentul cel mai mic de angajaţi ce au trecut instruirea igienică a fost caracteristic pentru raioanele: Anenii Noi (24,7%), Căuşeni (79,3%), Ialoveni (80,0%) şi Făleşti (82,4%).

Estimând aceşti indici pentru angajaţii din gospodăriile comunale am constatat, că în rezultatul examenului medical la angajare au fost admişi la serviciu 98,1 la sută dintre doritori. Examenul medical periodic l-au trecut 96,5 la sută dintre angajaţi supuşi examinării, dintre ei au fost admişi în continuare la serviciu 99,5%, iar 0,5% transferaţi la alt loc de muncă cu excluderea factorilor nocivi.

4.3.4. Starea sanitară a localităţilor şi locuinţelor

În anul 2016 de către SSSSP au fost supuse supravegherii sanitare 57 de localităţi urbane şi 1296 rurale din republică (în 2015, corespunzător 64 – urbane şi 1291 rurale). Ponderea populaţiei cu acces durabil la surse sigure de apă potabilă (figura 14), în a. 2016, a constituit 65,2% (a. 2015 – 63,7%), în sectorul urban acest indice este de 96,6% (a. 2015 – 95,5%), în cel rural 41,3% (a. 2015 – 39,8%).

În republică au dispus de acces durabil la sisteme colective de canalizare 39,8% din populaţie (a. 2015 – 38,6%), dintre care 78,2% la sută din sectorul urban (a. 2015 – 77,1%) şi 11,1% la sută din sectorul rural (a. 2015 – 10,3%).

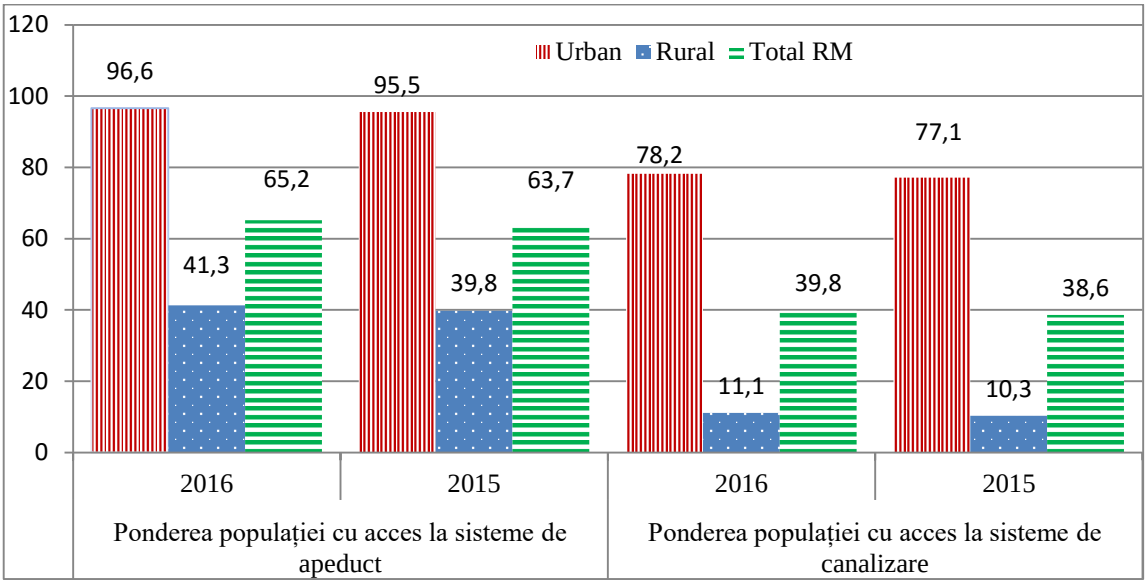

Figura 14. Ponderea accesului la rețelele de apeduct și canalizare a populației din RM

Asigurarea populației cu colectarea centralizată a deșeurilor în anul estimat are o pondere de creștere de 5,2% față de anul 2015 și constituie 44,6% (a. 2015 – 39,36%), în sectorul urban de acest serviciu au beneficiat 74,3% din populație (a. 2015 – 71%), în sate – 18,3% (a. 2015 – 16,2). Din numărul total al localităţilor urbane 15,8 la sută dispun de zone de odihnă şi recreere autorizate, pe când în sectorul rural aceste zone sunt disponibile doar în 1,9% din localităţi.

În rezultatul analize datelor privind igiena locuinţelor s-a constatat, că din 1381 de localităţi teritorial administrative aflate la evidenţa SSSSP în a. 2016 au fost cercetate, la problema abordată, 79,5%, practic identic cu a. 2015. Cota locuinţelor cercetate în anul curent a fost de 10,5%, cu 1,1% mai puţin, comparativ cu anul anterior. Ponderea locuinţelor neconforme cerinţelor igienice în a. 2016 a constituit 43,7%, prezentând valoarea cea mai mare din ultimii trei ani. Necorespunderea locuinţelor cerinţelor igienice, doar în 4,2 la sută cazuri a fost constatată în rezultatul studiilor instrumentale sau de laborator, dintre care investigaţii de laborator la parametrii chimici au fost efectuate în 3,3 la sută cazuri şi investigaţii microbiologice în 4,8 la sută cazuri. Cota parte a populaţiei ce locuiesc în locuinţe neconforme cerinţelor igienice a constituit 5,5%. Acest indice este nesemnificativ mai mic comparativ cu a. 2015 şi 2014 (corespunzător, 6,1 şi 5,7%). Aici este cazul de menţionat că în raioanele: Criuleni, Dubăsari, Glodeni, Orhei, Taraclia şi Ceadîr Lunga nu a fost cercetată nici o locuinţă. Totodată, ponderea cea mai mare a locuinţelor neconforme s-a înregistrat în raioanele: Soroca (88,8%), Leova (83,4%), Ocniţa (76,8%), Hînceşti (7,3%), Făleşti (55,5%) şi Anenii Noi (53,5%)

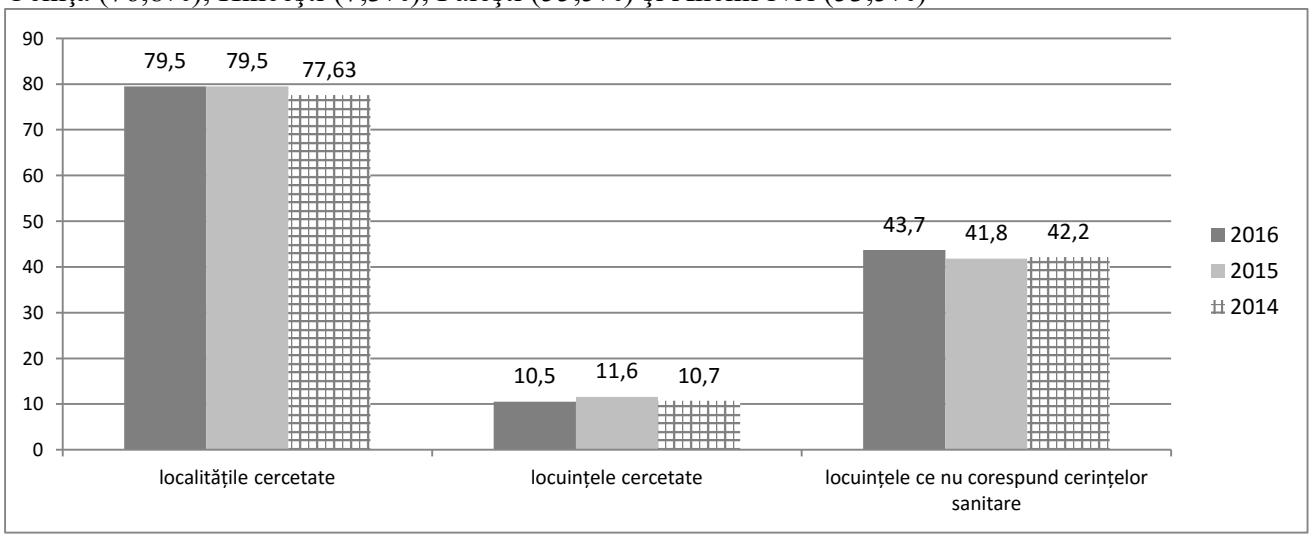

Figura 15. Ponderea neconformității stării sanitaro-igienică a locuinţelor

4.3.5. Calitatea apei potabile

Starea de supraveghere a calităţii apei potabile denotă nivele sporite de neconformitate a calităţii acesteia din sursele subterane şi din sistemele de distribuire. Pe parcursul anului 2016 au fost cercetate la parametrii microbiologici 13956 probe de apă cu ponderea neconformității de 23,2%, inclusive surse centralizate subterane – 1267, surse centralizate de suprafață - 190, apeducte comunale urbane din surse subterane – 2165, apeducte comunale urbane din surse de suprafață -1378, apeducte comunale rurale – 3067, apeducte departamentale - 775, surse decentralizate – 3890 probe etc. Ponderea probelor neconforme la parametrii chimici (Figura 16) din sursele centralizate subterane în a. 2016 a constituit 73 %, comparativ cu 69,25 % în a. 2015.

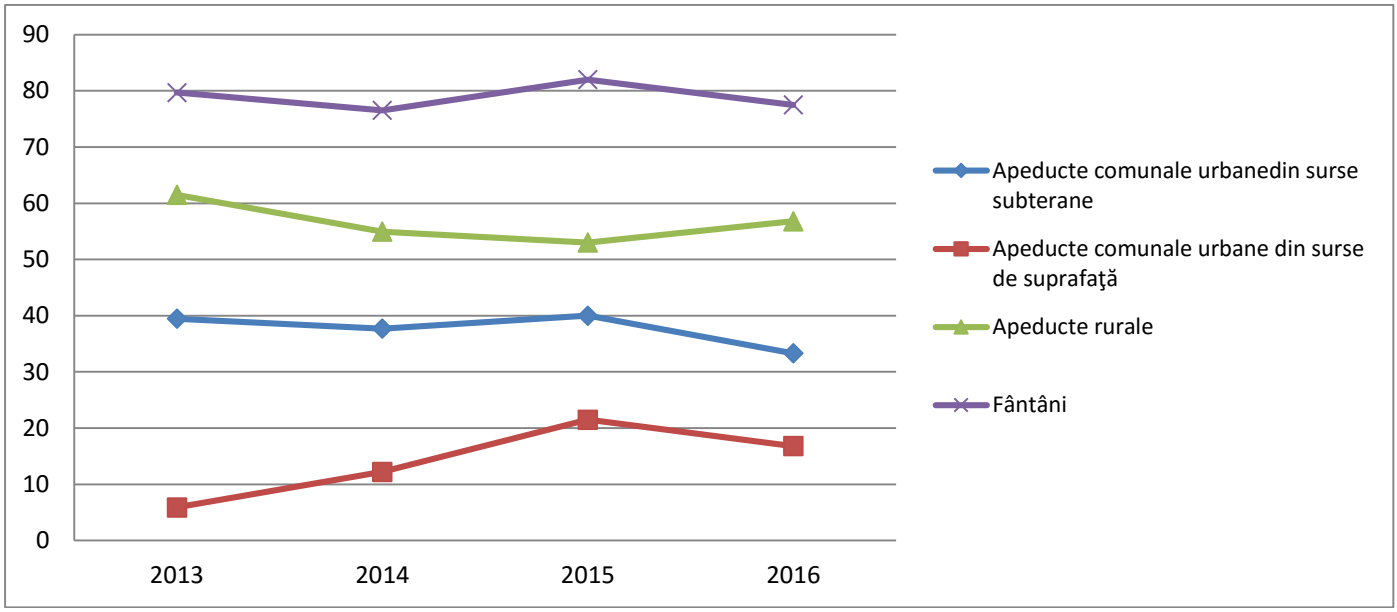

Figura 16. Ponderea neconformităţii probelor de apă la parametrii chimici.

Rămâne înaltă ponderea probelor neconforme după conţinutul de fluor – 30% și bor - 16,2% iar ponderea probelor neconforme după conţinutul de nitraţi din sursele centralizate subterane de alimentare cu apă constituie 3,8% (anul 2015-3,5%). Situaţia cea mai nefavorabilă se înregistrează în r-ele Anenii-Noi, Glodeni, Făleşti, Rîşcani, Teleneşti, Ştefan-Vodă, Taraclia, Hînceşti şi Orhei.

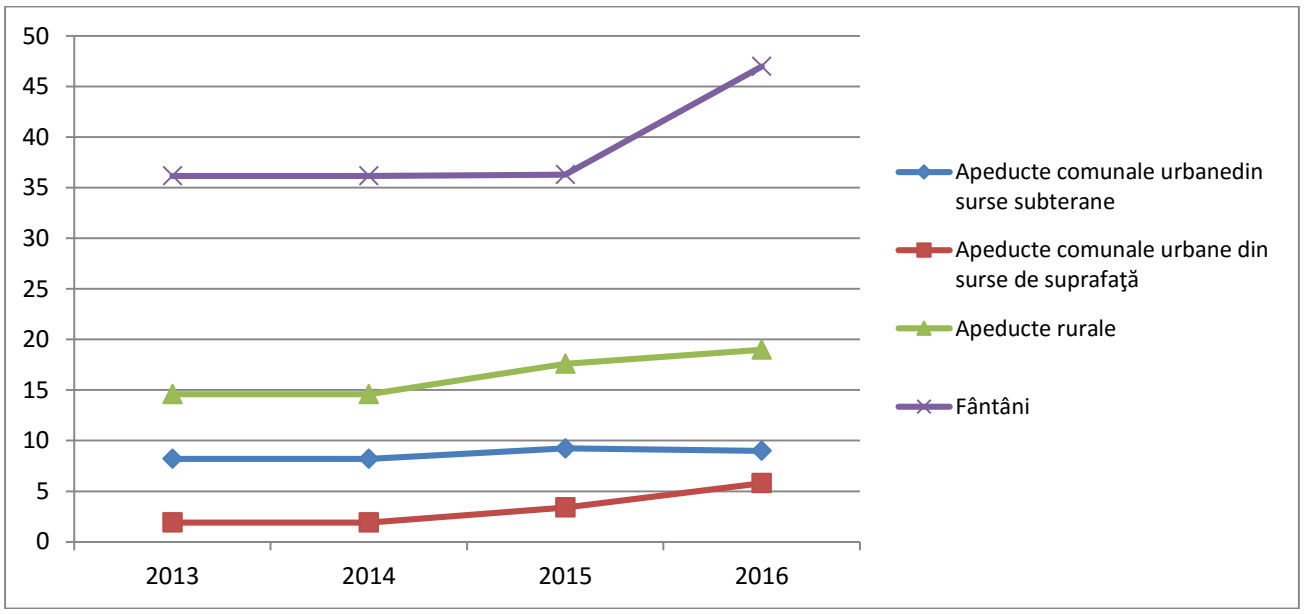

Figura 17. Ponderea neconformităţii probelor de apă la parametrii microbiologici.

O înrăutăţire se atestă la parametrii microbiologici (Figura 17) în cazul apeductelor comunale urbane din surse de suprafaţă care a constituit 9% (a.2015-7%). Un nivel sporit de neconformitate al calităţii apei potabile se menţine în apeductele instituţiilor pentru copii, unde în a.2016 a constituit 19% (a.2015 – 18,2%) la parametrii microbiologici. Insalubritatea localităţilor (din lipsa unor sisteme eficiente de îndepărtare a deşeurilor) şi nerespectarea măsurilor elementare de protecţie a surselor de apă sunt principalele cauze de înrăutăţire a calităţii apei din fântâni, folosite ca o unică sursă de alimentare cu apă pentru cca 75% din populaţia rurală. Ponderea probelor de apă din fântâni, neconforme cerinţelor sanitare rămâne înaltă şi a constituit 77,5% la parametrii sanitaro-chimici (2015 – 82%), inclusiv nitraţi – 86% din totalul probelor, fluor - 6,% şi 47% la parametrii sanitaro-microbiologici (2015-40,7%) inclusiv: E. coli – 35% din totalul probelor şi enterococi – 29,2%.Situaţia cea mai nefavorabilă se înregistrează în rr. Anenii-Noi, Glodeni, Căuşeni, Făleşti, Rîşcani, Ialoveni, Ştefan-Vodă., Taraclia, Hînceşti şi Orhei. O înrăutăţire se atestă de 9% la sută a parametrilor microbiologici în cazul apeductelor comunale urbane din surse de suprafaţă (7% a.2015). Un nivel sporit de neconformitate al calităţii apei potabile se menţine în apeductele instituţiilor pentru copii, unde în a.2016 a constituit 19 % (a.2015 – 18,2%) la parametrii microbiologici.

Insalubritatea localităţilor (din lipsa unor sisteme eficiente de îndepărtare a deşeurilor) şi nerespectarea măsurilor elementare de protecţie a surselor de apă sunt principalele cauze de înrăutăţire a calităţii apei din fântâni, folosite ca o unică sursă de alimentare cu apă pentru cca 75% din populaţia rurală. Ponderea probelor de apă din fântâni, neconforme cerinţelor sanitare rămâne înaltă şi a constituit 77,5% la parametrii sanitaro-chimici (2015 – 82%), inclusiv nitraţi – 86% din totalul probelor, fluor - 6,% şi 47% la parametrii sanitaro-microbiologici (2015-40,7%) inclusiv: E. coli – 35% din totalul probelor şi enterococi – 29,2%.

Serviciul de Sănătate publică efectuează supravegherea calităţii apei de suprafaţă în 210 puncte fixe, inclusiv în 33 de puncte la r. Nistru şi Prut care sunt surse de aprovizionare cu apă potabilă a populaţiei. Monitorizarea se efectuează la 36 parametri chimici şi 5 microbiologici, inclusiv la parametrii virusologici şi conţinutul de ouă viabile de helminţi.

Tabelul 7

Numărul de probe examinate pe parcursul a.2016

	r.Nistru	r.Prut	Alte bazine acvatice	Surse folosite pentru recreere	Surse folosite pentru irigare
Parametrii chimici	79	112	260	272	63
Parametrii microbiologici	54	72	186	225	35

Rezultatele investigaţiilor de laborator conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.890 din 12.11.2013 au fost atribuite la cinci clase de calitate a apei bazinelor acvatici şi sunt reprezentate în figura 18 şi figura 19.

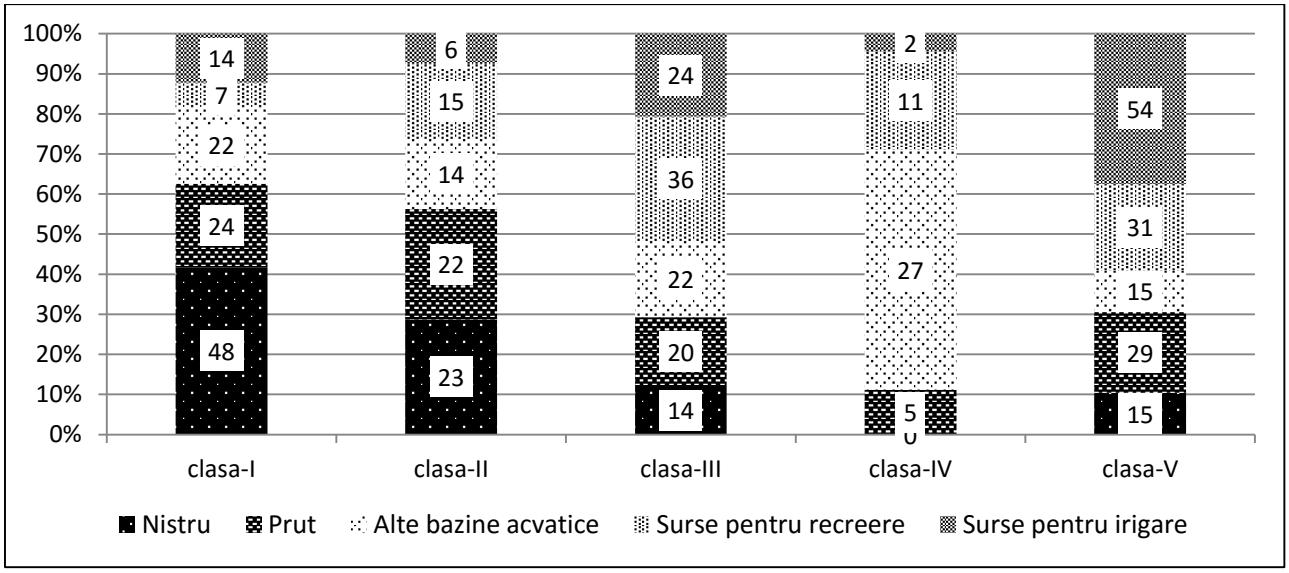

Figura 18. Repartizarea după clase a probelor de apă din bazinele acvatice conform parametrilor chimici.

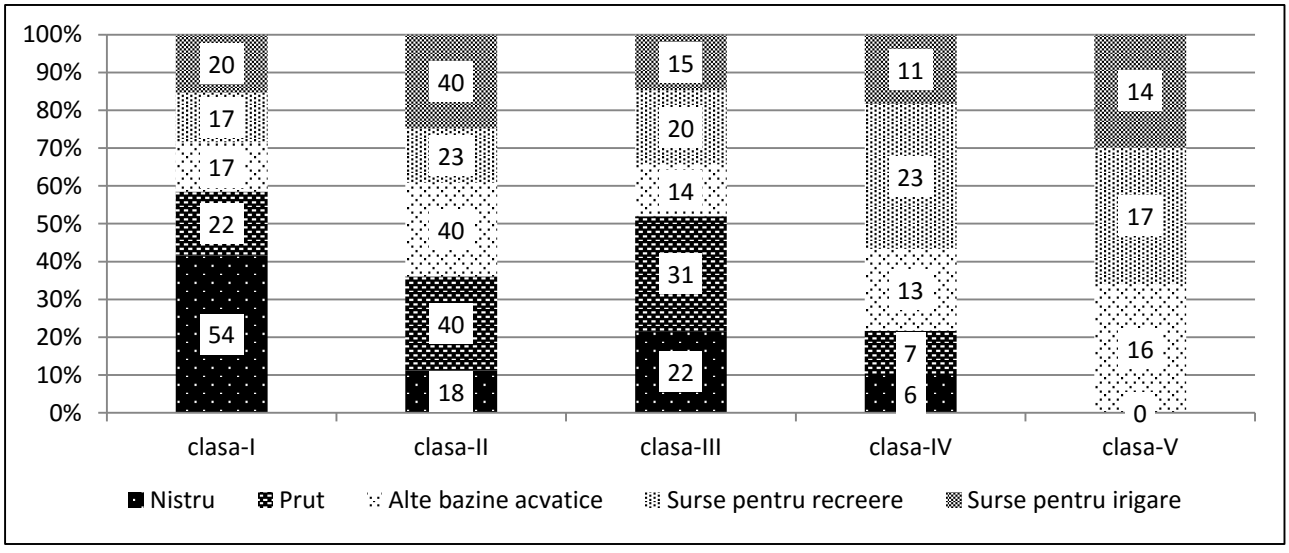

Figura 19. Repartizarea după clase a probelor de apă din bazinele acvatice conform parametrilor microbiologici.

Conform rezultatelor de laborator a calităţii apei din r. Nistru în comparaţie cu anul 2015 la parametrii chimici microbiologici se denotă o scădere a numărului de probe atribuite la I - II clasă de calitate a apei şi o creştere considerabilă a numărului de probe atribuite la clasa III-a şi V-a. Aceeaşi tendinţă s-a stabilit şi pentru criteriile de calitate a apei din r. Prut la parametrii microbiologici (figura 20).

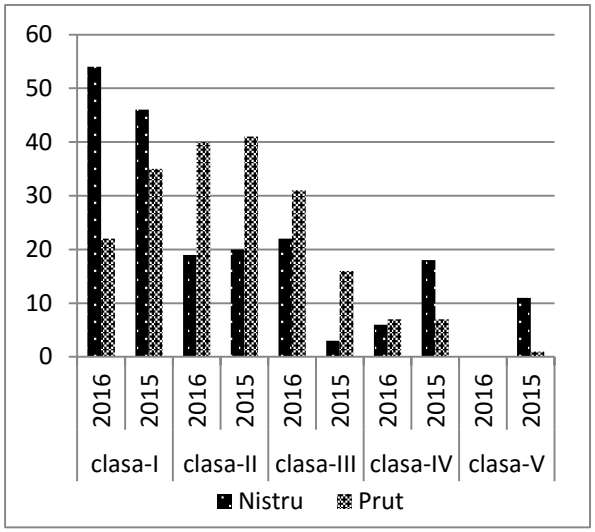

parametrii microbiologici

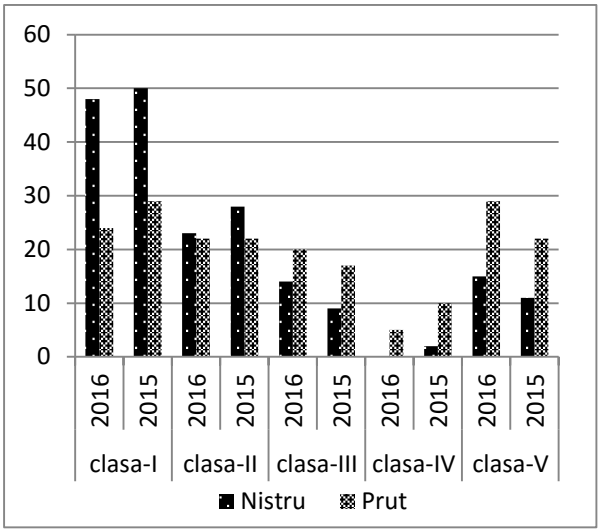

parametrii chimici

Figura 20. Repartizarea comparativă după clase a probelor de apă din r. Nistru şi Prut.

Este în permanentă creştere ponderea probelor în care a fost depistată microflora patogenă. Pentru r. Nistru constituie 17 % în a.2016 faţă de 11,0% pentru a. 2015, din sursele folosite pentru irigare constituie 6,0 % în comparaţie cu 0 % în 2015.

Rezultatele investigaţiilor denotă o poluare intensă a bazinelor acvatice cu ape uzate şi alţi poluanţi organici.

În Republica Moldova funcţionează nesatisfăcător majoritatea staţiilor de epurare, nu se efectuează salubrizarea corespunzătoare a teritoriului şi nu se soluţionează problema colectării şi epurării apelor meteorice. În total pe republică în anul 2016 din 96 de deversări a apelor reziduale la care s-au efectuat studii, cota probelor neconforme cerinţelor igienice la parametrii chimici constituie 86% în comparaţie cu 80,0 % în 2015 şi la parametrii microbiologici 66,0 % în comparaţie cu 60,0 % în 2015.

4.4. Siguranța chimică și toxicologie

autori: Iurie Pînzaru, dr. med., Tatiana Manceva, Elena Jardan, Elena Sanduleac, Gheorghii Țurcanu, Mariana Zavtoni

4.4.1. Provocările şi perspectivele fortificării compartimentului siguranța chimică și toxicologie

Substanţele şi produsele chimice periculoase joacă un rol esenţial în societatea zilelor noastre. Le folosim în fiecare zi, de la medicamente, la maşini şi de la materiale de construcţii, la jucării. Industria Uniunii Europene produce 31% din totalul chimicalelor la nivel mondial (în timp ce Statele Unite produc 28%). Industria chimicalelor din Uniunea Europeană este a treia industrie în lume ca mărime, generând direct deşeuri de substanţe şi produse chimice periculoase.

Gestionarea substanţelor şi produselor chimice periculoase vor fi axate pe următoarele principii:

1. principiul precauţiei în gestionarea substanţelor şi a produselor chimice periculoase, în vederea prevenirii pagubelor faţă de sănătatea populaţiei şi de mediu;

2. principiul transparenţei faţă de consumatori, asigurându-se accesul la informaţii privind efectele negative pe care le pot genera substanţele şi produsele chimice periculoase;
3. principiul securităţii operaţiunilor de gestionare a substanţelor şi produselor chimice periculoase.

Datorită riscului pentru mediu şi sănătatea umană reprezentat de substanţele şi produsele chimice periculoase, managementul şi monitorizarea acestora prezintă interes deosebit din partea tuturor factorilor responsabili inclusiv Serviciul Supravegherii de Stat a Sănătății Publice.

Producătorii, distribuitorii, utilizatorii, importatorii şi exportatorii care desfăşoară activităţi cu substanţe şi preparate toxice şi foarte toxice sunt obligaţi să ia măsurile corespunzătoare pentru asigurarea şi protejarea sănătăţii oamenilor, animalelor şi a mediului, precum şi pentru prevenirea oricăror sustrageri expuneri accidentale.

Provocările şi perspectivele fortificării compartimentului Siguranța chimică și Toxicologie:

- elaborarea și ajustarea cadrului normativ-metodic la standardele internaţionale (regulamente, standarde, ghiduri, indicaţii şi recomandări metodice);
- extinderea diapazonului investigațiilor toxicologice sub-acute și sub-cronice în cadrul Laboratorului Toxicologie experimentală;
- perfecţionarea cadrului normativ prin abordarea integrată şi generică a activităţii de prevenire, pregătire şi răspuns la riscurile şi urgenţele de sănătate publică, provocate de factori chimici.

Setul de măsuri întreprinse în ultima perioadă istorică pentru reducerea impactului negativ al factorilor chimici asupra stării de sănătate a populaţiei a permis de a stabiliza, iar pentru unii indicatori de a îmbunătăţi situaţia sanitaro-epidemiologică din Republica Moldova. Dar trebuie de menţionat faptul că poluanţii organici persistenţi, cum ar fi hidrocarburile aromatice policiclice, bifenilii policloruraţii, dioxinele, furanii, DDT continuă să fie depistate în mediul înconjurător și în mediile biologice ale organismului. Transportul auto constituie sursă principală de poluare a atmosferei, în special cu metale grele. Necesită rezolvare problema elaborării normativelor igienice a produselor chimice pentru situaţii de urgenţă. Continuă să provoace îngrijorare starea mediului de producție. Un rezultat direct al condițiilor proaste de muncă este existența bolilor profesionale de etiologie chimică.

4.4.2. Măsuri organizator – metodice

Pe parcursul anului 2016 au fost elaborate 3 ordine ale Ministerului Sănătății:

1. Ordinul nr. 137 din 02.03.2016 cu privire la organizarea săptămânii de promovare a aplicării raționale a produselor de uz fitosanitar (pesticidelor);
2. Ordinul nr. 352 din 13.05.2016 cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice ”Evaluarea toxicologică rapidă de laborator a articolelor polimerice pe cultură celulară Tetrahymena piryformis”;
3. Ordinul nr. 582 din 13.07.2016 cu privire la organizarea Săptămânii de prevenire a intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică.

La 24-25 noiembrie 2016 în incinta Centrului Național de Sănătate Publică s-a desfăşurat prima Conferinţă Naţională cu participare internaţională „*Siguranţa chimică şi toxicologia la confluenţa între domenii*”, la care au participat 120 persoane, inclusiv din cadrul profesoral-didactic al USMF „Nicolae Testemiţanu”, medici igienişti din CSP teritoriale, persoane invitate din Ucraina, România etc.

Totodată, pentru instruirea specialiștilor și în legătură cu aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc prin Hotărîrea de Guvern nr. 1025 din 07.09.2016 au fost organizate 3 ateliere regionale, la care au participat 114 persoane, inclusiv președinții comisiilor medicale, medicii igienişti preocupați de examenele medicale profilactice.

Specialiștii Centrului Siguranță Chimică și Toxicologie în anul 2016 au beneficiat de instruiri peste hotarele țării (Ucraina, Iordania, Germania și SUA) în scopul perfecționării cunoștințelor în domeniul profesional.

Totodată, în anul 2016 dna Elena Jardan, tânăr cercetător științific din laboratorul pericole chimice și toxicologie a fost nominalizată laureat al Premiului Național pentru Tineret pentru realizări și performanțe în domeniul tehnico-științific, cât și Premiului Municipal pentru Tineret în domeniul

științei (medicină).

4.4.3. Supravegherea sanitară preventivă și curentă

La capitolul avizării sanitare a proiectelor și obiectelor în construcție, pentru alegerea sectorului au fost eliberate 42 avize sanitare. Din ele proiecte examinate au constituit 21. La etapa controlului asupra construcțiilor, reconstrucției, reutilării tehnice, din numărul total 68 obiecte aflate în construcție, 66 au fost supuse controlului, dintre care 62 de obiecte au fost date în exploatare.

Obiectele de gestionare a produselor de uz fitosanitar și fertilizanților (PUFF) cuprind depozitele de păstrare a PUFF, magazinele, care comercializează PUFF, obiectele ce aplică PUFF, serele și alte obiecte ce au tangențe cu PUFF. Supravegheate cu ajutorul investigațiilor de laborator au fost preponderent depozitele pentru păstrarea PUFF, magazinele care comercializează PUFF și serele.

Pe parcursul anului 2016 la evidența instituțiilor Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice au fost 1681 obiecte de chimizare, respectiv în 2015 – 1547. O creștere esențială a numărului de obiecte de chimizare, comparativ cu 2015 a fost înregistrată în raioanele Sîngerei unde au fost înregistrate cu 137 de obiecte mai mult, Orhei – cu 22 obiecte mai mult, Rîșcani și UTA Găgăuzia – cu câte 10 obiecte mai mult, etc.

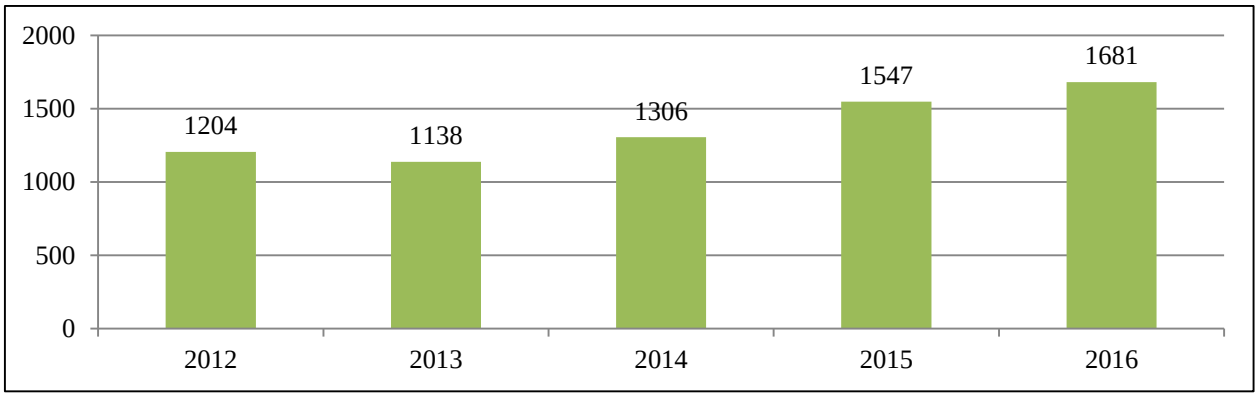

Figura 21. Numărul de obiecte de chimizare supuse supravegherii în dinamică pentru anii 2012-2016

Cel mai mare număr de obiecte de chimizare din cadrul municipiilor au fost înregistrate în mun. Chișinău – 77. Printre raioanele cu cele mai multe obiecte, clasând pe locuri menționăm, raionul Sîngerei – 230 obiecte, urmează raionul Rîșcani cu 87, comparativ cu 2015, când cifra atingea 77, r-nul Soroca cu 85 obiecte în 2016, comparativ cu 77 în 2015, Briceni cu 84 obiecte în 2016, comparativ cu 85 în 2015 și Fălești cu 80 obiecte în 2016, rămânând la același număr ca în anul precedent. Din numărul total de obiecte supuse supravegherii sanitare curente, supravegheate au fost 1461 (cota parte constituind 88,6%), iar cu folosirea măsurătorilor și a investigațiilor de laborator au fost doar 397 (27,2%).

Numărul de obiecte ce dețin autorizație de funcționare a fost de 1068 (cota parte fiind 63,5%), comparativ cu 1178 (76,1%) în 2015. Numărul de obiecte autorizate în anul curent au constituit 1047. Din numărul total de obiecte, nu corespund cerințelor sanitare la finele anului din cele supravegheate 331 (31,6%), comparativ cu anul 2015 când au fost înregistrate 324 de obiecte, ce a constituit cota parte de 20,9%.

4.4.4. Sănătatea angajaților implicați în gestionarea substanțelor chimice și nivelul instruirii igienice

În anul 2016 la 6134 locuri de muncă cu substanțe chimice și pulberi au activat 6630 persoane, inclusiv 627 femei. Însă examenului medical au fost supuși 6592 persoane, inclusiv 632 femei. Totodată, examenului medical *la angajare* au fost supuși 140 persoane, iar admiși 138 lucrători (98,6%).

Total pe țară au fost supuse examenului medical *periodic* 6551 angajați, inclusiv 632 femei ori 9,6% (în anul 2015 au fost supuși examenului medical 6070 persoane, inclusiv 473 femei, cu 481 persoane, inclusiv 159 femei mai puțin decât în anul 2016), iar examinați 5984 persoane (91,3%),

inclusiv 594 femei (anul 2015 – 5741 angajați, inclusiv 436 femei). 100% persoane examinate sunt în mun. Bălți, r-le Anenii Noi, Briceni, Cahul, Fălești, Glodeni, Ialoveni, Soroca, Șoldănești, Telenești, Comrat și Vulcănești, iar numărul cel mai mic de persoane examinate s-a înregistrat în r-le Cantemir – 58%, Călărași – 61,9% și Rezina – 66,7%.

Din persoanele examinate, care lucrează cu substanțe chimice/PUFF admiși la lucru sunt 5746 ori 96%, inclusiv 590 femei (anul 2015 – 5374 persoane ori 93,6%). Din ei 437 persoane, inclusiv 29 femei lucrează în depozite, care păstrează PUFF, 327 persoane, inclusiv 149 femei – în magazine, care comercializează PUFF, 594 persoane, inclusiv 10 femei – la terenuri/depozite pentru tratarea semințelor și materialului săditor, 321 persoane, inclusiv 179 femei – în sere, 442 persoane, inclusiv 44 femei sunt agronomi, 2979 persoane, inclusiv 4 femei sunt mecanizatori, care lucrează cu PUFF, 38 persoane, inclusiv 7 femei sunt din silvicultură, care pregătesc soluții și deservesc aparatele de zbor pentru aplicarea pesticidelor și 608 persoane, inclusiv 168 femei din alte domenii de activitate, legate de gestionarea substanțelor chimice/PUFF.

De menționat că, în anul 2016 au necesitat transfer temporar la alt loc de lucru 123 persoane ori 2,1% (anul 2015 – 161 angajați ori 3%) și transfer permanent cu excluderea factorului nociv 128 lucrători ori 2,1% (anul 2015 – 71 persoane ori 1,3%), inclusiv 1 femeie.

Totodată, au fost supuși instruirii igienice 5720 persoane și 5541 instruiți (96,9%). Din ei 392 persoane, care lucrează în depozite ce păstrează PUFF, 207 persoane – în magazine, care comercializează PUFF, 556 persoane – la terenuri sau depozite pentru tratarea semințelor și materialului săditor, 284 persoane – în sere, 512 persoane sunt agronomi, 2950 persoane sunt mecanizatori, care lucrează cu PUFF, 54 persoane sunt din silvicultură, care pregătesc soluții și deservesc aparatele de zbor pentru aplicarea pesticidelor și 586 persoane din alte domenii de activitate, legate de gestionarea substanțelor chimice/PUFF.

4.4.5. Promovarea sănătății

În anul 2016 au fost organizate trei săptămâni de promovare a sănătății. Prima săptămână de promovare cu genericul „**Protejați sănătatea – nu utilizați pesticide**" a avut loc în perioada 14-19 martie, care a prevăzut organizarea și desfășurarea activităților ce țin de sensibilizarea populației și agenților economici privind utilizarea rațională a pesticidelor pentru tratarea plantelor prin discuții publice, instruiri, emisiuni radio și TV, informații în presă etc. Totodată, prin implicarea activă și colaborarea cu Direcțiile teritoriale de siguranță chimică, instituțiile de educație locale cu mijloacele media (presa scrisă, televiziunea, radioul) a asigurat informarea populației despre efectele nefaste ale PUF asupra stării de sănătate. Centrele de Sănătate Publică teritoriale s-au focusat pe organizarea concursurilor și lecțiilor în cadrul liceelor din localitățile rurale, prelegerilor în colectivitățile agricole, privind promovarea produselor bio, ecosistemului fără pesticide pentru a sensibiliza tânăra generație la amploarea și stringența fenomenului de utilizarea a produselor de uz fitosanitar.

A doua săptămână de promovare cu genericul **„Săptămâna națională de prevenire a intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică"** a avut loc în perioada 01-06 septembrie. În cadrul instituțiilor de învățământ din teritorii au fost organizate 55 ore informative (raioanele Strășeni – 30 ore, Glodeni – 1 oră, Sîngerei – 24 ore etc.) privind profilaxia intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică și comportamentul adecvat în caz de accident chimic în colectivitățile de copii. Specialiștii IMSP, Centrele de Sănătate și CSP teritoriale au organizat și petrecut 775 prelegeri cu scopul instruirii cadrelor didactice și elevilor (raioanele Florești – 84, Căușeni – 78, Strășeni – 74, Soroca – 39, Orhei – 37 etc.), 70 seminare (raioanele Briceni – 22, Criuleni – 17, Telenești – 9, Anenii Noi și Rîșcani câte 5 etc.). De către lucrătorii medicali s-au petrecut 5251 convorbiri în grup și 3304 convorbiri individuale (raioanelel Floreșri – 788, Glodeni și Cahul – 650 și respectiv 640, Cimișlia – 580, Comrat – 280 etc.). Totodată, pentru informarea populației au fost editate 178 buletine sanitare, emisiuni la radio, la studii de televiziune.

Iar, **"Săptămâna Internațională privind prevenirea intoxicațiilor cu plumb"** este o inițiativă a Alianței Mondiale pentru Eliminarea Plumbului din Vopsele, care are ca scop sporirea gradului de conștientizare și promovarea acțiunilor pentru prevenirea efectelor nefaste asupra sănătății umane ca

urmare a expunerii la plumb, în special la copii.

Pe parcursul campaniei, guvernele, mediul academic, industria și societatea civilă organizează activități în întreaga lume, care includ concursuri artistice, declarații oficiale de susținere, evenimente publice, ateliere și conferințe științifice.

Al patrulea an consecutiv, Săptămâna Internațională privind prevenirea intoxicațiilor cu plumb a avut loc în perioada 23-29 octombrie 2016 la Chișinău.

Astfel, conform dispoziției nr. 609-d din 11.10.2016 campania de informare a avut tematica "**Prevenirea expunerii la compușii de plumb**", autorii au asigurat cu material informativ specialiștii Centrelor de Sănătate Publică (CSP), care au colaborat activ cu instituțiile medico sanitare publice, instituțiile de educație, mijloacele mass–media, autoritățile administrație publice locale în scopul informării populației despre riscurile intoxicațiilor cu plumb și măsurile de prevenire.

În cadrul instituțiilor de învățământ din teritoriu au fost organizate 10 ore informative în raionul Strășeni, iar în raionul Soroca 5 panouri informative privind prevenirea expunerii la compușii de plumb. Specialiștii IMSP, Centrele de Sănătate și CSP teritoriale au organizat și petrecut 428 prelegeri cu scopul instruirii cadrelor didactice și elevilor (raionul Orhei – 82, raionul Florești – 80, raionul Șoldănești – 38, Strășeni– 34, Hâncești – 32, etc.), 31 seminare (raionul Florești – 11, raionul Orhei – 7, raionul Strășeni – 6, raioanele Anenii Noi și Soroca câte 2, etc.). De către lucrătorii medicali s-au petrecut 2355 convorbiri în grup și 2316 convorbiri individuale (raionul Râșcani – 357, raioanele Șoldănești, Orhei – 325, raionul Drochia - 288, raionul Fălești – 260, Taraclia – 156, raionul Ocnița– 98, etc.).

Mai mult ca atât, în aceasta perioadă au fost publicate mai multe articole, comunicări în ziarele raionale, cum ar fi: raionul Edineț a publicat un articol în ziarul raional „Curierul de Edineț" cu genericul „Prevenirea expunerii la compușii de plumb", raionul Comrat – 1 publicație cu tema: „Предупреждение воздействия соединений свинца" în ziarul raional „Вести Гагаузии".

4.4.6. Avizarea sanitară a produselor de uz fitosanitar și fertilizanţilor

Produsele de uz fitosanitar şi fertilizanţii sunt toate produsele de natură chimică, biologică sau biotehnologică, precum şi cele cu efect regulator de creştere, cu efect desicant, repelent, adjuvant, sinergetic, capcane feromonale care au drept scop îmbunătăţirea stării fitosanitare a culturilor agricole, a vegetaţiei forestiere şi a produselor depozitate, precum și stimulare pentru nutriția plantelor, ameliorarea sau menţinerea proprietăţilor agrochimice şi biologice ale solului. Toate produsele nominalizate sunt supuse expertizei și avizării sanitare în vederea omologării, reomologării, extinderii domeniului de aplicare conform prevederilor legislației naționale în vigoare.

Datele statistice denotă că pe parcursul anului 2016 au fost examinate 240 dosare toxicologice a PUFF, dintre care 8 au fost avizate negativ (3,3%), cu 30 dosare mai mult comparativ cu anul 2015 când s-au examinat 210 dosare toxicologice, dintre care 28 au obținut aviz negativ ce constituie 13,3% (figura 22).

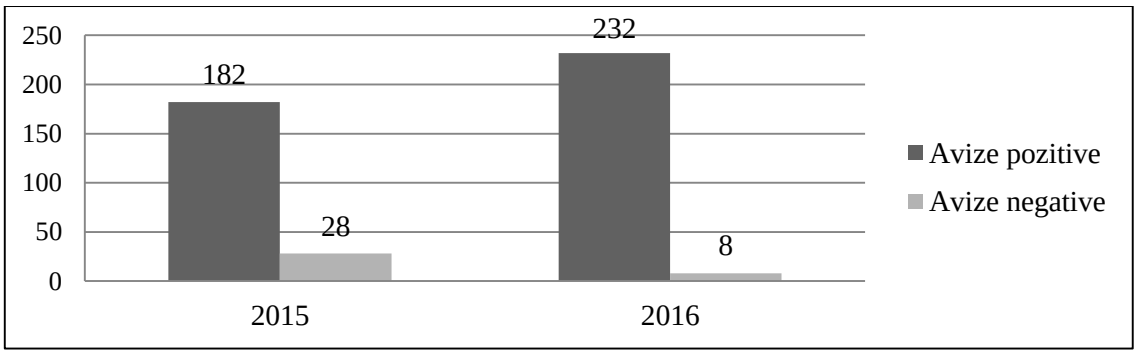

Figura 22. Numărul total de avize sanitare a PUFF eliberate de CNSP în anii 2015-2016.

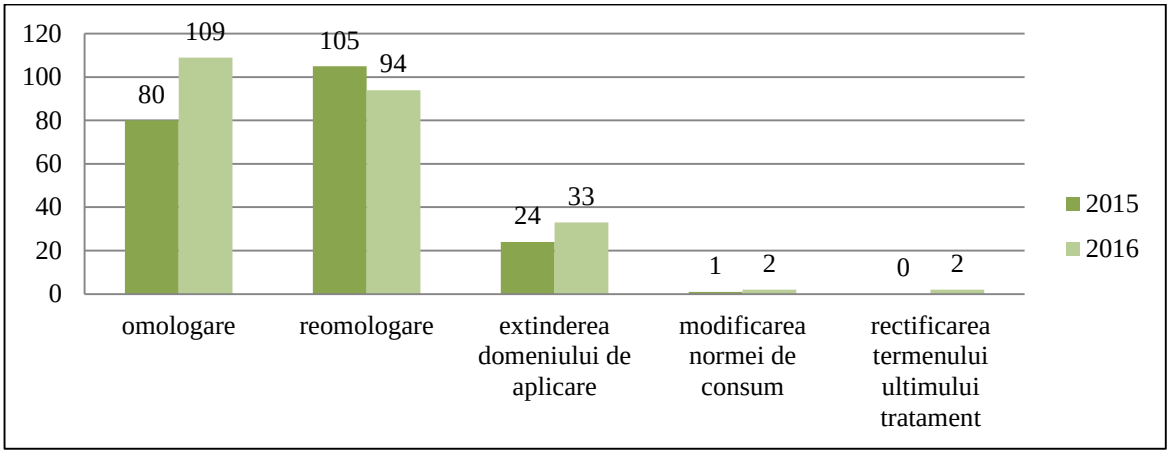

Figura 23. Repartizarea avizelor sanitare în domeniul omologării, reomologării, extinderii domeniului de aplicare și rectificarea termenului ultimului tratament a PUFF în perioada anilor 2015-2016.

În Republica Moldova în anul 2016 cele mai multe produse de uz fitosanitar și fertilizanți au fost supuse expertizei și avizării sanitare cele din țările non-UE (SUA, Africa de sud, Israel, China, India etc.) – 106 dosare toxicologice ori 44,2%, dintre care 2 PUFF parvenite din Africa de Sud și respectiv Elveția nu au fost avizate pozitiv (în anul 2015 – 63 produse, inclusiv 15 produse din China avizate negativ), urmate de produsele din țările Uniunii Europene care au constituit 104 sau 43,3%, dintre care 5 au fost avizate negativ (anul 2015 – 95 produse și 6 negative), din țările CSI respectiv 30 dosare (12,5%) și 1 – avizat negativ, când în anul 2015 au fost 46, inclusiv 5 produse avizate negativ (tabelul 8).

Tabelul 8

Țările care au înregistrat PUFF (repartizate) în perioada anul 2016.

Nr. d/o	Producătorul produsului de uz fitosanitar/ fertilizantului	Produse de uz fitosanitar								Fertilizanți							
		Omologate		Reomologate		Extins domeniul de aplicare		Altele		Omologate		Reomologate		Extins domeniul de aplicare		Altele	
		pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Țările UE	32	1	42		14	1	2		6	3	3					
2.	Țările Non-UE	48		39		13	1	2			1			2			
3.	Țările CSI	7		8		1				10	1	2		1			
Total		87	1	89		28	2	4		16	5	5		3			

Din numărul total PUFF avizate negativ care au constituit 8 produse în anul 2016, 4 revin lipsei informației necesară pentru efectuarea expertizei sanitare adecvate (cercetările toxicologice, igienice, informația la cultura solicitată etc.) Din cauza lipsei evaluării riscului asupra operatorului/lucrătorului 1 a fost avizat negativ, când în anul 2015 au fost 17 produse, în scopul omologării PUFF și cu solicitare de la Centrul de Stat la reomologare/extinderea domeniului de aplicare au constituit 2 produs avizat negativ cu 6 mai puțin comparativ cu anul 2015. Lipsa normei de consum a fost observată într-un dosar toxicologic.

4.4.7. Cercetări de laborator la reziduurile de pesticide și conținutul de nitraţi

Ponderea investigațiilor efectuate de SSSSP a scăzut semnificativ din anul 2013 o dată cu modificarea legislației și instituirii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobată prin HG nr. 51 din 16.01.2013 privind organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale pentru Siguranţa Alimentelor.

Reorganizarea în anul 2016 a rețelei de laboratoare a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice în cadrul Centrelor de Sănătate Publică teritoriale a laboratoarelor de performanță s-a reflectat negativ asupra numărului investigațiilor de laborator la reziduurilor de pesticide și conținutului de nitrați. Astfel, în anul 2016 de către Centrele de Sănătate Publică teritoriale au fost efectuate 8479 investigații de laborator a materiei prime, produselor alimentare și obiectelor mediului înconjurător la reziduurile de pesticide și conținutul de nitrați în descreştere cu 3276 investigații ori 27,8% comparativ cu anul 2015.

Cercetările de laborator la reziduurile de pesticide în produsele de origine animală pe perioada anului 2016 au constituit 250 investigații, nefiind depistate cantităţi, care ar depăși Limitele Maxime Admisibile. La reziduurilor de pesticide organoclorurate au fost investigate 201 investigații, organofosforice – 40, organice de cupru – 8, altele 2.

Ponderea investigațiilor de laborator efectuate de către Centrele de Sănătate Publică revine investigațiilor la produsele de origine vegetală (fructe, legume), care au constituit 6079 investigații sau 71,7% din numărul total. Îm structura investigațiilor 3344 (55,1%) revin investigațiilor la conținutul de nitrați și 2735 (44,9%) investigațiilor la reziduurile de pesticide. În anul 2015 au fost organizate 8809 investigații, cu 2730 mai multe decât în anul 2016, din ele 4806 la conținutul de nitrați 54,6% și 4003 (45,4%) la reziduurile de pesticide.

În anul 2016 de către CSP Rîșcani au fost evaluate 6 probe a laptelui matern la reziduurile de pesticide organoclorurate, toate fiind în concordanță cu normele sanitare în vigoare.

În scopul monitorizării nivelului de poluare a obiectelor mediului înconjurător s-au investigat 96 probe de sol la reziduurile de pesticide, dintre care 3 probe nu au corespuns normelor sanitare. Cele mai multe probe au fost recoltate de CSP Orhei – 40 și CSP Căușeni – 34.

La fel au fost colectate probe și în scopul estimării concentrației produselor de uz fitosanitar în aerul zonei de muncă fiind efectuate 370 investigații ori (4,4 %) din numărul total de investigații după cum urmează: CSP Ocnița – 109, Dondușeni – 69, Chișinău – 60, Soroca – 54, Bălți – 33, Fălești – 30, etc., în total 370 investigații, 4 probe au depășit LMA în CSP Fălești.

Tabelul 10

Cercetările de laborator ale produselor alimentare de origine vegetală la reziduurile de pesticide și conținutul de nitraţi în perioada anilor 2011-2016

Anii	Total investigații	Din ele pe grupe de pesticide												
		Organo-clorurate		Organo-fosforice		Organice de Cupru		Piretroizi		Alte pesticide		Nitrați		Total nu corespund normelor sanitare
		total	nu corespund	total	nu corespund	total	nu corespund	total	nu corespund	total	nu corespund	total	nu corespund	
2012	16307	1558	1	2337	7	1564	2	1113	4	1186	10	7925	399	452
2013	12018	1016	1	1708	1	928	0	806	0	1921	2	5044	232	238
2014	9947	486	0	763	0	802	0	407	0	2271	9	5227	169	178
2015	8809	309	0	725	1	817	0	231	1	1877	3	4806	139	144
2016	6079	159	4	526	0	392	1	186	0	1477	1	3344	230	236

Totodată, aerului încăperilor închise și aerul zonei de muncă s-a investigat la 66 obiecte (4,4%), comparativ cu 87 în 2015, dintre care 5 și respectiv 3 au fost cu depășiri de CMA. Obiectele de chimizare au fost examinate la substanțe chimice și pulberi în număr de 269 și 160 în 2016 din ele 3 și 4 au depășit valorile limită optime, comparativ cu 381 în 2015. Acești indici sunt în descreștere comparativ cu anul 2015. Printre raioanele ce au efectuat astfel de cercetări la obiectele de chimizare se enumeră mun. Chișinău, raioanele Căușeni, Cimișlia, Fălești, Ocnița, Soroca, UTA Găgăuzia, practic aceleași raioane care și au efectuat investiții în anii precedenți.

În perioada anului 2016 au fost prelevate 39 mostre de sol pentru determinarea indicatorilor chimici, inclusiv 25 la pesticide și 12 pentru determinarea sărurilor metalelor grele. În perioada anului 2015 au fost prelevate 87 mostre de sol pentru determinarea indicatorilor chimici, inclusiv 21 la pesticide, dintre care 1 probă a fost neconformă normelor sanitare (raionul Soroca). Raioanele care au prelevat și investigat mostre de sol au fost mun. Chișinău (6 mostre), Briceni (2), Dondușeni (6), Ocnița (3), Orhei (9), Șoldănești (1), Ștefan-Vodă (3), Telenești (7), UTA Găgăuzia (2).

4.4.8. Investigațiile toxicologice a produselor și articolelor de larg consum

În Republica Moldova, toxicologia experimentală a devenit o disciplină profilactică care se ocupă cu studierea efectelor adverse provocate de diferite substanțe chimice asupra organismelor vii.

În anul 2016 numărul probelor cercetate au constituit 1220, iar cel al investigațiilor – 4984 (tabelul 11).

Tabelul 11

Activitatea Laboratorului Toxicologie Experimentală, anul 2016

Anii	Investigații planificate		Din ele executate		Investigații executate supraplan	
	probe	investigații	probe	investigații	probe	investigații
2016	1220	4984	1220	4984	18	439

Evaluarea datelor privind cercetările toxicologice ale produselor cosmetice, chimice de menaj, materialelor din polimeri etc. a demonstrat că numărul probelor investigate este într-o continuă creştere constituind 13 probe în anul 2000, faţă de 1220 în 2016, iar numărul de investigaţii a sporit de la 150 la 4984. Numărul metodelor implementate în cadrul laboratorului toxicologie experimentală în anul de gestiune a constituit 8, suplimentat cu o metodă aprobată și implementată în anul 2016 (tabelul 12).

Tabelul 12

Spectrul investigaţiilor toxicologice, efectuate în cadrul LTE (2000-2016)

Anii	Numărul metodelor disponibile	Numărul total de	
		probe	investigaţii
2000	6	13	150
2005	6	23	230
2008	6	289	980
2010	6	380	1144
2014	6	737	2542
2015	7	1229	4420
2016	8	1220	4984

În Laboratorul Toxicologie Experimentală, cu excepţia testelor la toxicitate acută, subacută, subcronică efectuate *in vivo*, se utilizează metode alternative de studiere a toxicității produselor și articolelor de larg consum *in vitro*, și anume: determinarea DL_{50} și proprietăților de sensibilizare pe cultura celulară, determinarea indicatorului de toxicitate a produselor pe cultură vie. În prezent specialiștii din cadrul laboratorului implementează o metodă de evaluare a toxicității sub-cronice în experimentul cu doze orale repetate în decurs de 90 zile a preparatelor de uz fitosanitar și fertilizanți. În scopul implementării metodei a fost cercetat produsul Consento SC 450, iar pentru examinarea toxicității primare au fost studiate produsele Sporflor și Gumat Kalia.

Totodată, este monitorizată structura investigaţiilor de laborator efectuate în scopul expertizei şi avizării sanitare pe tipul de încercări (tabelul 13), unde testul de iritare/coroziune dermică are tendința de creștere deoarece oferă rezultate rapide.

Tabelul 13

Structura investigaţiilor de laborator efectuate în scopul expertizei şi avizării sanitare pe tipul de încercări, a. 2016

Nr. d/o	Denumirea încercărilor toxicologice	2016	
		Mostre	Invest
1.	DL **50** per os	32	520
2.	DL **50** dermică	22	100
3.	CL **50** inhalatorie	26	280
4.	Iritare a pielii la voluntari	82	475
5.	Iritare/coroziune dermică la cobai	813	2664
6.	Testul Buehler	17	420
7.	Iritarea mucoasei ochiului la iepuri	68	276
8.	Toxicitatea pe cultura celulară	11	30
9.	Indicele de toxicitate	169	119

Începând cu anul 2016, specialiștii din cadrul Laboratorului Toxicologie Experimentală duc evidența la structura probelor și tipurilor de încercări de laborator după tipul de produse (tabelul 14).

Tabelul 14

Structura probelor și tipurilor de încercări de laborator după tipul de produse pentru anul 2016

Probe Investigații	**Subst./ produse chimice**	**Produse cosmetice**	**Produse din polimeri**	**Produse para-farmaceutice**	**PUFF**
Numărul de probe	296	778	67	71	3
DL 50 per os	260	120	20	10	115
DL 50 dermală	0	30	0	0	15
CL 50 inhalatorie	200	10	0	0	0
Iritare a pielii la voluntari	10	410	35	20	0
Iritare/coroz. dermică la cobai	684	1718	79	162	6
Testul Buehler	180	180	0	20	40
Iritarea muc. ochiului la iepuri	24	207	3	21	6

Toxicitatea pe cultura celulară	0	3	27	0	0
Indicele de toxicitate	20	46	52	1	0

Datele din tabelul 14, stabilesc o creștere a numărului de produse cosmetice, constituind 778 probe, și 1718 investigații la determinarea proprietăților de iritare/coroziune dermică la cobai, la care nu s-au înregistrat careva abateri.

Determinarea proprietăților de sensibilizare a pielii la cobai efectuate prin intermediul testului Buehler, care se consideră un indicator obiectiv de asigurare a inofensivității produselor pentru îngrijirea pielii, se realizează pe parcursul a 30 de zile.

În cadrul LTE, din anul 2016 se utilizează metoda de evaluare a toxicităţii acute și sub-cronice pe cultura celulară Tetrahymena Pyriformis, prin metoda *in vitro*, oferind ca rezultat un coeficient de cumulare și clasa de pericol a extractelor de substanțe chimice pentru sănătatea umană, aprobată prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 352 din 13.05.2016. Datorită implementării acestei metode în anul 2016 au fost investigate 30 probe și efectuate 180 investigații.

Concomitent, se atestă o creștere considerabilă a numărului absolut al cercetărilor privind indicatorul de toxicitate al produselor alcătuite din mase plastice, hârtie, textile etc. constituind 169 în anul 2016.

4.4.9. Nivelul intoxicaţiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică

Datele statistice indică că în anul 2016 s-a menținut tendința de micșorare a numărului de intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică, inclusiv decese parvenite în rezultatul acestora, pe motiv că s-a cristalizat mecanismul stabil prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 906 din 30.11.2015 "cu privire la notificarea şi cercetarea cazurilor de intoxicaţii acute neprofesionale exogene de etiologie chimică", care reglementează criteriile și cerințele de cercetarea, raportarea și evidență a fiecărui caz de intoxicație și deces de instituţiile medico-sanitare publice (IMSP), Centrele de Sănătate Publică (CSP) teritoriale. Având stabilit un mecanism, CNSP dispune de informație on-line despre fiecare caz înregistrat în teritoriul țării.

Pe parcursul anului 2016 au fost înregistrate și prezentate de CSP municipale și raionale 2774 cazuri, dintre care 61 s-au soldat cu deces ori 2,2%, cu 1331 cazuri mai puțin comparativ cu anul 2015 când au fost raportate 4105 cazuri, inclusiv 82 decese sau (2%). În anul de gestiune au predominat intoxicațiile cu medicamente – 987 cazuri sau 35,6% (mun. Chișinău – 178 afectați, Hîncești – 51 afectați, Bălți – 49 afectați, Ungheni și Strășeni cât 47 și 46 persoane au suferit, Ialoveni– 41 persoane, Orhei – 39 afectați), inclusiv 5 decese (în anul 2015 aceasta grupa de intoxicații de asemenea s-a plasat pe primul loc cu 1642 afectați și 7 persoane decedați), pe locul doi sunt plasate intoxicațiile cu alcool – 776 cazuri ori 28%, din ei 24 persoane au decedat, cu 350 cazuri de intoxicații mai puțin comparativ cu anul 2015, când s-au înregistrat 1126 cazuri cu 33 persoane decedate (mun. Chișinău – 272 afectați, Fălești – 46 persoane intoxicate, Hîncești și Rîșcani câte 37 și respectiv 35 cazuri etc.). Locul trei îl ocupă intoxicațiile acute cu gaze, au constituit 319 cazuri sau 11,5%, cu 22 cazuri mai mult comparativ cu anul 2015 (297 cazuri) și 17 decese (anul 2015 - 29). S-a stabilit că intoxicațiile cu alcool de obicei într-un număr mai mare (în anul 2016 circa 30%) se înregistrează în zilele de și după sărbători, ca exemplu la cele de iarna, care au constituit 31 cazuri, dintre care 16 au fost copii.

În anul gestionar 212 persoane au fost intoxicate cu *pesticide* ori 7,6% din numărul total de cazuri înregistrate (Rezina – 60, mun. Chișinău – 25, Anenii Noi – 13, Ștefan-Vodă – 9) și 6 persoane decedate cu 90 cazuri mai mult comparativ cu anul 2015 – 122 persoane afectate, din ei 13 au decedat.

Totodată, în anul de gestiune au fost analizate și înregistrate 23 intoxicații cu nitrați care anterior nu se raportau (Rezina – 8 afectați, Sîngerei – 5 persoane au suferit, Chișinău – 3 persoane, Bălți, Drochia – câte 2 afectați, Orhei, Rîșcani și Ungheni – câte 1 caz de intoxicații).

Intoxicaţiilor acute cu substanțe chimice lichide (ex.: soluții acide, bazice, solvenți) au revenit 110 cazuri, inclusiv 5 decese, cu substanțe solide (hidroxid de sodiu) s-au intoxicat 18 persoane și cu alte

substanţe toxice s-au înregistrat 329 intoxicații, dintre care 4 persoane au decedat (figura 24).

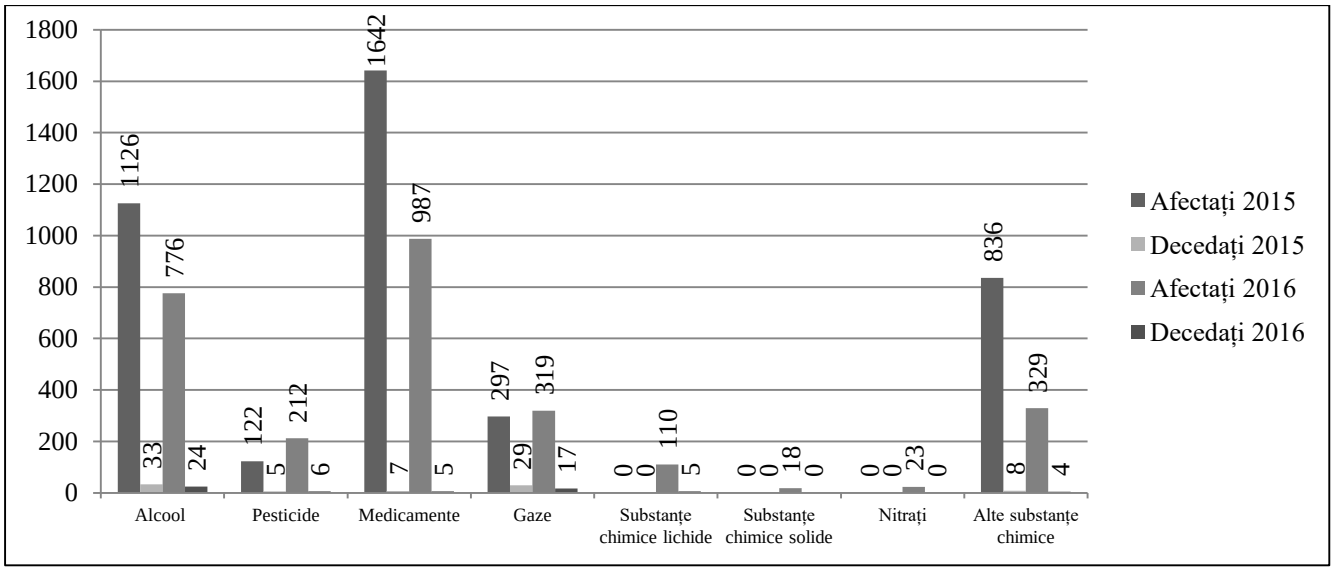

Figura 24. Intoxicaţii acute neprofesionale exogene de etiologie chimică în Republica Moldova în perioada anilor 2015-2016.

În structura de vârstă s-a stabilit că în perioada de gestiune cea mai afectată grupă a constituit adulţii de la 18 ani până la 60 ani în număr de 1412 persoane sau 50,9%, dintre care 740 sunt bărbați și 672 femei, inclusiv 42 sau soldat cu decese ori 3%. Cauza principală a revenit consumului excesiv de alcool în rândul adulților. În perioada de gestiune pentru această grupă de vârstă a fost înregistrate 515 cazuri de intoxicații cu alcool, dintre care 18 persoane au decedat sau 3,5%. O altă cauza apariției intoxicațiilor servește administrarea și păstrarea incorectă a medicamentelor, pesticidelor etc. Totodată au fost înregistrate 467 cazuri de intoxicații cu medicamente cu 3 decese și respectiv 93 intoxicații cu pesticide inclusiv 6 decese. Pe locul doi s-au plasat grupa de copii de la 7 până la 18 ani cu 551 cazuri sau 19,9% cu 3 cazuri de deces. În aceasta grupa de vârstă au predominat intoxicațiile cu medicamente, care au constituit 172 cazuri inclusiv 2 decese. Motivele intoxicațiilor cu medicamente au constituit neglijența părinților, administrarea incorectă a medicamentelor, utilizarea cu scop suicidal etc. Pe locul trei s-au plasat grupa de copii în vârsta sub 7 ani cu 550 cazuri sau 19,8% cu 1 caz de deces. Cele mai multe cazuri de intoxicații au fost cu medicamente, care au constituit 288 afectați. S-a stabilit că în aceasta grupa de vârstă au fost înregistrate 18 cazuri de intoxicații cu nitrați, dintre care 11 fete și 7 băieți. Totodată, în anul raportat au mai fost înregistrate intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică, cum ar fi cazul de intoxicație în grup prin inhalare a insecticidul Bi-58 cu implicarea a 58 elevi din Liceul Teoretic „Ion Creangă” din s. Cuizăuca, raionul Rezina și a intoxicației cu gaz necunoscut a elevilor din Liceul Teoretic s. Costeşti, raionul Ialoveni cu 37 afectați.

Urmează grupa de vârstă adulți peste 60 ani cu 261 afectați, dintre care 15 au decedat, care în mare măsură s-au intoxicat cu alcool în număr de 92 persoane, cu medicamente – 60 cazuri (fig. 25).

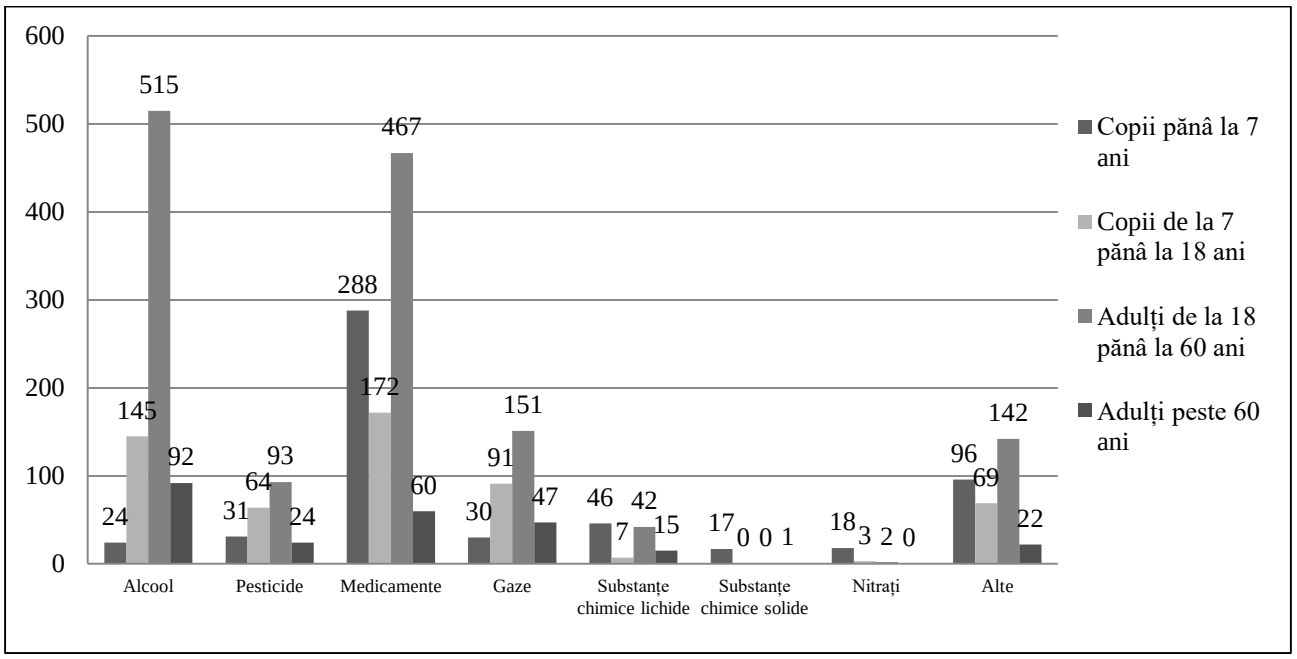

Figura 25. Intoxicaţii acute neprofesionale exogene de etiologie chimică pe grupe de vârstă.

4.4.10. Măsurile de constrângere administrativă

La capitolul măsurilor care se cer a fi aplicate în cazul depistării neconformităților și abaterilor de la legislația sanitară situația este dificilă. Menționându-se anterior despre cercetările de laborator ale produselor alimentare de origine vegetală, solului și aerul zonei de muncă la reziduurile/concentrația de pesticide și conținutul de nitraţi care nu corespund normelor sanitare, în total 243 investigații se impunea necesitatea de a interveni cu măsuri de sesizare, de aplicare a prescripțiilor sanitare, măsuri de rebutare după caz. În scopul soluționării situației create privind raportarea și aducerea la cunoștință de cauză a structurilor ierarhic superioare, Centrul Național de Sănătate Publică a elaborat ordinul Ministerului Sănătății nr. 11 din 06.01.2017 privind raportarea depășirilor limitei maxim admisibile (LMA) a concentrației de nitrați și reziduurilor de pesticide în produsele vegetale destinate consumului uman în stare proaspătă acestei.

Pe perioada anului 2016 au fost aplicate pe segmentul siguranță chimică și toxicologie 9 amenzi în sumă de 10800 lei, încasându-se doar 5500 lei, după cum urmează: CSP Soroca – 3 amenzi în sumă de 4000 lei, CSP Basarabeasca, Briceni, Cantemir, Dondușeni, Florești, Strășeni – câte o amendă în sumă totală de 6800 lei.

Centrele de Sănătate Publică municipale/raionale la compartimentul siguranța chimică și toxicologie au întocmit 261 prescripții sanitare dintre care 4 atribuite magazinelor agricole, 38 – depozitelor pentru păstrarea PUFF, serviciilor de aplicare a PUFF – 59, tratarea semințelor și materialului săditor – 5, alte activități – 155. Au fost întreprinse acțiuni concrete în scopul interzicerii, suspendării, sistării activității fiind înaintate 66 hotărîri de sistare a exploatării obiectelor, cu 35 mai multe comparativ cu anul 2015, urmare a cărora 40 obiecte și-au sistat activitatea.

Variațiile de la an la an ale măsurilor aplicate de către specialiştii CSP care supraveghează obiectele de chimizare în cazul depistării abaterilor de la norma legală poartă un caracter ondular fiind dictate direct de modificările permanente ale actelor legislative și normative creând confuzie în rândul specialiștilor totodată încălcându-se principiul abordării unice a legislației de către APC și APL și nu în ultimul rând lipsa pârghiilor administrative și contravenționale pentru sancționarea încălcărilor.

Concluzii:

1. În premiera au fost desfășurate două săptămâni de promovare a sănătății „Protejați sănătatea – nu utilizați pesticide" și „Săptămâna națională de prevenire a intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică".
2. În anul 2016 numărul intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică s-a micșorat de la 4105 cazuri, inclusiv 82 decese (2%) până la 2774 cazuri, dintre care 61 s-au soldat cu deces (2,2%).
3. Pentru prima dată în formularul nr. 18-săn., tab. 24 s-a introdus rubrica „Intoxicații cu nitrați", care a constituit 23 cazuri, din ei 21 sun copiii până la 18 ani (91,3%).
4. Numărul obiectelor, care gestionează substanțe chimice/PUFF s-a majorat cu 100 la număr.

4.5. Igiena Transporturilor

autor: Carina Manole

Secția igiena transporturilor evaluează starea sanitară a navelor aeriene, obiectelor dislocate în Terminalul Aeroport, Zona cu acces limitat, obiectelor din or Aeroport; eliberează autorizații sanitare de funcționare (a. 2012 – 39; 2013 - 50; 2014 – 35; 2015 – 42; 2016 - 29) a obiectivelor supuse supravegherii sanitare de stat conform actelor normative în vigoare. Secția este implicată în acțiunile de prevenire, alertă și răspuns în caz de apariție a urgențelor de sănătate publică de importanță internațională în conformitate cu Regulamentul Sanitar - Internațional 2005; planifică și organizează colectare analizelor de laborator de la obiectele supravegheate din aviația civilă; promovează măsurile de asanare a condiţiilor de muncă a personalului aeronautic și terestru în relație cu mediul ocupațional.

4.5.1. Condițiile de muncă a personalului aeronautic și terestru

În Republica Moldova sunt autorizate două aeroporturi internaționale al SRL ,,Avia Invest,, și ,,Aeroportul Internațional Bălți,,.

La 31.01.2016 Republica Moldova dispune de 5 nave aeriene, inclusiv E 90 - două nave, A320 - două nave; A 321 – o navă.

Zilnic in aeroport se îndeplinesc tur/ retur 35 - 40 rute în 23 direcții, care sunt deservite de circa 2000 de angajaţi la sol.

4.5.2. Eventualii factori nocivi persistenţi în mediul ocupațional al personalului aeronautic și terestru sunt:

Zgomotul, vibrația, ultrasunetul, iradieri electromagnetice, factori meteorologici; vaporii de combustibil; monoxidul de carbon; oxidul de azot; uleiuri și lubrefiante; alte substanțe chimice nocive ca lichidele hidraulice,antiderapante și de răcire; stresul ocupațional.

Factorii de mediu şi de producere, de trai ș.a. care influențează direct sau indirect starea de sănătate a personalului aeronautic și terestru sunt estimați cu efectuarea investigațiilor instrumentale și monitorizați periodic de specialiștii CNSP. S-au efectuat investigații instrumentale în zona aeroportului și investigații la locurile de muncă la SRL ,, MGH Graund Handling,, SRL ,,Avia Invest,, , Î.S. .. MOLD ATSA.. și ,,Lukoil Moldova,,.

Conform formularului statistic nr.16 - **itm** se studiază starea de sănătate a angajaților din aviația civilă cu incapacitatea temporară de muncă, dinamica morbidității este prezentată în (Figura 26).

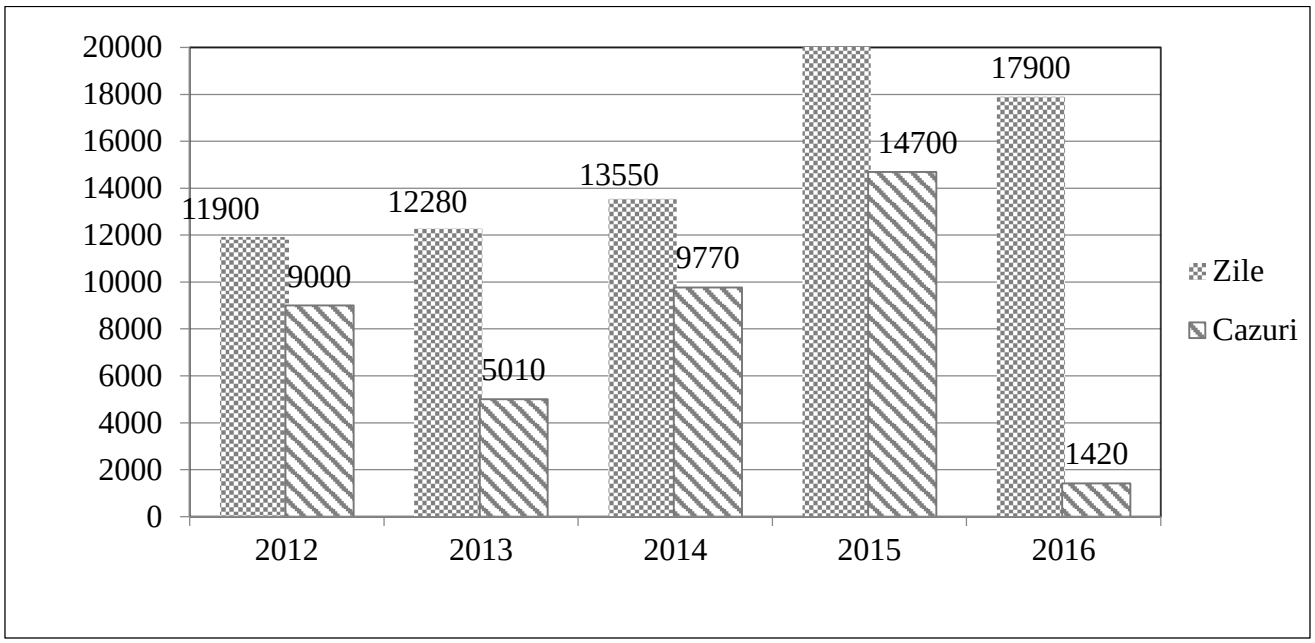

Figura 26. Dinamica morbidității cu incapacitate temporară de muncă în aviația civilă (abs.)

Analiza morbidității cu incapacitatea temporară de muncă comparativ cu 2015 atestă o micșorare a numărului de cazuri de la 76,9 până la 47.9 la 100 salariați.

Principalele cauze ale creșterii morbidității cu **itm** a salariaților constă în:

- adresarea tardivă a angajaților după asistență medicală calificată;
- stresul psiho-social în rândurile populaţiei în vârsta aptă de muncă.

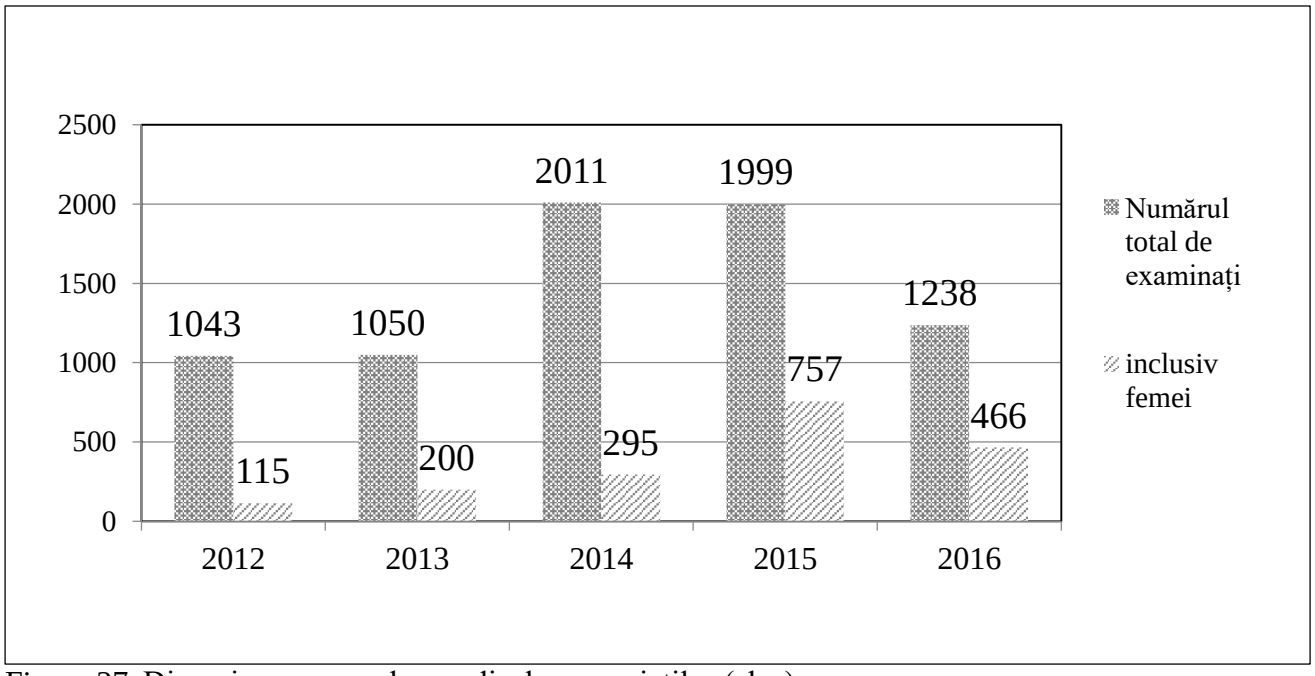

Figura 27. Dinamica examenelor medicale a angajaților (abs.)

Majoritatea angajaților susţin examenul medical și periodic. Listele conform actului final anexa nr. 1 din ordinul MS nr. 132 din 17.06.1996 în urma rezultatelor examenelor medicale sunt prezentate administrațiilor din aviația civilă pentru îndeplinirea propunerilor.

Conform ordinului MS nr.225 anual sunt supuși examinării medicale persoane din alimentația publică în 2011 – 248 persoane; 2012 - 220; 2013- 210; 2014 – 115; 2015- 83; 2016- 180.

Din anul 2001 la contingentul aeronautic și terestru nu s-a înregistrat nici un caz de boală profesională (Figura 28).

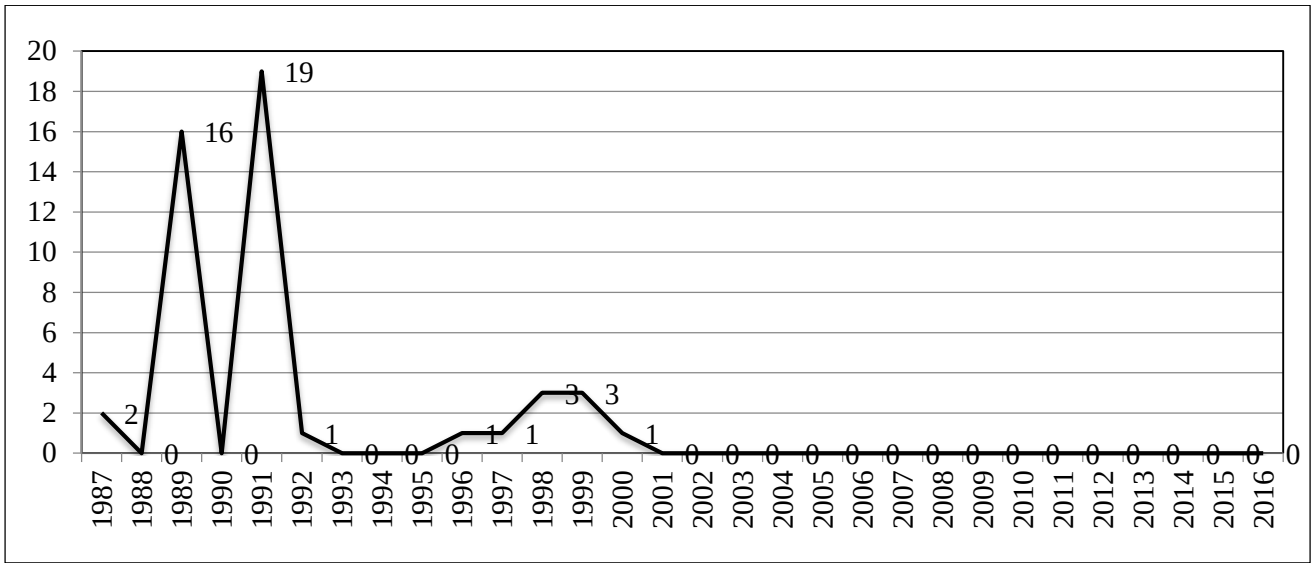

Figura 28. Maladii profesionale la personalul terestru și aeronautic (abs.)

Durata muncii în condiții nocive și nefavorabile al personalului aeronautic în ultimii ani s-a redus considerabil. Companiile aeriene al republicii exploatează aeronave de tip mult mai neofensive ca Embraer, Aerbus.

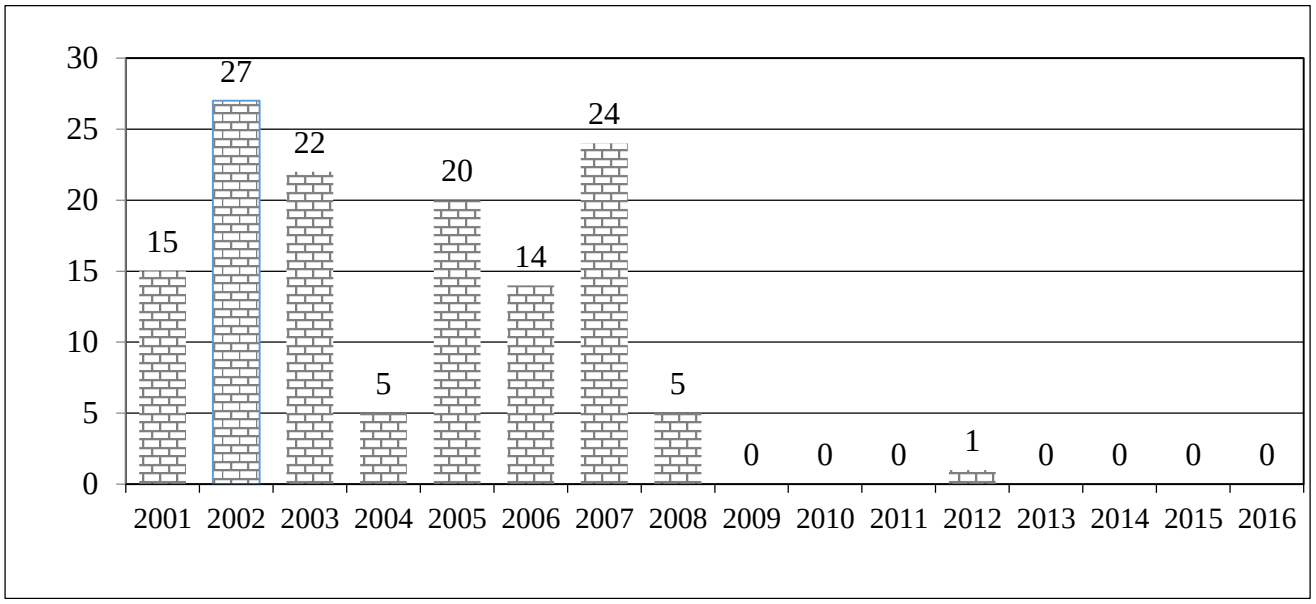

Figura 29. Morbiditatea prin malarie la contigentul aeronautic şi terestru

Din anul 2001 personalul aeronautic al republicii a fost angajat periodic de companii aeriene de peste hotare cu activitate în multe țări endemice prin malarie. Din 2009 lucrările de servicii peste hotare s-au diminuat considerabil, cu aceasta cazuri de malarie nu s-au înregistrat ultimii ani.

Compartimentul supravegherea epidemiologică a pasagerilor:

Anual prin Aeroportul Chișinău se transportează circa 2mil. 500 mii de pasageri. Prin linia de control la sosire în țară se depistează persoane cu pericol biologic: în 2010 –2 persoane; în anii 2011- 2013 nu s-a depistat nici o persoană suspectă; în anul 2014 s-a depistat o persoană cu clinică suspectă la maladia Ebola; 2015 – 2016 zero cazuri de suspecție. Monitorizarea portului Gurciulești se efecuază de către CSP Cahul.

Concluzii:

În perioada de referință specialiștii Serviciului de Supraveghere de stat a Sănătații publice în domeniul igienii transporturilor au efectuat supravegherea de stat la obiectivele din aviația civilă. A fost asigurată supravegherea stării de sănătate a personalului terestru, aeronautic și din alimentația publică. S-a evaluat nivelul de cunoștință la personalul din domeniul profilului alimentar. S-au monitorizat factorii de risc din mediul ocupațional a personalului trestru. S-au evaluat obiectivele din domeniu pentru eliberarea autirizațiilor sanitare de funcționare.

4.6. Siguranța alimentelor
autor: Andrei Ciburciu

În anul 2016 au continuat activitățile în domeniul siguranței alimentelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Regulamentului Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.384 din 12.05.2014, altor acte normative în vigoare și în conformitate cu competenţele Ministerului Sănătăţii (SSSSP) privind supravegherea de stat a sănătăţii publice în domeniul siguranţei alimentelor indicate în Legea nr.113 din 18.05.2012 cu privire la stabilirea principiilor și a cerințelor generale ale legislației privind siguranța alimentelor.

În perioada de referință au fost elaborate:

- Regulamentul sanitar privind enzimele alimentare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1056 din 15.09.2016;
- Hotărîrea Guvernului nr.516 din 27.04.2016 ”Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului sanitar privind formulele de început și formulele de continuare ale preparatelor pentru sugari și copii mici ”;
- Dispoziția MS nr.282d din 13.05.2016 ”Cu privire la implementarea HG nr.516 din 27.04.2016”;
- Ordinul MS nr. 779 din 10.10.2016 ”Cu privire la implementarea HG nr.1056 din 15.09.2016”;
- Dispoziția MS nr.607d din 10.10.2016 ”Cu privire la organizarea ședinței comune a medicilor șefi ai CSP teritoriale și șefii direcțiilor teritoriale ANSA”;
- Ordinul comun al MS și ANSA ”Cu privire la fortificarea măsurilor de prevenire și control al salmonelozelor, toxiinfecțiilor alimentare și a altor boli diareice acute cu calea alimentară de transmitere nr.787/311 din 13.10.2016;
- Acordul de colaborare între Ministerul Sănătăţii şi ANSA nr.01-9/1772 din 13.10.2016.

A fost asigurată analiza situației în domeniul siguranței alimentelor în conformitate cu domeniile de competență a Ministerului Sănătății (Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice) și elaborate 42 informaţii în adresa Parlamentului, Guvernului, Ministerului Sănătății, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Economiei ș.a.

În a.2016 au fost examinate 20 proiecte de acte normative, elaborate de autorităţile administraţiei publice centrale, în special de Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare, Ministerul Economiei ș.a., fiind prezentate propuneri de modificare şi completare la ele ce ţin de protecţia vieţii şi sănătăţii populaţiei.

Siguranţa produselor alimentare este unul dintre cei mai importanţi factori de risc pentru sănătate. Produsele alimentare nesigure, care conțin bacterii, virusuri, paraziți sau substanțe chimice provoacă mai mult de *200 de boli*, de la diaree pînă la cancer.

Analiza morbidităţii populaţiei prin BDA, inclusiv izbucniri de toxiinfecţii alimentare determinate de folosirea în consumul uman a produselor alimentare nesigure denotă, că şi în a.2016 situația epidemiologică la acest capitol este nefavorabilă.

Astfel, în anul 2016 au fost înregistrate 10653 focare de BDA cu afectarea a 11487 persoane. În anul 2015 fiind înregistrate 11467 focare de BDA cu afectarea a 12333 persoane comparativ cu 10584 focare cu afectarea a 12348 persoane în a.2014 și 8877 focare cu afectarea a 9188 persoane în a.2013 (figura 30).

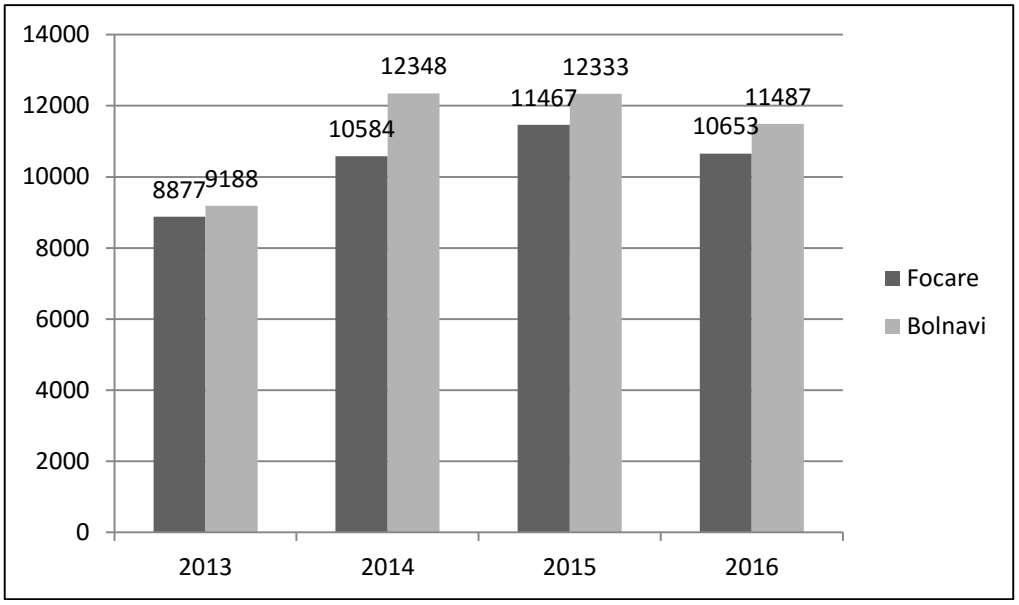

Figura 30. Numărul de focare și persoane afectate de boli diareice acute (BDA) provocate de produsele alimentare aa.2013-2016.

BDA și izbucnirile de toxiinfecții alimentare au loc mai frecvent în condiții de casă, unitățile de alimentație publică și comerț, precum și în instituțiile de învățământ în cadrul cărora nu se respectă regulile de igienă și tehnologiile de preparare a bucatelor.

În majoritatea cazurilor agenții microbieni care au cauzat izbucnirile în ultimii ani au fost salmonelele (*S.enteritidis S.typhimurium*). Unele izbucniri au fost provocate de rotavirus și flora condiționat patogenă.

Cauzele principale, care au favorizat apariția izbucnirilor de toxiinfecţii alimentare și BDA sunt diminuarea responsabilității agenților economici a obiectivilor cu profil alimentar, în special de alimentație publică pe fondalul controalelor formale a ANSA de supraveghere și controlul a circuitului produselor alimentare.

În anul 2016 au fost înregistrate 8 cazuri de botulism cu afectarea a 8 persoane determinate de folosirea în consum a produselor alimentare preparate și conservate în condiții de casă, în special a celor din carne și pește.

În anul 2015 au fost înregistrate 9 cazuri de botulism cu afectarea a 14 persoane comparativ cu 6 cazuri de botulism cu afectarea a 6 persoane înregistrate în anul 2014 și 7 cazuri cu afectarea a 7 persoane în a.2013 (figura 31).

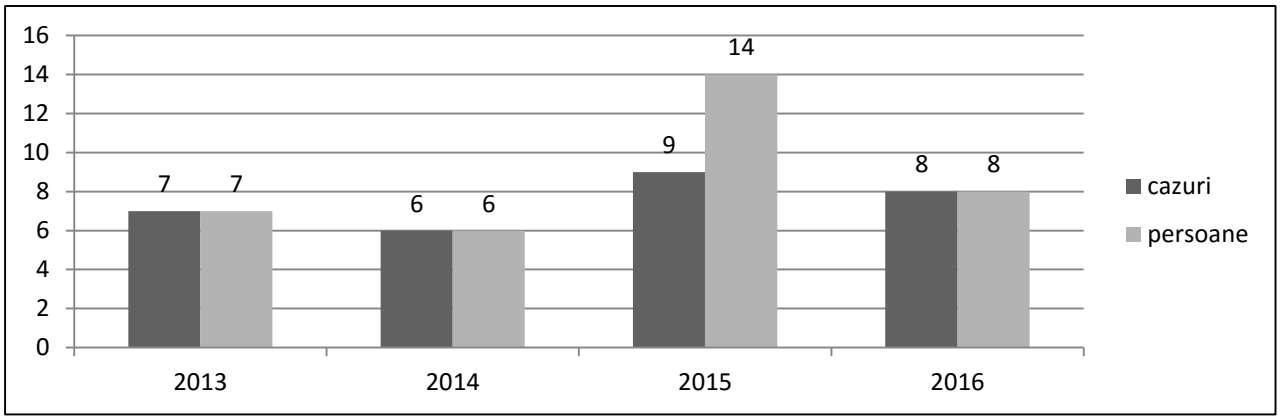

Figura 31. Numărul de cazuri de botulism înregistrate în RM în aa. 2013-2016

În anul 2016 sa înregistrat o creștere ușoară a cazurilor otrăvirilor cu ciuperci, fiind înregistrate 89 cazuri cu afectarea a 114 persoane, inclusiv 17 copii comparativ cu 59 cazuri de otrăviri cu afectarea a 59 persoane, inclusiv a 7 copii sub 17 ani în anul 2015. În anul 2014 au fost înregistrate 109 cazuri de otrăviri cu afectarea a 122 persoane, inclusiv 12 copii și 330 cazuri cu afectarea a 426 persoane, inclusiv 61 copii sub 17 ani în a.2013 (Figura 32).

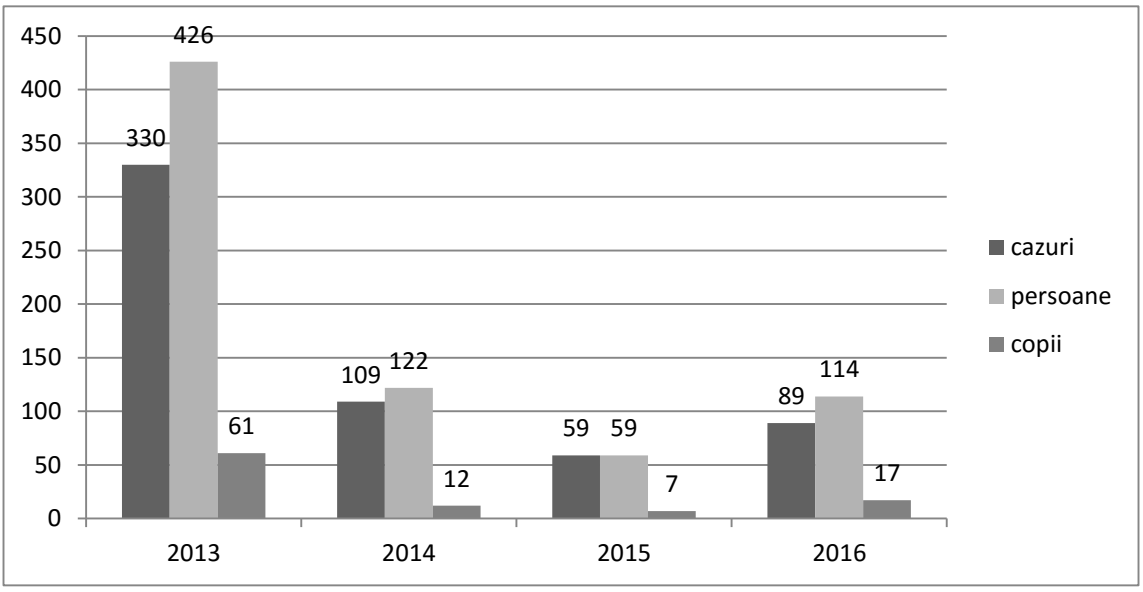

Figura 32. Numărul de cazuri de otrăviri cu ciuperci înregistrate în RM în aa. 2013-2016.

În perioada de referință în scopul eficientizării activităţilor de supraveghere de stat a sănătății publice a fost verificată activitatea și acordat ajutor metodic şi practic specialiştilor la compartimentul siguranţa alimentelor din Centrele de Sănătate Publică raionale Hîncești și Strășeni.

În rezultatul supravegherii obiectivelor cu profil alimentar, inclusiv în cadrul examinării petiţiilor s-au întreprins măsuri de redresare a situaţiei, iar în cazurile cînd au fost depistate încălcări a legislației sanitare în vigoare au fost aplicate măsuri de constrângere administrativă.

Astfel, pe parcursul anului 2016 au fost aplicate 328 amenzi în sumă de 860200 lei, a fost sistată exploatarea a 103 obiective cu profil alimentar și interzisă plasarea pe piaţă şi folosirea în consumul uman a 20579,811 kg de produse alimentare necorespunzătoare actelor normative în vigoare.

Concluzii:

1. Pe parcursul anului 2016 specialiștii Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice au efectuat supravegherea de stat a sănătății publice în domeniul siguranței alimentelor în conformitate cu domeniile de competență a Ministerului Sănătății indicate în actele normative în vigoare. A fost asigurată analiza situației în domeniul siguranței alimentelor în conformitate cu domeniile de competență a Ministerului Sănătății (Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice) și elaborate informaţiile respective în adresa Parlamentului, Guvernului, Ministerului Sănătății.

2. De asemenea, a fost asigurată supravegherea stării de sănătate și al nivelului de cunoștințe al personalul implicat în activitățile obiectivelor cu profil alimentar, s-a intervenit prompt în caz de evenimente și urgențe de sănătate publică condiționate de siguranța alimentelor. Situaţia epidemiologică la toxiinfecții alimentare, boli diareice acute (BDA) determinate de folosirea în consumul uman a produselor alimentare nesigure rămîne a fi nefavorabilă și în a.2016 fiind înregistrate 10653 focare de BDA cu afectarea a 11487 persoane.

3. Prin intermediul mass-media populaţia a fost informată despre măsurile de profilaxie a BDA, toxiinfecțiilor alimentare, otrăvirilor cu ciuperci, precum și altor maladii provocate de produsele alimentare.

În rezultatul supravegherii obiectivelor cu profil alimentar, inclusiv în cadrul examinării petiţiilor s-au

întreprins măsuri de redresare a situaţiei, iar în cazurile cînd au fost depistate încălcări a legislației sanitare în vigoare au fost aplicate măsuri de constrângere administrativă.

4.7. Siguranța materialelor de construcție și finisare
autor: Ștefan Constantinovici

Actualmente, una dintre etapele importante ale proceselor de construcție, renovare și reparație a edificiilor sociale, administrative și a locuințelor o constituie procedura de selectare și utilizare corectă și conform destinației a materialelor de construcție și finisare.

Calitatea materialelor de construcție și finisare este una din prevederile de bază a sistemului de asigurare a calității construcțiilor și finisării edificiilor și blocurilor locative, fapt care impune certificarea calității și inofensivității acestor materiale de către producător, importatori și agrementarea tehnică a noilor materiale plasate pe piața din Republica Moldova. Condițiile și cerințele de bază impuse materialelor de construcție și finisare sunt reglementate de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 226 din 29.02.2008 pentru aprobarea *Reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții*.

Pe parcursul anul 2016 au continuat activităţile ce ţin de monitorizarea calității, inofensivității și siguranței materialelor de construcție și finisare, masuri întreprinse întru asigurarea realizării cerințelor și nr. 384 din 12.05.2010 *Cu privire la Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, anexa nr.1 procedura privind autorizarea sanitară a produselor cu un impact potențial asupra sănătății.*

În perioadă de timp gestionată au fost supuse expertizei sanitare 165 probe de materiale și articole de construcție și finisare cu efectuarea a 1774 investigații de laborator la indicatorii organoleptici și fizico-chimici, ceia ce constituie o diminuare a acestor indici cu 29,7 % și 24,5 % corespunzător, față de aceiași perioadă a anului 2015 (235 probe și 2352 investigații de laborator), inclusiv au fost cercetate 128 probe cu efectuarea a 1399 investigații de laborator a produselor chimice pentru lucrări de finisare interioară și exterioară: lacuri, vopsele, adezivi, amestecuri uscate, grunduri etc.; 16 probe cu efectuarea a 183 investigații de laborator a articolelor de mobilier, plăcilor din așchii de lemn, parchet laminat, accesorii etc.; 10 probe cu efectuarea a 96 investigații de laborator a articolelor pentru lucrări de construcție din materiale polimerice: profile PVC, plinte decorative, lambriuri; 10 probe cu efectuarea a 92 investigații de laborator a materialelor și articolelor tehnico-sanitare pentru echiparea construcțiilor: cazi pentru baie, articole de robinetărie, accesorii de montare etc.; alte materiale de construcție - 1 probă cu efectuarea a 4 investigații de laborator (informație reflectată în tabelul 15).

Tabela 15

Grupele de materiale de construcție și finisare avizate sanitar pe parcursul anilor 2013-2016 (abs.)

Nr. d/o	Denumirea materialelor de construcție, finisare	anul 2013		anul 2014		anul 2015		anul 2016	
		probe	investigații	probe	investigații	probe	investigații	probe	investigații
1.	Articole de mobilier, plăci din așchii de lemn,	40	411	30	342	24	261	16	183
2.	Articole din materiale polimerice	78	722	-	-	45	366	10	96
3.	Materiale și articole tehnico-sanitare pentru echiparea construcțiilor	22	182	27	102	22	162	10	92
4.	Produse chimice (vopsea, lac, adeziv, etc.)	167	1639	193	2072	144	1563	128	1399
5.	Alte materiale de	28	598	-	-	-	-	1	4

	construcții								
6.	Total pe republică	335	3532	250	2516	235	2352	165	1774

Expertiza sanitară a materialelor de construcție și finisare a fost efectuată în scopul determinării proprietăților organoleptice și verificării migrației a peste 26 de denumiri de substanțe și compuși chimici, caracteristici pentru materialelor de construcție și finisare evaluate, inclusiv la conținutul aldehidei formice – 404 investigații (22,8%); fenol – 250 investigații (14,1%); amoniac – 125 investigații (7,1%); benzen – 106 investigații (6,0%); epiclorhidrină – 94 investigații (5,3%); metanol – 87 investigații (4,9%); vinilacetat – 77 investigații (4,4%); xilen – 75 investigații (4,3%); butilmetacrilat – 72 investigații (4,1%) metilmetacrilat – 69 investigații (4,0%); dibutilftalat – 68 investigații (3,8%); toluen – 56 investigații (3,2%) etc. (privește Figura 33).

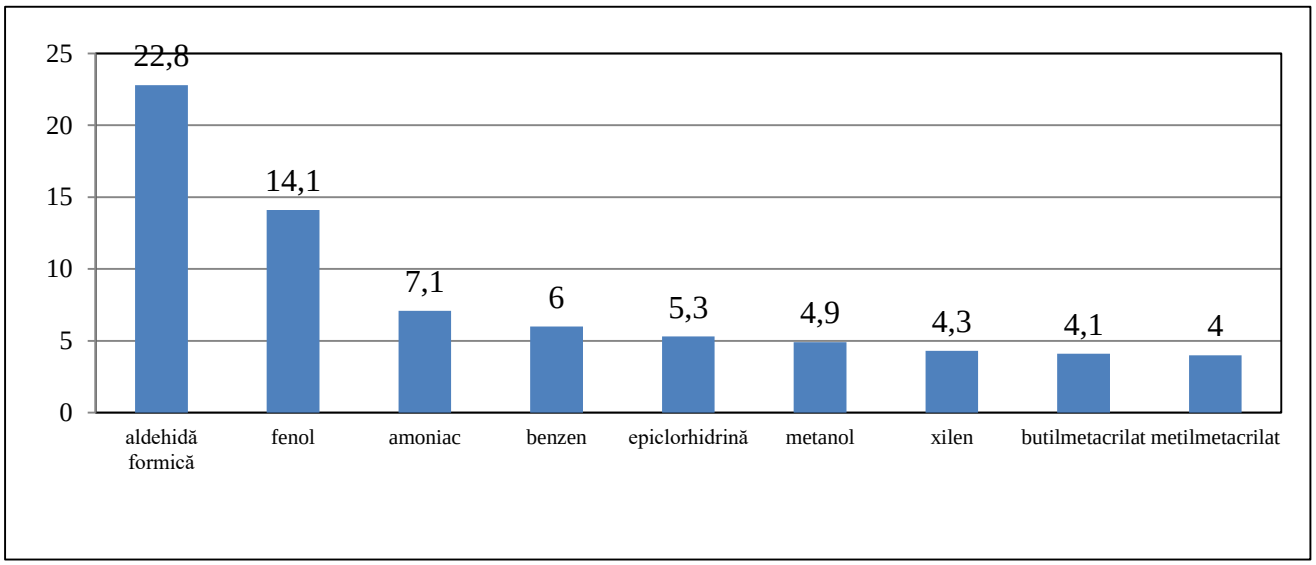

Figura 33. Structura investigațiilor de laborator după indicii sanitaro-chimici caracteristici pentru materialele de construcție și finisare (%).

În rezultatul investigațiilor de laborator efectuate nu au fost depistate produse neconforme, fiind eliberate 412 avize sanitare de corespundere a materialelor de construcție și finisare investigate cerințelor regulamentelor sanitare în vigoare.

Capitolul V. SUPRAVEGHEREA, PREVENIREA ŞI CONTROLUL BOLILOR TRANSMISIBILE.

5.1. Supravegherea și controlul bolilor prevenibile prin vaccinări

autori: Anatolie Melnic, dr.med., Laura Țurcan, dr.med.

Controlul bolilor prevenibile prin vaccinări, ca obiectiv al Programului Naţional de Imunizări (PNI), prevede reducerea/eliminarea morbidității prin infecțiile prevenibile prin vaccinări în rezultatul asigurării unei cuprinderi înalte (peste 95%) cu vaccinări a grupurilor țintă de populație.

Pe parcursul anului 2016 instituţiile medicale au fost suficient asigurate cu cantităţile necesare a majorității vaccinurilor şi consumabile pentru administrarea lor, toate vaccinurile au fost procurate prin secția de procurări UNICEF. A fost asigurată monitorizarea lunară a realizării vaccinărilor prin intermediul vizitelor în teren, rapoartelor statistice privind vaccinările efectuate, transferul datelor în format electronic, generalizarea şi analiza lor. Activitatea pozitivă a majorităţii instituţiilor medico - sanitare din ţară şi asigurarea suficientă cu vaccinuri şi seringi s-au scontat cu menţinerea unei ponderi relativ înalte a cuprinderii cu vaccinări a copiilor (tabelul 16).

Tabelul 16

Ponderea acoperirii vaccinale a copiilor la vârstele țintă în anul 2016

Antigeni	RM (%)	Malul Drept (%)	Estul țării (%)	Teritorii cu acoperire vaccinală sub 90 %
Vaccinarea primară la 1 an				
BCG	97,0	97,2	95,4	
Poliomielită	90,9	91,5	86,2	*83,4-89,9 - Chișinău, Bălți, Cantemir, Călărași,Căușeni, Criuleni, Dondușeni, Glodeni, Râșcani, Ialoveni, Sângerei, Comrat, Ceadâr–Lunga, teritoriile din Est.*
Hep B	90,4	91,4	81,9	*81,9 - 89,9 - Chișinău, Bălți, Cantemir, Călărași, Căușeni, Criuleni, Dondușeni, Glodeni, Râșcani, Ialoveni, Sângerei, Ceadâr–Lunga, Bender, Dubăsari (SN), Slobozia; Tiraspol -74,9, Râbnița – 80,0.*
DT	90,4	91,2	84,0	*79,0(DT) – 70,7(DTP) - Tiraspol,*
DTP	89,2	90,3	80,4	*81,7 - 89,9 - Chișinău, Bălți, Cantemir, Călărași, Cahul, Căușeni, Criuleni, Dondușeni, Glodeni, Râșcani, Ialoveni, Sângerei, Ceadâr–Lunga, teritoriile din Est.*
Hib	88,9	90,1	79,1	*69.3 - Tiraspol, 78.8 – Râbnița, 80,2 Bender și Dubăsari (DN).* *81.6-89.9 - Chișinău, Bălți, Cantemir, Călărași, Cahul, Căușeni, Criuleni, Dondușeni, Glodeni, Râșcani, Ialoveni, Sângerei, Stefan Voda, Ceadâr–Lunga, Camenca, Slobozia.*
Rotaviral	70,5	79,3	0	*55,1-Dondușeni ,* *60,3- 69,6 - Bălți, Glodeni, Ceadâr – Lunga, Ialoveni, Ocnița.*
Pneumococic	76,7	86,2	0	*69,2- Ialoveni* *75,6-76,7 – Bălti, Căușeni, Ceadâr-Lunga.*
ROR	87,7	88,8	78,5	*70.4 - 77.2 - Bălti, Dubăsari (SN), Râbnița, Slobozia.* *83.0-89.8 - Chișinău, Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Călărași, Căușeni, Criuleni, Glodeni, Râșcani, Ialoveni, Sângerei, Hâncești, Stefan Voda, Ungheni, Ceadâr–Lunga, Vulcănești, Bender, Tiraspol (80,1).*
Revaccinarea 1 la 3 ani				
Poliomielită	90,9	92,7	76,4	*85,3 – 89,9 Bălți, Cahul, Ceadâr – Lunga* *69,6 – 81,7 – Tiraspol, Bender, Dubăsari (SN), Râbnița, Slobozia.*
DTP	89,9	92,3	72,1	*85,3 – 86,9 Ceadâr – Lunga, Bălți.* *61,2 – 69,9 – Tiraspol, , Dubăsari (SN).* *71,2 – 81,7- Bender, Râbnița, Slobozia.*
Revaccinarea 2 la 7 ani				

Poliomielită	96,0	97,1	87,8	*79,5-87,6 – Tiraspol, Bender, Dubăsari (SN)..*
DT	95,7	96,7	87,6	*78,1-87,9 – Tiraspol, Bender.*
ROR	94,8	95,4	90,1	*83,8-88,7 – Bălți, Ialoveni, Tiraspol, Bender.*
Revaccinarea 3 la 15 ani				
Poliomielită	97,3	97,7	94,8	*89,8 - Râbnița*
Td	96,9	97,2	94,0	*89,6-Rîbnita.*
ROR	95,5	95,5	95,0	*84,8 -89,3 – Căușeni, Hâncești, Sângerei.*

Contra difteriei şi tetanosului au fost revaccinaţi 194.671 adulţi ce constituie circa 74,1% din cei care necesitau revaccinarea. Cu vaccinări contra gripei sezoniere în sezonul gripal 2016-2017 au fost vaccinate 200 mii persoane din contingentele cu risc sporit de îmbolnăvire, vaccinul fiind donat în cadrul proiectului Task Force for Global Health, Center for Vaccine Equity parte componentă a CDC SUA.

Nivelul cuprinderii cu vaccinări continuă să fie sub țintele prevăzute de PNI cu o tendință progresivă de diminuare (Figura 34).

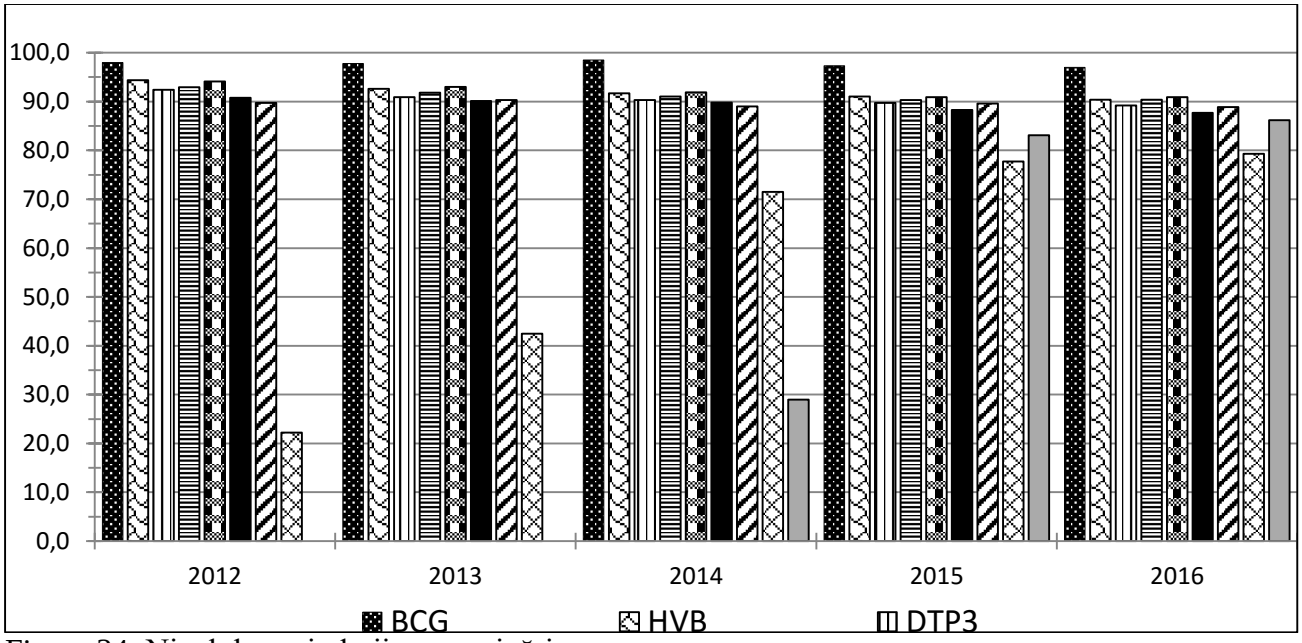

Figura 34. Nivelul cuprinderii cu vaccinări.

Nivelul insuficient al cuprinderii cu vaccinări la nivel național este determinat de teritoriile din stânga Nistrului, precum și refuzul de la vaccinări a unor grupuri de populaţie sub influenţa propagandei antivaccinale, nivelului jos al cunoştinţelor unor lucrători medicali privind contraindicaţiile medicale către vaccinare şi capacităţi insuficiente de comunicare cu părinţii.

Pe parcursul anului 2016 a fost asigurată supravegherea şi investigarea reacţiilor adverse postvaccinale (RAP). Analiza comparativă denotă, că numărul reacțiilor adverse postvaccinale înregistrate și raportate în a.2016 au fost la nivelul anilor precedenți (Tabelul 17).

Tabelul 17

Numărul și frecvența reacțiilor adverse după administrarea vaccinurilor.

Vaccinul	2014			2015			2016		
	Nr. doze	RAP	%	Nr. doze	RAP	%	Nr. doze	RAP	%
BCG	49869	105	0,21	45899	103	0,22	43923	64	0,15
HVB	132634	0	0,0	101398	0	0,0	45315	0	0
Poliomielită	230526	0	0,0	235766	0	0,0	128103	0	0
DTP-HepB-Hib	116214	8	0,007	119635	6	0,005	125909	5	0,004
DTP	37534	2	0,005	36469	1	0,003	32688	1	0,003
DT	40896	0	0,0	42162	1	0,002	43034	0	0
Td	355747	0	0,0	278967	0	0,0	203176	0	0
ROR	110253	5	0,005	114608	5	0,004	121729	15	0,012
Rotaviral	62607	0	0,0	58684	0	0,0	52646	0	0
Pneumococic	76154	0	0,0	101446	0	0,0	94007	0	0
Gripa	155562	0	0,0	46444	0	0,0	287576	0	0

Cele mai multe RAP au fost înregistrate după vaccinarea cu vaccin BCG - 64 RAP, frecvența lor constituind 0,15%. Din numărul lor total – 58 cazuri s-au fost manifestat ca limfadenite regionale, 3 - abcese reci la locul inoculării vaccinului, 2- cicatrice cheloidele, și 1- ulcer la locul inoculării vaccinului.

După administrarea vaccinului pentavalent DTP-HepB-Hib au fost înregistrate – 5 RAP (frecvența 0,004%), și anume după doza 1 – 4 cazuri RAP, doza 2 – 1 caz RAP. După administrarea vaccinului DTP – 1 caz RAP. Reacţiile după administrarea vaccinurilor DTP şi DTP-HepB-Hib s-au manifestat în general prin hiperpirexie, convulsii pe fon de febră, reacţii locale (durere și tumefiere), toate finalizându-se cu însănătoşire după tratamentul adecvat pe parcursul a 2 zile de spitalizare, fără consecinţe şi pericol pentru sănătate şi viaţă.

După administrarea vaccinului ROR total au fost înregistrate - 15 cazuri RAP, frecvența fiind de 0,012%, și anume după vaccinare la vârsta de 1 an – 7 cazuri, și după revaccinare la 7 și 15 ani – 8 cazuri. Toate cazurile de RAP după administrarea ROR au apărut tardiv, în intervalul 14-28 zile după inocularea vaccinului (fapt caracteristic vaccinului ROR) și s-au manifestat prin febră moderată și tumefierea glandelor salivare, finalizându-se cu însănătoșire timp de 2 zile.

Reacţiile adverse au fost raportate din diferite teritorii ale ţării, după administrarea diferitor serii de vaccin, ne având o legitate anumită. De menţionat, că nu au fost observate cazuri de RAP severe şi nici cazuri legate de mânuirea nesigură a vaccinului.

Imunizările efectuate, monitorizarea permanentă a morbidităţii, măsurile profilactice şi antiepidemice întreprinse, au permis menţinerea în anul 2016 a situaţiei epidemice favorabile. Nu au fost înregistrate cazuri de poliomielită, provocată de virusul sălbatic sau vaccin-asociate, tetanos și tetanos neonatal, difterie, rujeolă, rubeolă și rubeolă congenitală. Au fost înregistrate 3 (0,39‰$_{000}$) cazuri de hepatită virală B la copiii nevaccinați cu vârstele între 0-2 ani. Cazuri de forme invazive provocate de *Streptococcus pneumoniae* au fost raportate 7 (0,17‰$_{000}$), forme invazive a infecției cu *Haemophilus influenzae (Hib)* - 3 cazuri (0,07‰$_{000}$), inclusiv în ambele infecții câte 3 cazuri la copii cu vârsta sub 6 ani.

În anul 2016 morbiditatea prin tusea convulsivă a crescut, constituind 7,03‰$_{000}$ (283 bolnavi), fiind semnificativ mai mare în comparație cu anii precedenți (2015 - 1,23‰$_{000,}$ 2014 – 4,63‰$_{000,}$ 2013-2,83‰$_{000}$, 2012–2,26‰$_{000}$). Cei mai afectați prin tusea convulsivă au fost copii cu vârsta sub 2 ani (incidența 97,9‰$_{000}$), comparativ cu copii cu vârsta între 3-6 ani (incidența 33,8‰$_{000}$), 7-17 ani (incidența 17,1‰$_{000}$) și adulți – 0,49‰$_{000}$. Dintre bolnavii prin tusea convulsivă n-au fost vaccinați contra acestei infecții 53,4% și 6,0% nu au avut date disponibile despre vaccinare. Cea mai înaltă incidență prin tusea

convulsivă a fost înregistrată în mun. Bălți – 47,76‰$_{000}$ (72 cazuri), raionul Stefan-Vodă – 31,25‰$_{000}$ (22 cazuri) și mun. Chișinău – 19,16‰$_{000}$ (156 cazuri), teritorii în care pe parcursul anilor se atestă o acoperire vaccinală joasă. Ponderea confirmării prin date de laborator a diagnosticului final a constituit 71,7%. Epidemiologic au fost investigate toate cazurile confirmate de tuse convulsivă, sursa de infecție fiind depistată în19,4% focare. Total au fost raportate 177 focare cu câte un caz de boală, 45 focare cu 3-4 bolnavi (inclusiv cu transmitere secundară 25 focare) și un focar cu 5 bolnavi.

Incidența prin oreion 2,71‰$_{000}$ (109 cazuri) s-a mărit comparativ cu anul 2015 (1,72‰$_{000}$ – 70 cazuri), 2014 (1,26‰$_{000}$ - 51 cazuri) și 2013 (1,48‰$_{000}$ - 60 cazuri). Oreionul a afectat mai frecvent copii de vârsta 3 - 6 ani – incidența 14,41‰$_{000}$ și copii cu vârsta sub 2 ani – incidența 11,56‰$_{000}$, mai rar copii cu vârsta 7-17 ani – incidența 8,65‰$_{000}$ și adulții – 0,86‰$_{000}$. Incidența în arii urbane – 4,12‰$_{000}$ a fost mai înaltă decât în cele rurale – 1,51‰$_{000}$. Dintre toți bolnavii prin oreion 71,6% au fost imunizați conform vârstei, ne vaccinați – 9,2%, fără date despre imunizări – 19,3%. Total au fost raportate 357 cazuri suspecte la oreion, dintre care diagnosticul primar s-a confirmat la 109 bolnavi (30,5%), inclusiv prin date de laborator 10,1% din cazurile suspecte și 33,0% din cazurile cu diagnostic final de oreion. Toate cazurile suspecte la oreion au fost investigate epidemiologic, oreionul s-a manifestat prin focare solitare 107, fiind identificat doar un focar cu 2 bolnavi, în care a și fost identificată sursa de infecție.

Vaccinarea contra infecției cu rotavirusuri a contribuit la diminuarea morbidității prin această infecție: de la 782 cazuri (19,21‰$_{000}$) în a. 2012 la 239 cazuri (5,89‰$_{000}$) în a. 2015 cu o creștere nesemnificativă în a. 2016 - 255 cazuri (6,33‰$_{000}$). Cei mai afectați prin această infecție rămân copii din grupa de vârstă 0-2 ani – incidența 117,13‰$_{000}$, fiind urmați de copii cu vârsta de 3-6 ani – 54,3‰$_{000}$. Infecția rotavirală s-a manifestat prin focare solitare – 147, precum și multiple cu 2-4 bolnavi 24, inclusiv cu cazuri consecutive în 20 din ele și 4 focare cu 5 și mai mulți bolnavi. Succesele în prevenirea infecției cu rotavirusuri ar putut fi și mai esențiale la o cuprindere mai înaltă cu vaccinări, care în anul gestionar a constituit 86,2%, fiind și mai joasă în anii precedenți (2013 - 44,3%, 2014 – 75,6%, 2015 – 77,7%. Din totalul de 255 bolnavi înregistrați în anul 2016 n-au fost vaccinați 62,4% și la 14,1% datele despre vaccinări nu au fost disponibile.

Incidența prin infecția meningococică 0,67‰$_{000}$ (27 bolnavi) a fost în scădere nesemnificativă comparativ cu anul 2015 - 0,91‰$_{000}$ (37 bolnavi), anul 2014 - 0,98‰$_{000}$ (40 bolnavi). Cea mai afectată grupă de vârstă a rămas cea de 0-2 ani 14,65‰$_{000}$ (19 - 70,3% cazuri), fiind urmată de grupă de vârstă a copiilor 3-6 ani – 2,22‰$_{000}$ (4 – 14,8% cazuri). Incidența în arii rurale 0,82‰$_{000}$ a fost mai înaltă decât în cele urbane – 0,49‰$_{000}$. Proporția spitalizării bolnavilor suspecți la infecția meningococică a constituit 92,7%, investigări epidemiologice – 95,1%, diagnosticul primat fiind confirmat prin date de laborator în 19,5% cazuri.

Morbiditatea prin scarlatină – 12,04‰$_{000}$ (485 cazuri) a fost în scădere nesemnificativă comparativ cu a. 2015 (531 cazuri - 13,08‰$_{000}$), a. 2014 (502 cazuri - 12,32‰$_{000}$). Cei mai afectați prin scarlatină au fost copii cu vârsta între 3 și 6 ani cu incidența - 181,3‰$_{000}$ (327 cazuri, 67,4%), fiind urmați de copii din grupa de vârstă 0 – 2 ani cu incidența de 31,61‰$_{000}$ (41 cazuri, 8,4%).

În anul 2016 s-a atestat o sporire a morbidității prin varicelă, fiind înregistrați 14312 bolnavi, incidența 355,30‰$_{000}$ (2015 – 269,4‰$_{000,}$ 2014 – 276,93‰$_{000,}$), incidența în populația rurală - 221,68‰$_{000}$ a fost de 2,3 ori mai înaltă decât populația urbană – 513,6‰$_{000}$. Cei mai afectați prin varicelă au fost copiii cu vârsta între 3 și 6 ani cu incidența de 4195,04‰$_{000}$ (7569 cazuri, 52,8%), fiind urmați de copii din grupa de vârstă 0 – 2 ani cu incidența de 1706,13‰$_{000}$ (2213 cazuri, 15,4%).

Conform rapoartelor statistice (formular nr. 2), prezentate de CSP/CIE în anul 2016 au fost înregistrate 28929 (incidența – 70,23‰$_{000}$) cazuri noi de tuberculoză a organelor respiratorii (TB OR), comparativ cu anul 2015 (3249 cazuri - incidența 71,2‰$_{000}$), populația rurală fiind mai afectată prin TB OR – incidența 73,42‰$_{000}$ (urban – 66,4‰$_{000}$). Printre copii cu vârsta 0-2 ani incidența prin TB OR a constituit 10,2‰$_{000}$ (13 - 0,44% cazuri), cu vârsta 3-6 ani respectiv 18,3‰$_{000}$ (33 – 1,1% cazuri), cu vârsta 7-17 ani – 18,8‰$_{000}$ (87 – 2,9% cazuri) și la adulți - 2796 – 95,4% cazuri.

Tabelul 18.

Măsuri în focarele de tuberculoză în Republica Moldova, anii 2014 – 2016.

Denumirea măsurilor	2014		2015		2016	
	Abs.	Indic.	Abs.	Indic.	Abs.	Indic.
Număr focare rămase în evidenţă la 01.01 anului de raportare	4967	x	4269	x	3914	x
Din ele au fost investigate în anul de raportare	3609	72,7%	3105	72,7%	2755	70,4%
Numărul de investigaţii în anul de raportare	4580	1,3 ori	4012	1,3 ori	3461	1,3 ori
Număr focare luate în evidenţă în anul de raportare	3733	x	3258	x	3170	x
Din ele au fost investigate în anul de raportare	3702	99,2%	3126	95,9%	3092	97,5%
Numărul de investigaţii în anul de raportare	4351	1,2 ori	3952	1,3 ori	3709	1,19 ori
Numărul de focare scoase din evidenţă în decursul anului de raportare	4162	47,8%	3452	45,9%	3298	46,6%
Număr focare scoase din evidenţă în urma abacilării (caverne închise)	3418	88,1%	2786	80,7%	2695	81,6%
Plecarea bolnavilor în alt oraş, raion, ţară	156	3,7%	156	4,5%	146	4,4%
Număr focare scoase din evidenţă în urma decesului bolnavului	588	14,1%	510	14,8%	457	13,9
Total focare pentru care a fost comandată dezinfecţia	4698	x	4389	x	4262	x
Număr focare în care dezinfecţia finală a fost efectuată	4513	96,1%	4166	94,9%	4001	93,9%
Numărul contactaţilor luaţi la evidenţă în focare în anul de raportare	25524	6,8 /focar	21754	6,7 /focar	24442	7,7 /focar
Număr contactaţi examinaţi prin metode clinice şi paraclinice	23865	93,5%	20532	94,4%	23047	94,3%
Număr contactaţi cărora a fost prescris un curs de tratament profilactic	2713	11,4%	2011	9,8%	1800	7,1%
Au primit un curs deplin de tratament profilactic	2514	92,7%	1849	91,9%	1597	88,7%
Depistaţi cu semne de TB în focare printre contactaţi	196	0,82%	187	0,91%	187	0,81%
Din ei copii până la 17 ani	63	32,1%	66	35,3%	69	36,9%
Incidenţa TB între contactaţi (100 000 contacţi)	x	821,3	x	910,8	x	811,4

Pe parcursul anului gestionar a continuat măsurile în menţinerea statutului ţării ca liberă de poliomielită. Astfel în a.2016 au fost înregistrate, examinate şi raportate 7 cazuri de paralizie acută flască (PAF). Rata de depistare a PAF a constituit – 1,1‰ (2015 – 0,79‰, 2014 - 0,8‰, 2013 – 0,5‰). Toate cele 7 cazuri de PAF au fost de origine ne poliomielitică. În 100% au fost investigate în laborator cu câte 2 probe adecvate de fecalii în termenii stabiliţi. Toate cazurile au fost repetat examinate la prezenţa paraliziilor peste 60-90 zile după debut, apoi clasificate. Indicele integral de supraveghere PAF a constituit 1,10, fiind la nivel mai înalt de cel considerat satisfăcător de OMS (0,8).

La 24 noiembrie 2016, Alteța Sa Regală, Prințesa Moștenitoare Mary a Danemarcei și Directorul Regional al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) pentru Europa, Dr Zsuzsanna Jakab au efectuat o vizită oficială la Depozitul Național de vaccinuri al Centrului Național de Sănătate Publică, în comun cu ministrul Sănătății Ruxanda Glavan, în cadrul reuniunii Comitetului Regional al OMS.

Concluzii: Pe parcursul anului 2016 s-a menținut un nivel relativ înalt (la nivelul celui global) al cuprinderii cu vaccinări, deși obiectivele PNI de 95% nu au fost atinse la vaccinarea primară. Datorită vaccinărilor a fost menținută situația epidemiologică favorabilă la infecțiile prevenibile prin vaccinări. Rămâne însă insuficientă acoperirea vaccinală cu toate vaccinurile în teritoriile din Est a țării.

5.2. Situaţia epidemiologică la holeră şi bolile diareice acute

autori: Natalia Caterinciuc, dr. med., Vasile Sohoțchi, Ion Bîrcă, Vladimir Sliusari

Sistemul de supraveghere a bolilor diareice acute include ca şi în cazul altor nozologii depistarea precoce, notificarea cazurilor de boală în baza definiţiilor de caz, analiza datelor cu formularea propunerilor pentru implementarea acţiunilor de sănătate publică. De asemenea în punctele sentinelă pe parcursul perioadei sezoniere la BDA se monitorizează circulaţia agenţilor cauzali în obiectele de mediu.

Holera. În a.2016 în rândul populaţiei nu a fost depistat nici un caz de NAG, în a.2015 –1 caz, a.2014 – 3 cazuri. Ponderea depistării *V.cholerae* non aglutinabili în mediul ambiant s-a micşorat până la 29% faţă de anul precedent (a.2015 – 35,9%, a.2014 – 25,6%). Se menţine la un nivel înalt persistenţa NAG-vibrionilor în hidrobionţi şi mâl – 52,9% (a.2015 – 61,8%, a.2014 – 59,5%, a.2013 – 75,0%), râuri – 34,0% (a.2015 – 39,2%, a.2014 – 24,3%, a.2013 – 34,0%), lacuri şi iazuri – 29,4% (a.2015 – 36,6%, a.2014 – 26,1%, a.2013 – 25,9%), în apa reziduală din secţii de boli infecţioase se depistează în cazuri unice – 8,5%, (a.2015 – 7%). Se atestă tendinţa de scădere continuă a numărului de investigaţii (2972 comparativ cu 3328 în a.2015; 3550 în a.2014) în rândul contingentelor de risc la holeră, fiind testate preponderent persoanele internate în azilurile pentru bătrâni, staţionare de psihiatrie şi narcologie (a. 2016 – 97,6%, a.2015 – 93,9%, a.2014 – 92,6%).

Riscul apariţiei/importului şi răspândirii holerei este determinat de circulaţia intensă a agenţilor cauzali ai bolii în mediul înconjurător, înregistrarea cazurilor unice şi izbucnirilor de holeră în unele ţări, migraţia intensă, inclusiv în zone endemice, precum şi particularităţile de răspândire a agentului cauzal al holerei de la om la om caracterizată prin perioadă scurtă de incubare, receptivitatea înaltă a populaţiei, posibilitatea unui număr mare de cazuri într-o perioadă scurtă de timp, ceea ce determină necesitatea menţinerii capacităţilor de detectare precoce şi realizarea măsurilor de sănătate publică. Măsurile de prevenire a holerei includ implementarea unui şir de acţiuni de la monitorizarea circulaţiei agentului cauzal în mediu, examinarea contingentelor de risc până la suspectarea şi confirmarea cazurilor de boală.

Bolile diareice acute. Pe fundalul creşterii incidenţei morbidităţii sumare prin BDA în ţară (malul drept) începând cu anul 2000 (250,0 la 100 mii) până la 521,3 în a.2012, în anul de referinţă morbiditatea a constituit 424,5 la 100 mii sau în scădere cu 8,4% comparativ cu a.2015 – 463,6 la 100 mii (Figura 35).

În Republica Moldova, inclusiv raioanele de Est, indicii morbidităţii sumare prin BDA au scăzut de la 519,7 în anul 2014, până la 470,2 în anul 2016. Scăderea morbidităţii se atestă la majoritatea nozologiilor, inclusiv la salmoneloze – cu 17,0%, dizenteria – cu 15,1%, toxiinfecţiile alimentare (TIA) cu etiologie determinată – cu 6,6%, BDA cu etiologie nedeterminată – cu 11,2%, BDA cu etiologie determinată – cu 3,5%. O scădere bruscă a morbidităţii se atestă la infecţia rotavirală de la 22,4 în a.2012 (indicele maximal în ultimii ani) până la 6,3 la 100 mii în a.2016, imunizarea planică contra infecţiei rotavirale fiind introdusă în iulie 2012 conform Programului Naţional de Imunizări. Morbiditatea prin TIA cu etiologie nedeterminată a înregistrat o majorare nesemnificativă cu 2,6% faţă de anul precedent,iar prin escherichioze cu 11,1%.

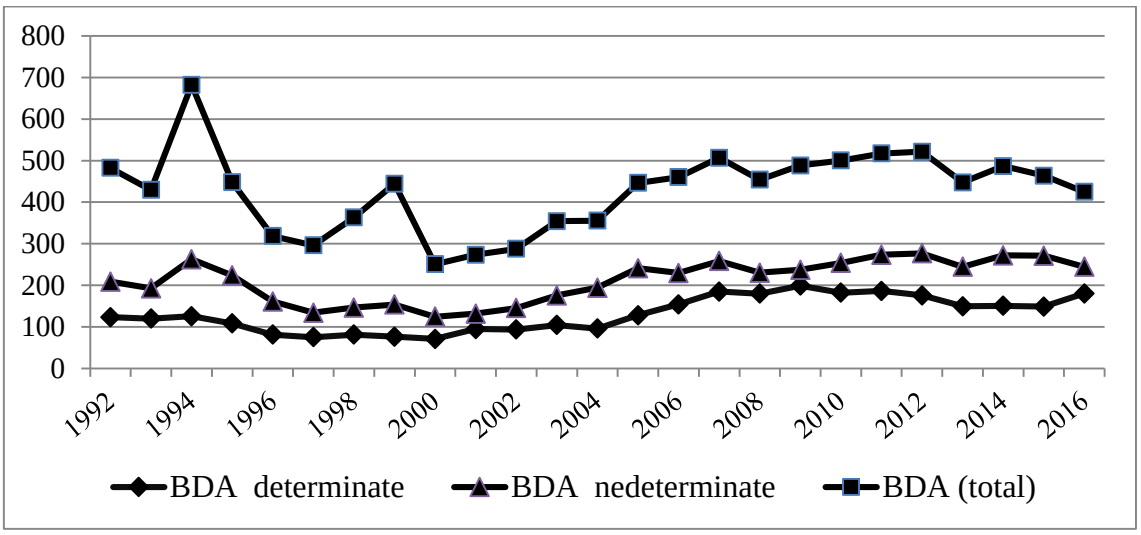

Figura 35. Morbiditatea prin BDA în anii 1992-2016.

Ponderea copiilor 0-17 ani în structura morbidităţii prin BDA în a.2016 a constituit 67,3% (a.2015 – 65,3%, a.2014 – 66,5%, a.2013 – 69,1%), fără diferenţe statistice semnificative în ultimii 5 ani.

Infecţia rotavirală. În cadrul supravegherii sentinelă la infecţia rotavirală, implementată în două IMSP din mun. Chişinău (SCMC nr.1 şi Spitalul Clinic Municipal boli contagioase la copii) pe parcursul anului 2016 au fost incluşi 1117 copii de vârsta până la 5 ani spitalizaţi din cauza diareii. Înrolarea cazurilor în supraveghere s-a efectuat în baza criteriilor standardizate. Ponderea infecţiei rotavirale a constituit 16,1% din totalul cazurilor incluse în supraveghere şi a variat în limitele 6,8-26,4% în lunile aprilie-octombrie până la 14,3-29,2% în perioada sezonieră (noiembrie - martie). Pe fundalul implementării vaccinării planice contra infecţiei rotavirale începînd cu iulie a.2012, s-a evidenţiat o scădere semnificativă a numărului cazurilor de BDA, inclusiv de infecţie rotavirală în rîndul copiilor de vârsta până la 1 an (Figura 36). În perioada iunie 2015 – iunie 2016 cele mai des întâlnite tulpini de rotavirus în Republica Moldova au fost G2P[4]; G4P[8]; G3P[8] şi G1P[8].

Febra tifoidă. Situaţia epidemiologică la febra tifoidă şi paratifoidă, ca şi în anii precedenţi a fost stabilă, cazuri de febra tifoidă nu se înregistrează începând cu anul 2008. Totodată, în aa.2013-2014 au fost înregistrate doua cazuri de import de febră paratifoidă ce indică la necesitatea menţinerii în continuare a vigilenței sporite a specialiştilor din asistenţa medicală primară pentru depistarea precoce a bolii în baza definiţiilor standard de caz, evidenţa strictă a purtătorilor cronici de *S.Typhi* în CSP şi IMSP, efectuarea diagnosticului diferenţial cu prelevarea probelor pentru examenul de laborator (sânge la hemocultură) în cazuri suspecte.

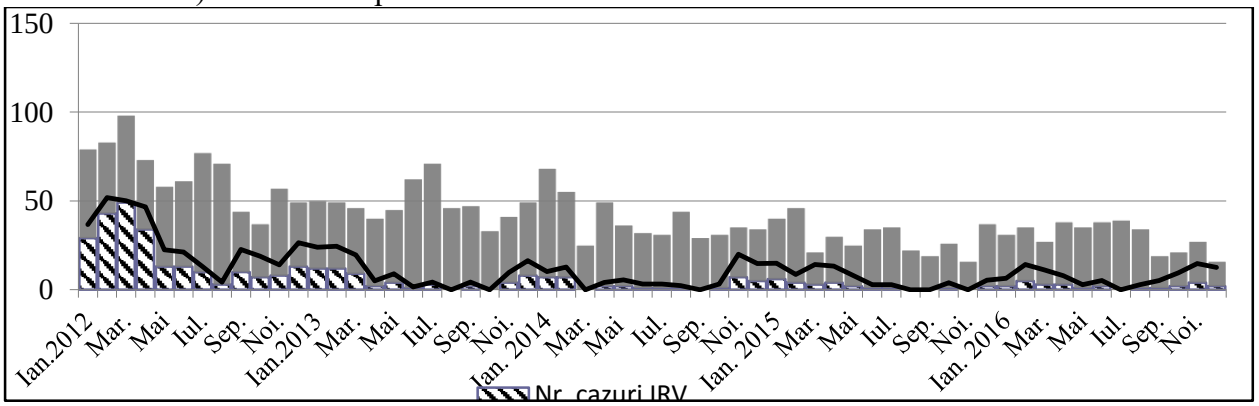

Figura 36. Distribuţia cazurilor de BDA, IRV şi ponderea infecţiei rotavirale la copiii <1 an spitalizaţi, aa.2012 – 2016, *supravegherea santinelă*

Dizenteria. După majorarea ciclică a nivelului incidenţei până la 13,3 la 100 mii populaţie în a.2012, inclusiv din contul izbucnirilor, în a.a.2013-2016 morbiditatea a scăzut continuu până la 2,3 la 100 mii (malul drept). În ultimii 5 ani nu s-a înregistrat formarea tulpinilor epidemice de shighelle, însă reieşind din creşterea ciclică a morbidităţii cu o periodicitate de 5-7 ani, este aşteptată sporirea morbidităţii pentru perioada următoare.

Salmoneloza. După agravarea situaţiei epidemiologice prin salmoneloze în a.2014 (52,9 la 100 mii – malul drept), când au fost atinşi indicii maximali după a.1992 (Figura 37), în a.2016 morbiditatea s-a micşorat până la 27,8 (cu 22,4% faţă de anul 2015).

Ca şi în anii precedenţi, în anul 2016 nu s-au înregistrat modificări semnificative în structura etiologică a salmonelelor în populaţie şi în mediul ambiant. Serovariantele *Salmonella Typhimurium* şi *S.Enteritidis* reprezintă 95,7% din peisajul salmonelelor la oameni (a.2014 – 95,6%, a.2015 – 93,2). Migraţia intensă a populaţiei, importul produselor alimentare condiţionează circulaţia serovariantelor noi sau rar întâlnite în anul de referinţă fiind depistate *S.Kottbus, S.Verginia, S.Tshiogwe, S.Virchow* (a.2015 – *S.Bloomsbury*, a.2014 – *S.Concord, S.Amsterdam,* a.2013 – *S.menden, S.wingrove*). În anul de referinţă SSSSP a depistat din mediul ambiant 50 tulpini de salmonele (a.2015 – 60, a.2014 – 110, a.2013 – 37), din care în produse alimentare – 22 tulpini sau 44% (a.2015 – 53,3%, a.2014 – 64,5%), inclusiv 90,9% din carne şi produsele ei (a.2015 – 65,6%, a.2014 – 70,4%). Nivelul înalt al morbidităţii, inclusiv înregistrarea permanentă a izbucnirilor epidemice, circulaţia intensă a salmonelozelor în mediul ambiant, transmiterea unor funcţii de supraveghere Agenţiei pentru Siguranţa Alimentelor, determină necesitatea intensificării măsurilor complexe de prevenire a salmonelozelor în ţară.

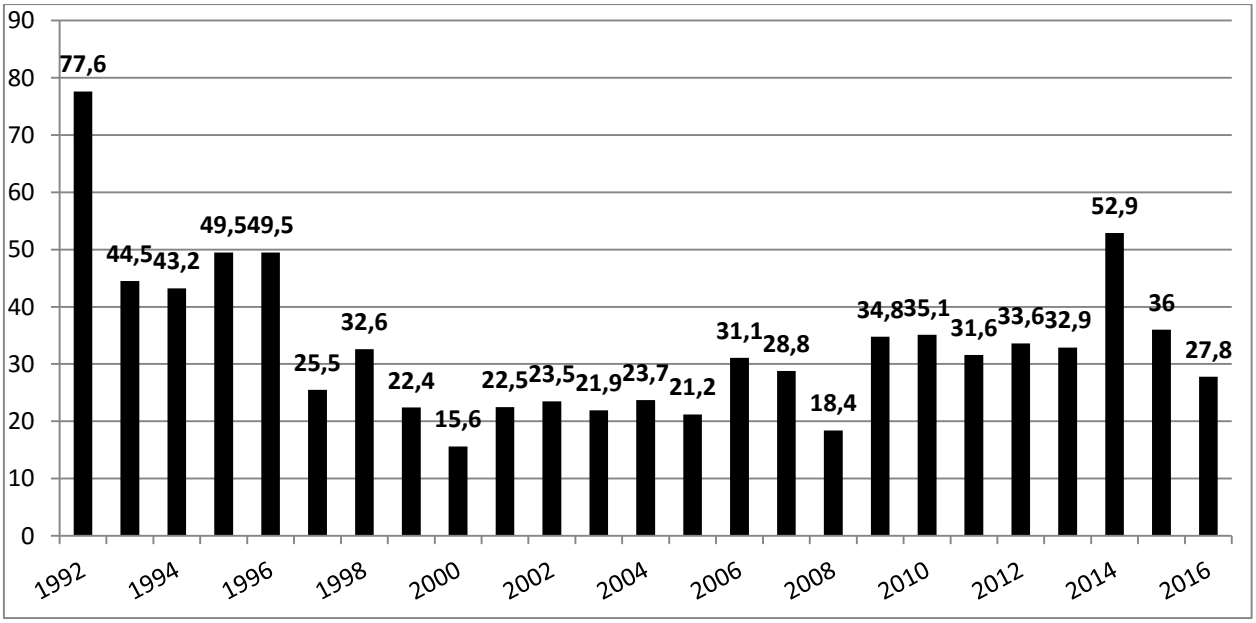

Figura 37. Morbiditatea prin salmoneloze în anii 1992-2016.

Izbucnirile de BDA. După o descreştere a numărului de izbucniri în a.2015, în anul de referinţă s-a înregistrat o creştere nesemnificativă a acestora, inclusiv şi a numărului de persoane afectate: 27 izbucniri cu 392 bolnavi comparativ cu 21 izbucniri cu 321 bolnavi în a.2015 (fig.40). Calea alimentară de transmitere s-a determinat în 22 de izbucniri, cea habituală – în 5 izbucniri.

Din 22 izbucniri cu calea alimentară de transmitere, 8 (36,4%) s-au înregistrat la întreprinderi de alimentaţie publică (a.2015 – 45%, a.2014 – 22,8%), 11 (35%) – în condiţii casnice (a.2015 – 35%, a.2014 – 48,6%), 2 izbucniri (9,1%) – la grădiniţe (a.2015 – 20%, a.2014 – 28,6%), 1 – la bază de odihnă. Structura etiologică a agenţilor cauzali care au provocat izbucnirile s-au distribuit în felul următor: în 13 cazuri (48,1%) au fost depistate salmonele (10 - *S.Enteridis*, 3 – *S.Typhimurium*), în 6 cazuri – agenţi condiţionat patogeni, în 4 cazuri – agentul cauzal nu a fost identificat, în 4 cazuri – a fost depistat rotavirusul. În mun. Chişinău au fost înregistrate 8 (29,6%) izbucniri, câte 2 – în r-le Briceni, Drochia și

Sîngerei, câte 1 izbucnire – în 13 raioane (Anenii Noi, Basarabeasca, Cimişlia, Criuleni, Floreşti, Hînceşti, Donduşeni, Călăraşi, Căuşeni, Floreşti, Teleneşti, Ungheni, Soroca).

În a.2016 au fost înregistrate 484 focare multiple cu 2-4 cazuri, fapt ce indică la un risc potenţial sporit al apariţiei izbucnirilor (a.2015 – 474, a.2014 – 520, a.2013 – 442,).

Cu scop profilactic pe parcursul anului au fost investigate 35731 persoane la încadrarea în lucru, depistaţi 15 purtători de salmonele, 1 – shighelle; persoane încadrate în lucru investigate au fost 10816, depistaţi 4 purtători de salmonele. În a.2016 la CSP teritoriale au fost primite 18129 fişe de notificare urgentă primare (a.2015 – 20817, a.2014 – 21915, a.2013 – 19924), anchetate 15690 focare (86,5%), 13829 (76,3%) bolnavi au fost spitalizaţi. În focare au fost investigaţi 6494 contacţi – 0,4 la un focar (a.2015 – 0,5, aa.2012-2014 – 0,6), din care s-au depistat 65 bolnavi (purtători). Sursa de infecţie în focarele anchetate a fost stabilită numai în 4,4% cazuri (a.2015 – 4,1%, a.2014 – 4,2%, a.2013 – 2,8%,), factorul de transmitere – 72,8% (a.2015 – 67,0%, a.2014 – 64,0%, a.2013 – 56,3%).

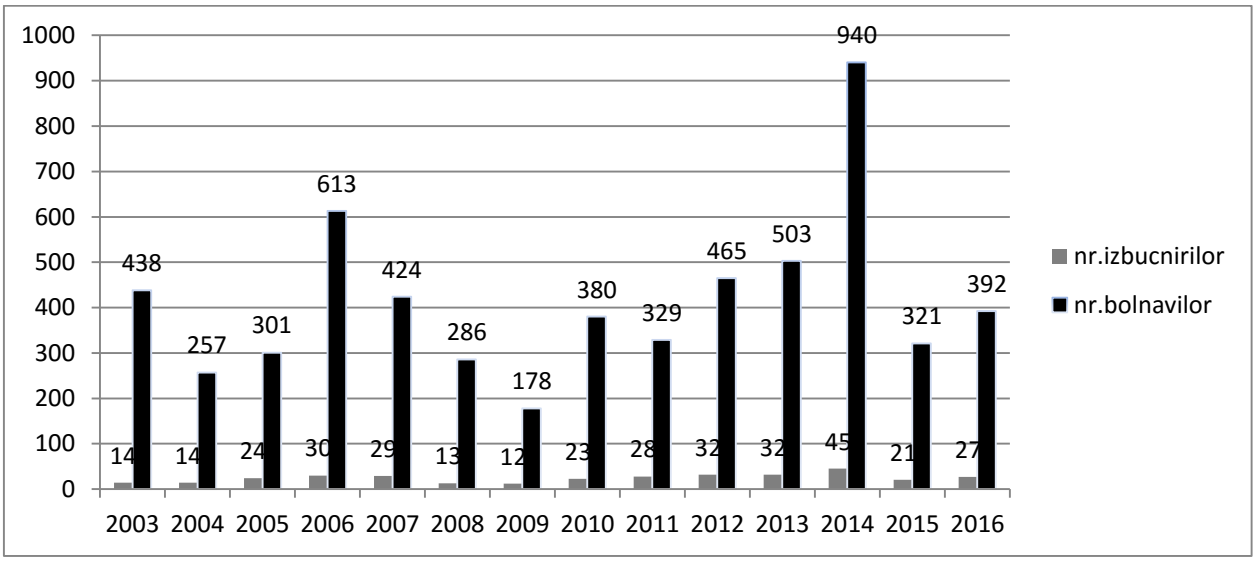

Figura 38. Izbucnirile prin BDA în RM în anii 2003-2016.

Din 15690 focare epidemice de BDA anchetate în 10629 focare (67,7%) a fost stabilită calea de transmitere alimentară (a.2015 – 65,9%, a.2014 – 61,3%, a.2013 – 50,0%,).

În 12,8% (2416 cazuri) din totalul de 18940 bolnavi de BDA, au fost afectaţi copiii în primul an de viaţă, ce indică la instruirea insuficientă a mamelor, condiţii igienice precare de îngrijire şi alimentaţie a copiilor.

Implementarea măsurilor de sănătate publică pentru prevenirea BDA vizează specialiştii sectorului de sănătate şi alte sectoare şi necesită focusarea pe următoarele compartimente:

- Intensificarea măsurilor întreprinse de către specialiştii asistenţei medicale primare şi spitaliceşti pentru depistarea precoce şi stabilirea diagnosticului clinic în baza definiţiilor standard de caz, colectarea şi transportarea biosubstratelor la CSP teritoriale, raportarea cazurilor de boală, inclusiv în sistemul electronic, precum şi implementarea măsurilor primare de prevenţie;
- Sporirea vigilenţei şi reactualizarea cunoştinţelor lucrătorilor medicali pentru suspectarea yersiniozei, febrei tifoide şi paratifoide, dizenteriei, salmonelozei, BDA cu etiologie virală etc;
- Extinderea de către laboratoarele CSP teritoriale a listei metodelor de laborator pentru confirmarea cazurilor de boală şi planificarea procurărilor pentru evitarea lipsei reactivelor şi serurilor pentru tipizarea tulpinilor;
- Intensificarea de către CSP teritoriale a activităţilor de organizare a anchetării epidemiologice cu prezentarea informaţiilor specialiştilor din asistenţa medicală şi autorităţilor publice locale pentru implementarea măsurilor de limitare a răspândirii BDA.

5.3. Infecțiile zooantroponoze

autori: Natalia Caterinciuc, dr. med., Arcadie Guțu, Victoria Slivinschi

Situația epizootologică. Supravegherea epizootologică continuă a diversității speciilor și numărului populațional al rezervorilor (micromamifere) şi vectorilor (țânțari, căpușe) maladiilor zooantroponoze în diverse biotopuri de evidență anuală şi multianuală; precum și studiul circulației agenților patogeni în mediul ambiant permite evaluarea situației epizootologice și riscurilor pentru sănătatea publică cu argumentarea măsurilor de prevenire și control.

În anul 2016 situația epizootologică la zooantroponoze, cu excepția rabiei, se apreciază ca satisfăcătoare. Conform datelor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor la animale domestice nu au fost depistate cazuri de leptospiroză, bruceloză, febra Q, tularemie. Totodată în r-nul Comrat, s. Copceac a fost înregistrat (septembrie) un caz de antrax la o ovină, însă datorită realizării operative a măsurilor de răspuns de către specialiştii CSP în comun cu subdiviziunii teritoriale ale ANSA, cazuri de boală la persoanele contacte nu au fost înregistrate.

Supravegherea epizootologică a fost efectuată în punctele sentinelă de evidență multianuală, cuprinzând teritoriile administrative din zonele de Nord (r-le Glodeni, Briceni), Centru (r-le Ungheni, Orhei şi mun. Chişinău) și Sud (r-le Cahul, Ștefan Vodă).

Mamiferele mici capturate au fost investigate la prezenţa anticorpilor specifici către Francisella tularensis, Leptospira spp. și Yersinia enterocolitica, iar căpuşele ixodide – la prezența portajului de borrelii și antigenului virusului encefalitei acariene.

În rezultatul monitorizării răspândirii agenților cauzali ai zooantroponozelor în mediul ambiant s-a determinat circulația leptospirelor la rozătoarele colectate în r-le Briceni (3,6%), Glodeni (1,1%), Ştefan Vodă (2,4%) și Căuşeni (9,5%) și a agentului cauzal al tularemiei în r-le Ștefan Vodă și Căuşeni (11,1% şi respectiv 57,1%). La căpuşele ixodide colectate din mun. Chişinău, Tiraspol și or. Bender a fost identificat agentul cauzal al boreliozei Lyme (27%, 30% și respectiv 25% din căpușele investigate) și virusul encefalitei acariene – în loc. Vadul lui Vodă și or. Bender. În biotopul din apropierea loc. Vadul lui Vodă (tabăra de odihnă ”Energetic”) la căpuşele colectate de pe animale şi vegetaţie a fost depistat agentul cauzal al boreliozei Lyme, cât şi antigenul virusului encefalitei acariene, ce ne indică la formarea în natură a focarelor mixte de infecții cu riscul pentru populație de a se infecta concomitent cu mai multe maladii la aflarea în arealul acestor focare.

Existența în teritoriul republicii a focarelor naturale de leptospiroză şi tularemie cu menținerea circulației agenţilor cauzali ai acestor boli în populația de rozătoare, portajul înalt de borelii şi posibil rickettsii, virusuri la căpuşe şi animale domestice determină necesitatea sporirii vigilenței lucrătorilor medicali spre depistarea precoce a posibililor bolnavi cu zooantroponoze bacteriene şi virale.

Pe parcursul ultimilor ani se menține situația epizootologică nefavorabilă la rabie (Figura 39). Deşi în a. 2016 intensitatea procesului epizootologic s-a diminuat întrucâtva – rabia a fost depistată la 96 capete de animale (în a. 2015 – la 200), numărul teritoriilor administrative unde s-a înregistrat rabia rămâne constant destul de mare – 34 (a.a.2014-2015 – cîte 38). Cele mai multe cazuri de rabie animalieră s-au înregistrat în raioanele Slobozia (11 cazuri), Edineţ (9), Donduşeni (7), Criuleni (6), Briceni, mun.Bălţi (câte 5), Căuşeni (4), Anenii Noi, Cantemir, Hîncești, Ialoveni, Grigoriopol, mun. Chişini (câte 3).

Sursa principală de infecţie rabică şi de menţinere a procesului epizootologic continuă a fi vulpile, ponderea cărora constituie 12 – 18 % din numărul total de animale depistate cu rabie și care frecvent agresează animalele domestice. Astfel sursele de infecţie rabică se apropie periculos de populaţia localităţilor, creînd posibilităţi reale de apariţie a cazurilor de rabie umană.

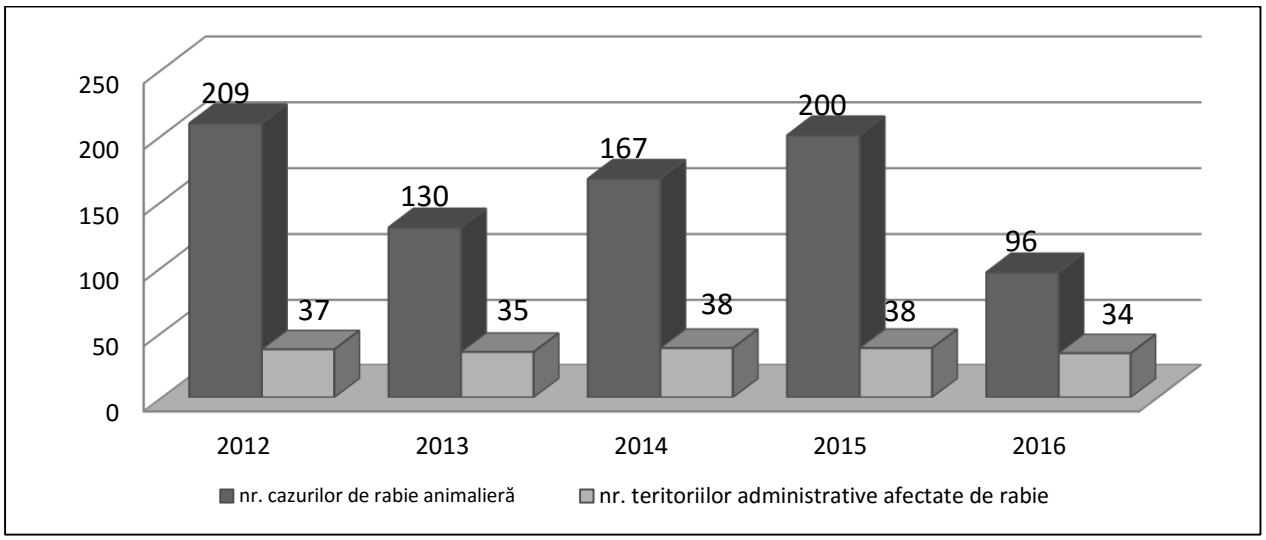

Figura 39. Numărul cazurilor de rabie animalieră și teritoriilor administrative afectate de rabie în RM, anii 2012-2016.

Asistența antirabică. Numărului relativ mare de animale bolnave de rabie condiționează adresabilitatea sporită a populației după asistența antirabică. Astfel în a.2016 în instituțiile medicale s-au adresat 5012 persoane (148,1 la 100 mii) agresate de diferite categorii de animale sau cu 347 persoane mai mult ca în a.2015 (138,0 la 100 mii). Menționăm, că 65,1% persoane au fost agresate de către animale cu stăpân, 29,5% – de animale fără stăpân, 1,4% – de animale sălbatice, iar 3,8% – de animale bolnave diagnosticate cu rabie.

În anul de referință s-au ameliorat, în raport cu anul precedent, unii indicatori ai calității asistenței antirabice: a crescut ponderea persoanelor ce au primit tratamentul indicat, fiind agresate de animale fără stăpân – de la 54,1 la 69,6%, celor agresate de animale sălbatice – de la 76,9 la 82 %. Se menţine la nivel relativ satisfăcător ponderea persoanelor consultate de specialiștii responsabili de acordarea asistenței antirabice – 93%.

Totodată activitatea specialiștilor responsabili de acordarea asistenței antirabice, medicilor epidemiologi trebuie să fie direcționată și în continuare spre acoperirea vaccinală deplină şi în termenii prevăzuţi a persoanelor agresate de diferite categorii de animale. Necesită a fi diversificate formele și metodele de propagare a măsurilor de comportament adecvat al populației la contactul cu animalele suspecte de boală sau bolnave.

Situația epidemiologică. În perioada de referință n-au fost diagnosticate cazuri de antrax, bruceloză, tularemie. Totodată pe parcursul anului au fost depistate câte un caz de rabie, leptospiroză, febra Dengue, de asemenea febra Q – 4, borelioza Lyme – 136 cazuri de boală.

Rabia. După o perioadă îndelungată de bunăstare epidemiologică (din a.2003) în anul 2016 s-a înregistrat un caz de rabie umană. Pacientul în vârstă de 39 ani, locuitor al s.Tănătari r-nul Căuşeni, fiind muşcat de cânele din gospodăria individuală, nu s-a adresat după asistenţă medicală, n-a consultat starea sănătăţii câinelui la specialistul veterinar şi după o perioadă de incubaţie de 60 zile s-a îmbolnăvit, manifestând simptome clinice ale rabiei. La a 7-ea zi de boală pacientul a decedat. Adresarea operativă după asistenţă medicală a persoanelor agresate de animale şi primirea deplină conform schemei a cursului de tratament profilactic antirabic contribuie esenţial la prevenirea îmbolnăvirilor de rabie.

Leptospiroza. În anul 2016 a fost înregistrat doar un caz de leptospiroză în r-nul Căuşeni. Pacientul, lucrător temporar la construirea sistemului de canalizare în loc.Sîngera, mun.Chişinău s-a îmbolnăvit în luna septembrie, molipsindu-se, probabil, la locul temporar de trai şi alimentare, intens populat de rozătoare. După asistenţă medicală s-a adresat la a 2-a zi de boală, însă diagnosticul de leptospiroză a fost suspectat la a 7-a zi de boală, fiind confirmat ulterior prin teste serologice *L.icterohaemorrhagiae*, care a condiţionat evoluţia gravă a bolii. Menţionăm, că la investigarea de laborator a rozătoarelor colectate la locul de lucru nu s-au depistat rezultate pozitive. Varianta similara

de leptospire a fost identificată la rozătoarele capturate în gospodăria pacientului, molipsirea având loc, probabil, prin intermediul factorilor alimentar şi/sau hidric.

În a.a.2012–2016 îmbolnăvirile prin leptospiroze au fost determinate de 6 grupe serologice de leptospire (Figura 40).

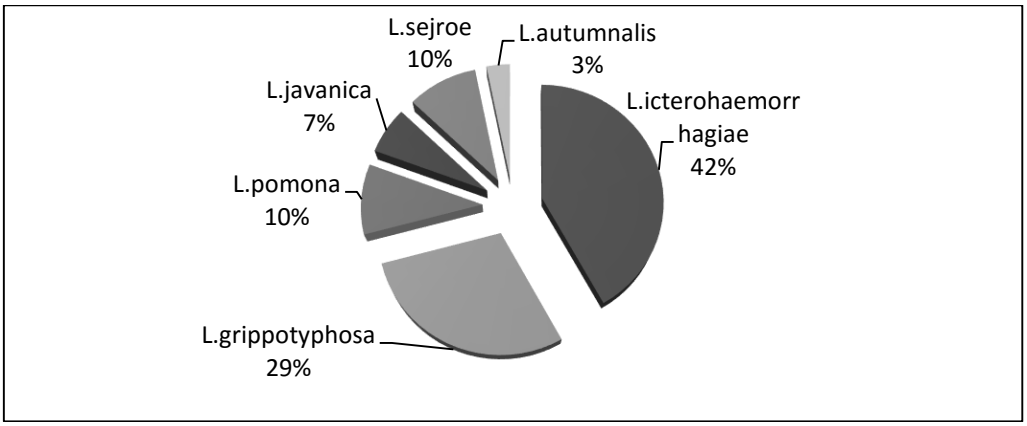

Figura 40. Structura etiologică a leptospirelor identificate la om, a.a.2012-2016 (%).

Existența focarelor naturale de leptospiroză, tularemie în teritoriul republicii cu menținerea circulației agenţilor cauzali în populația de rozătoare determină necesitatea sporirii vigilenței lucrătorilor medicali spre depistarea precoce a pacienţilor cu diagnoze ce nu exclud maladiile în cauză.

Comunicarea permanentă cu populația privind comportamentul adecvat în locurile de agrement (scăldat, pescuit), în timpul efectuării diferitor activități cotidiene (lucrări în câmp, cositul ierburilor etc.), de asemenea şi alte activităţi în locurile unde se atestă prezenţa sporită a rozătoarelor pot contribui la prevenţia apariţiei cazurilor de boală.

Boala Lyme. In perioada de referinţă, ca şi în anii precedenţi, activ s-a manifestat procesul epidemiologic la boala Lyme (borelioza acariană), fiind înregistrate 136 cazuri de boală (181 în perioada similară a.2015). Maladia a fost înregistrată în 17 teritorii administrative, preponderent în mun. Chişinău – 56,6% şi teritoriile de Est ale republicii – 24,5 % cazuri. Ponderea copiilor în vârstă de până la 17 ani a constituit 28,6%, fiind în creştere comparativ cu a.2015 – 14,8%.

Îmbolnăvirile prin borelioza Lyme s-au înregistrat practic în toate lunile anului, cu excepţia lunii ianuarie, însă majoritatea cazurilor de boală (86,7%) s-au înregistrat în lunile mai - octombrie, ce corespunde perioadei frecventării intense de către populaţie a locurilor de agrement şi contactului cu căpuşele intens contaminate cu borrelii, ceea ce condiţionează molipsirea oamenilor şi asigură menţinerea activităţii procesului epidemiologic pe parcursul ultimilor ani (Figura 41).

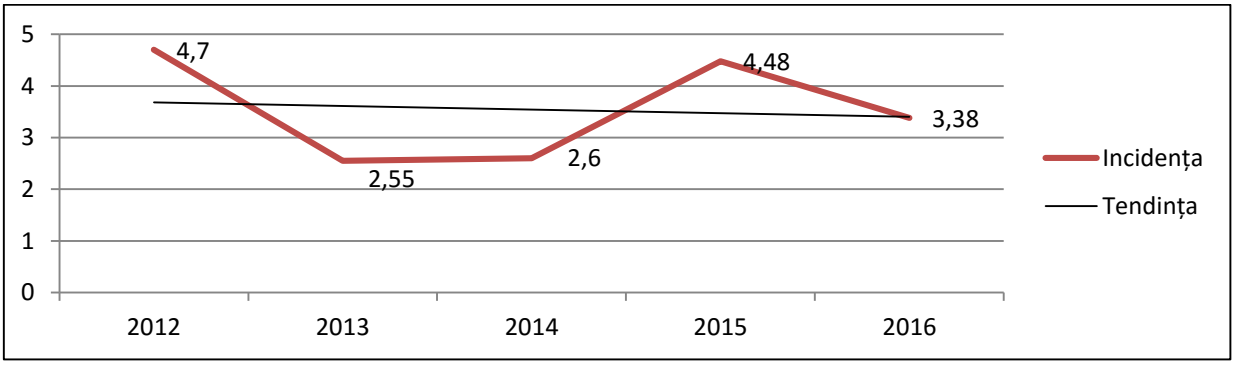

Figura 41. Incidența prin boala Lyme, a.a.2012-2016 (la 100 mii populație)

Propagarea intensă a măsurilor de protecție contra mușcăturilor de căpușe și respectarea strictă a acestora de către populație, inclusiv de copii rămân a fi măsuri de bază în profilaxia îmbolnăvirilor prin boala Lyme.

Febra Q. În r-le Cantemir (aprilie) şi Ceadîr Lunga (mai şi septembrie) s-au înregistrat câte 2 cazuri de boală în rândul populaţiei mature rurale. Pacienţii din r-ul Cantemir s-au molipsit, probabil, prin intermediul produselor alimentare (lapte, caş proaspăt de oi, posibil bolnave), iar din r-nul C-Lunga – la mărunţirea grăunţoaselor contaminate de rozătoare.

Febra Dengue. În luna ianuarie SCBI „T.Ciorba " a informat despre depistarea şi confirmarea clinică şi epidemiologică a febrei Dengue la o pacientă reîntoarsă din călătorie turistică în Indonezia – teritoriu endemic la această maladie. Boala s-a manifestat prin febră înaltă, diateze hemoragice, dureri articulare, astenie şi a.

Măsurile de sănătate publică pentru prevenirea și controlul infecțiilor zooantroponoze au inclus şi în anul de referinţă activități intersectoriale cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Centrul Republican de Diagnostică Veterinară, Compania Națională de Asigurări în Medicină etc. S-a menţinut schimbul permanent de informaţii cu ANSA și utilizarea informațiilor pentru analiza epidemiologică, a fost asigurată monitorizarea situaţiei epizootologice, realizare activități comune în focarele de zooantroponoze, au fost depuse eforturi pentru asigurarea instituţiilor medicale cu preparate antirabice.

În adresa Centrelor de Sănătate Publică teritoriale, instituțiilor medico-sanitare s-au remis materiale informaționale pentru petrecerea Zilei Mondiale de combatere și profilaxie a rabiei, pronosticuri epizootologice cu propuneri necesare pentru asigurarea supravegherii epidemiologice a zooantroponozelor.

Măsurile de profilaxie a zooantroponozelor au fost intens propagate în mass-media scrisă și electronică.

În contextul inițiativelor la nivel global/regional, de asemenea fenomenul de emergență și re-emergență a maladiilor zooantroponoze, inclusiv celor transmise prin vectori determină necesitatea fortificării capacităților de supraveghere naționale (resurse umane, dotarea cu echipament pentru lucrul în teren) și extinderii studiilor entomologice în teritoriul republicii în vederea stabilirii situației de ansamblu a diversității și distribuției populațiilor de rezervori și vectori în ecosistemele țării, evaluării riscului pentru sănătate publică și argumentării măsurilor de control.

5.4. Supravegherea epidemiologică a hepatitelor virale

autori: Ștefan Gheorghișa, Constantin Spînu, dr.hab.med., , Silvia Stratulat, Nicolai Burduniuc, Octavian Sajen, dr.med.

Hepatitele virale prezintă o problemă majoră de sănătate publică atât în plan global cât și național, datorită endemicității, morbidității, mortalității sporite, ratei înalte de invaliditate în rezultatul cronicizării infecției.

În perioada de referinţă scopul principal al activității a fost orientat în supravegherea epidemiologică, reducerea morbidităţii, invalidităţii şi mortalităţii determinate de hepatitele virale acute, trenante şi cronice B, C şi D, cirozele hepatice cauzate de virusurile nominalizate, pentru a atinge indicii de incidenţă comparabili cu celor al ţărilor Comunităţii Europene în conformitate cu obiectivele și activitățile stipulate în Programul Naţional de combatere a hepatitelor virale B, C şi D pentru anii 2012-2016, ordinul Ministerului Sănătății nr. 301 din 31 martie 2012 „Cu privire la implementarea Programului Naţional de combatere a hepatitelor virale B, C şi D pentru anii 2012 – 2016" și supravegherea epidemiologică a hepatitei virale A.

Sarcinile principale: realizarea prevederilor activităților stipulate în planurile Ministerului Sănătății, CNSP pentru anul 2016, supravegherea și monitorizarea realizării actelor normative în supravegherea și prevenirea hepatitelor virale, acordarea asistenții organizator-metodice și practice instituțiilor medico-sanitare, CSP, ONG-lor, organizarea și realizarea atelierelor de lucru, seminarelor, prezentarea informației și activităților de instruire.

Estimările Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii, denotă, că circa 2 miliarde de persoane au contactat cu virusul hepatitei B, din ei 240 milioane au devenit purtători cronici fiind susceptibili infectării cu virusul hepatitei D, în special în țările cu venituri medii și joase, aproximativ 185 milioane sunt infectați cu virusul hepatitei C şi peste 10 milioane cu virusul hepatitei D.

Conform datelor statistice în Republica Moldova indicele morbidităţii prin hepatita virală B (HVB) acută s-a redus de la 15,88 la 100 mii populaţie în anul 2001 până la 0,65 în anul 2016, respectiv, prin hepatita virală C (HVC) acută de la 3,39 până la 1,22, prin hepatita virală D (HVD) – de la 1,47 până la 0,07 (Figura 43). Indicii menţionaţi depăşesc indicii ţărilor europene (Figura 42).

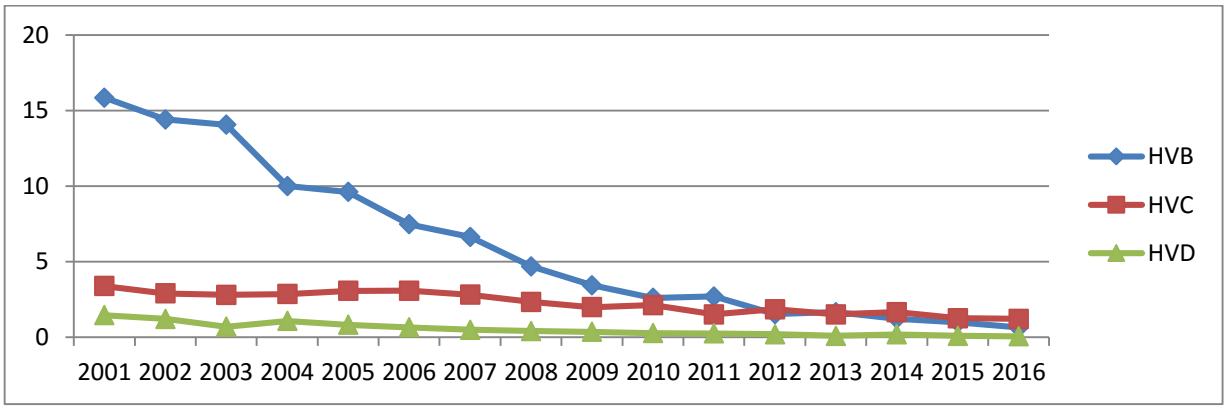

Figura 42. Dinamica incidenții morbidității prin hepatitele virale B, C și D acute, a.a 2001- 2016.

Conform datelor statistice, în anul 2016 au fost înregistrate în total 4095 cazuri de hepatite virale, inclusiv 837 (20,44 %) cazuri hepatite virale forme acute și 3258
(79,56 %) cazuri forme cronice.

Structura morbidităţii prin *hepatite virale acute* a fost determinată de hepatita virală A- 89,13 %, hepatita virală B- 2,63 %, hepatita virală C- 5,50 %, hepatita virală D - 0,36% și hepatite virale cu etiologie nedeterminată - 2,38 % (figura 45).

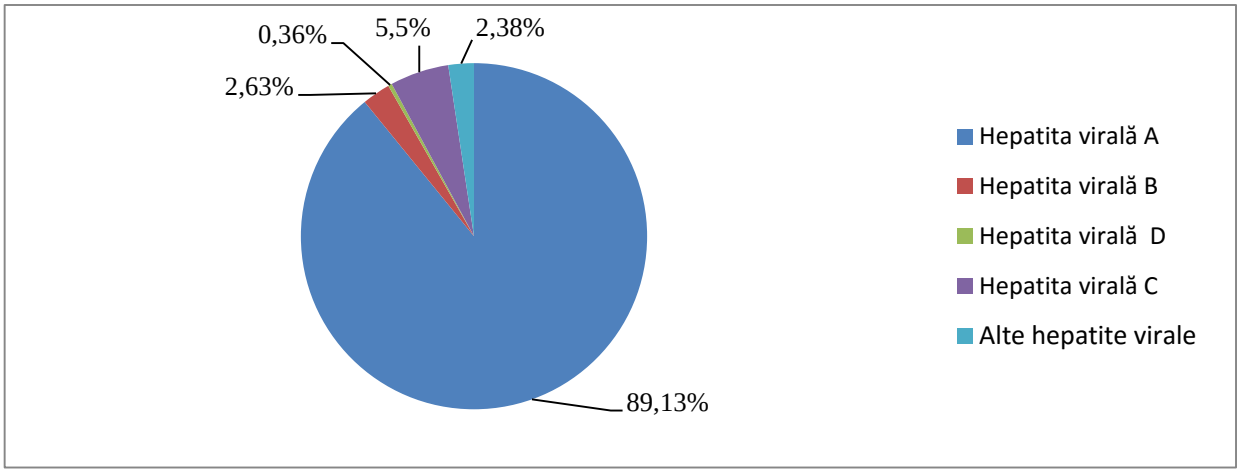

Figura 43. Structura morbidităţii hepatitelor virale acute.

În numărul total de cazuri de *hepatite virale acute parenterale* ponderea hepatitei virale C constituie 50,55 %, hepatitei virale B- 24,18 %, hepatitei virale D-3,3 % și alte hepatite virale acute - 21,98 % (Figura 44).

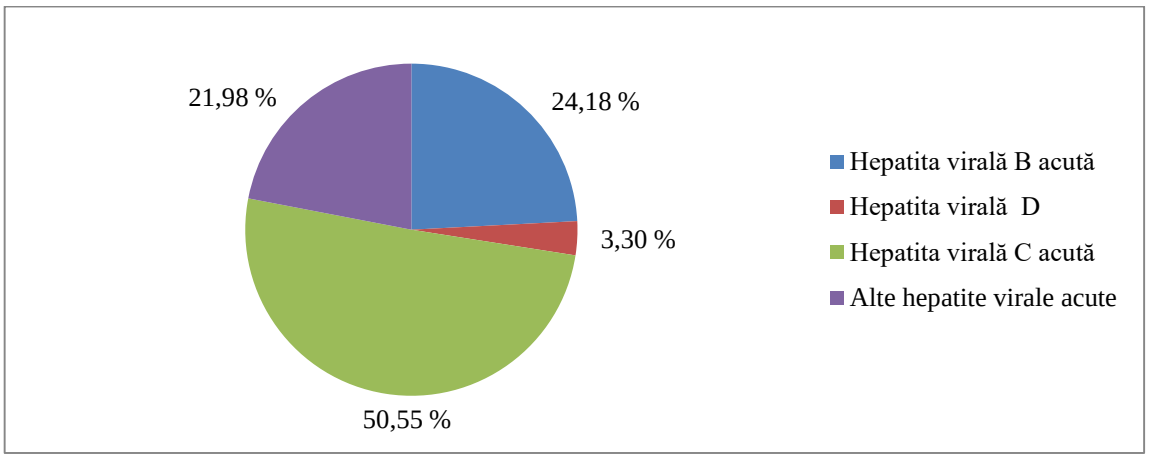

Figura 44. Structura morbidităţii hepatitelor virale acute parenterale, a.2016

Morbiditatea prin *hepatite virale cronice* are un trend de diminuare cu reducerea incidenței prin hepatita virală B cronică cu delta antigen primar depistată de la 1,2 cazuri la 100000 populație în a. 2014 la 0,79 cazuri în a. 2016, respectiv, prin hepatita virală cronică fără Delta antigen primar depistată de la 23,10 cazuri la 15,14 cazuri, prin hepatita virală C cronică primar depistată de la 18,58 cazuri la 17,40 cazuri, prin alte hepatite virale cornice primar depistate de la 2,1 cazuri la 1,37 cazuri și prin purtători de AgHBs primar depistaţi de la 71,5 cazuri la 50,35 cazuri.

Indicatorii nominalizaţi privind morbiditatea prin hepatitele virale cronice nu reflectă situaţia reală, deoarece în teritorii nu se monitorizează raportarea cazurilor în formele statistice și nu se efectuează diagnosticul calitativ de laborator al hepatitelor virale cronice conform algoritmului de diagnostic şi definiților de caz standard.

În perioada de referinţă se atestă o diminuare a cazurilor *HVB acută* de la 40 în a. 2015 la 26 cazuri în a.2016 (incidenţa la 100000 populaţie de la 0,98 la 0,65 cazuri). Ponderea copiilor de vârstă 0-17 ani a constituit 11,53 %, comparativ cu 10% în a. 2015.

Analiza distribuţiei teritoriale a evidenţiat incidenţă înaltă a *HVB acută* la 100000 populaţie în: mun. Chișinău – 1,11 cazuri și mun. Bălți-1,33; raioanele: Râbnița - 4,32, Ocnița - 3,71, Rezina - 1,97, Ungheni - 1,71, Briceni - 1,37, Criuleni - 1,36, Călărași - 1,29, Edineți - 1,24 și Hâncești - 0,83 (Figura 45).

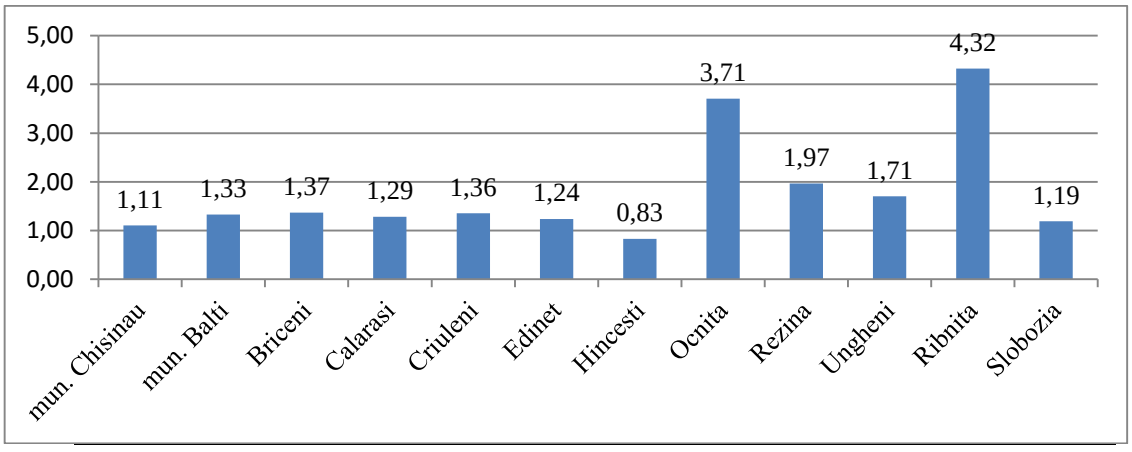

Figura 45. Incidența hepatitei virale B acută în teritoriile administrative la 100000 populație.

În a.2016 au fost înregistrate 49 cazuri de *HVC acută* (a.2015 - 51 cazuri), incidenţa la 100000 populaţie s-a redus nesemnificativ de la 1,26 la 1,22 cazuri. În rândul copiilor cu vârsta 0-17 ani au fost înregistrate 2 cazuri de HVC, comparativ cu 0 cazuri în a.2015. Cea mai înaltă incidenţă la 100000 populaţie a fost înregistrată: în mun. Chișinău-2,21 cazuri și mun. Bălți - 0,66; raioanele: Briceni -9,60, Glodeni - 6,71, Taraclia - 4,59, Camenca - 4,85, Edineți - 3,72, Ungheni - 3,41, Dubăsari - 2,83,

Rezina - 1,97, Ocnița - 1,85, Râbnița - 1,44, Slobozia - 1,19, Florești - 1,14, Fălești - 1,09, Strășeni - 1,08 și Fălești -1,09 (Figura 46).

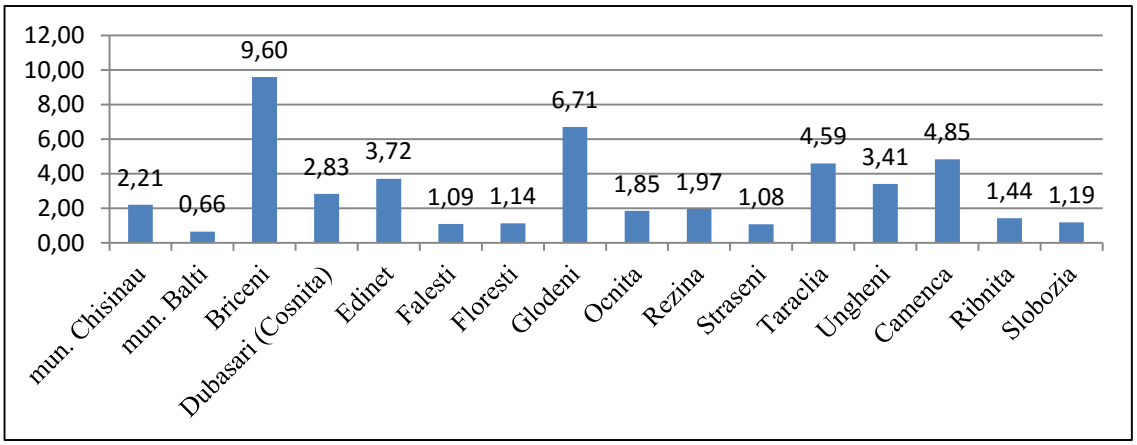

Figura 46. Incidența hepatitei virale C acută în teritoriile administrativela 100000 populație.

Specialiștii CSP teritoriale au realizat cercetarea epidemiologică în 22 focare de hepatită virală B acută, 46 focare de hepatită virală C acută și 2 focare de hepatită virală D acută cu completarea ”Fișei de anchetare epidemiologică a cazului de hepatită virală B, C și D acută”.

Analiza ”Fișei de anchetare epidemiologică a cazului de hepatită virală B, C și D acută” *a cazurilor de hepatită virală B acută* înregistrate în 2016 a identificat sporirea cazurilor depistate urmare a cercetărilor epidemiologice de la 0 % a.2015 la 9,09% a.2016. Diagnosticul de hepatită virală B acută a fost confirmat la persoane din localități urbane în 77,27% cazuri, persoane de gen masculin în 59,09% cazuri, la persoane cu vârsta 25-39 ani în 36,36% cazuri și cu vârsta 40 ani și mai mare în 40,90% cazuri. În 77,27 % cazuri indicii ALAT au fost majorați, iar prezența antigenului HBs și anticorpilor anti HBc IgM a fost determinată în 59,09% cazuri, ceea ce denotă nerespectarea definiției de caz, aprobată prin ordinul MS nr.385 din 12 octombrie 2007 ”Cu privire la aprobarea deficițiilor de caz pentru supravegherea și raportarea bolilor transmisibile în Republica Moldova”.

La 3 persoane diagnosticate cu hepatită virală B acută a fost constatată vaccinarea împotriva virusului hepatitei B, inclusiv cu 3 doze -1 caz, 2 doze– 1 caz și o doză -1 caz. Mai mult de jumătate (59,06%) dintre persoanele diagnosticate nu au fost vaccinate împotriva virusului hepatitei B, iar la 1/3 lipsesc datele privind imunizarea respectiva.

În funcţie de căile posibile de transmitere a hepatitei virale B acute au fost constate în 18,18% cazuri intervenții medicale, în 4,54% cazuri paramedicale și în 40,90 % cazuri contact habitual și utilizare în comun a instrumentelor de igiena personala cu persoane cu hepatită virală B.

Analiza ”Fișei de anchetare epidemiologică a cazului de hepatită virală B, C și D acută” *a cazurilor de hepatită virală C acută* a constatat, depistarea cazurilor în 89,13 % urmare a adresării pacientului și doar în 2,17 % urmare a cercetării epidemiologice, confirmarea diagnosticului la persoane din localități urbane în 63,04% cazuri, de gen feminin în 52,17% cazuri, cu vârsta 25-39 ani în 26,09 % cazuri și cu vârsta 40 ani și mai mult în 58, 70 % cazuri. Diagnosticul de hepatită virală C acută a fost confirmat prin metode de laborator, inclusiv prezența marcherilor anti HCV sumar pozitiv în 45,65% cazuri, anti HCV Ig M în 54,34% cazuri, iar în 15,21% cazuri prin tehnici de biologie moleculara (PCR).

În funcţie de căile posibile de transmitere a hepatitei virale C acute au fost constate intervenții medicale, inclusiv injecții în 43,47% cazuri, contact habitual și utilizare în comun a instrumentelor de igiena personala cu persoane bolnave de hepatită virală C în 13,04 % cazuri, relații sexuale în ultimele 6 luni în 21, 73% cazuri și consum de droguri injectabile în 2,17% cazuri.

După o perioadă de 10 ani de stabilitate epidemiologică în hepatita virală A (HVA) în Republica Moldova, începând cu anul 2013 și până în prezent se constată o activizare a procesului epidemiologic. Dinamica morbidităţii prin HVA în republică este în creștere. În a. 2016 au fost înregistrate 749 cazuri

comparativ cu a.2015- 280 cazuri, incidența a crescut de la 6,90 cazuri la 100000 populație în a. 2015 la 18,59 în 2016. Ponderea copiilor de vârstă 0-17 ani a constituit 81,44 % din numărul total a bolnavilor (a.2015 -77,85%) (Figura 47).

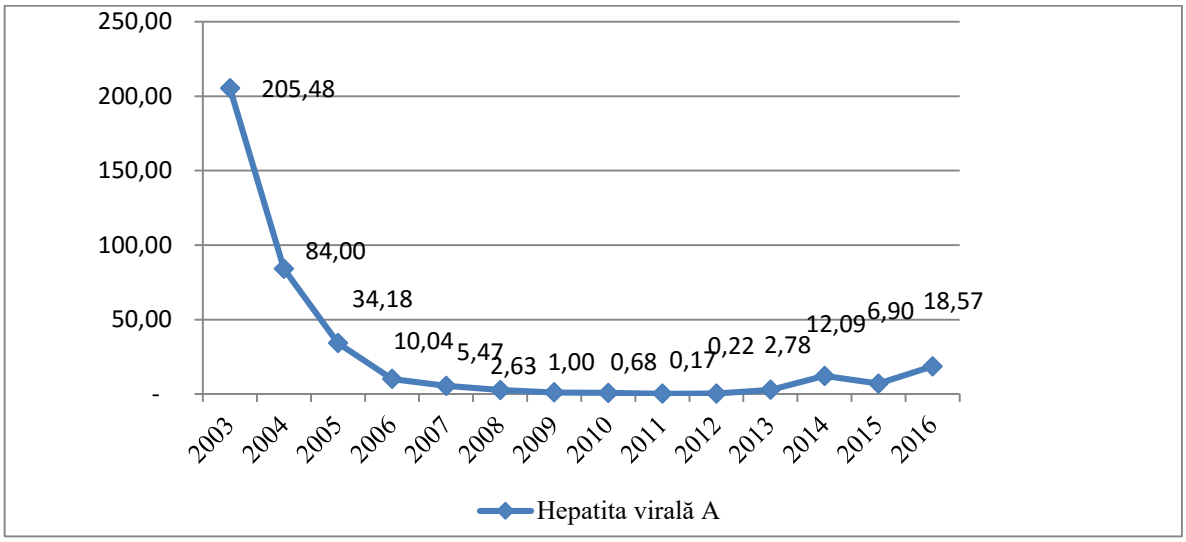

Figura 47. Dinamica incidenții morbidității prin hepatita virală A la 100000 populație, a.a. 2003-2016

În perioada de referință în teritoriile din dreapta Nistrului au fost înregistrate 12 focare cu 10 și mai mulţi bolnavi de HVA: în raioanele Rezina, Anenii Noi, Cantemir, Florești, Soroca, Șoldănești și Ocnița.

Din numărul total de cazuri HVA înregistrate 105 (14,09%) sunt copii organizați în grădinițe de copii și 432 (57,89%) elevi din licee și gimnazii.

Depistarea precoce a bolnavilor din rândul persoanelor contacte în cadrul supravegherii medicale este insuficientă, activ au fost depistați doar 27,91% bolnavi, iar 72,08% la autoadresare. Majoritatea bolnavilor au fost depistați tardiv în perioada icterică a maladiei, deja când nu prezintă pericol pentru populație (Tabel 19).

Tabelul 19

Distribuția cazurilor HVA pe segmente de vârsta și statutul social, depistarea activă și confirmarea de laborator serologică.

	Total cazuri	Vârsta, statutul social						Nr. contacților în focarele de HVA	Nr. cazuri depistate activ	Nr cazuri HVA confirmate serologic (Anti HVA IgM pozitiv
		0-6 ani	Organizați (grădiniță)	7-18 ani	Organizați (școală)	> 19 ani	Organizați			
HVA	745	132	105	486	432	127	33	2623	208	241

Diagnosticul HVA prin investigații serologice (anti HAV Ig M) a fost confirmat doar în 32,34 % cazuri, ceea ce denotă ne respectarea definiției de caz în confirmarea diagnosticului de HVA, conform prevederilor ordinului MS nr.385 din 12.10.2007 „Cu privire la aprobarea definiţiilor de caz pentru supravegherea și raportarea bolilor transmisibile în Republica Moldova” și ordinului MS nr.211 din 14.07.2004 „Privind măsurile de profilaxie şi combatere a HVA în Republica Moldova”.

Printre factorii care influențat nivelului morbidității prin HVA este asigurarea insuficientă a populației cu apă potabilă de calitate. Datele de laborator a calității apei potabile denotă necorespunderi la indicatorii microbiologici în 18,31 % probe de apă (inclusiv 13,13 % depistați colifagi) colectate din

sursele de alimentaţie cu apă (centralizate și fântâni de mină) din localitățile în care au fost înregistrate cazuri de HVA.

În scopul intensificării măsurilor de sănătate publică pentru prevenirea apariției izbucnirilor și răspândirii hepatitei virale A au fost emise note informative în adresa Ministerului Sănătății, Administrației Publice Locale și CSP teritoriale privind situația epidemiologică prin hepatita virală A și măsurile de redresare.

În perioada de referință au fost realizate activităţi de implementare a Programului Naţional de combatere a hepatitelor virale B, C şi D și ordinului MS nr. 301 din 31 martie 2012 „Cu privire la implementarea Programului Naţional de combatere a hepatitelor virale B, C şi D pentru anii 2012 – 2016”, inclusiv: măsuri profilactice nespecifice în instituţiile medicale şi nemedicale, în condiţii de habitat; depistarea precoce a bolnavilor cu hepatite virale acute şi cronice, ciroze hepatice virale şi cancer primar hepatic și supravegherea medicală cu examenul de laborator al contacţilor din focarele cu bolnavi sus menționați; examinarea de laborator a contingentelor cu risc sporit de infectare pentru depistarea markerilor viruşilor hepatitelor virale; asigurarea sterilizării garantate a instrumentarului şi echipamentului medical în toate instituţiile medico-sanitare publice; asigurarea securității hemotransfuzionale prin implementarea algoritmului performant de testare sângelui donat, supravegherea curentă a instituţiilor paramedicale (frizerii, cabinete cosmetice, de manichiură, pedichiură). În scopul profilaxiei transmiterii nozocomiale a hepatitelor virale, periodic s-a evaluat respectarea regimului sanitaro-antiepidemic în instituţiile medicale.

A fost realizată profilaxia specifică a HVB prin imunizarea contingentelor cu risc sporit de infectare cu vaccin împotriva HVB. Acoperirea vaccinală împotriva HVB a persoanelor cu risc sporit de infectare a sporit, inclusiv cu I doză de vaccin de la 76,67% în a.2015 la 87, 24 % în 2016, cu 2 doze de la 78,78% la 81, 34 %, cu 3 doze de la 77,43 % la 81,41, respectiv.

Profilaxia hepatitelor virale este parte componentă a pachetul comprehensiv de servicii pentru populațiile cheie –utilizatorii de droguri injectabile, lucrătoarele sexului comercial și bărbaților care practică sex cu bărbați, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății nr.996 din 23.12.2015 „Cu privire la aprobarea Standardului de calitate a serviciilor de prevenire HIV în mediul populațiilor-cheie” și include intervenții de comunicare, informare, educare şi referirea beneficiarilor proiectelor de reducere a riscurilor pentru testare la hepatitele B şi C și vaccinare împotriva hepatitei B în instituţiile medico-sanitare publice.

În republică, pe parcursul anului 2016 au fost implementate activități de reducere a riscurilor în rândul populațiilor cheie, inclusiv: pentru UDI în 30 localități în sectorul civil (Chișinău, Bălţi, Ungheni, Fălești, Sângerei, Glodeni, Orhei, Rezina, Șoldănești, Căușeni, Soroca, Floreşti, Drochia, Dondușeni, Râșcani, Edineți, Otaci, Ocniţa, Briceni, Cahul, Comrat, Ciadîr – Lunga, Anenii Noi, Tiraspol, Bender, Râbnița, Camenca, Slobozia, Vulcănești și Lipcani) și în 18 penitenciare, inclusiv 15 penitenciare în raioanele de vest și 3 penitenciare în raioanele de est; pentru lucrătoarele sexului comercial în 9 localități (Chișinău, Bălţi, Orhei, Ungheni, Tiraspol, Slobozia, Bender, Râbnița și Cahul); pentru comunitatea LGBT în 2 localități (Chișinău și Bălți).

În scopul informării şi sporirii gradului de alertă a populaţiei, la 28 iulie 2016 a fost marcată Ziua Mondiala a Hepatitei cu genericul „Cunoaște hepatita. Acționează acum” având ca scop sensibilizarea populației privind prevenirea hepatitelor virale.

Pentru promovarea măsurilor de prevenire a hepatitelor virale şi informarea populaţiei au fost organizate 39 seminare pentru diferite categorii de lucrători medicali, au fost elaborate 38 materiale metodico-informative, la posturile de televiziune au fost translate 5 emisiuni, la radio s-au difuzat 6 emisiuni, în presă au fost publicate 11 articole. De asemenea, au fost susţinute 520 prelegeri, 8376 convorbiri, s-au elaborat 60 de buletine sanitare, panouri de întrebări şi răspunsuri.

În contextul realizării obiectivelor Legii nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătăţii publice, în scopul optimizării măsurilor de supraveghere şi răspuns prin hepatite virale B, C şi D şi cirozelor hepatice pentru perioada 2017-2021 a fost elaborat și remis Ministerului Sănătății proiectul Programului de combatere a hepatitelor virale B, C şi D pentru anii 2017 – 2021, care este în stadiul de examinare și aprobare.

Obiectivele specifice ale Programului:

1) Realizarea pe perioada anilor 2017-2021 a cercetărilor ştiinţifice şi ştiinţifico-practice pe problemele hepatitelor virale B, C şi D cu perfecţionarea măsurilor de supraveghere şi răspuns pentru reducerea riscului de transmitere.
2) Dezvoltarea serviciilor de diagnostic de laborator şi screening-ul hepatitelor virale B, C şi D cu majorarea ratei depistării precoce către anul 2021 a persoanelor infectate cu virusurile nominalizate.
3) Reducerea cu 50% până în anul 2021 a incidenţei şi prevalenţei hepatitelor virale B, C şi D acute şi cronice şi ale cirozelor hepatice cauzate de virusurile nominalizate.
4) Informarea continuă până în anul 2021 cu ridicarea gradului de alertă a fiecărei persoane îndeosebi în rândul grupurilor cu risc sporit de infectare şi a comunităţii privind hepatitele virale B, C şi D.
5) Asigurarea accesului a cel puţin 50% din pacienţii cu hepatite virale B, C şi D din Republica Moldova la servicii calitative de tratament şi îngrijire continuă până în anul 2021 în baza implementării Protocoalelor clinice naţionale, Ghidurile clinice internaţionale.

Concluzii: Pe parcursul anului de referinţă obiectivele trasate în domeniul supravegherii și controlului hepatitelor virale au fost realizate și servesc drept dovezi pentru implementarea activităților ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea Programului Naţional de combatere a hepatitelor virale B, C și D pentru anii 2017 – 2021, care vor contribui la atingerea scopului final de reducere morbidităţii şi minimizarea consecinţelor hepatitelor virale B, C şi D şi cirozele hepatice cauzate de virusurile nominalizate. Concomitent este necesar de a fortifica activităţile de supraveghere epidemiologică, măsurile de control și răspuns în hepatita virală A.

5.5. Supravegherea epidemiologică a infecției cu HIV

autori: Ștefan Gheorghița, Silvia Stratulat, Nicolae Bordeniuc

În Republica Moldova infecţia cu HIV se menţine sub supraveghere şi monitorizare permanentă. Pe parcursul anului 2016, supravegherea epidemiologică şi activităţile de prevenire în infecţia cu HIV au fost efectuate în conformitate cu Programul Naţional de prevenire şi control al infecţiei HIV/SIDA şi ITS pentru anii 2016-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1164 din 22.10.2016, având ca scop: minimizarea consecinţelor epidemiei HIV şi infecţiilor cu transmitere sexuală prin reducerea transmiterii, în special în populaţiile cheie, precum şi a mortalităţii asociate cu HIV.

Obiectivul a fost axat în organizarea și efectuarea măsurilor și activităților de prevenire a transmiterii infecției HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală în populația cheie (utilizatori de droguri injectabile, lucrătoarele sexului comercial și bărbații care practică sex cu bărbați) și accesul populației, inclusiv tineretului la activități și programe de prevenire, testare și consiliere.

Sarcinile principale: realizarea prevederilor activităților stipulate în planurile Ministerului Sănătății, CNSP pentru anul 2016, supravegherea și monitorizarea realizării actelor normative, inclusiv Standardului de supraveghere epidemiologică HIV, ghidurilor în prevenire și supraveghere, acordarea asistenței organizator-metodice și practice instituțiilor medico-sanitare, CSP, ONG-lor, organizarea și realizarea atelierelor de lucru, seminarelor, prezentarea informației și activităților de instruire.

Conform datelor UNAIDS, 78 de milioane persoane au fost infectate cu HIV și 35 milioane au decedat de boli asociate SIDA, de la începutul epidemiei. În 2015 la nivel global existau 36,7 milioane de persoane care trăiesc cu HIV, 17 milioane au acces la terapie antiretrovirală, comparativ cu 7,5 milioane în 2010, iar decesele legate de SIDA s-au redus cu 26%, respectiv.

În ultimii ani este promovată strategia 90-90-90, care presupune identificarea și diagnosticarea a 90% din numărul estimat de persoane infectate cu HIV; înrolarea în tratament antiretroviral a 90% din cei diagnosticați și suprimarea încărcăturii virale la 90% din cei ce urmează tratamentul.

Conform criteriilor OMS infecţia cu HIV în Republica Moldova este considerată ca epidemie concentrată în populaţia cheie, ceea ce confirmă datele supravegherii epidemiologice de generaţia a II, în rândul populaţiei cu risc sporit de infectare. Aşadar, prevalenţa HIV în rândul utilizatorilor de droguri injectabile a constituit în mun. Chişinău-8,5%, în mun. Bălţi-41,8% şi în Tiraspol-23,9%; în rândul

lucrătoarelor sexului comercial în mun.Chişinău-11,6 % şi în mun. Bălţi-21,5%; în rândul bărbaţilor care practică sex cu bărbaţi în mun.Chişinău-5,4% şi în mun. Bălţi-8,1%.

În a.2016 au fost înregistrate 832 cazuri noi de infecţie cu HIV, inclusiv 229 în teritoriile de Est (a. 2015 - 818 şi 244, respectiv). La 01.01.2017 prevalenţa infecţiei cu HIV în republică a constituit 199,86 cazuri la 100 000 populaţie.

Incidenta infecţiei cu HIV la 100000 populaţie în a.2016 a constituit 20,65 cazuri (a.2015 - 20,15), inclusiv în teritoriile din dreapta Nistrului 16,97 (a. 2015-16,15) şi în teritoriile de Est - 48,20 (a. 2015 -48,3) (Figura 48).

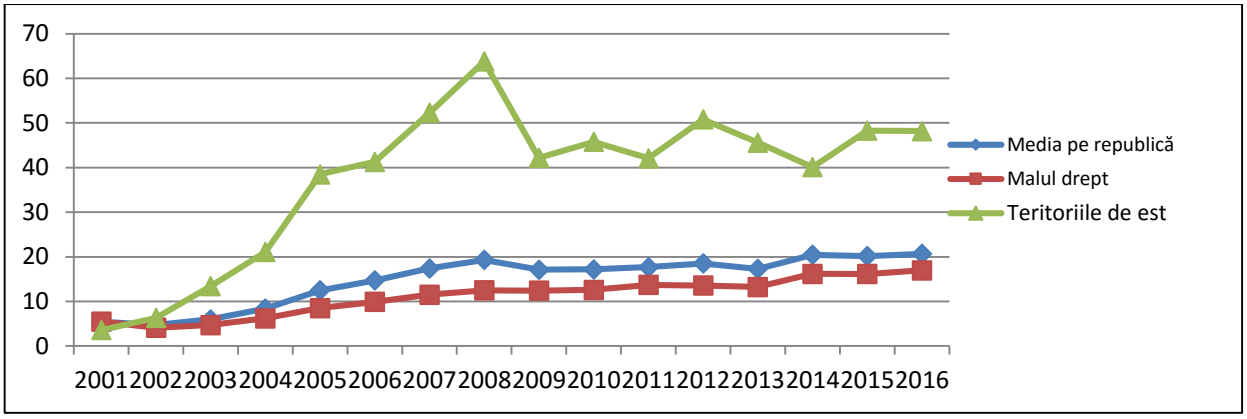

Figura 48. Dinamica incidenței infecției cu HIV, a.a. 2001- 2015.

A sporit incidența infecției cu HIV la 100000 populație în teritoriile administrative: mun. Chișinău de la 16,26 în a.2015 la 19,41 în a.2016; raioanele: Călărași de la 7,69 la 16,72, Căușeni de la 14,31 la 19,89, Drochia de la 9,09 la 16,01, Florești de la 10,21 la 26,27, Hâncești de la 11,59 la 21,63, Glodeni de la 11,66 la 20,12, Ialoveni de la 11,89 la 18,75, Edineți de la 13,55 la 14,87, Ocnița de la 14,73 la 29,64, Rezina de la 14,63 la 23,62, Sângerei 11,91 la 14,11, Șoldănești de la 26,11 la 28,61, Taraclia de la 16,03 la 18,36 și Comrat de la 12,61 la 16,62.

Majoritatea persoanelor depistate cu infecţia cu HIV sunt persoane tinere de vârstă reproductivă, sexual active.

Incidența infecției HIV la 100000 populație în segmentul de vârstă 0-39 ani a constituit 24,82 (a.2015 -24,42), în segmentul de vârstă 15-24 ani - 17,01 (a.2015 -17,94) iar în segmentul de vârstă 40 ani şi mai mult 14,96 (a.2015- 14,73) (Figura 49).

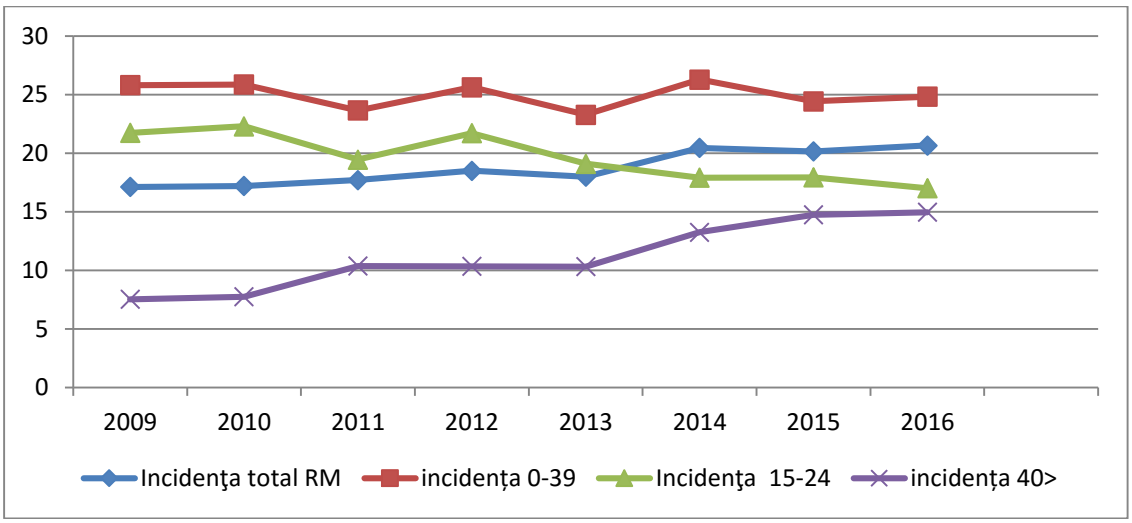

Figura 49. Dinamica incidenței infecției cu HIV, pe segmente de vârstă, la 100000 populație, a.a.2008-2016.

Cota cazurilor noi de infecție HIV în anul 2016 la persoane de gen masculin a constituit 56,61% și la persoanele de gen feminin 43,39%, fiind la nivelul anului 2015. Raportul bărbați femei constituind 1,3 la 1. Incidența infecției cu HIV la 100000 populație printre bărbați a constituit 24,14 (a.2015-23,66), iar printre femei 17,03 (a.2015 -16,79) (Figura 50).

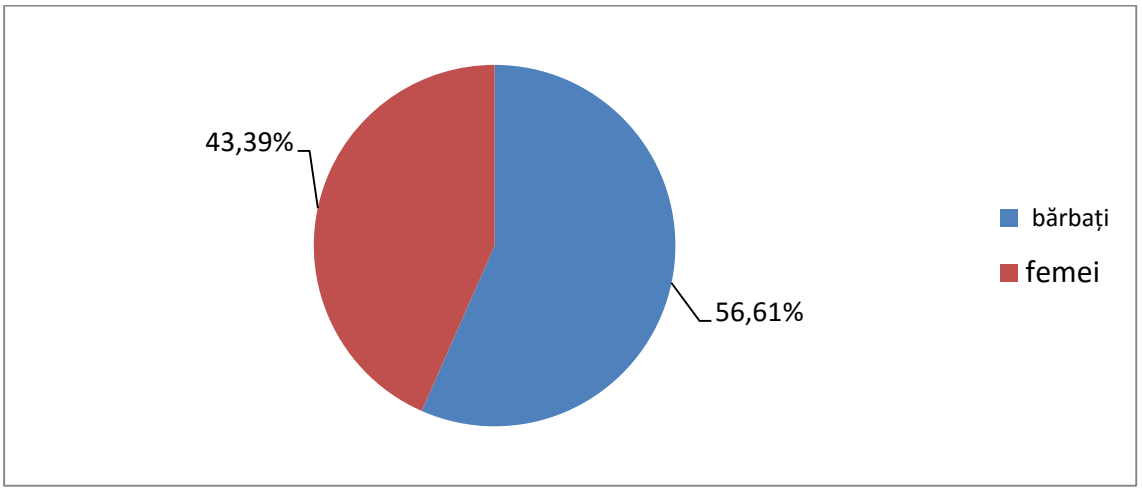

Figura 50. Distribuția cazurilor noi de infecție cu HIV după gen, %, a.2016

Conform datelor ”Fişei privind notificarea şi anamneza epidemiologică a cazului nou infecţia cu HIV” (Formular SIDA Nr.058-1/e) calea de transmitere heterosexuală a fost determinată în 364 (85,84 %) cazuri, consumul de droguri în 19 (4,48 %) cazuri, transmiterea homosexuală în 21 (4,95%) cazuri, transmiterea de la mama la copil în 3 (0,70%) cazuri şi la 17 (4,00%) cazuri calea de transmitere nu a fost determinată.

În perioada de referință a fost confirmată maladia SIDA la 366 persoane, inclusiv 125 din teritoriile de est (a. 2015 - 284 și 153, respectiv). În 169 (46,17%) cazuri diagnosticul maladia SIDA a fost confirmat la persoane diagnosticate cu infecția HIV în anul 2016, ceea ce denotă o diagnosticare tardivă a persoanelor seropozitive. Printre motivele confirmării diagnosticului maladiei SIDA predomină indicii imunologici CD4<200 și diagnosticul de tuberculoză, fiind constatate, în 55,19% și 31,42 % cazuri, respectiv (Figura 51).

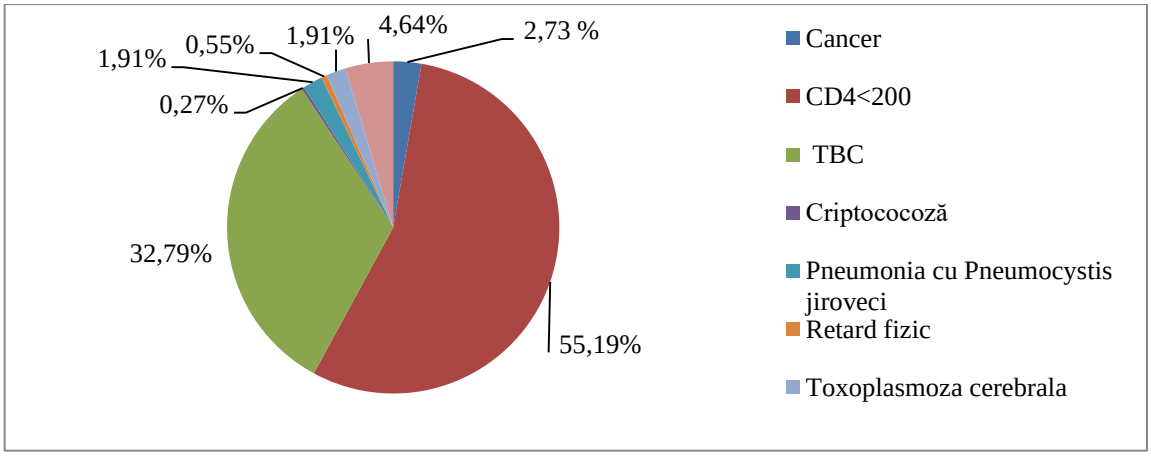

Figura 51. Motivul diagnosticului maladia SIDA, %, a.2016.

În a.2016 au fost raportate 52 decese la persoane cu diagnosticul infecția cu HIV, inclusiv în 11 (21,15%) cazuri determinate de tuberculoză.

În republică a continuat implementarea actelor normative şi legislative în supravegherea epidemiologică a infecției cu HIV. Prin implementarea ordinului MS nr. 198 din 16.03.2015 privind

modificarea şi completarea ordinului nr. 1227 din 04 decembrie 2012 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de transmitere a informaţiei medicale cu caracter personal despre pacienţii infectaţi cu HIV", a fost restabilită raportarea cazurilor de infecție cu HIV, boală SIDA și prezentarea datelor în Formularul de Stat nr.2

Republica Moldova este parte a reţelei regionale de supraveghere a HIV/SIDA al Centrul European de Control al Maladiilor (ECDC). În aspect de schimb a informaţiilor, pentru evaluarea situaţiei epidemiologice au fost colectate, analizate și remise în adresa ECDC datele epidemiologice a persoanelor cu HIV și bolnavilor de SIDA (nenominale) în baza de date TESSy pentru anul 2015.

Specialiștii CNSP au elaborat şi prezentat 30 informaţii analitice în adresa Ministerului Sănătăţii, altor instituţii și ONG la subiectele supravegherea şi prevenirea infecţiei cu HIV.

În scopul evaluării realizării actelor normative în controlul, prevenirea și supravegherea infecţiei cu HIV şi acordării asistenţei organizator metodice, specialiștii CNSP au realizat 8 deplasări în teritorii.

În perioada de referință au fost desfășurate 4 ateliere de lucru în cadrul cărora au fost abordate subiectele infecția HIV/SIDA, supravegherea și măsurile de prevenire, inclusiv în cadrul atelierului în domeniul supravegherii epidemiologice a bolilor transmisibile la 31 mai 2016 și 3 ateliere de lucru cu genericul "Te privește. Privește pe fiecare" în cadrul marcării Zilei Mondială de Combatere SIDA – Unu Decembrie 2016.

În scopul reducerii transmiterii infecţiei cu HIV şi infecţiilor cu transmitere sexuală în populaţia cheie, au fost implementate activități de reducere a riscurilor în rândul populațiilor cheie, inclusiv: pentru UDI în 30 localități în sectorul civil și în 18 penitenciare, pentru lucrătoarele sexului comercial în 9 localități și pentru comunitatea LGBT în 2 localități. S-a majorat numărul persoanelor utilizatoare de droguri injectabile care au beneficiat de servicii de prevenire HIV în cadrul proiectelor de reducere a riscurilor de la 13069 în a. 2015 la 14806 în a. 2016, a bărbaţilor care practică sex cu bărbaţi de la 2805 la 3013 și s-a redus numărul lucrătoarelor sexului comercial de la 4858 la 4717, respectiv.

În scopul sensibilizării populației generale privind prevenirea HIV/SIDA, pe parcursul anului au fost organizate activităţi de comunicare şi informare. În conformitate cu calendarul evenimentelor Organizației Mondiale a Sănătății pentru anul 2016, prevederile Programului naţional de prevenire şi control al infecţiei HIV/SIDA şi infecţiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, au fost desfăşurate două Campanii Naţionale: la 15 mai dedicată Zilei de comemorare a persoanelor decedate de SIDA şi la Unu Decembrie - Ziua Mondială de combatere a infecţiei HIV/SIDA. Companiile nominalizate au fost realizate conform Planului activităţilor în comun cu autorităţile publice locale, instituţiile de învăţământ, ONG, confesiile religioase şi alte organizaţii şi au inclus: activităţi de educare, informare şi comunicare, inclusiv promovarea testării la HIV, atitudinii tolerante non-discriminatorie către persoanele care trăiesc cu HIV. În republică au fost organizate 112 seminare pentru diferite categorii de lucrători medicali, profesori, elaborate 37 materiale metodico-informative, la posturile de televiziune au fost translate 18 emisiuni, la posturile de radio s-au difuzat 12 emisiuni, în presă s-au publicat 32 articole. De asemenea, au fost susţinute 1897 prelegeri şi 17923 convorbiri în grup, organizate activități de mobilizare a comunității 25, s-au elaborat 418 buletine sanitare, panouri de întrebări și răspunsuri.

Concluzii: Monitorizarea şi evaluarea situaţiei epidemiologice a infecţiei cu HIV este o prioritate a Serviciului de Stat a Sănătății Publice. Instruirea angajaţilor privind cerinţele actelor legislative şi normative în domeniul HIV/SIDA, controlul infecţiilor şi preveniri transmiterii infecţiei cu HIV, asigurarea notificării şi colectării datelor epidemiologice, realizarea activităţilor de prevenire în rândul populaţiei generale şi populaţiei cheie, implementarea activităţilor de comunicare pentru schimbarea comportamentală şi promovarea modului sănătos de viaţă, implicarea instituţiilor medico-sanitare în activităţi de prevenire a infecţiei cu HIV în parteneriat cu societatea civilă, neadmiterea şi excluderea stigmei şi discriminării asociate cu infecţia HIV sunt obiectivele principale în activitate pentru anul 2017.

5.6. Supravegherea şi controlul infecţiilor asociate asistenței medicale, rezistență antimicrobiană și dezinfecție.

autori: Ecaterina Busuioc, Ștefan Gheorghița, Ștefan Surdu, Vladimir Dumitriu, Nadejda Morărescu

Infecțiile asociate asistenței medicale (IAAM) constituie unul din cele mai importante aspecte din medicina contemporană. În Republica Moldova în sistemul național de supraveghere epidemiologică al bolilor transmisibile IAAM și rezistența antimicrobiană sunt listate ca problemă specială de sănătate publică (Regulamentul privind sistemul național de supraveghere epidemiologică și control al bolilor transmisibile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.951 din 25 noiembrie 2013).

Cadrul legislativ și normativ național din domeniu prevede planificarea și realizarea măsurilor de supraveghere, prevenire și control al IAAM.

Activitatea de supraveghere a IAAM în perioada de referinţă a fost axată asupra fortificării cadrului normativ, implementarea celui existent, supravegherea epidemiologică în scopul identificării factorilor de risc și elaborarea măsurilor de prevenire.

În perioada de referință în republică au fost notificate 1114 cazuri de IAAM (a.2015 - 1118 cazuri), ce constituie 2,01 la 1000 spitalizați (a.2015 - 1,97), figura 52.

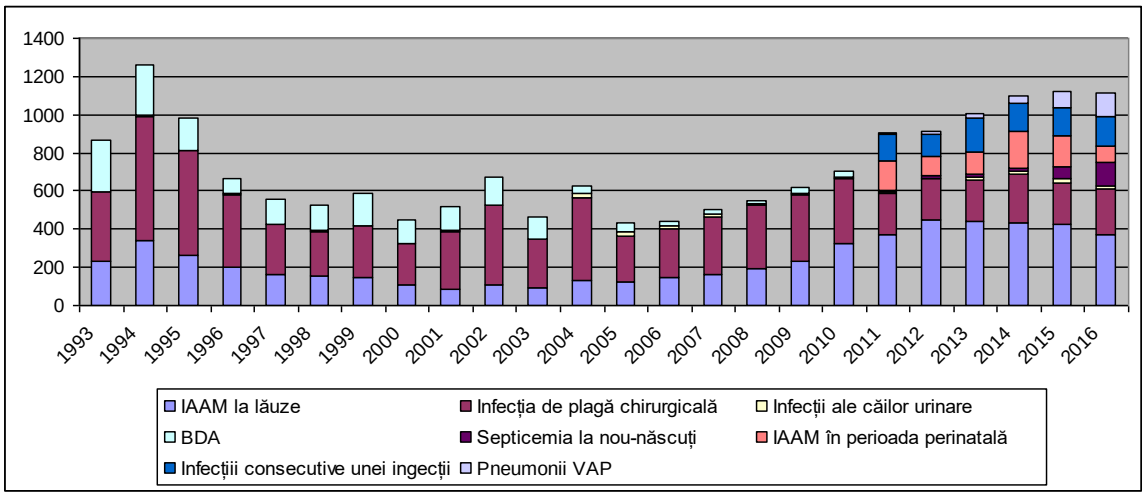

Figura 52. Dinamica și structura morbidității prin IAAM în RM a.a. 1993-2016.

OMS subliniază că IAAM reprezintă o problemă „ascunsă”, pe care nici o instituţie sau ţară nu a reuşit să o rezolve. Comparativ cu datele Uniunii Europene, unde 6% din pacienții spitalizați fac cel puțin o IAAM, în Republica Moldova cazurile notificate nu reflectă morbiditatea reală prin aceste infecții. Subraportarea IAAM duce la subevaluare şi, ca consecinţă, la subestimarea importanţei lor.

În anul de referință nu au raportat nici un caz de IAAM instituțiile medico-sanitare din raionul Comrat (a.2015 - r-l Basarabeasca), iar 4 teritorii au raportat doar cazuri de infecții consecutive unei injecții terapeutice (Briceni, Glodeni, Leova și Rezina).

Structura IAAM în a.2016, comparativ cu a.2015, nu a suferit schimbări esențiale privind plasamentul formelor nosologice, liderismul fiind păstrat de infecțiile la lăuze cu 33,21% (a.2015 - 37,7%), infecțiile de plagă chirurgicală cu 21,81% - (a.2015 - 19,9%), urmate de infecțiile consecutive unei injecții terapeutice 13,91% - (a. 2015-13,1%).

Totodată, este necesar de menționat, că urmare implementării Protocolului clinic standardizat ”Prevenirea pneumoniei asociată cu ventilația pulmonară artificială”, pneumoniile asociate ventilației mecanice se afirmă în structura IAAM constituind în a.2016 - 11,22% din suma totală de IAAM notificate, comparativ cu 7,4% în a. 2015.

Se observă diminuarea ratei infecțiilor la copiii nou-născuți de circa 2 ori (7,81% în a.2016 - comparativ cu l4,8% în a.2015).

Infecții ale căilor urinare în structura IAAM se plasează pe poziția 5 cu 1,44% - (a.2015 - 2,0%).

Incidența prin IAAM la lăuze în perioada de referință a constituit 9,6 cazuri la 1000 nașteri (a.2015 - 10,4). Nu au fost notificate cazuri de IAAM la lăuze în 9 teritorii (Basarabeasca, Briceni, Cimișlia, Dondușeni, Glodeni, Rezina, Comrat, Leova și Ocnița).

Incidența IAAM la copiii nou-născuți în perioada de referință a constituit 2,23 cazuri la 1000 copii nou-născuți vii (a. 2015 - 4,3). Nu au fost notificate cazuri de IAAM la copiii nou-născuți în 24 teritorii, ce constituie 64,86 % (Basarabeasca, Briceni, Cahul, Cantemir, Călărași, Căușeni, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Glodeni, Hîncești, Ialoveni, Leova, Rezina, Soroca, Șoldănești, Ștefan-Vodă, Taraclia, Ungheni, Comrat, Ceadîr-Lunga și Vulcănești).

Incidența infecțiilor de plagă chirurgicală în perioada de referință a constituit 1,57 cazuri la 1000 intervenții chirurgicale (a. 2015 - 1,4). Nu au fost notificate cazuri de infecții de plagă chirurgicală în 18 teritorii, ce constituie 48,64% (Anenii-Noi, Briceni, Cantemir, Călăraşi, Căuşeni, Cimişlia, Criuleni, Drochia, Edineț, Florești, Glodeni, Ialoveni, Leova, Orhei, Rezina, Șoldănești, Telenești și Comrat).

Subraportarea cazurilor de IAAM din teritorii este condiționată atât de implementarea insuficientă a protocoalelor clinice naționale, lipsa sau activitatea formală a Comitetelor de spital, cât și de lipsa medicului epidemiolog de spital.

Până în prezent nu în toate spitalele activează medic epidemiologi de spital pe motiv că în state nu a fost inclusă funcția de medic epidemiolog sau că această funcție nu a fost ocupată. Astfel, pe parcursul a. 2016 funcția de medic epidemiolog a fost inclusă în statele a doar 61,9% de spitale republicane, 42,9% - spitale municipale, 71,4% - raionale și 11,8% - spitale private, concomitent medic epidemiolog de spital a activat doar în 57,1% din spitale republicane, 42,9 % - municipale, 37,1% - raionale și 11,8% - private.

Sunt rezerve la implementarea prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății nr.51 din 16 februarie 2009 „Cu privire la supravegherea și controlul infecțiilor nosocomiale" de către instituțiile medico-sanitare la capitolul instituirea comitetelor de spital și coordonarea cu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății publice a planurilor de supraveghere și control al infecțiilor nosocomiale. Astfel pe parcursul a.2016, doar 81,6% de centre de sănătate au instituit comitete de spital și 85,4% au coordonat planurile de supraveghere și control al infecțiilor nosocomiale. Situația este mai favorabilă în spitale, unde în 95,4% au instituit comitete de spital și 93,1% au coordonat planurile de supraveghere și control al infecțiilor nosocomiale.

În perioada de referință au continuat activități de promovare în scopul aprobării a 4 proiecte de acte normative în domeniul controlului IAAM care sunt la etapa de avizare: Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide; Regulamentul sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală; Instrucţiunea privind utilizarea iradierii ultraviolete bactericide pentru dezinfecția aerului în încăperile instituțiilor medico-sanitare și Ghidul Gestionarea sigură a deşeurilor rezultate din activitatea medicală.

În scopul monitorizării implementării Strategiei de gestionare a deșeurilor pe perioada de raportare a fost elaborată Fișa de audit, care a fost aprobată prin Dispoziția Ministerului Sănătății nr.822d din 26 decembrie 2016, efectuată analiza și întocmită Nota informativă generalizată privind implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor, care a fost remisă Ministerului Sănătății conform prevederilor pct.5 al Ordinului Ministerului Sănătății nr.652 din 06.06.2013.

Pentru instruirea personalului medical din CSP în cadrul atelierului de lucru în domeniul supravegherii epidemiologice a bolilor transmisibile din 31 mai 2016 au fost prezentate rapoartele cu tematica: ”Supravegherea și controlul IAAM” și ”Supravegherea plasării pe piață al produselor biocide”.

Al doilea an consecutiv, în perioada 14-20 noiembrie 2016, sub egida Ministerului Sănătății, de comun cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor” și cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății, a fost organizată şi desfăşurată Săptămâna Mondială de conştientizare a rezistenţei la antibiotice, cu sloganul „Antibioticele. Tratați-vă cu grijă!”. Scopul acestui eveniment a fost sensibilizarea populației privind fenomenul de rezistență antimicrobiană. Cu ocazia Săptămânii Mondiale de Conștientizare a Rezistenței la Antibiotice, la 16 noiembrie 2016, Ministerul Sănătății,

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Organizația Mondială a Sănătății au organizat o conferință de presă.

În cadrul acestui eveniment au fost editate materialele informaționale ale Organizației Mondiale a Sănătății (2 infografice și 4 postere), elaborate și editate 5 leflete pentru diferite grupuri țintă (medicii de familie, populație, farmaciști, spitale și sectorul agrar).

În contextul dat s-au realizat discuții publice prin intermediul mass-media locală, cu participarea specialiștilor la emisiuni televizate și radiofonice (Canal 2, Radio Plai, Jurnal TV), cu transmiterea mesajelor cheie către populația generală. La nivel național au fost elaborate comunicate de presă, care au fost plasate pe site-ul www.cnsp.md și al partenerilor.

5.7. Rezistența antimicrobiană.

autori: Nicolae Furtună, Olga Burduniuc, dr.med.

Rezistența antimicrobiană este inclusă în Sistemul naţional de supraveghere epidemiologică a bolilor transmisibile și menținută permanent în vizorul serviciului de sănătate publică. Colectarea standardizată a datelor privind rezistență microorganismelor la antimicrobiene permit evidențierea problemelor și aprobarea deciziilor pentru diminuarea impactului cestui fenomen asupra sănătății publice.

Rezistenţa antimicrobiană reprezintă o problemă gravă de sănătate publică la nivel mondial, european, inclusiv în republica noastră. Acest fenomen este datorat în mare măsură utilizării inadecvate a antibioticelor și implică numeroase sectoare, precum medicina umană, medicina veterinară, sectorul zootehnic, agricultura, mediul și comerțul.

Problemele maladiilor infecţioase şi a complicaţiilor lor în Republica Moldova similare altor ţări se argumentează pe creşterea continuă a rezistenţei agenţilor cauzali la preparatele antimicrobiene. Tratamentul medicamentos în boli obişnuite precum faringite, bronşite sau toxiinfecţii alimentare provocate de bacterii suferă eşec datorită administrării crescute de antibiotice.

Analiza datelor investigaţiilor bacteriologice efectuate în laboratoarele microbiologice din țară privind sensibilitatea la preparatele antimicrobiene a agenţilor cauzali ai infecţiilor respiratorii acute denotă o rezistență semnificativă a acestora. Infecţiile căilor respiratorii acute pot fi cauzate atât de viruşi cât și de agenţi bacterieni, inclusiv *Streptococcus* spp., *Staphylococcus* spp., *Klebsiella* spp., *Haemophilus* spp., etc.

In anul 2016, tulpinile de *Staphylococcus aureus* izolate de la persoane suspecte la infecţii ale tractului respirator a atins rezistenţa esențială la penicilină – 76,9%, cefepim – 66,6%, amoxicillin – 52,7%, piperacillin-tazobactam – 50,3%, ampicilină – 47,3%, cefaclor – 43,0%, ceftazidim – 42,7%, cefoxitin – 31,2%, eritromicina – 29,5%, cefalexin – 22,2%, gentamicina – 22,0%, ciprofloxacin – 14,5%.

Rezistența la antibiotice a tulpinilor de *Streptococcus pneumonia* izolate de la persoane suspecte la infecţii ale tractului respirator a fost mai puțin intensă în comparație cu stafilococii și a atins la cefaclor – 96,7 %, la ceftazidim – 80,5%, la co-trimoxazol – 66,5%, la moxifloxacin – 57,7%, cefazolină – 54,5 %, la ampicilină – 44,4%, la oxacillină - 38,1%, la ciprofloxacină – 31,2%, la cefepim – 26,0 %, la ceftriaxone – 11,8%, cefoxitin –11,1 %, la cloramphenicol – 9,3%, la amoxacilină/acid clavulonic–7,6 %.

Antibiorezistență determinată la agenţii patogeni şi condiţionat patogeni (*E.coli, Klebsiella* spp., *Citrobacter* spp., *Enterobacter* spp., *Pseudomonas* spp., *Staphylococcus* spp., şi altele) care au cauzat bolile diareice acute, toxiinfecţiile alimentare, în deosebi însoţite de toxicoze şi stări septice, facilitează apariția complicațiilor manifestate prin maladii cronice ale căilor respiratorii, sistemului urinar şi heparo-lienal, etc. Este observată o asociere importantă între sporirea utilizării substanţelor antimicrobiene şi creşterea prevalenţei rezistenţei către acestea, dar corelaţia nu este cert unidependentă.

Multizistenţa la antibiotice a agenţilor cauzali ai maladiilor intestinale acute agravează evoluția clinică şi pot cauza decesul bolnavilor.

În structura bolilor infecţioase şi parazitare, bolile diareice acute ocupă locul trei, după infecţiile respiratorii acute şi parazitare (helmintiaze). Indicii înalți ai morbidităţii prin boli intestinale acute în

mare măsură se datorează rezistenţei agenţilor cauzali la preparatele antimicrobiene. Conform datelor prezentate de laboratorul CSCBT şi SB al CNSP privind determinarea sensibilităţii la antibiotice a agenţilor cauzali a infecţiilor intestinale acute pe anul 2016 s-a observat:

Rezistența la antibiotice a *E.coli* a atins la furazolidon – 62,0%; la ampicilină – 59,6%; la amoxacilină/acid clavulanic – 52,9%; la cefuroxime – 51,6%; la cefazolin – 42,3%; la ceftazidime – 37,4%; la co-trimoxazol – 35,1%; la cefamandol – 33,5%; la tetraciclină – 32,8%; la cefoperazonă – 21,7%, la gentamicină – 19,5%; la amikacin – 13,8%; la chloramphenicol – 13,3%.

Shigella sonnei a prezentat rezistența la co-trimoxazol – 83,3%; la ampicillin – 60,0%; la gentamicin – 24,2%; la furazolidon – 14,2%; la ceftazidime – 9,3%; la cefotaxime – 7,1%.

Salmonella typhimurium a fost rezistentă la la tetraciclină – 66,6%; la furazolidon – 35,4%; la amoxacilină/acid clavulonic – 35,4%; la ampicilină în 28,2%; la cefalotină – 25,0%; la ceftazidime – 23,2%; la chloramphenicol – 11,7%.

Extrem de rezistente au devenit agenţii condiţionat patogeni (*Klebsiella* spp., *Enterobacter* spp., *Kluyvera* spp., Proteus spp., *Serratia* spp., *Pseudomonas* spp., *Enterococcus* spp., şi altele).

Rezistenţa *Klebsiella pneumoniae* a atins la ampicillină – 82,6%; la amoxacilină/acid clavulanic – 78,8%; la furazolidon – 60,2%; la piperacillin – 57,7%; la cefalotină – 54,4%, la piperacillin-tazobactam – 52,6%; la cefuroxime – 50,4%; la ceftazidime – 31,0%; la cefamandol – 25,6%; la cefotaxim – 22,0%; la cefoperazon –18,8%.

Enterococcus faecalis prezintă rezistență la penicilină 91,4%; streptomicină – 44,8%; amoxicillină – 43,0%; vancomicină – 38,0%, gentamicină – 37,2%; rifampicină 36,2%; norfloxacin – 32,5%; ciprofloxacină – 28,3%; ampicilină – 25,1%, levofloxacină – 24,7; linezolid – 18,2%.

Concluzie. Cauzele evoluției alarmante a rezistenței antibacteriene sunt compartimentate în câteva grupe distincte: exprimarea fenomenului biologic natural de supraviețuire a bacteriilor; utilizarea inadecvată a antibacterienelor în medicina umană și veterinară; utilizarea antibacterienelor în scopuri neterapeutice; poluarea mediului cu antimicrobiene

5.8. Aspectele supravegherii epidemiologice și virusologice ale gripei, IACRS și SARI.

autori: Ștefan Gheorghița, Petru Scoferța, dr. șt. med., conf. cercet., Constantin Spînu, dr. hab. șt. med., Alina Druc, Dumitru Capmari, Mariana Apostol, Igor Spînu, dr. șt. med.

Situația epidemiologică prin gripă, IACRS și SARI în Republica Moldova este sub supraveghere și monitorizare permanentă și se efectuiază conform sistemului de supraveghere epidemiologică de rutină și sentinelă a gripei, IACRS, SARI ajustat la cerințele OMS, Centrului European de Control al Bolilor şi Centrului de Control al Bolilor Atlanta, conectat la reţelele europene Euro Flu şi global FluNet al OMS de supraveghere a gripei, IACRS și SARI. Sistemul include:

- Secția Supravegherea și controlul gripei și infecțiilor respiratorii virale;
- Laboratorul infecții virale din cadrul CNSP;
- 9 puncte sentinelă (CSP Chișinău, Bălți, Căușeni, Cahul, Comrat, Edineţ, Rezina, Soroca și Ungheni).

Monitorizarea sistemului de supraveghere și control a gripei, IACRS și SARI se efectuează în perioada săptămânilor 40–20, în baza algoritmului recomandat de OMS, ECDC şi CDC Atlanta care include: supravegherea şi monitorizarea geografică şi tendinţele procesului epidemic, circulația virusurilor gripale dominante și codominante, rezistenţa la preparatele antivirale şi impactul asupra sistemului de sănătate.

Conform datelor de supraveghere epidemiologică, sporirea morbidității prin gripă s-a înregistrat din săptămâna 01/2016 și din săptămâna 48/2016. În sezonul 2015-2016 a atins apogeul în săptămâna 06/2016 ($5,2^0/_{0000}$), iar în sezonul 2016-2017 a atins apogeul în săptămâna 51/2016 ($5,7^0/_{0000}$). În anul 2016 au fost înregistrate 1660 ($46,7^0/_{0000}$) cazuri de gripă clinică (în anul 2015 – 2003 ($56,3^0/_{0000}$) cazuri), ceea ce constituie o diminuare a morbidității cu 17% față de anul precedent (Figura 53).

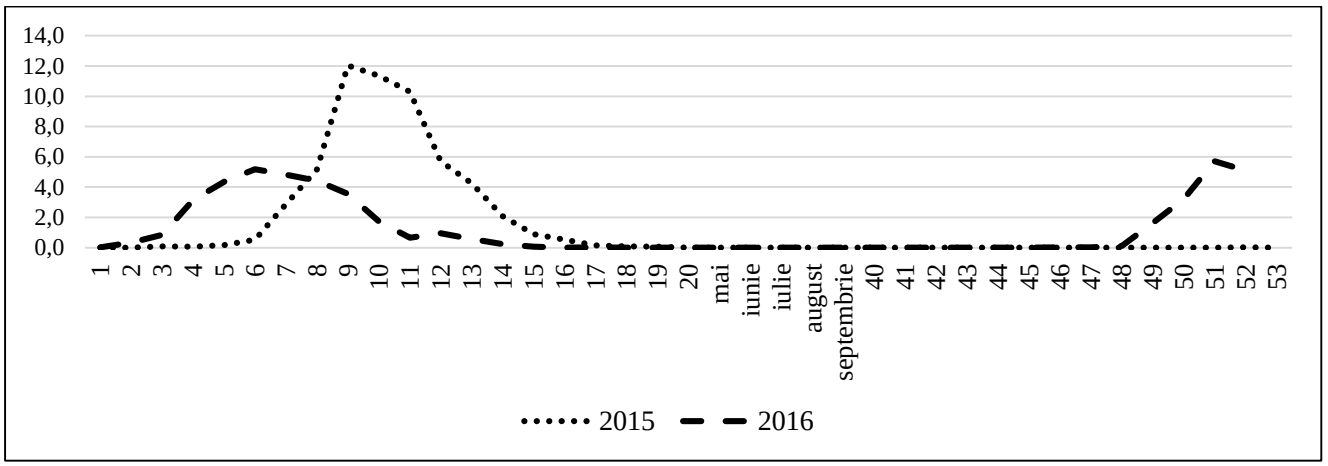

Figura 53. Evoluția săptămânală a morbidității prin gripă în anii 2015 și 2016.

Gripa a avut o răspândire geografică extinsă cu o intensitate medie a procesului epidemic și un impact moderat asupra sistemului de sănătate. Gripa a afectat preponderent persoanele cu vârsta cuprinsă între 5-14 ani (28,8%) și 30-64 ani (27,5%), iar persoanele $\geq$ 65 ani au fost afectate în proporție de 5,5%, comparativ cu anul trecut când persoanele cu vârsta între 30-64 ani au avut o pondere de 44,1% iar persoanele $\geq$ 65 ani – 8,9%.

În perioada 16 decembrie 2015 – 10 ianuarie 2016, conform ordinului MS nr.980 din 12.12.2016 ”Privind vaccinarea contra gripei sezoniere către sezonul gripal 2016-2017” a fost organizată și realizată campania de vaccinare a contingentelor profesionale și cu risc sporit de îmbolnăvire cu utilizarea a 200 000 doze de vaccin antigripal recomandat de OMS pentru sezonul 2016 – 2017. În aceste contingente s-au încadrat: lucrători ai instituțiilor medico-sanitare publice, copiii instituționalizați în orfelinate, case și școli internat, copiii din focarele de tuberculoză, bolnavii cu diabet zaharat, cu insuficiență cardio-vasculară, cu boli cronice a aparatului respirator, persoanele în vârstă și invalizii instituționalizați în aziluri, personalul instituțiilor de asistență socială, efectivul poliției de frontieră, armatei naționale, trupelor de carabinieri, etc.

Morbiditatea prin IACRS a sporit din săptămâna 01/2016 și din săptămâna 48/2016, depășind pragul epidemic pentru sezonul 2015-2016 ($313,96^{0}/_{0000}$) în săptămânile 05-07/2016, atingând apogeul în săptămâna 06/2016 ($371,6/_{0000}$) și depășind pragul epidemic pentru sezonul 2016-2017 ($311,19^{0}/_{0000}$) în săptămânile 50-52/2016, atingând apogeul în săptămâna 51/2016 ($447,5/_{0000}$), (Figura 54).

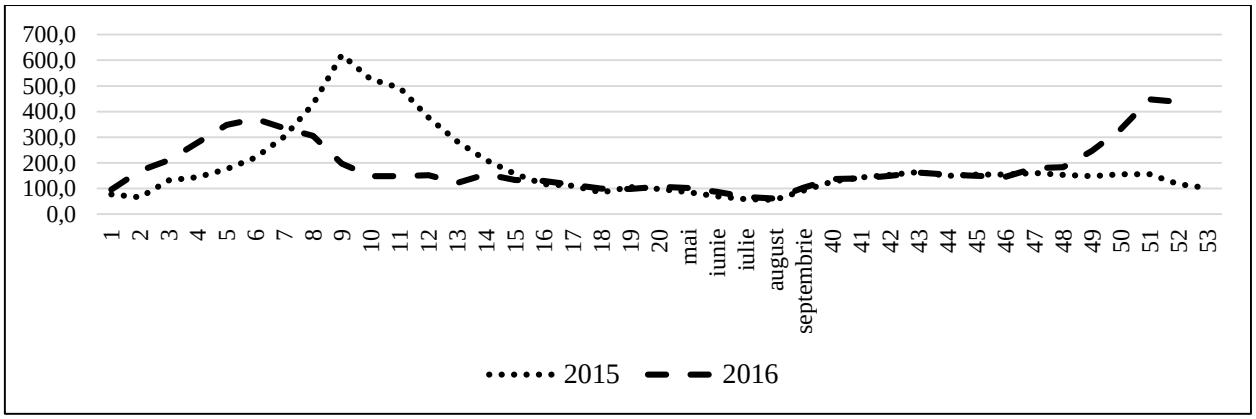

Figura 54. Evoluția săptămânală a morbidității prin IACRS în anii 2015 și 2016

În total, în anul 2016 au fost înregistrate 283344 ($7974,6^{0}/_{0000}$) cazuri de IACRS (în anul 2015 – 286153 ($8043,4^{0}/_{0000}$) cazuri), ceea ce demonstrează o situație similară cu anul precedent. Cazuri de IACRS s-au înregistrat în toate teritoriile administrative, afectând preponderent copiii (0-14 ani), ponderea cărora a constituit 65,5%, cu 5,2% mai mult față de anul 2015 (60,3%).

Morbiditatea prin SARI în anul 2016 a avut o evoluție constantă, nemanifestându-se printr-un apogeu comparativ cu anul 2015. În anul 2016 au fost înregistrate 37134 (*1045,1⁰/₀₀₀₀*) de cazuri SARI (în anul 2015 – 64726 (*1821,7⁰/₀₀₀₀*) cazuri), ceea ce constituie o reducere cu 42,6% (Figura 55). Cei mai afectați de SARI au fost copiii (0-4 ani) ponderea cărora a constituit 56,7%, urmat de grupa de vârstă 30-64 ani cu 15,6%, iar persoanele ≥ 65 ani au fost afectați în proporție de 12,4%, comparativ cu anul 2015 unde ponderea copiilor 0-4 ani a constituit cu 12,5% mai puțin, grupa de vârstă 30-64 ani – 9,3% mai mult, iar persoanele ≥ 65 ani au fost afectați în proporție de 9,9%.

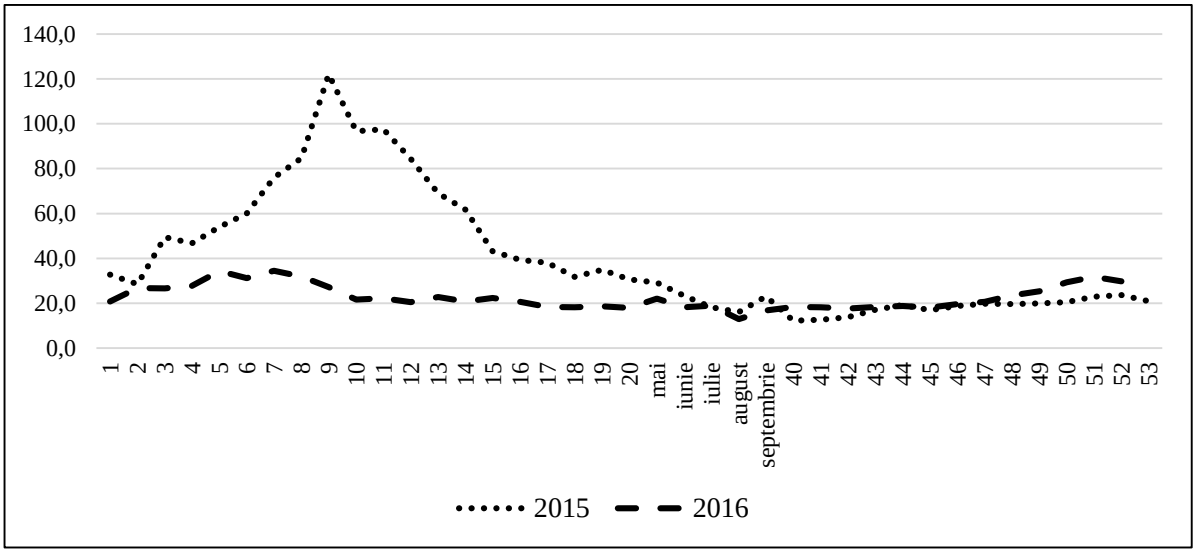

Figura 55. Evoluția săptămânală a morbidității prin SARI în anii 2015 și 2016.

Ponderea persoanelor spitalizate cu SARI din numărul total de spitalizări indiferent de cauză a constituit 7,4%, iar a cazurilor SARI asociate cu gripa, în baza diagnosticului de laborator din numărul total de probe investigate de la pacienții cu SARI – 20,6%, înregistrându-**se** 21 de decese (2 copil și 19 adulți) pe fundalul maladiilor preexistente (cardiopatie, diabet zaharat și insuficiență renală), tratamentului neadecvat și adresare tardivă după asistență medicală. Persoanele decedate nu au fost vaccinate contra gripei.

În anul 2016, pentru confirmarea diagnosticului clinic și detecția virusurilor gripale circulante de la bolnavii cu diagnosticul prezumtiv „Gripă", „IACRS" și „SARI", prin tehnici de biologie moleculară au fost investigate 695 probe de exsudate nazo-faringiene.

Tabelul 20

Rezultatele investigațiilor de laborator prin tehnici de biologie moleculară în timp real (rRT-PCR) la prezența virusurilor gripale în anul 2016 în dependență de diagnosticul clinic prezumtiv.

Diagnostic clinic prezumtiv	Nr. probelor examinate	Total pozitive	Virusurile gripale detectate			
			A(H1N1)pdm	A(H3N2)	B	A(H1N1)pdm + A(H3N2)
Gripa	256	83	60	22	1	0
IACRS	277	86	39	44	2	1
SARI	162	89	55	33	1	0
Total	695	258	154	99	4	1

Din 695 probe investigate la gripă, a fost detectat ARN-ul virusurilor gripale în 258 (37,1%) cazuri, inclusiv în 154 cazuri (59,7%) ARN-ul virusului gripal A(H1N1)pdm09, în 99 cazuri (38,4%) ARN-ul virusului gripal A(H3N2), în 4 (1,5%) ARN-ul virusului gripal de tip B și în 1 (0,4%) ARN-ul

virusurilor gripale A(H1N1)pdm09 + A(H3N2). Astfel, s-a atestat, că gripa sezonieră în anul 2016 a fost etiologic cauzată de trei tipuri de virusuri gripale: A(H1N1)pdm09, A(H3N2) – virusuri gripale circulante codominante și de tip B.

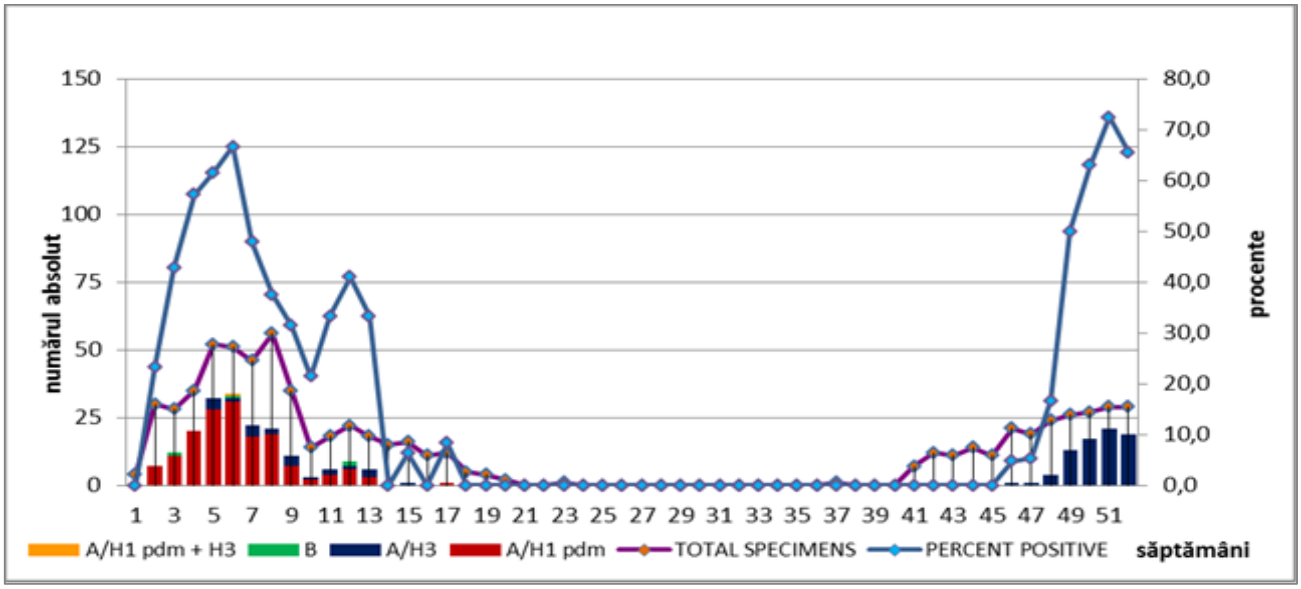

Figura 56. Rezultatele investigațiilor de laborator la prezența virusurilor gripale în anul 2016.

Este important de menționat, că din cele 277 de probe colectate de la pacienții cu diagnosticul prezumtiv „IACRS", în baza investigațiilor de laborator prin tehnici de biologie moleculară în timp real (rRT-PCR) în 86 (31,0%) cazuri a fost detectat ARN-ul virusurilor gripale. Pe când, din 162 de specimene recoltate de la pacienții cu diagnosticul prezumtiv „Gripă" au fost confirmate doar 89 (54,9%) de probe cu prezența ARN-ul virusurilor gripale. Din 256 probe recoltate de la pacienții cu SARI, prezența ARN-ului virusurilor gripale a fost confirmată în 83 (32,4%) cazuri. Acest fapt demonstrează necesitatea de a ține cont de definițiile de caz a infecțiilor nominalizate, inclusiv recomandate de OMS și stipulate în ordinul MS nr. 824 din 31.10.2011, precum și de algoritmul de recoltare, păstrare și transportare a specimenelor în laborator pentru efectuarea investigațiilor respective.

Pe culturi celulare MDCK au fost izolate și identificate 14 tulpini de virus gripal A(H1N1)pdm09 și 1 tulpină de virus gripal de tip B. Studierea proprietăților antigenice ale tulpinilor de virus gripal A(H1N1)pdm09 izolate în 2016 s-a realizat în reacția de hemaglutinare (RIHA) cu panelul de antiseruri/antigene de referință. În rezultat a fost scos în evidență că tulpinile de virus gripal A(H1N1)pdm09, circulante în Republica Moldova au prezentat similaritate antigenică înaltă față de antigenul de referință A/California/7/2009, tulpină inclusă în componența vaccinului antigripal recomandat de OMS pentru sezonul epidemic 2016-2017. Evidențierea și evaluarea particularităților genetice ale tulpinilor de virus gripal A(H1N1)pdm09, care implică și unele mutații nesemnificative, demonstrează apartenența lor la cladele genele 6B.1 (13 tulpini) și 6B.2 (o tulpină). Evaluarea particularităților antigenice ale tulpinii de virus gripal B/Moldova/46.03/2016 a scos la evidență o reactivitate nesemnificativă (40-80 HAU) față de majoritatea virusurilor de referință din panelul respectiv. Astfel, rezultatele generale indică la o reactivitate relativă a tulpinii cercetate cu panelul de virusuri de referință care, de fapt, sunt similare virusului vaccinal B/Brisbane/60/2008 și, deci, fac parte din același grup genetic 1A. Această legătură genetică, dar și apartenența la grupul genetic 1A este demonstrată la nivel de arbori filogenetici construiți în baza genelor HA și NA la nivel global. Toate tulpinile de virusuri gripale izolate au fost sensibile la Oseltamivir și Zanamivir.

Sistemul de supraveghere și control al gripei, IACRS și SARI elaborat la exigențele OMS, ECDC și CDC și implimentarea acestuia în Republica Moldova, ne permite de a monitoriza în timp real răspândirea geografică, evoluția manifestării și intensitatea procesului epidemic, impactul asupra sistemului de sănătate, virusurile gripale dominante/codominante, originea și evoluția lor, rezistența la preparate antivirale și de a interveni prompt, la necesitate, cu măsuri de răspuns.

Pe parcursul anului 2016, specialiștii CNSP au realizat vizite de monitorizare și evaluare a situației epidemiologice în gripă, IACRS și SARI cu acordarea asistenței metodice și practice în 6 raioane (Ungheni, Căușeni, Edineț, Rezina, Comrat și Bălți).

Concluzii

1. Gripa în anul 2016 a avut o răspândire geografică extinsă cu o intensitate medie a procesului epidemic și impact moderat asupra sistemului de sănătate. Preponderent au fost afectate persoanele cu vârsta între 5-14 ani (28,8%) și 30-64 ani (27,5%), iar persoanele ≥ 65 ani au fost afectate în proporție de 5,5%. Nivelul morbidității prin gripă în anul 2016 a diminuat cu 17% față de anul 2015.
2. Gripa a fost etiologic cauzată de trei virusuri gripale A(H1N1)pdm, A(H3N2) și B cu circulația codominantă a virusurilor gripale A(H1N1)pdm09 și A(H3N2). Tulpinile de virusuri gripale izolate au fost sensibile la remediile antigripale de ultimă generație: Oseltamivir și Zanamivir, recomandate de OMS pentru tratament și profilaxie.
3. În perioada 16 decembrie 2016 – 10 ianuarie 2017 au fost vaccinate contra gripei 200 000 persoane din contingentele profesionale și cu risc sporit de îmbolnăvire. De menționat că, cazurile letale au fost înregistrate la persoanele cu patologii preexistente și nevaccinate contra gripei.
4. IACRS s-a înregistrat în toate teritoriile administrative, afectând preponderent copiii (0-14 ani), ponderea cărora a constituit 65,5%. Nivelul morbidității prin IACRS a fost similar față de anul precedent, depășind pragul epidemic pentru sezonul 2015-2016, în săptămânile 05-07/2016 și pentru sezonul 2016-2017 în săptămânile 50-52/2016. Ponderea IACRS prezumtiv diagnosticate, dar confirmate cu prezența virusurilor gripale prin tehnici de biologie moleculară în timp real, a constituit 31,0%.
5. SARI s-au înregistrat în toate teritoriile administrative, afectând preponderent copiii (0-14 ani) ponderea cărora a constituit 56,7%. Nivelul morbidității prin SARI în anul 2016 s-a micșorat cu 42,6% față de anul precedent. Ponderea IACRS prezumtiv diagnosticate, dar confirmate cu prezența virusurilor gripale prin tehnici de biologie moleculară în timp real, a constituit 32,4%.
6. Ajustarea sistemului de supraveghere a gripei, IACRS și SARI la exigențele OMS, ECDC și CDC ne permite de a supraveghea și monitoriza în timp real răspândirea geografică, evoluția manifestării și intensitatea procesului epidemic, impactul asupra sistemului de sănătate, virusurile gripale dominante/codominante, originea și evoluția lor, rezistența la antivirale și de a interveni prompt, la necesitate, cu măsuri de răspuns.

Capitolul VI. ACTIVITATE DE LABORATOR ÎN DOMENIUL SUPRAVEGHERII SĂNĂTĂȚII PUBLICE.

autori: Ala Halacu, Natalia Costic, Svetlana Prudnicionoc, Olga Burduniuc, dr.med., Alina Cataraga, Mariana Apostol, Vera Lungu, dr. med., Raisa Scurtu, Constantin Iularji, Ion Ursulean

În scopul consolidării și eficientizării activității de supraveghere de stat a sănătății publice, conform Programului de dezvoltare a rețelei de laboratoare în cadrul SSSSP, aprobat prin ordinul MS nr. 668 din 10.07.2013, începînd cu data de 01 iulie 2016 a fost reorganizată rețeaua de laboratoare a SSSSP prin instituirea laboratoarelor de performanșă în cadrul CSP teritoriale, în corespundere cu Ordinul MS nr. 184 din 25.03.2016 Cu privire la modernizarea și reorganizarea serviciului de laborator al SSSSP, scopul fiind centralizarea la nivel regional a investigațiilor, inclusiv de înaltă performanță și celor cu cost-eficiență redusă la nivel CSP cu laboratoare de performanță și dezvoltarea, antrenarea capacităților de prelevare, colectare, păstrare și transportarea probelor în cadrul punctelor de colectare a CSP teritoriale. Reforma serviciului de laborator a fost monitorizată și analizată pe tot parcursul anului pe baza informației lunare/trimestriale prezentate din teritorii precum și prin deplasarea specialiștilor

CNSP în CSP cu laboratoare de performanță și acordarea ajutorului metodic.

În anul de referință a continuat procesul de fortificare și reformare rețelei de laborator a SSSSP. Un pas important pentru realizarea scopului trasat a fost realizarea Ordinul MS nr. 184 din 25.03.2016 Cu privire la reorganizarea serviciului de laborator al SSSSP.

De asemenea a continuat procesul de dotare a rețelei de laboratoare cu echipament modern atît în CSP teritoriale de performanță cît și în laboratoarele de referință a CNSP. Datorită surselor financiare bugetare prevăzute de Hotărîrea Guvernului nr.165 din 17.03.2011 Cu privire la aprobarea Programului de stat privind dezvoltarea și dotarea tehnico-materială a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice pentru anii 2011-2016 și cele extrabugetare (proiecte și granturi), serviciul de laborator anual a fost renovat în ultimii ani cu utilaj de laborator nou (Figura 57).

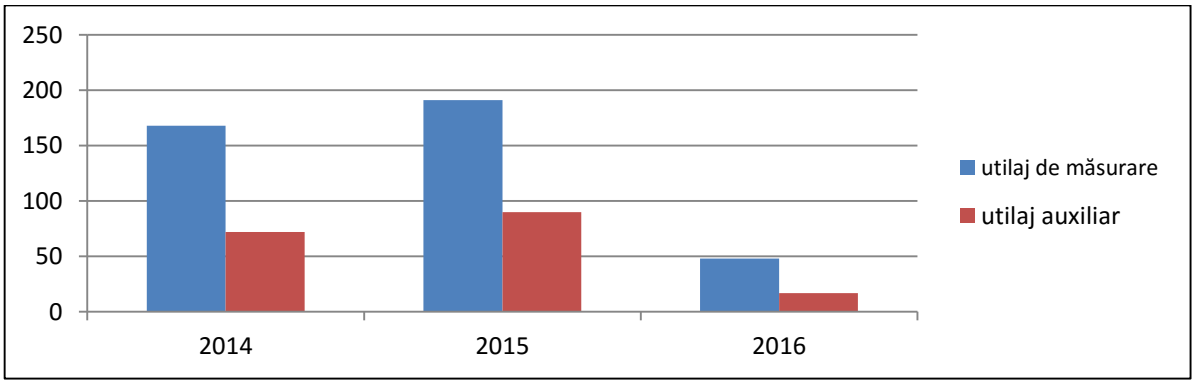

Figura 57. Numărul de echipament de laborator procurat a.a.2014-2016.

Astfel, pe parcursul a.2016, din sursele bugetare și extrabugetare au fost procurate 48 unități de echipament de măsurare și 17 unități de utilaj auxiliar.

Ca urmare a fortificării bazei tehnico-materiale CSP cu laboratoare de performanță și implementării metodelor noi și de înaltă performanță cu utilizarea echipamentului procurat pentru fortificarea serviciului de laborator, a urmat necesitatea revizuirii nomenclatorului și tarifelor pentru serviciile de laborator prestate persoanelor fizice și juridice, care au fost aprobate ulterior prin Hotărîrile Guvernului nr. 1406 din 26.12.2016 și HG nr. 1460 din 30.12.16.

Se atestă o tendință pozitivă de înlocuire a metodelor nestandardizate sau standardelor GOST cu metode europene și internaționale (standarde EN, ISO). Pe parcursul a. 2016 laboratoarele rețelei SSSSP au implementat 74 metode noi de investigații, din ele 55 standardizate (standarde EN, ISO).

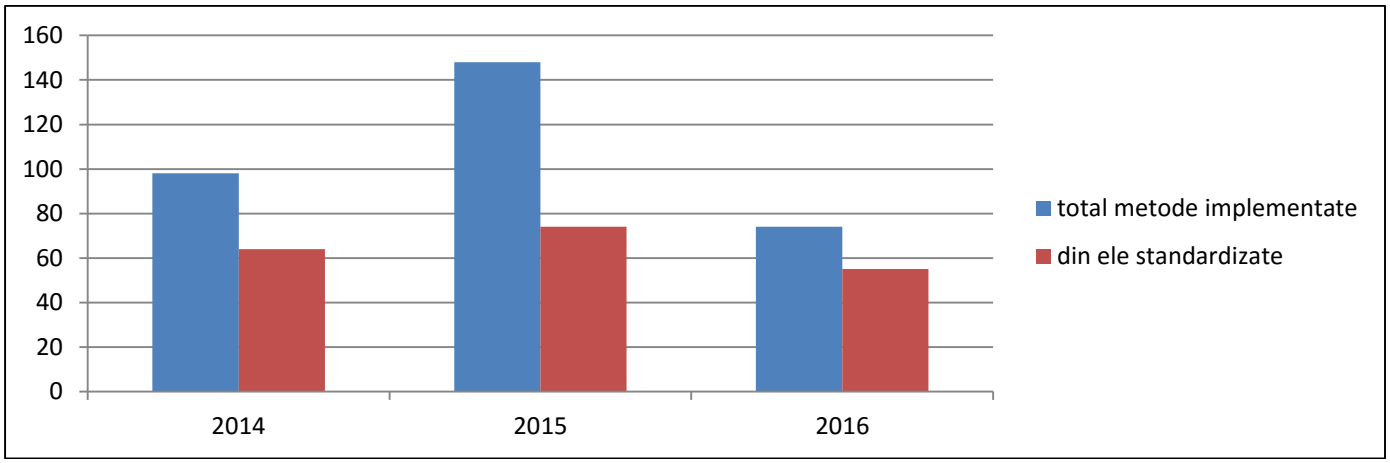

Figura 58. Numărul metodelor noi implementate (a.a.2014-2016).

Structura investigațiilor efectuate de rețeaua de laboratoare a SSSSP este prezentată în figura de mai jos.

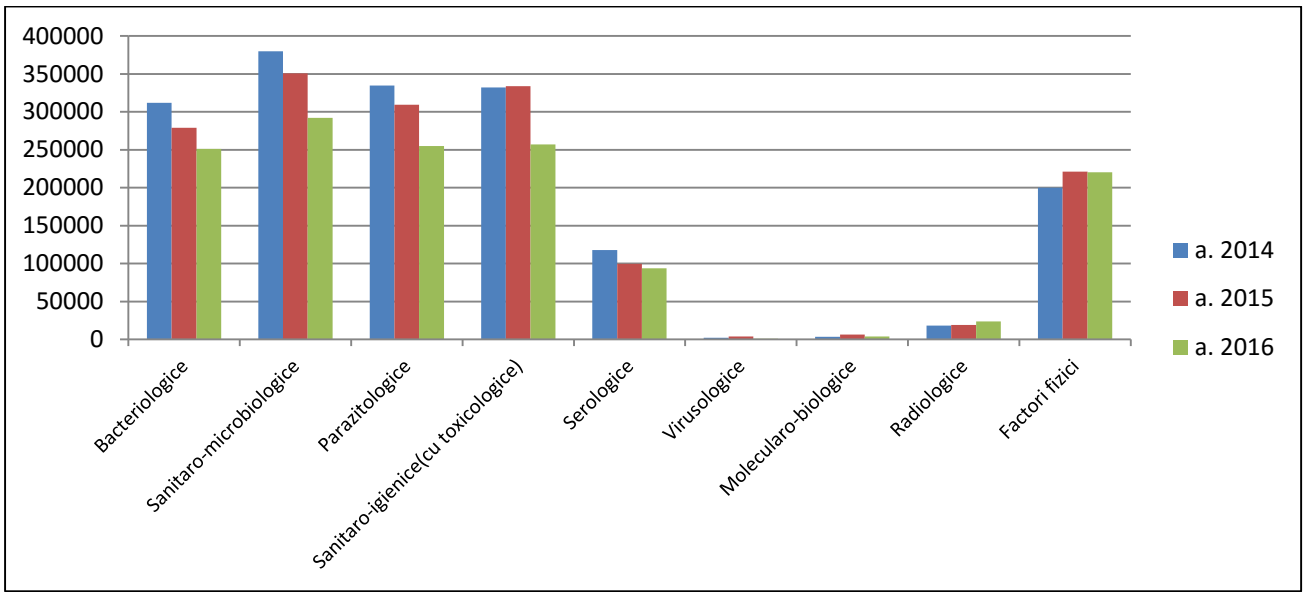

Figura 59. Structura și volumul investigațiilor efectuate de rețeaua SSSSP (a.a.2014-2016).

Sumar numărul de investigații efectuate de rețeaua de laboratoare a SSSSP este în scădere lentă în perioada a.a.2014-2016. Diminuarea numărului de investigații în a. 2016 se datorează perioadei de tranziție legate de reforma serviciului de laborator, în fond începând cu 01.07.2016, dar și revizuirii în planificarea optimă a investigațiilor cu scop de supraveghere a sănătății publice. În același timp se atestă o creștere nesemnificativă a numărului de investigații radiologice.

6.1. Investigații microbiologice.

Activitatea de laborator la compartimentul microbiologie în ultimii trei ani se caracterizează printr-o stabilitate a volumului total de investigații cu o ușoară tendință de diminuare practic la toate grupele de investigații cu excepția celor serologice tabelul 21.

Tabelul 21.

Structura investigațiilor de laborator în ultimii 3 ani în RM, (abs.).

Nr. d/o	Denumirea investigațiilor	2014		2015		2016	
		Probe	Cercetări	Probe	Cercetări	Probe	Cercetări
1	Bacteriologice	151284	305482	147807	278728	129699	262096
2	Moleculare-biologică (PCR)	710	3628	968	3340	821	3355
3	Serologice	101334	116864	93735	106122	110326	121796
4	Virusologice	1016	2264	1313	9511	593	782
5	Parazitologice	327285	328399	302925	304066	253434	254740
6	Sanitaro-bacteriologice	192158	371817	183715	359636	131802	284602
	total	773787	1128454	730463	1061403	626675	927371

Pe parcursul anului 2016 prevalează investigațiile sanitaro-bacteriologice care constituie 31% din nunărul total de investigații microbiologice efectuate (Figura 60).

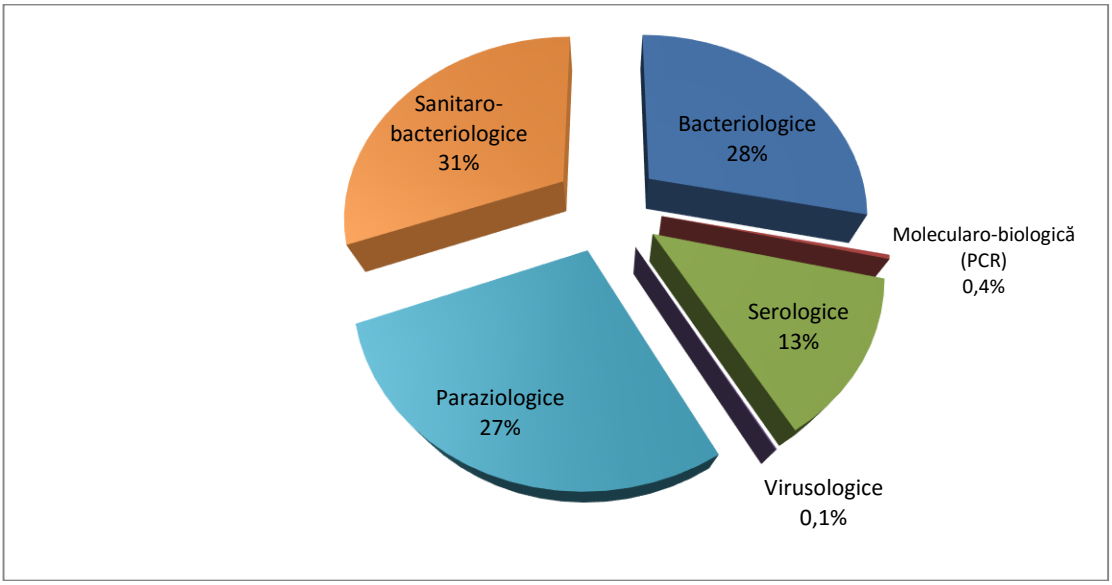

Figura 60. Structura investigațiilor de laborator în ultimii 3 ani în RM, (%.)

6.2. Controlul sanitaro – microbiologic

Pe parcursul a. 2016 laboratoarele microbiologice ale SSSSP au efectuat 291990 cercetări care au tendință de descreștere în comparație cu anii precedenți (în a. 2015 au fost realizate 359636 cercetări, în a. 2014- 371839, în a. 2013- 363819 cercetări). În perioada de referință (a. 2016) în structura investigaţiilor sanitaro-microbiologice (Figura 61), ca și în anii precedenți, predomină cercetările prin teste de salubritate (39,1%), urmate de cercetările produselor alimentare (20,4%), apei (14,9%) și materialului la sterilitate (12,7%). Rata cercetărilor probelor de aer și altor cercetări (soluţiilor medicamentoase, produselor cosmetice, controlul bacteriologic al autoclavelor, camerelor de dezinfecţie, camerelor de sterilizare în IMSP, etc) constitue 5,7%, și 6,2% respectiv. Cercetările probelor de sol, volumul cărora ocupă ultimul loc din toate investigaţiile sanitaro-microbiologice, constitue 0,8%.

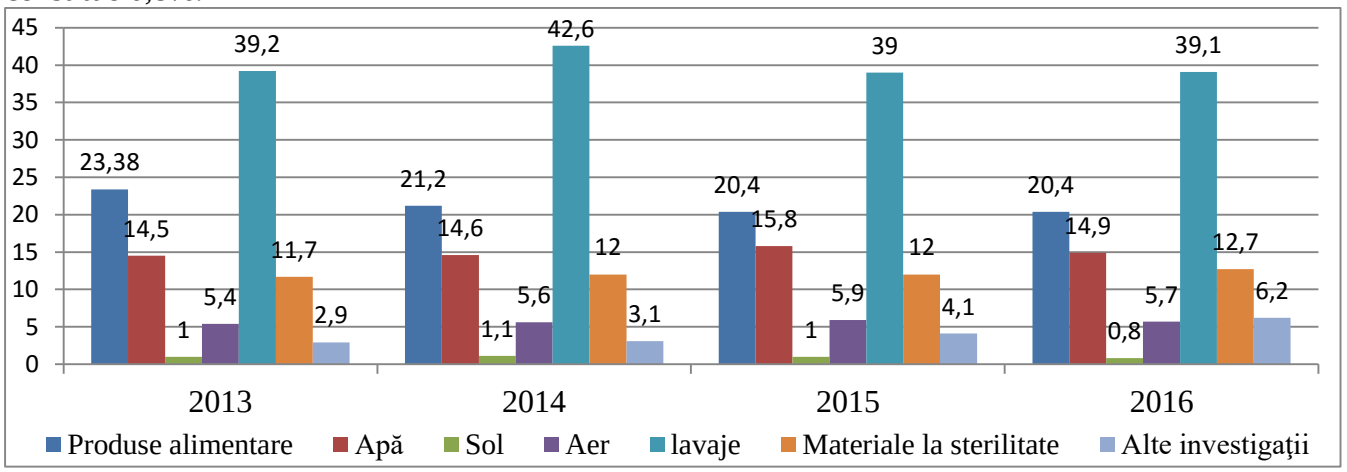

Figura 61. Dinamica structurii cercetărilor sanitaro-microbiologice (a.a. 2013-2016, în %).

Ponderea probelor neconforme cerinţelor igienice la parametrii sanitaro-microbiologici constitue 6,6 % și rămâne practic la nivelul anului precedent (ponderea probelor neconforme în 2015 a constituit 6,8%).

În a. 2016, ca și pe parcursul multor ani cea mai înaltă pondere a probelor neconforme revine la probele prelevate din mediul inconjurător și anume: ponderea probelor neconforme a apei constituie 21,9%, solului 19,7%.

Analiza rezultatelor monitoringului stării sanitaro-microbiologice a aerului demonstrează, că

cota probelor neconforme constitie 15,6%, inclusiv: în IMSP -16 %, farmacii- 21,3%, instituții pentru copii - 6% (în a. 2015-12,9%), cota probelor neconforme prin metoda de lavaj constituie 4,1% (în a. 2015-4,5%), prin testare la sterilitate - 1,3% (în a. 2015-1,0%),

Conform datelor monitoringului asupra calităţii şi inofensivităţii produselor alimentare pe parcursul anilor 2013-2016 efectuat de către CSP teritoriale pe parcursul ultimilor 3 ani ponderea probelor neconforme a produselor alimentare prin indicii microbiologici are tendință de creștere și constituie în a. 2016 -6,4% (în a. 2015-5,8%).

Dinamica probelor neconforme normelor sanitare conform parametrilor sanitaro-microbiologice după obiecte de supraveghere este prezentată în figura 62.

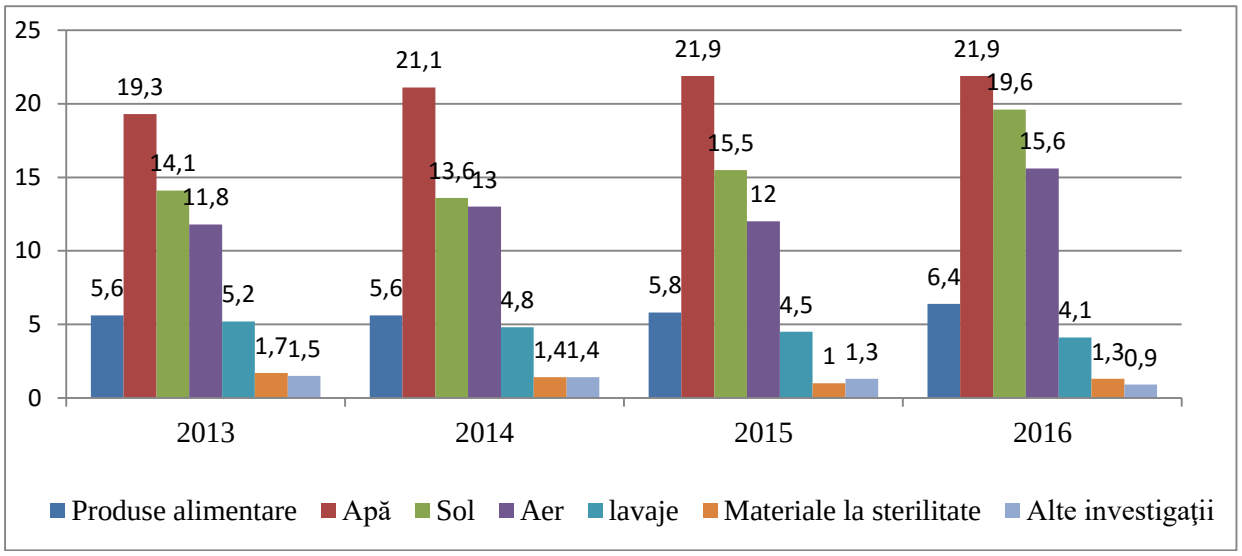

Figura 62. Dinamica probelor neconforme normelor sanitare conform parametrilor sanitaro-microbiologice după obiecte de supraveghere (a.a. 2013-2016, în %).

Rezultatele monitoringului privind circulaţia microorganismelor patogene în mediul inconjurător şi gradul de contaminare cu ele a produselor alimentare demonstrează, că pe parcursul a. 2016 din produsele alimentare şi obiectele mediului înconjurător s-au depistat 48 tulpini de Salmonella spp. și 1 tulpină de Listeria monocytogenes (Figura 63).

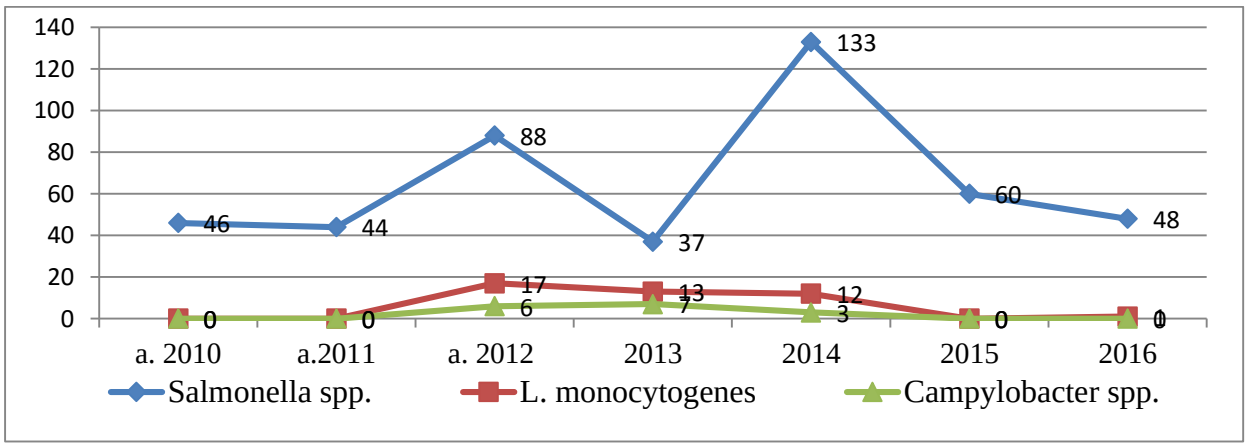

Figura 63. Spectrul microorganismelor patogene izolare din produsele alimentare și mediului inconjurător pe parcursul anilor 2010-2016 (abs.).

Un număr esenţial de bacterii din genul Salmonela spp. au fost depistate în produse alimentare – 33 de tulpini (68,8%), inclusiv 63,6% din produsele de origine animală (21 tulpini de Salmonella). Din probele de apă și din probele recoltate prin teste de salubritate au fost depistate 8 (16,7%) și respectiv 6

(12,5%) tulpini de Salmonella.

Pe parcursul ultimilor ani predomină depistarea din produsele alimentare și din obiectele mediului inconjurător a serotipului S. Enteritidis (Figura 64).

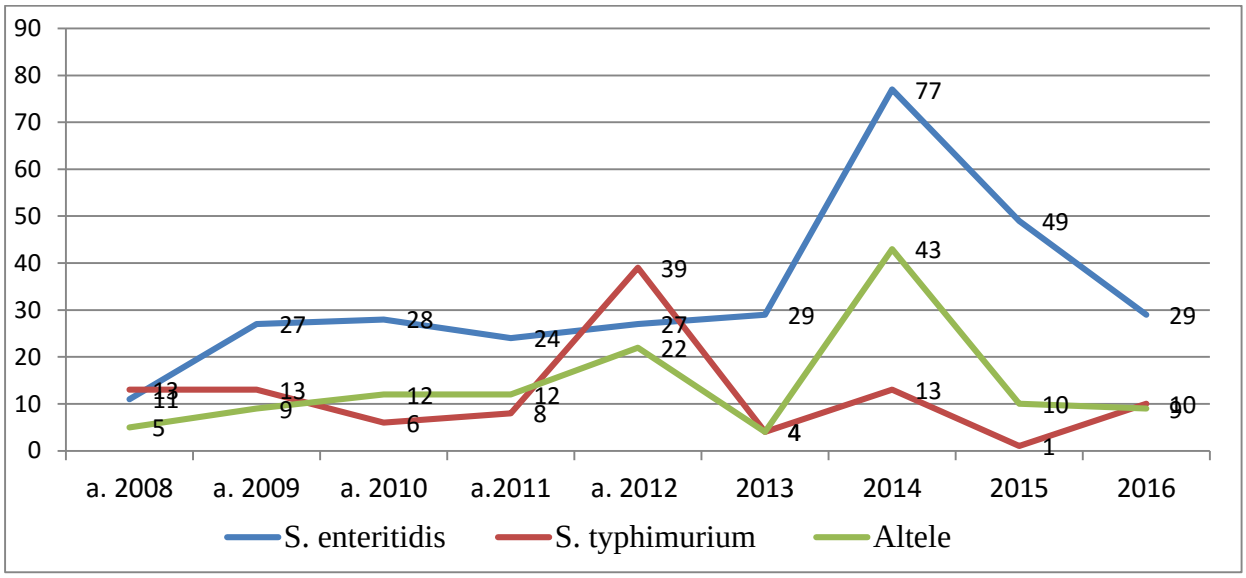

Figura 64. Izolarea serotipurilor dominante de Salmonella spp. din mediului înconjurător și produse alimentare pe parcursul anilor 2010-2016 (abs.).

În a. 2016 dintre tulpinile de Salmonella depistate din mediul înconjurător și produsele alimentare prevalează serotipul S. Enteritidis, care constituie 60,4 % (29 tulpini). S. typhimurium constituie 20,8 % (10 tulpini), alte serotipuri - 18,7% (9 tulpini).

6.3. Investigații bacteriologice.

Volumul total al investigațiilor bacteriologice efectuate în anul 2016 în cadrul laboratoarele municipale și raionale de pe teritoriul republicii constituie 262 096 cercetări bacteriologice, din care care cota infecțiilor aerogene revine 46,2%, infecții intestinale – 53,4 %; infecțiilor zooantroponoze 0,4 % (Figura 65).

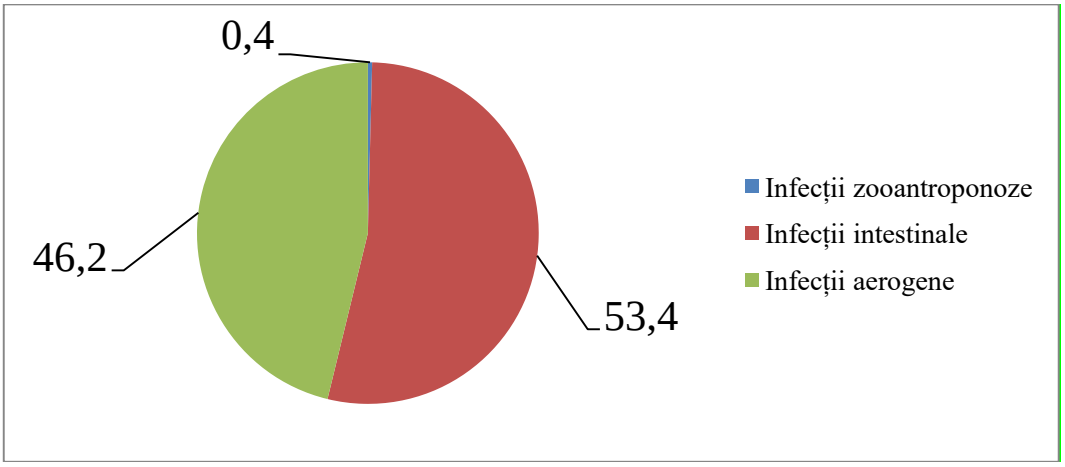

Figura 65. Spectru investigațiilor bacteriologice realizate pe republică în anul 2016, %.

În anul 2016 în laboratoarele municipale și raionale au examinat la microflora intestinală patogenă 81 044 probe (93 252-a 2015), (93 661-a 2014), (91419 – a. 2013) efectuate 131366 (152 450-a. 2015), (163 721-a. 2014), (157 693 – a. 2013) investigații, inclusiv pozitive 6688 (8671-a.2015), (10020-a.2014) tabelul 22.

Tabelul 22.

Numărul examinărilor la microflora intestinală patogenă în RM (abs).

Nr d/o	Denumirea investigației	Numărul investigațiilor realizate (cifre absolute)		
		2014	***2015***	***2016***
1	Investigații total	163 721	152 450	131 366
2	Probe examinate la flora intestinală patogenă	93 661	93 252	81 044
3	Probe pozitive la flora intestinală condiționat patogenă	10 020	8 671	6 688

Laboratoarele bacteriologice au participat în descifrarea agenților microbieau ni implicați în etiologia celor izbucniri de bolile diareice acute.Comparativ cu anul 2015 numărul probelor și investigațiilor s-a micșorat din cauză scăderii morbidității prin bolile diareice acute inclusiv, numărul izbucnirilor 27 (a. 2015 – 21), (a. 2014 – 45).

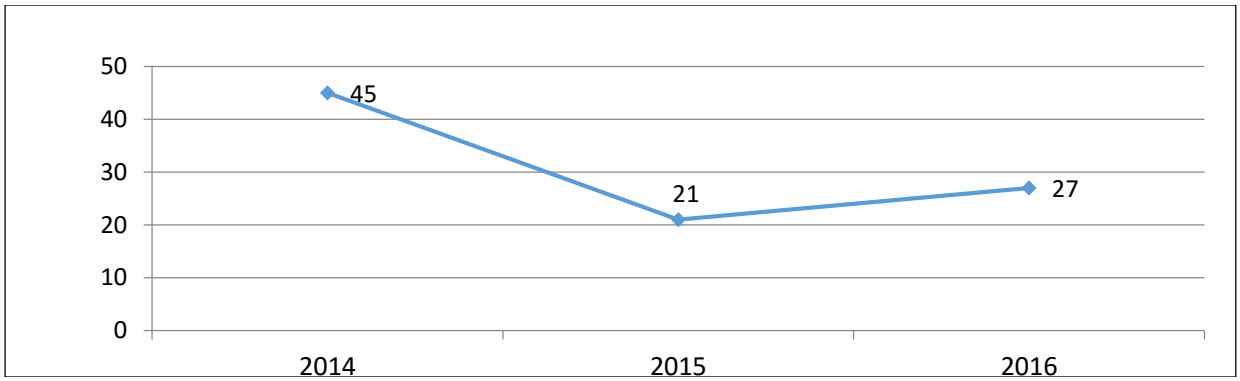

Figura 66. Numărul izbucnirilor de BDA (aa. 2014-2016).

Analizînd volumul investigațiilor de laborator la compartimentul diagnosticul bolilor diareice acute înregistrate pe parcursul anului 2016 s-a constat că în etiologia acestor maladii au fost implicați și agenții condiționat. Prin urmare rezultatul examinărilor denotă următorilor agenți microbieni: *Citrobacte*r spp. 397 tulpini (8,44%); *Klebsiella* spp. 712 tulpini (15,14%); *Enterobacter* spp. 518 tulpini (11,01%); *Erwinia* spp. 4 tulpini (0,08%); *Serratia* spp. 88 tulpini (1,87%); *Hafnia* spp. 43 tulpini (0,91%); *Edwadrsiela* 38 tulpini (0,8%); *Proteus rettgeri* 6 tulpini (0,12%); *Proteus vulgaris* 96 tulpini (2,04%); *Proteus mirabilis* 147 tulpini (3,12%); *Providentia* spp. 55 tulpini (1,16%); *Morganella* spp. 68 tulpini (1,44%); *E.coli* 787 tulpini (16,74%); *S.aureus* 451 tulpini (9,59%); *Candida* 415 tulpini (8,82%); *Kluyvera* spp. 34 tulpini (0,72%); *Cedecea* spp. 15 tulpini (0,31%); *Pseudomonas* spp. 95 tulpini (2,02%); *Aeromonas* spp. 15 tulpini (0,31%); *Enterococcus* spp. 130 (2,76%); alţi agenți condiționat patogeni 113 tulpini (2,4%).

In asociație au fost depistate 603 tulpini (12,82%). Total pe republică în anul 2016 rata izolării agenților patogeni ai infecțiilor intestinale constituie 1,5%. Rata izolării generale *Shigella* spp., a constituit (0,1%) (80 tulpini) și *Salmonella* spp. (1,4%) (1063 tulpini).

Tabelul 23.

Agentii condiționat patogeni implicați în etiologia bolilor diareice acute

Nr d/o	Denumirea agentului microbian	Numărul tulpinelor					
		cifre absolute			%		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016
1	*Citrobacter*	588	552	397	9,6	8,7	8,44
2	*Klebsiella spp.*	886	913	712	14,5	14,4	15,14
3	*Enterobacter spp.*	807	717	518	13,17	11,3	11,01
4	*Erwinia spp.*	8	16	4	0,13	0,25	0,08
5	*Serratia spp*	148	112	88	2,4	1,8	1,87
6	*Hafnia spp.*	89	59	43	1,5	0,9	0,91
7	*Edwadrsiela*	13	33	38	0,2	0,5	0,8
8	*Proteus rettgeri*	24	16	6	0,4	0,2	0,12
9	*Proteus vulgaris*	136	187	96	2,2	2,9	2,04
10	*Proteus mirabilis*	214	263	147	3,5	4,1	3,12
11	*Providentia spp.*	114	123	55	1,9	1,9	1,16
12	*Morganella*	89	103	68	1,5	1,6	1,44
13	*E.coli*	752	859	787	12,3	13,5	16,74
14	*S.aureus*	810	800	451	13,2	12,6	9,59
15	*Candida*	557	513	415	9,1	8	8,82
16	*Kluyvera*	47	18	34	0,8	0,2	0,72
17	*Cedecea*	4	9	15	0,07	0,1	0,31
18	*Pseudomonas spp.*	123	114	95	2,01	1,7	2,02
19	*Aeromonas spp.*	19	26	15	0,3	0,4	0,31
20	*Enterococcus spp.*	83	62	130	1,4	0,9	2,76
21	Alți agenți	130	92	113	2,1	1,4	2,4
22	In asociație	520	836	603	8,5	13,1	12,82
23	Shigella spp.	2060	97	80	2,2	0,1	0,1
24	Salmonella spp.	1968	1240	1063	21	1,3	1,4

Prin urmare, putem afirma că sunt deficiențe la compartimentul diagnosticul cu descifrarea etiologiei bolilor diareice acute. Presupunem ca una din cause ar putea fi și calitatea și corectitudinea colectării și transportării biosubstratelor recoltate de la bonavii (colectarea înainte de antibioterapie, respectarea timpului de transportare). O alta cauză ar fi investigarea biosubstratelor la agenți bacterieni aerobi și necesitatea lărgirii spectrului metodologiilor cu cercetări la prezența microorganismelor microaerofili (*Campilobacter* spp.); agenților virali (rotavirus, noravirus, astrovirus); protozoarelor patogene.

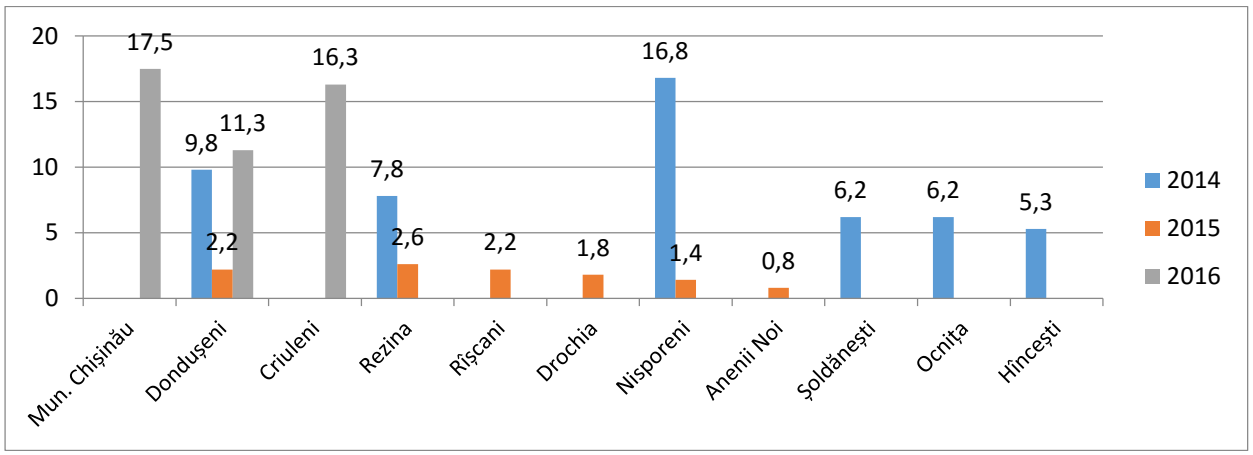

Figura 67. Ponderea izolării tulpinilor Shigella spp., pe teritoriul republicii (aa.2014-2016), %.

Problema aparte reprezintă ponderea izolării de la bolnavi a tulpinilor de *Shigella* spp.,- 0,4%. precum urmează: mun Chișinău – 17,5%; Dondușeni-11,3%; Criuleni -16,3%; Peisajul serologic a shighelelor pe republică este următorul: *Shigella Flexneri* -20,0% (*Shigella Flexneri* 2a -62,5%; *Shigella Flexneri* 1a – 25,0%); *Shigella Sonnei* -80,0% (*Shigella Sonnei* IIg -40,6%; *Shigella Sonnei* IIId -42,2%). Nu s-au izolat nici o tulpină în Bălți, Comrat, Edineț și alte 19 laboratoare

Cercetarea biosbstratelor la prezență Salmonella spp la fel atestă indici nesatisfăcători pentru unele laboratoare precum Basarabeasca, Leova, Șt. Vodă, Taraclia,Cantemir și Rezina care nu a izolat nici o tulpină. Ponderea izolării de la bolnavi a salmonelelor în celelate laboratoare constituie- 4,9%.

Ponderea izolării tulpinilor de Salmonella spp., pe teritoriul republicii (%, aa. 2014-2015)

Mărimi maxime privind ponderea izolării a salmonelelor pe republică s-a observant în cadrul laboratorului CNSP– 11,9%; Ungheni – 9,3%; mun Chișinău 6,6%; Căușeni -7,1%; Soroca -11,5%; Edineț -5,7%; Cahul -6,7%; etc.

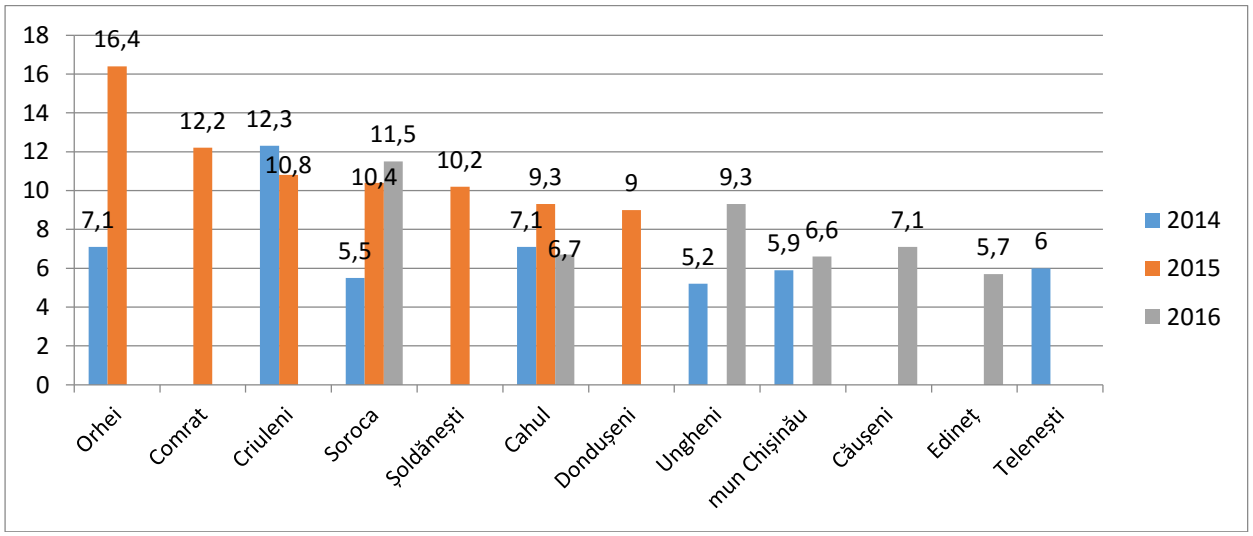

Figura 68. Ponderea izolării tulpinilor de *Salmonella* spp. pe teritoriul republicii (2014-2015), %.

În total pe teritoriul republicii au fost izolate și identificate 15 variante serologice de Salmonella spp. Cea mai frecvente serovariante au fost *Salmonella Enteritidis* 750 tulpini (70,6%), *Salmonella Typhimurium* 268 tulpini (25,2%), *Salmonella Rissen* 6 tulpini (0,6%), *Salmonella Tshiongwe* 5 tulpini (0,5%), *Salmonella Lagos* 4 tulpini (0,4%).

Pentru identificarea agentului etiologic al holerei (la forma 30) laboratoarele municipale și raionale ale republicii au cercetat prelevate de la bolnavii cu boli diareice acute. Prin urmare au fost examinate ***3027*** probe recoltate de la aceste persoane. Grupele persoanelor investigate: bolnavi de BDA

cu exicoză, toxicoză, mai mari de 5 ani constituie 98 probe, bolnavi de BDA, indiferent de vîrstă din teritoriile administrative unde se înregistrează holera - 15 probe, Bolnavi cu disfuncția a TGI internate la Centre de treirea -7 probe, Persoanele internate în azilurile pentru bătrâni, pacienți din staționarele de psihiatrie și narcologie – 2900 probe, celelalte grupe – cu probe unice. În 16 laboratoare n-a efectuat nici o examinare la f-30 de la persoane. Din numărul total de probe investigate nu a fost izolate nici o cultura de genul Vibrio.

În scopul monitorizării circulației tulpinilor de genul Vibrio din obiectele mediului ambiant au fost recoltate și efectuate investigaţii la holeră, la 480 probe (634 probe în anul 2015), din care au fost depistate 140 tulpini (230 în anul 2015) Vibrio Cholerae non O1 non 139. Preponderent au realizat investigații următoarele raioane: Edineț -98 probe (20,4%), Chișinău – 44 probe (9,2%), Bălți 63 proba (13,1%), Căușeni - 83 probe (17,3%), Orhei -60 probe (12,5%), Soroca -24 probe (5,0%). Mărimi maxime privind rata izolării la holera de la mediu ambiant pe republică a constituit: Căușeni – 71,1%; Orhei -38,3%; Bălți -32,3%; Chișinău -35,8%. Sunt raioane precum: Cantemir, Călărași, Cimișlia, Glodeni, Fălești, Taraclia și Ceadâr-Lunga, Strășeni, Ungheni, Vulcanești care n-au efectuat nici o investigație a obiectelor mediului ambiant la prezența vibrionilor holerei.

Aceasta date ne vorbesc despre activitatea nesatisfacătoare a sectoruluii operativ care nu recolteaza probe pentru monitorizare circulației tulpinilor de genul Vibrio din obiectele mediului ambiant**.**

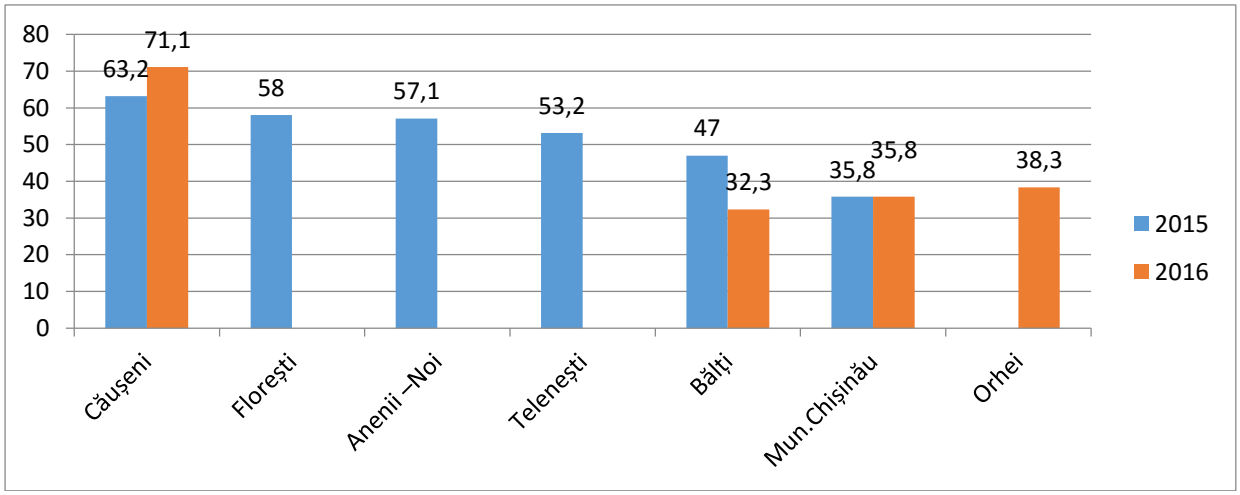

Figura 69. Ponderea tulpinilor *Vibrio cholerae NAG* (non O1, non 139) pe izolate pe teritoriul republicii, %.

In laboratoarele municipale și raionale ale republicii la infectiile aerogene au fost cercetate **2044** persoane, colectate **2922** (32598 –a. 2015, 38889-a.2014) probe de la bolnavii cu infecții aerogene și efectuate **3123** (98218 –a.2015, 119228-a. 2014) investigații din care **51** probe positive. Din care 1341 personae, 2198 (3863-a. 2015, 4328-a. 2016) cercetări la difterie, din ele 2 (2-a. 2015) tulpini au fost cu rezultatul pozitiv identificate ca *Corenebacterium ulcerans* tox-.

În scopul cercetării biosubstratelor la tusea convulsivă şi parapertusei au fost colectate prelevate de la 314 persoane și efectuate în total 316 cercetări, probe cu rezultat pozitiv nu au fost identificate. Pe parcursul anului au fost cercetate 389 persoane cu 408 probe si efectuate 609 cercetări bacteriologice colectate de la bolnavii cu meningite purulente dintre care 27 cu rezultat pozitiv, inclusiv 3 tulpini (11,1%), *Neisseria meningitidis*, 3 tulpini (11,1%), *Haemophilus influenzae*; 7 tulpini (26%), *Streptoccocus pneumoniae*; 14 tulpini (52%), alte specii de microorganisme.

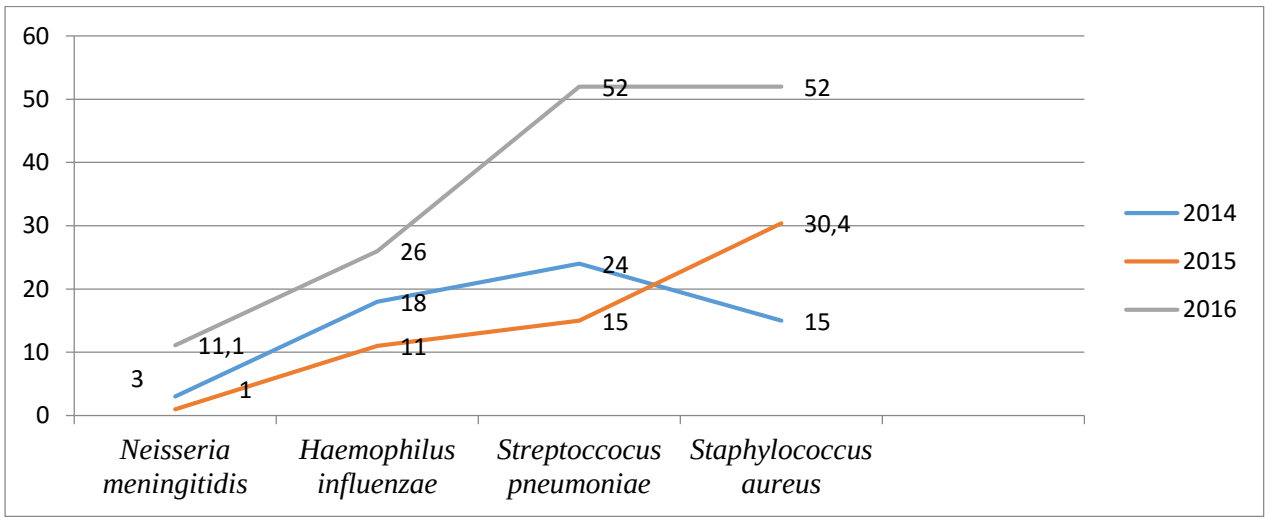

Figura 70. Investigații cu rezultate pozitive la unele infecții aerogene în RM, (aa.2014-2015), %.

Laboratoarele municipale și raionale ale republicii au efectuat urmatoarele ceretari a biosubstartelor de la bolnavi: singe cercetari la flora microbiana si la febra tifoida si paratifoida, urina la flora microbiana si la febra tifoida si paratifoida, fiere la flora microbiana si la febra tifoida, sputa, secret din plaga, puroi, punctuate, secret din ochi, eliminari din urechi,exudat faringe sin nas, dismicrobism vaginal, investigatii la St.aureus cu scop profilactic si alte biosubstrate. Au fost cercetate **31953** de persoane din care cu rezultat pozitiv **19897**. Total probe cercetate **39943**, contra plata **33446**, pozitive **20726**. Au fost efectuate in total **117994** cercetari la substratele biologice enumerate mai sus din ele cu rezultat pozitiv **26499**.

Ponderea unor specii de microorganismelor depistate din biosubstrate a constituit: *Streptococcus* spp. 30.1%, *Streptococcus pneumoniae* – 4.1%, *Staphylococcus* spp. – 33.3%, *Candida* spp – 7.9%, *Haemophilus influenzae* – 0.6%, *Enterobacteriaceae* – 18.1%, *Pseudomonas aeruginosa* –1.1%, alte microorganisme – 3.2%. Depistarea unui număr impunător de *Candida* spp ne sugerează despre folosirea iraţională a antibioticilor de medicii curativi în instituţiile medicale.

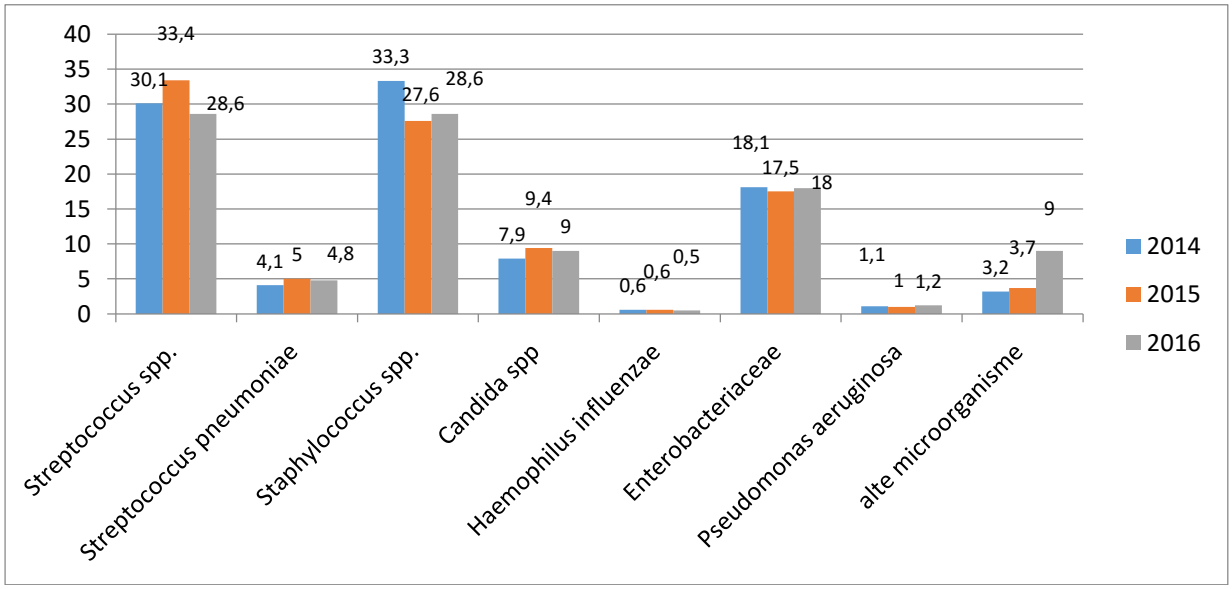

Figura 71. Ponderea microorganismelor izolate din biosubstrate în RM, (%).

Pentru studierea circulației agenților patogeni a infecțiilor zooantroponoze și morbidității prin aceste infecții, au fost examinate **2246** (2561-a.2015, 3210-a.2014) probe:

- cu scop diagnostic de la bolnavi și suspecți – **91**, din care cu rezultate pozitive – 19 (la botulism-9, tularemia – 1, leptospiroză 2, febra Q – 6, legionelloză - 1);
- cu scopul studierii circulației agenților patogeni pe teritoriul republicii, din mediul ambiant **2155** probe (rozătoare, căpușe ixodide) din care cu rezultate pozitive – 207 (la leptospiroză – 11, antrax – 2, encefalita acariană – 9, iersinioză – 1, borrelioză - 184).

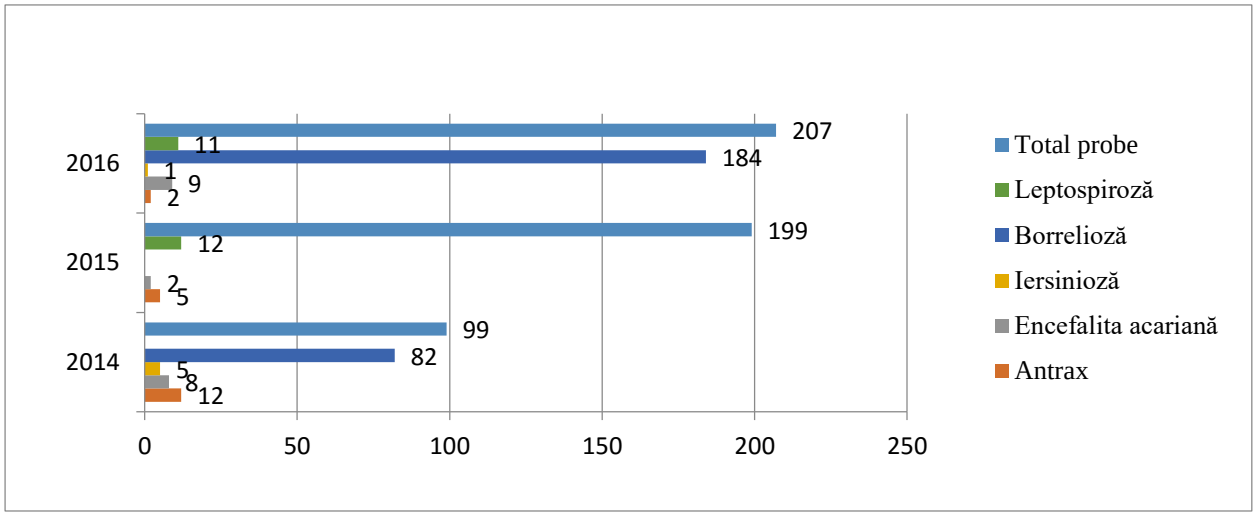

Figura 72. Probe pozitive cercetate la unele zooantroponoze izolate din mediul ambiant (aa.2014-2016), abs.

Pe parcursul anului 2016 s-au efectuat **2117** (2580-a.2015,3008-a.2014) investigații:

- serologice – **1129** (1424-a.2015,1676-a.2014) investigații, din care **42** (50-a.2015, 161-a.2014) cu rezultate pozitive;
- bacteriologice – **988** (1156-a.2015, 1332-a.2014) investigații, din care **187** (197-a.2015, 126-a.2014) cu rezultate pozitive.

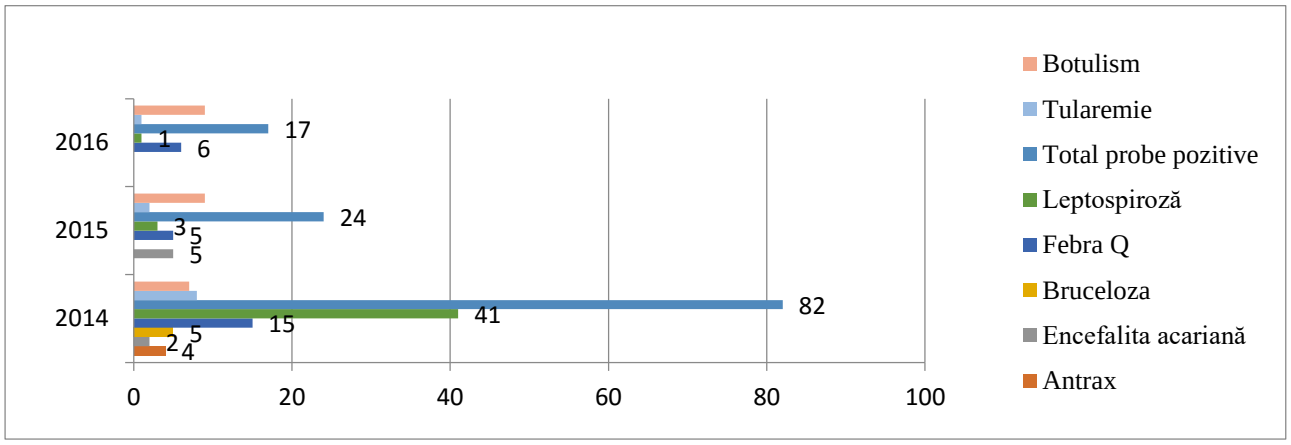

Figura 73. Probe pozitive cercetate la zooantroponoze izolate de la oameni (aa. 2014-2016), abs.

Antraxul. Au fost efectuate 61 investigații, examinate 42 probe - 11 probe de la bolnavi, din care agentul patogen nu s-a izolat și 31 probe din mediul ambiant, bacilul antraxului s-a izolat din 2 probe sol din focarul de antrax din raionul C-Lunga (9,67%).

Botulismul. S-au examinat 14 probe prin reacția de neutralizare a toxinei botulinice pe șoareci albi, din care de la bolnavi și suspecți la botulism - 13 probe, inclusiv 9 probe cu rezultate positive: serotipul ”B” în 4 probe; serotipul ”E” în 2 probe; serotipurule BE în 3 probe; și 1 probă din mediul ambiant (pește) cu rezultat negativ.

Tularemia. Examinate 5 probe ser sanguine de la bolnavi cu diagnostic, ce nu exclude această maladie. Ac specifici către Francisella tularensis (ELISA Ig M) s-au depistat la 1 bolnav cu diagnosticul Pneumonie din raionul Soroca. Din mediul ambiant au fost examinate 922 probe rozătoare, efectuate 150 investigații. Agentul patogen nu s-a izolat.

Leptospiroza. Examinate 41 probe de la bolnavi, din care anticorpi specifici s-au depistat la 1 bolnav din raionul Căușeni (L. icterohaemorraghia 1:2560). Din mediul ambiant au fost examinate 963 exemplare rozătoare; 269 - din raionul Glodeni, teritoriul endemic la leptospiroză, din care s-au depistat anticorpi specifici către Leptospira la 3 exemplare (1,11 %); 219 - din raionul Briceni, teritoriul endemic la leptospiroză, din care s-au depistat anticorpi specifici către Leptospira la 6 exemplare (2,73 %).

Borrelioza. Examinate 642 exemplare căpușe: 583 căpușe, colectate de pe vegetație din locurile de agrement, parcuri, în apropierea bazinelor acvatice, tabere de odihnă pentru copii etc. (zonele de nord, centru și sud) din care în 160 exemplare căpușe (27,44%) s-au depistat borrelii
Rata contaminării căpușelor cu borrelii în mun. Chișinău (zona Centru) a constituit 21,02%, zona de sud (Comrat) – 0,1%, malul drept r. Nistru (mun. Tiraspol, Bender) – 26,94%. De pe oameni au fost colectate 59 căpușe. Borrelii s-au depistat la 24 căpușe (40,6%). Ixodes ricinus – specia de căpușe mai frecvent înregistrată (224 ex.) și contaminată cu borrelii – 63 (28,12%), Dermacentor marginatus – 108 exemplare, contaminate cu borrelii – 24 (22,22%), Dermacentor reticulatus – 77 exemplare, contaminate cu borrelii – 24 (31,16%).

Febra Q. S-au examinat 15 probe sânge de la bolnavi cu diagnostice de febra Q și cele, ce nu exclud această infecție, anticorpi specifici către Cx.Burnetii s-au depistat în 3 probe de la 2 bolnavi din raionul Ceadâr-Lunga, și în 3 probe de la 2 bolnavi din raionul Cantemir , raioane endemice la febra Q. . S-au efectuat 27 investigații (ELISA) din care 9 cu rezultate pozitive.

Encefalita acariană. S-au examinat : 1 probă de la bolnav, cu diagnosticul ce nu exclude encefalita acariană, cu rezultat negativ; 71 probe colectate din mediul ambiant, din care s-au depistat anticorpi specifici către virusul encefalitei acariene la 9 probe (12,67%): de pe cîine din mun.Chișinău localitatea Vadul-lui-Vodă, tabără de odihnă pentru copii la 6 probe Ix. ricinus; din or.Bender la 3 probe D.marginatus, colectate de pe vegetație din zona de agreement.

Legionella. S-au examinat 2 probe de la bolnavi cu diagnostice, care nu exclud această infecție, anticorpi specifici s-au depistat în 1 proba (ELISAIg.M).

6.4. Investigații serologice.

În perioada de referință (a. 2016) în structura investigațiilor de laborator comparativ cu anii precedenti se observa o tendință de creștere a cercetărilor serologice de la 10,4% în 2014 la 10,0% în 2015 și 12% în 2016. Majoritatea investigațiilor serologice (99,0) sunt efectuate prin metoda imunoenzimatică ELISA și doar 1,0% revin investigaților efectuate prin alte metode (RHAI, RHAP, RFC, RA, etc.) (Figura 74).

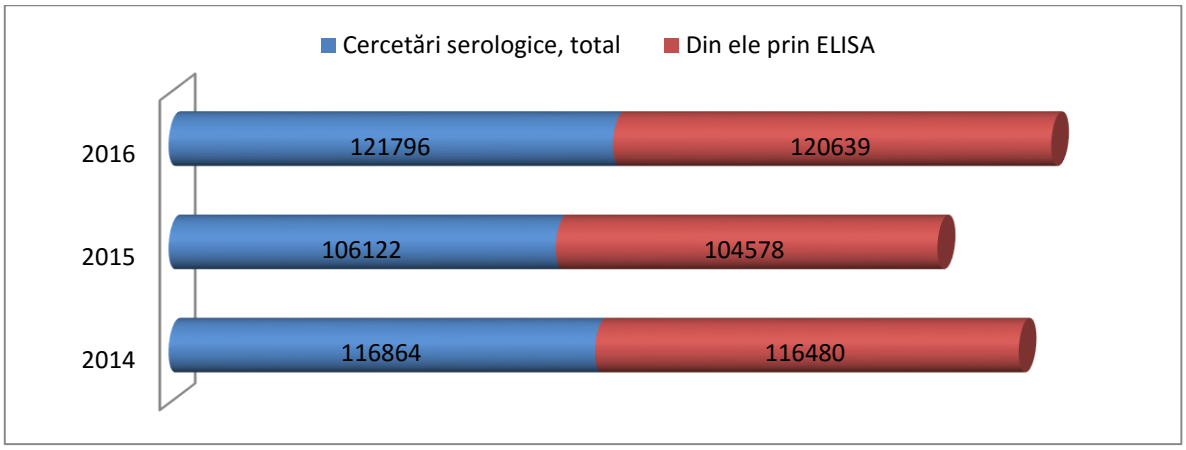

Figura 74. Volumul investigațiilor serologice în dinamica pe perioada 2014-2016 în RM, (abs.).

De menționat că în spectrul investigațiilor imunoenzimatice predomină investigațiile la HIV, tendința acestor investigații în ultimii ani fiind în creștere și respectiv alcătuiesc 76 % în 2014 și 88,5% în 2015 și 88,3 % în anul de referință, urmate de hepatitele virale și alte infecții virale, care constituie 20,2 % în a.2014, 8,8% în 2015 și respectiv 5,02% în 2016 ,ceea ce denotă o tendință serioasă de descreștere a numărului de investigații comparativ cu 2014 (Figura 75).

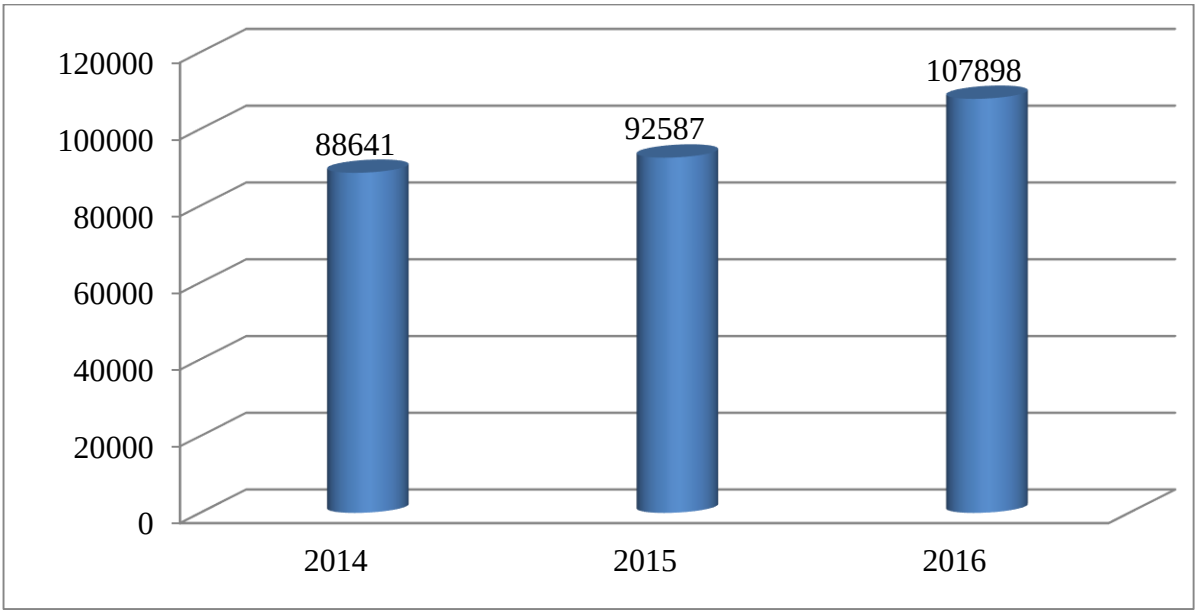

Figura 75. Volumul investigațiilor la HIV/SIDA în RM (abs.)

Conform datelor din figura 76 numărul persoanelor investigate la borelioză comparativ cu anii precedenți este în creștere de la 596 în 2014 la 1111 investigații în 2016, în pofida acestui fapt cota probelor cu rezultat pozitiv comparativ cu numărul de investigații este mai mică în anul de referință care constituie 49 % față de 51% în 2015. Pe parcursul a. 2016 au fost investigate 560 probe de ser la IgM (dintre care 193 cu rezultat pozitiv) şi 504 – la IgG (107 cu rezultat pozitiv).

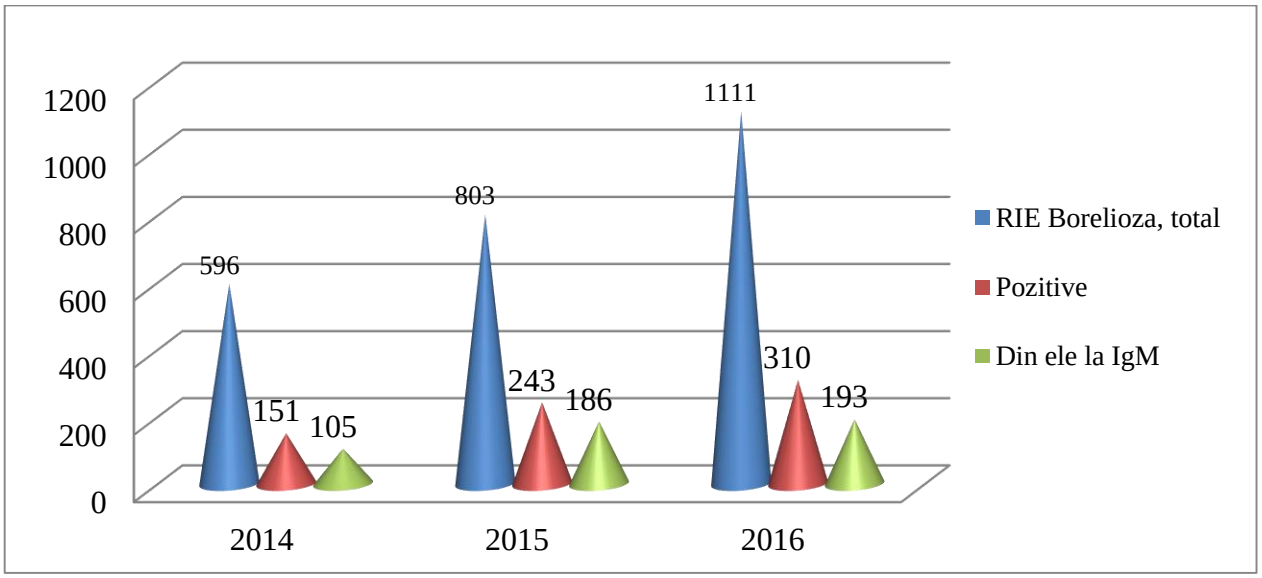

Figura 76. Volumul investigațiilor în diagnosticul boreliozei în ultimii 3 ani în RM, (abs.).

Volumul investigaţiilor cu scop diagnostic la rujeolă şi rubeolă în anul de referință constituie 76 probe, fiind în ușoară creștere comparativ cu 69 în a. 2015. În anul de referință nu au fost înregistrate

cazuri de rujeolă, rubeolă (Figura 77). Toate rezultatele obținute în laborator au fost confirmate de labortaorul de referinţă a OMS.

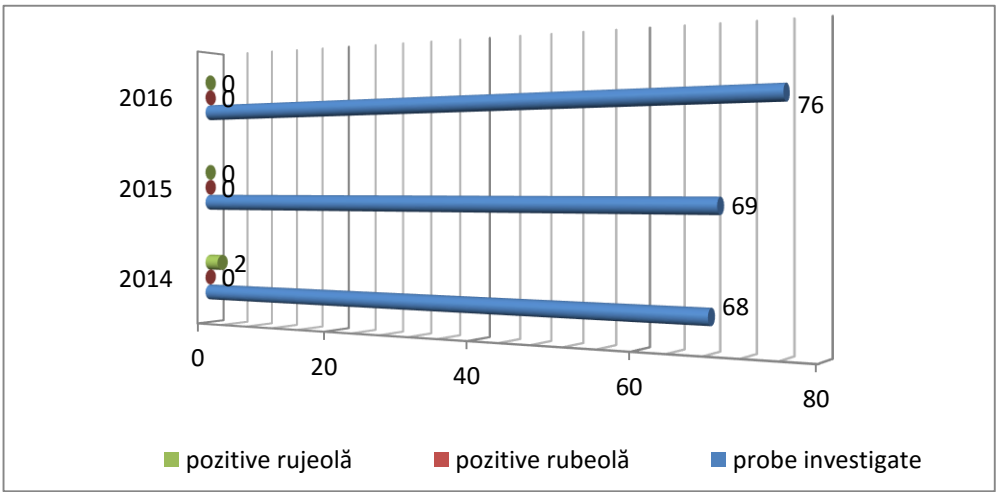

Figura 77. Volumul investigațiilor în diagnosticul rujeolei, rubeolei în ultimii 3 ani în RM, (abs.).

Volumului investigaţiilor la oreion comparativ cu anii precedenți este în creștere. Din cele 184 investigații efectuate 96 la determinarea nivelului de imunoglobuline IgM cu 27 din ele positive, 88 la IgG – 67 pozitive. De menționat că conform rezultatelor obținute se atestă un nivel de îmbolnăvire mai jos comparativ cu cazurile suspecte, aceasta ne arată ca pacienții au fost imunizați sau au suportat deja boala.

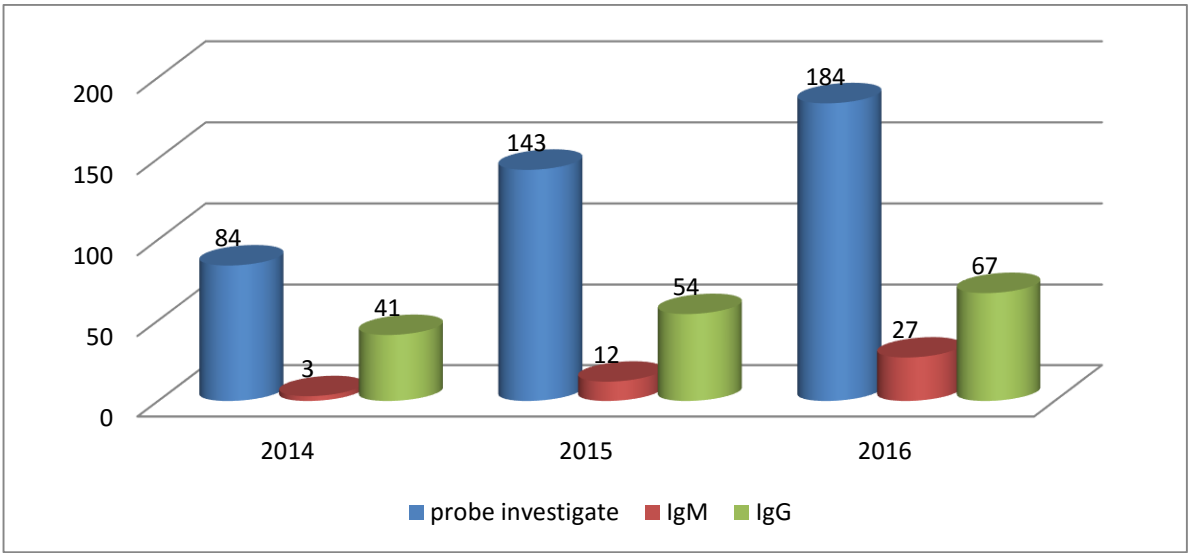

Figura 78. Volumul investigațiilor în diagnosticul în oreion în ultimii 3 ani în RM, (abs.).

La tusea convulsivă în anul curent au fost investigate 279 persoane, efectuate 518 investigaţii din care 275 la determinarea nivelului de imunoglobuline IgM, 138 din ele fiind pozitive și 243 la IgG – 144 pozitive. Volumul investigațiilor comparativ cu anii precedenți este în creștere. Nivelul atît a imunoglobulinelor IgM cît și IgG în toți acești ani este în raport cu numărul de investigații efectuate.

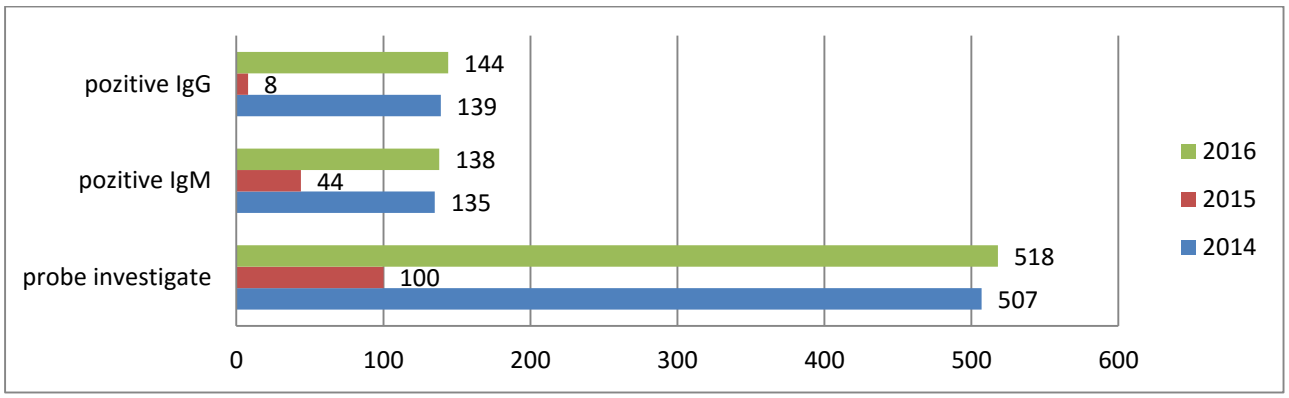

Figura 79. Volumul investigațiilor în diagnosticul tusei convulsive în ultimii 3 ani în RM, (abs.).

Cota investigațiilor imunoenzimatice destinate detectării Ag rotaviral în anul 2016 în laboratoarele municipale și raionale constituie 1 %, iar Ac către Yersinia enterocolitica – 0,07 % (Figura 80).

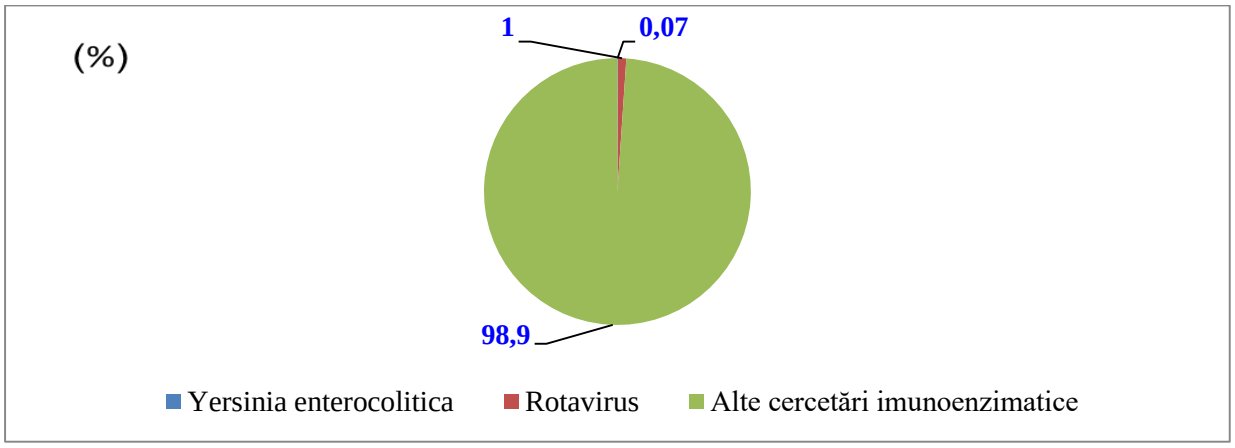

Figura 80. Ponderea cercetărilor imunoenzimatice privind detectare Ag rotaviral si Ac Yersinia enterocolitica pe republică (anul 2016).

6.5. Investigațiile moleculare-biologice

În anul de referință au fost efectuate 3355 investigații. Comparativ cu anii precedenți se acest indicator se caracterizează printr-o stabilitate a volumului total de investigații cu o ușoară tendință de diminuare de la 3628 investigații în 2014 și respectiv 3340 în 2015. În structura investigațiilor efectuate prin tehnici PCR predomină virusurilor gripale circulante de la bolnavii cu diagnosticul prezumtiv „Gripă", „IRVA" și „SARI" (Figura 81).

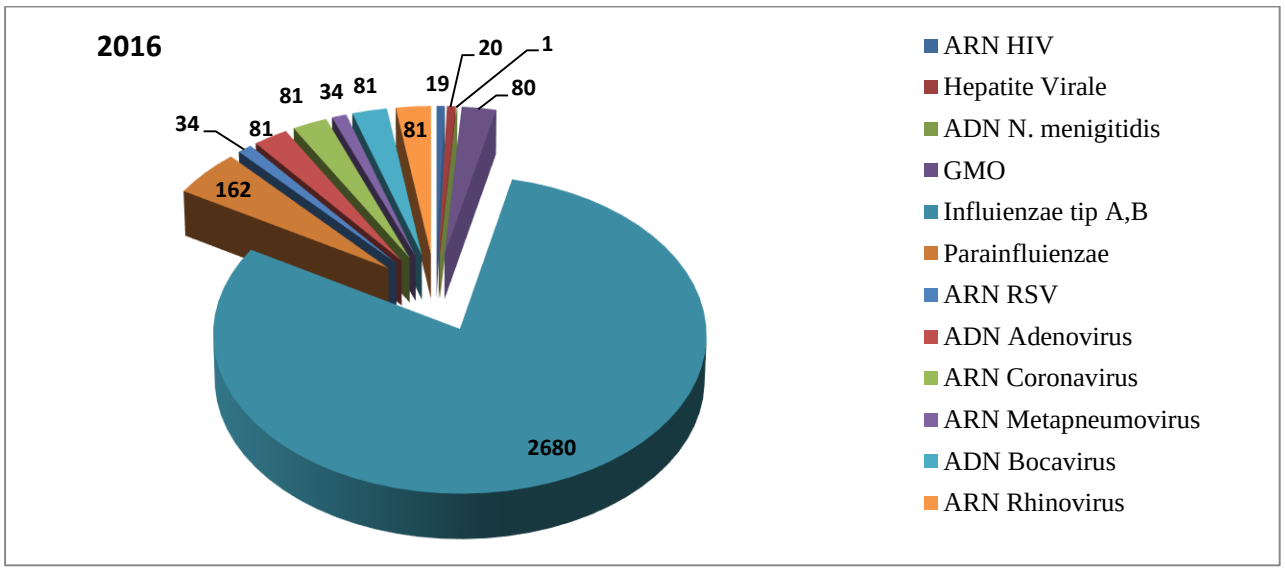

Figura 81. Structura investigațiilor moleculare-biologice (PCR) în RM 2016, (abs.).

În perioada (săptămâna 01-52) pentru confirmarea diagnosticului clinic și detecția virusurilor gripale circulante de la bolnavii cu diagnosticul prezumtiv „Gripă", „IRVA" și „SARI", prin tehnici de biologie moleculară au fost investigate 707 probe de exsudate naso-faringiene cu efectuarea a 3234 investigații. Datele sunt expuse în tabelul 24.

Tabelul 24.

Investigații de laborator a virusurilor gripale și non gripale – săptămâna (01 – 52) anul 2016.

Total		Virusurile gripale		Virusurile non-gripale	
probe	investigații	Investigații	din ele pozitive	Investigații	din ele pozitive
707	3234	2680	258 (36,5%)	554	35 (43,2%)

Din 707 probe investigate la gripă virusurile gripale au fost detectate în 258 cazuri ceia ce constituie (36,5%).

Este important de menționat, că din cele 281 de probe colectate de la pacienții cu diagnosticul prezumtiv „IRVA", în baza investigațiilor de laborator prin tehnici de biologie moleculară în timp real (rRT-PCR) în 86 cazuri (30,6%) au fost detectate virusurile gripale. Pe când, din 166 de specimene recoltate de la pacienții cu diagnosticul prezumtiv „Gripă" au fost confirmate 91 de probe, ce constituie 54,8% cu prezența virusurilor gripale, iar din 259 probe recoltate de la pacienții cu SARI, prezența virusurilor gripale a fost confirmată în 81 (31,3%) cazuri (Tabelul 25).

Tabelul 25

Rezultatele investigațiilor de laborator prin tehnici de biologie moleculară în timp real (rRT-PCR) la prezența virusurilor gripale în săptămâna (01 – 52) 2016 în dependență de diagnosticul clinic. prezumtiv

Diagnostic clinic prezumtiv	Nr. probelor examinate	Total pozitive	Virusurile gripale detectate			
			A(H1N1)pdm	A(H3N2)	B	A(H1N1)pdm + A(H3N2)
Gripa	166	91 (54,8%)	56	34	1	0
IRVA	281	86 (30,6%)	40	43	2	1

SARI	259	81 (31,3%)	58	22	1	0
Alt diagnostic	1	0	0	0	0	0
Total	707	258 (36,5%)	154 (59,7%)	99 (38,4%)	4 (1,6%)	1 (0,3%)

Acest fapt demonstrează necesitatea de a ține cont de definițiile de caz a infecțiilor nominalizate, inclusiv recomandate de OMS și stipulate în Ord. MS nr. 824 din 31.10.2011, precum și de algoritmul de recoltare, păstrare și transportare a specimenelor spre laborator pentru efectuarea investigațiilor respective.

Rezultatele investigaţiilor de laborator la prezența virusurilor non-gripale prin metoda molecular-biologică (PCR) în săptămâna (01 – 52) 2016 demonstrează că din 81 probe 35 sunt pozitive ceia ce constituie 43,2% (tab. 29).

Tabelul 26.

Rezultatele investigaţiilor de laborator la prezența virusurilor non-gripale prin metoda molecular-biologică (PCR) în săptămâna (01 – 52) 2016

Probe examinate	Numărul cazurilor confirmate la prezența virusurilor non-gripale prin metoda RT - PCR					
	Total pozitive	adenovirus	bocavirus	Metapneumo virus	Parainfluenza tip 3	rinovirus
81probe (din total 707)	35 (43,2%)	4 (11,4%)	6 (17,2%)	3 (8,6%)	18 (51,4%)	4 (11,4%)

6.6. Investigații de laborator la enteroviroze și infecțiile respiratorii virale acute.

Poliomielita acută este în vizorul OMS și a serviciilor de sănătate naționale, apariția unui caz de boală reprezintă risc pentru sănătatea publică și necesită notificare şi declarare rapidă la OMS. Republica Moldova a fost declarată ca țară liberă de poliomielită în anul 2002, continuând implementarea acțiunilor de supraveghere a cazurilor de paralizie acută flască (PAF) la om, monitorizarea circulației virusurilor de poliomielită în mediul ambiant, persoanele clinic sănătoase, bolnavi cu PAF, contacţii cu ei și alte diagnosticuri.

În anul 2016 la poliomielită și alte enteroviroze în total au fost investigate 530 de probe recoltate în toate regiunile republicii (126 de probe de la copii sănătoși , 168 – bolnavi cu diferite diagnosticuri şi 236 - din mediul ambiant). Pentru izolarea și identificarea enterovirusurilor au fost pregătite şi utilizate 3067 de eprubete şi flacoane cu culturi celulare RD, Hep-2, L-20B.

În perioada menționată în culturile celulare MDCK și SIAT au fost investigate la gripă 63 probe (252 investigații).

În anul 2016 au fost înregistrate 7 cazuri de paralizie acută flască, din probele recoltate de la un bolnav a fost izolată tulpina de virus ECHO 3.

În perioada menționată din 530 de probe examinate au fost izolate 79 de tulpini virale ceia ce constituie 14,9%.

Identificarea virusurilor izolate a demonstrat că 41 (51,9%) se referă la diferite serotipuri ale poliovirusului, 1(1,3%) – virus Coxackie B 1-6, 28 (35,4%)- virusuri ECHO și 9 tulpini (11,4%) nu au fost identificate (tabelul 27).

Tabelul 27

Rezultatele investigațiilor virusologice în anii 2014-2016.

Anul	Numărul probelor investigate	Cu rezultat pozitiv	Inclusiv			
			Polio	Коксаки B	ECHO	Ne ident.
2014	573	67 11,7%	24 35,8%	5 7,5%	34 50,7%	4 6,0%
2015	459	71 15,5%	51 71,8%	17 24,0%	2 2,8%	1 1,4%
2016	530	79 14,9%	41 51,9%	1 1,3%	28 35,4%	9 11,4%
Total	1562	217 13,9%	116 53,5%	23 10,6%	64 29,5%	14 6,4%

Rezultatele identificării poliovirusurilor au coincis, iar tulpinile izolate au origine vaccinală. Supravegherea de laborator clininco-epidemiologică şi sanitaro- virusologică realizată în perioada nominalizată de asemenea a demonstrat absenţa în circulaţie în populaţia umană şi în mediul ambiant – obiecte hidrologice – a tulpinilor sălbatice de virus poliomielitic.

În anul 2016 în republică a fost înregistrată o creștere a morbidității prin infecția enterovirală - 1731 de cazuri (42,97 la 100.000 populaţie) față de 631 de cazuri (15,53 la 100.000 populaţie) în anul 2015.

Cazuri de îmbolnăvire au avut loc în toate lunile anului dar preponderent în iunie - septembrie (416, 496, 195 și 188 cazuri respectiv). Ca și în anii precedenţi mai frecvent s-au îmbolnăvit copiii până la 17 ani – 1538 de cazuri din totalul de 1731 ce constituie 88,9%.

În rezultatul examinării virusologice a biosubstratelor a fost demonstrată circulația virusului Echo 7, care nu a fost izolat din anul 2007.

Conştientizând faptul că există riscul importului virusului poliomielitic sălbatic, până la eradicarea globală a poliomielitei, este necesară monitorizarea sistematică a circulaţiei acestui virus în populaţie şi mediul ambiant. Supravegherea circulației virusurilor gripale, non-gripale, și enterovirusurilor este actuală pentru că în republică anual se înregistrează infecţii provocate de acești agenți patogeni și că spectrul circulaţiei virusurilor se schimbă.

6.7. Investigații la invaziile parazitologice.

În ultimii ani se observă o tendință de micșorare a volumului de investigații parazitologie care se efectuează în laboratorele CSP (Figura 82). O micșorare esențială s-a produs în a. 2016: în total au fost efectuate 254740 investigații (253434 probe examinate), ce constituie cu 16,2% mai puțin comparativ cu anul 2015.

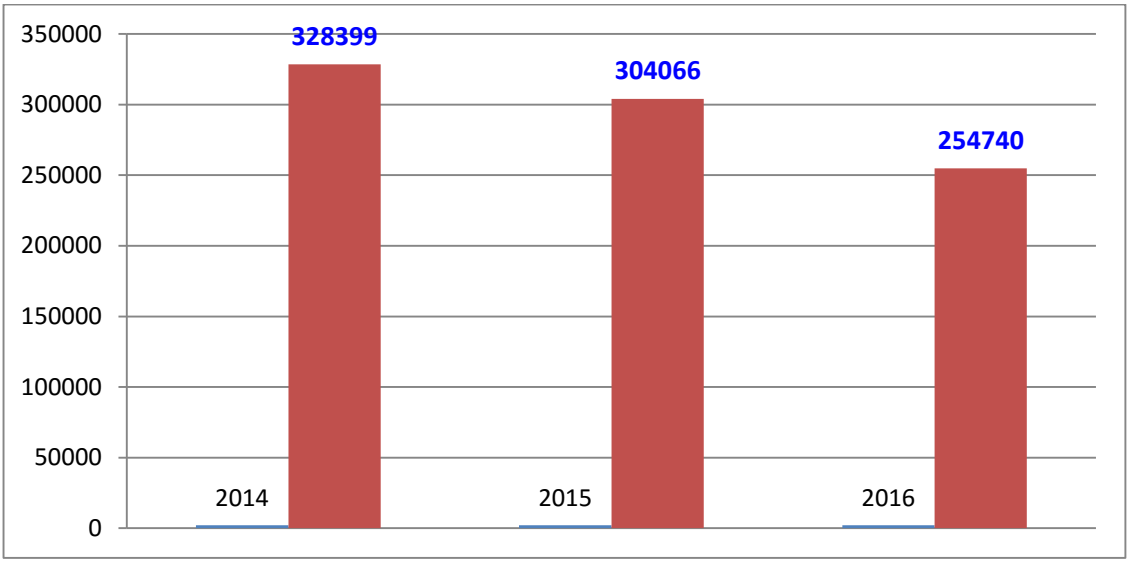

Figura 82.Volumul investigațiilor parazitologice efectuate în CSP, aa. 2014-2016.

Acest fenomen n-a fost o surpriză, deoarece odată cu lansarea procedurii de regionalizare, la etepa inițială, organizatorică, s-a preconizat o posibilă scădere a volumului de investigații efectuate. Deși la acest compartiment, conform unităților de state, activează doar 0,5 unitate de felcer laborant, iar în unele teritorii chiar 0,25 unitate, aceasta prezintă 38,6% din totalul investigațiilor parazitologice efectuate în republică.

Tabelul 28

Volumul și structura investigaţiilor parazitologice efectuate în laboratoarele CSP teritoriale, a. 2016

Nr. d/o	Denumirea investigaţiilor	Total investigaţii	Din ele pozitive	Ivestigaţii prin contract
1.	Sanitaro-helmintologice	8215	81	842
2.	Helmintologice	104235	106	91274
3.	Raclaj perianal	112015	1728	77845
4.	Amprente perianale	26947	760	22438
5.	Malarie	343	5	288
6.	Protozoare intestinale	2985	24	524
Total		**254740**	**2704**	**193211**

Îngrijurător este faptul că în anul de referință a scăzut dramatic (cu 37,4%) numărul investigațiilor sanitaro-parazitologice, investigații pe care serviciul este obligat să le efectueze în cadrul activităților de supraveghere a sănătății publice. La evaluarea structurii investigațiilor s-a constatat că, din totalul investigaţiilor efectuate cota majoră, 246525 (96,8%), o constituie investigaţiile diagnostice, efectuate la persoanele pereclitate și la copii. Laboratoarele din CSP, practic, nu efectuează activități de control al calității investigațiilor, efectuate în laboratoarele clinico-diagnostice din IMSP din teritoriul deservit. Este foarte mică și cota investigațiilor de control al eficienței tratamentelor antiparazitare. Evaluarea structurii investigațiilor sanitaro-parazitologice pune în evidență faptul că spectrul acestor investigații în 89,2% este prezentat doar de lavaje de pe diferite suprafețe.

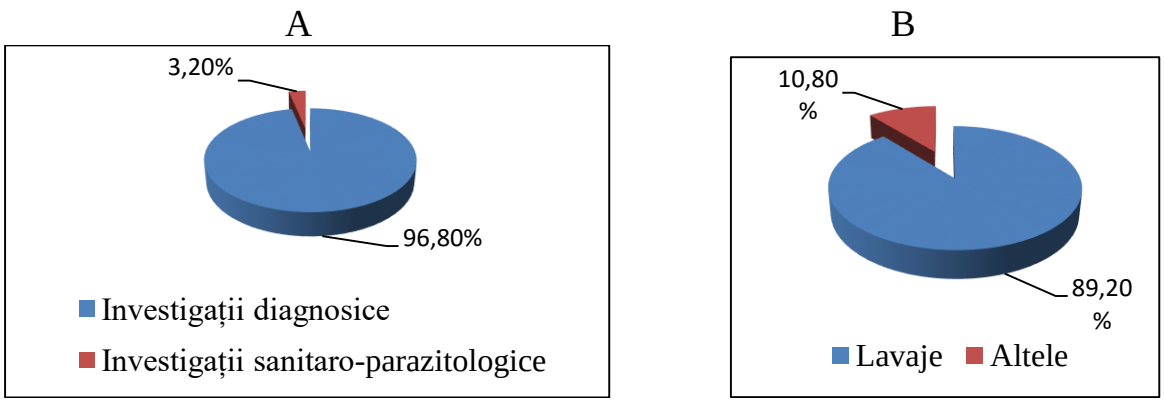

Figura 83. **A**- Structura inverstigațiilor parazitologice **B** - Structura inverstigațiilor sanitaro-parazitologice

În ajutorul stabilirii sau confirmării diagnozei bolii la invaziile parazitare a fost efectuate 745 investigații prin metoda imunoenzimatică, care completează investigațiile parazitologice clasice (microscopia). Comparativ cu anii precedenți se observă o tendință de diminuare de la 1323 în 2014 și respectiv 986 în 2015. De menționat că în structura investigațiilor imunoenzimatice la invaziile parazitare predomină investigațiile la Lamblioza, urmate de toxocaroză și echinococoză (Figura 84).

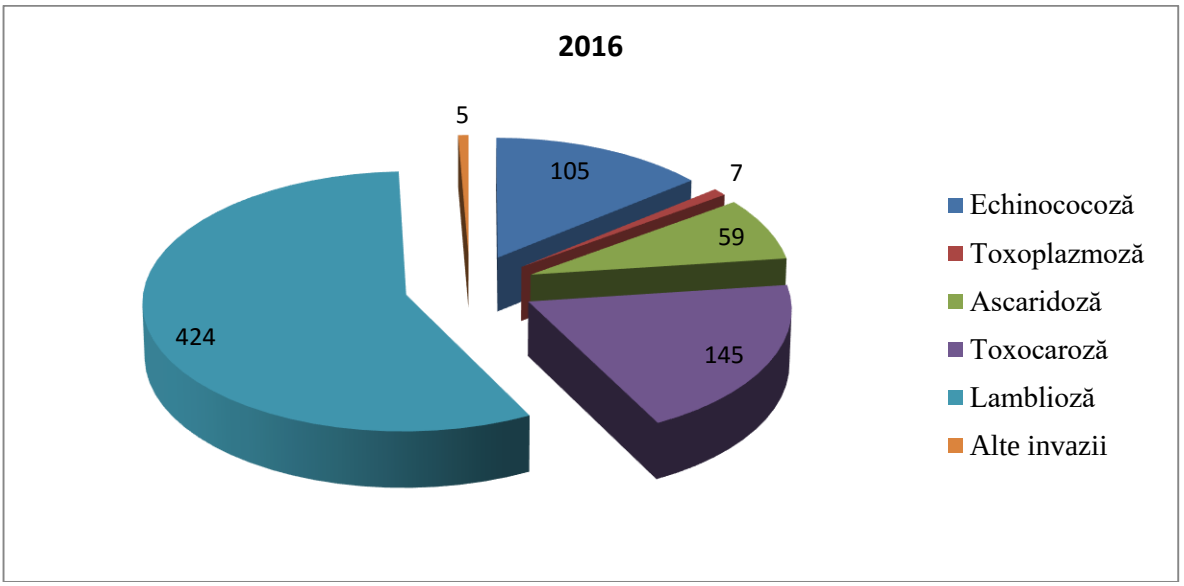

Figura 84. Structura investigațiilor imunoenzimatice la invaziile parazitare în RM, 2016 (abs.).

Deoarece laboratoarele de performanță au fost dotate tehnic, era de așteptat să se mărească volumul și mai cu seamă spectrul investigațiilor, fapt care, cu regret, nu s-a întâmplat. Mai mult ca atât: în 14 CSP, din care 2 regionale, Cahul și Ungheni, nu s-a efectuat nici o investigație sanitaro-parazitologică. Una din cauze este lipsa cadrelor calificate: în laboratoarele bacteriologice, la compartimentul investigații parazitologice, sunt antrenați doar specialiști cu studii medii, pe când domeniul de activitate, care trebuie acoperit, necesită implicarea si a specialiștilor cu studii superioare.

O problemă cronică, cu care se confruntă unele teritorii este profesionalismul colaboratorilor de laborator care activează la acest compartiment.

6.8 Analiza activităţii în domeniul diagnosticului de laborator sanitaro-igienic

În baza dărilor de seamă anuale raportate de CSP teritoriale s-a efectuat evaluarea şi monitorizarea indicatorilor de activitate pe domeniul dat cu stabilirea obiectivelor şi direcţiilor prioritare de activitate.

Astfel în perioada de referinţă, conform datelor statistice (Forma 18 şi 18b de dare de seamă) a rezultat că laboratoarele sanitaro-igienice a SSSSP au efectuat cercetări în **78934** probe (a.2015 - **94752**), numărul total de investigaţii constituind **257037** investigatii (a.2015 - **329756**). Din acest volum în circa **13,6%,** din probe au fost stabilite depăşiri supralimită care constituie cca **7,9%** din numărul total de investigaţii.

În această perioadă se constată o diminuare evidentă a numărului de probe comparativ cu ultimii ani de activitate (aa.2013 - 2015) cu cca 22,7% comparativ cu a. 2013 (ce constituie 102132 probe), cca 26,4% față de a. 2014 (ce constituie 107285 probe) și cca. 16,6% față de a. 2015 (ce constituie 94752), corespunzător

se remarcă o descreștere semnificativă și a numărului de cercetări sanitaro-igienice efectuate de Centrele de Sănătate Publică teritoriale față de aceiași perioadă. Astfel, comparativ cu a. 2013 a scăzut cu apx. 20,7% (ce constituie 324186 investigaţii), în a. 2014 numărul investigaţiilor sanitaro-igienice a scăzut cu 22 % (ce constituie 329599 investigaţii), și în a. 2015 numărul investigațiilor a scăzut cu 22% (ce constituie 329756).

Tabelul 29

Volumul şi structura investigaţiilor sanitaro-igienice (abs/%)

	Indicatori de activitate	Probe		Investigaţii	
		Total	>CMA/ ponderea	Total	>CMA/ Ponderea
1	Siguranţa alimentară Produse alimentare la indici de inofensivitate şi calitate	22834/28,9%	1517/6,6 %	4479917,4%	1899/4,2%
2	Igiena pesticidelor Probe la conţinutul remanenţelor de pesticide şi nitraţi	7973/10,1%	367/4,6%	122034,74%	389/3,2%
3	Sănătatea mediului Probele obiectelor: apa potabilă, apa minerală, apa de suprafaţă, ape reziduale, sol, aerul atmosferic	27054/34,2%	8096/29,9%	16764365,2 %	17282/10,3%
4	Sănătatea ocupaţională Probele aerului zonei de muncă	19027/24,1%	777/4,1%	19027/7,4%	777/4,1%
5	Toxicologia polimerilor Probele materialelor industriale, sintetice, de uz casnic, cosmetica, alt. (CNSP)	2046/2,6%	-/ -	13365/5,2%	-/ -
	TOTAL	**78934**	**10757/13,6%**	**257037**	**20347/7,9%**

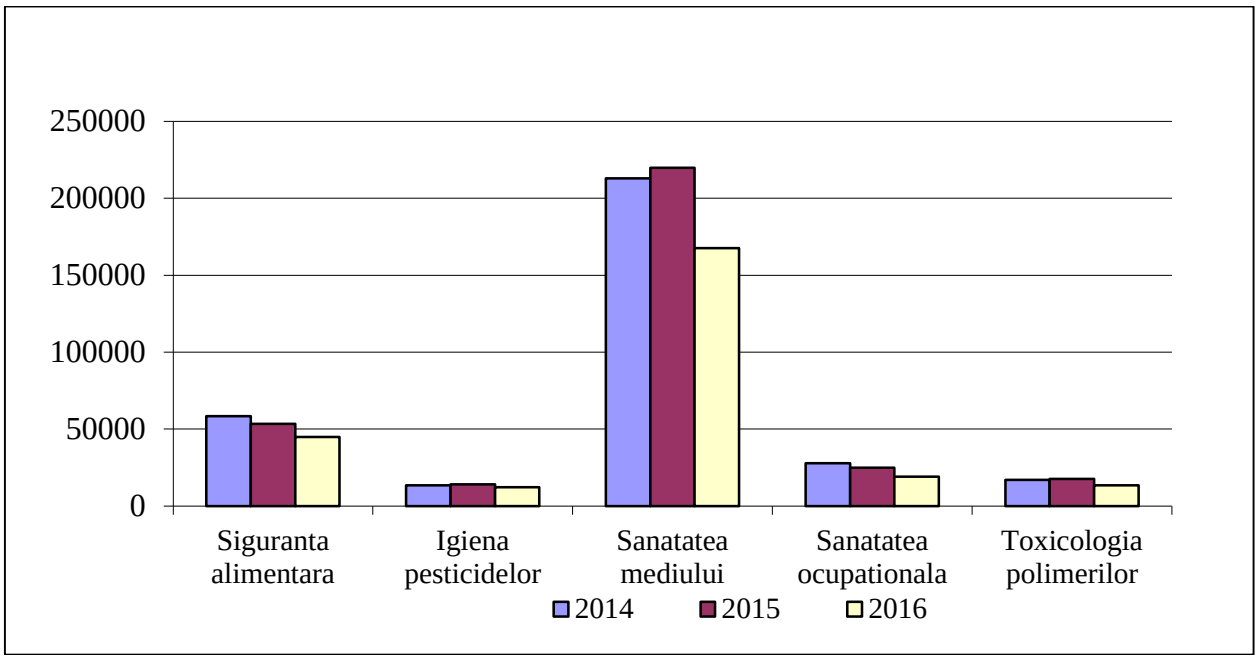

Fig. 85. Structura investigațiilor sanitaro-igienice (abs., 2014-2016).

Ponderea cea mai mare în structura investigaţiilor sanitaro-igienice (analogic anilor precedenți) este determinată de investigaţiile efectuate în cadrul monitorizării factorilor de mediu (apă, sol, aer - media ultimilor 3 ani 65-70%), siguranţa alimentară (media ultimilor 3 ani - cu 17,0-20,0%), urmate de alte investigaţii la aprecierea conţinutului de pesticide şi nitraţi, aerul mediului ocupaţional, materialelor industriale, sintetice, de uz casnic, cosmetica, alt. - în limita 4-9%.

Au fost insuşite şi implimentate în practica de laborator 53 metode noi de laborator pe toate compartimentele.

Investigaţii de apreciere a sănătăţii mediului. La compartimentul dat se observă o descreștere semnificativă a numărului de probe și investigații cu cca. 24% și 26% investigații respectiv, comparativ cu a. 2015. Astfel în perioada de referință au fost efectuate 167643 investigații în 27054 probe, comparativ cu a. 2015-219787 investigații în 32577 probe. Cel mai mare număr de investigații au fost efectuate de CSP regionale: mun.Chișinău – 24741 (a.2015-19401); Ungheni -11528 (a.2015-9463); Comrat-9585 (a.2015-9114); Orhei-8796 (a.2015-8746); Bălți-8427 (a.2015-6170); Căușeni-8148 (a.2015-4041); Soroca-7515 (a.2015-8191); Edineț - 6249 (a.2015-5786); Hîncești -6139 (a.2015-4901); Cahul-3113 (a.2015-2222). Această situație se explică prin centralizarea investigațiilor de laborator în cele 10 CSP regionale, care a demarat în simestrul II al anului 2016. După numărul de indici prioritari toxico- igienici cel mai mare procent revine CNSP -50,9% și CSP: Ceadîr-Lunga – 36,5%; Nisporeni-30,3%; Cahul -29,1%; Cantemir -27,7%; Chișinău – 26,8%; Florești -25,4%.

Calitatea apei potabile a fost cercetată conform cerințelor HG 934 din 15.08.07. Majoritatea investigaţiilor ce contribuie la aprecierea sănătăţii mediului revine calităţii apei din reţeaua de distribuţie 31,9 % (a. 2015 – 35,7%) şi din sursele locale 27,4% (a.2014-32,4%). Se menţine la nivel ridicat numărul probelor neconforme conform regulamentelor sanitare din sursele locale - fîntîni, constituind 76,5 % din numărul total (a 2015 - 82,9 %) și din sursele centrale de aprovizionare – 73,5 % (a.2015- 72,2%.).

Apa potabilă din sursele centralizate nu corespunde la următorii parametri chimici: amoniu-60,9%; hidrogen sulfurat -29,7%; bor – 29,8%; duritatea totală – 27,6%; fluor – 26,9%; sulfați -18,2%; fier-18%. Calitătea apei potabile din reţeaua de distribuţie ce nu corespunde cerinţelor sanitaro-igienice conform HG 934 din 15.08.07 sunt la: la conţinutul de: amoniu (37,3%); fluor (17,9%); duritate totală (13,6%). Probele de apă cercetate din sursele locale (fîntîni, izvoare) ce nu corespund cerințelor HG 934 sunt in jur de 76,5%.Calitatea apei din sursele locale nu corespunde la următorii parametri chimici: nitrați-68%; bor –53,5%; reziduu fix –36,6%; sulfați –27,7%; conductivitatea-27,7%.

Calitatea apei îmbuteliate (potabile și minerale) nu corespund cerințelor de calitate la următori indicii: amoniu - 0,9%, nitriți - 0,6%, nitrați - 0,6%.

Calitatea apei de suprafaţă categoria I şi categoria II, a fost cercetată conform Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață, aprobat prin HG nr.932 din 20 noiembrie 2013. Apelor de suprafață, din r.Nistru și r.Prut, le revine 2,1% probe şi respectiv 5,3% investigații din ponderea totală. După indicii cercetaţi nu corespund cerinţelor în vigoare la conţinutul de CCO (consumul chimic de oxigen) 40,3%; suspensii- 21,7%; amoniu-10,5; nitrați-9,5%. Calitatea apei de suprafață din alte rîuri și lacuri, nu corespunde cerințelor de calitate la următorii indici: CBO (consumul biologic de oxigen)-54,1%; CCO (cerința chimică de oxigen)-52,6%; oxigen dizolvat - 12,3%.

Calitatea apei reziduale nu corespunde cerințelor de calitate la parametrii chimici: CCO-54,4 %, CBO – 46,0%, suspensii - 48,4%, amoniu – 41,8%, detergenți -26,9%, ș.a.

Cercetarea calităţii solului îi revine 1,6% probe corespunzător 0,9% investigații din ponderea totală de probe și investigații la compartimentul sănătatea mediului. Majoritatea probelor de sol ce nu corespumd cerinţelor igienice sunt la conţinutul de nitraţi.

Investigaţii de laborator la aerul atmosferic. Pe parcursul anului 2016 au fost efectuate 5944 probe (a.2015 - 7379), ponderea necorespunderii fiind de 10,6% (a.2015 - 13,9 %). Majoritatea CSP teritoriale au efectuat un numar redus de investigatii in aerul atmosferic, ceia ce denota nerespectarea cerintelor înca la etapa de planificare. Se efectuează un număr insuficient de investigaţii la conţinutul de metale aldehidă formică, ozon, plumb și multe alte noxe. Nu au fost cercetate probe de aer la continutul parametrilor: benzină, toluen, etilacetat, acetonă, stiren, xilen ca surse principale de poluare a aerului atmosferic in localitatile unde sunt întreprinderi de fabricare a mobilei, încălţămintei, maselor plastice.

Analogic anilor precedenți principalii indicatori de poluare a aerului atmosferic ce au fost cercetaţi, sunt la determinarea dioxidului de azot (17%), a.2015 -22%, dioxidului de sulf (16,2%) a.2015- 20,6% la conținutul de pulbere (17,6%) comparativ cu a. 2015 (19,5%).

Un număr foarte redus de probe la calitatea aerului atmosferic se cercetează de majoritatea Centrelor de Sănătate Publică, dar nu s-au colectat total probe de aer atmosferic in CSP regionale - Cahul, Hincesti, Ungheni cu toate că este necesitatea de a cerceta aerul atmosferic.

Tabelul 30

Structura investigaţiilor aerului atmosferic a.2016

		Total inv.	>CMA	Ponderea %
1	Pulberi	1047	309	29,5
2	Dioxid de sulf	964	64	6,6
3	Monoxid de carbon	1229	40	3,3
4	Funingine	208	-	-
5	Dioxid de azot	1012	100	9,9
6	Plumb	102	-	-
7	Ozon	492	53	10,8
8	Aldehida formică	539	24	4,5
9	Altele	351	40	11,4
10	TOTAL	**5944**	**630**	10,6

Cercetările de laborator în domeniul sănătăţii ocupaţionale au remarcat o scădere considerabilă a numărului de probe de aer din zona mediului ocupațional. Numărul de probe cercetate la acest compartiment a constituit 19027 comparativ cu a. 2015 - 24846 cu 23,4 % mai puțin decăt în a. 2015. Numărul de probe neconforme conform regulamentelor sanitare constituie 3,6 % (a.2015 – 10,3%). În rezultatul procesului de regionalizare doar în 10 CSP regionale au rămas în activitate laboratoare sanitaro-igienice, care au la dispoziție echipament performant de laborator ca

gazcromatografe cu termodesorber pentru determinarea concentrațiilor de solventi organici in aerul atmosferic si aerul zonei de munca, de analizator aerozolic pentru masurarea particolelor PM (1,0; 2,5; 4,0; 10,0 si total), aspiratoare de prelevare a probelor de aer, spectrofotometre de absorbtie atomica pentru determinarea metalelor toxice s.a. Acest echipament dă posibilitate de a largi nomenclatorul investigatiilor la compartimentul sanatatea ocupationala, rămîne doar de a valorifica și implimenta în activitatea de laborator a metodelor europene de determinare a parametrilor chimici în aerul ocupațional și atmosferic corespunzător cu planificarea corectă a activităților la acest compartiment de către drupele operative luînd în considerație specificul teritoriului deservit. Dar cu toate acestea se efectuează insuficient cercetări de laborator la determinarea conţinutului de solventi organici, metale, aldehida formică, fenol, acizi organici şi anorganici care se degajă în urma proceselor tehnologice. O cotă mare din numărul total de investigaţii o constituie probele la determinarea conţinutului de pulbere cca 43,1 %. Cantităţile de pulberi sunt evident mai mari în zonele cu surse industriale. Constant, în fiecare an se repetă aceleași încălcări a cerinţelor documentelor normative în vigoare, care prevăd recoltarea probelor pe perioade specifice a anului (timpul rece şi cald), pe perioada orelor de lucru la începutul, mijlocul si sfirsitul zilei de lucru, pentru a avea o estimare si evidenţiere a factorilor de risk profesionali.

Investigatiile de laborator in domeniul sigurantei alimentelor. În perioada de referință din teritoriile administrative ale republicii, în total pe compartimentul siguranţa alimentelor şi nutriţiei au fost efectuate investigaţii 44799 (a. 2015 - 53443). Ponderea medie republicană a probelor de produse alimentare neconforme normativelor sanitare constituie – 4,2% (a.2015 - 3,5 %). Aprobarea Legii Nr.113 din 18.05.2012 cu privire la stabilirea principiilor şi a cerinţelor generale ale legislaţiei privind siguranţa alimentelor și crearea Agenţiei Naţionale de Siguranţă Alimentară(ANSA), investigaţiile de laborator în domeniul sănătăţii alimentelor şi nutriţiei au fost direcţionate spre stabilirea parametrilor de calitate şi inofensivitate a produselor stabilite conform acestei Legi (aditivi alimentari, suplimente alimentare, alimente p/u copii, s.a), a calităţii sării iodate. Acest fapt și determină diminuarea numărului de cercetări la acest compartiment precum și rezultatul participărilor la licitațiile publice în vederea serviciilor de laborator organizate de ANSA, privind monitorizarea calității produselor agroalimentare, furaje ș.a.

Investigaţii la determinarea conţinutului de contaminanţi alimentari (metale toxice, micotoxine, şi aditivi alimentari) au constituit 29,4% (13197 inv.) din volumul total de investigaţii pe compartiment, a.2015 – 27,5 % (14728 inv) din ele 0,4 % neconforme cerințelor în vigoare.

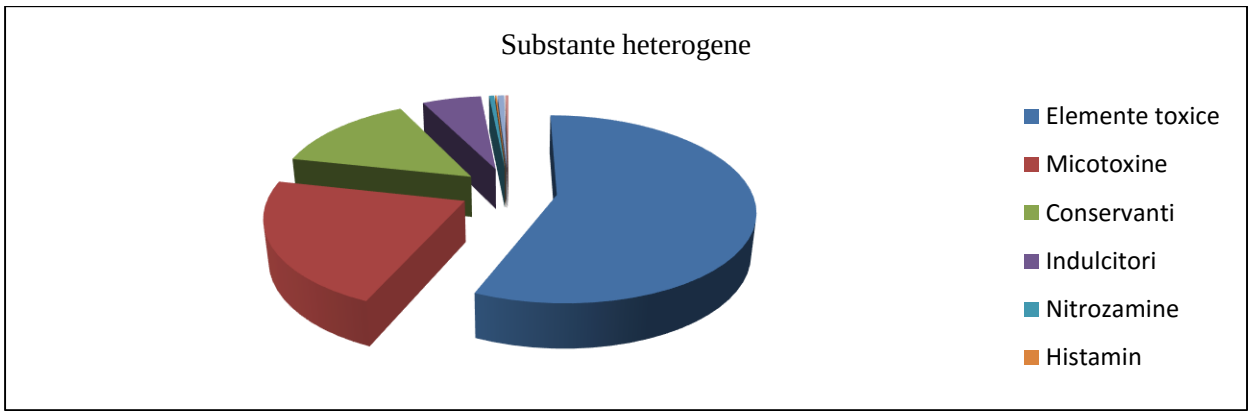

Figura 86. Volumul investigaţiilor la determinarea substanţelor heterogene.

Ponderea investigaţiilor la conţinutul de aditivi alimentari a constituit numai 6,0% din volumul total de investigaţii, practic la acelaşi nivel ca şi în a.2015 (6,4%), procentul investigatiilor necomforme a ramas la nivelul anilor precedenti (2,1%). Determinarea conţinutului de iod a fost cercetat în probe de sare 3238 (a.2015 - 3365), ponderea probelor neconforme normelor sanitare constituind 19,3% (a.2015 – 3,2 %).

Investigaţii de laborator la determinarea remanențelor de pesticide. O diminuare evidentă a volumului

investigaţiilor de laborator pe perioada ultimilor ani se remarca pe compartimentul controlului remanenţelor de pesticide şi nitraţi care pe parcursul a. 2015 a constituit –12203 investigaţii (a.2015 - 14108 inv.). Cum am menționat și în anii precedenți acest fapt se lamureste prin crearea ANSA, iar prestarea serviciilor la determinarea acestor tipuri de investigatii de catre laboratoarele din cadrul CSP teritorile si municipale se realizeaza in baza contractelor de prestare a serviciilor. Ponderea medie republicană a investigaţiilor necorespunzătoare normativelor sanitare constituie 3,18% (389 inv.), a.2015 – 1,3%/177 inv.). Din volumul total de încercări pe compartiment ponderea investigaţiilor la conţinutul remanenţelor de pesticide a constituit 63,7%, iar nitraţilor respectiv 36,2 %. Ponderea determinării remanenţelor de pesticide din numărul total de probe în produsele alimentare a constituit - 79,8%, apă – 15,8%, sol-1,2%, aer -3,2%.

În produsele alimentare au fost efectuate 5315 de investigaţii (a. 2015 - 6258), în 13,3 la sută din investigaţii au fost depistate pesticide în limită admisibilă de concentraţii şi ponderea de 0,3 % investigaţii neconforme normelor sanitare. Ponderea de 5,4 % din investigaţii au constituit produse de origine animală (a. 2015 – 4,7%), depistări în limita admisibilă de concentraţii în 8,4 % investigații (a. 2015 – 2,9%), iar depistări supralimită nu au fost depistate precum nici in a.2015.

Din volumul total de investigaţii a produselor alimentare cota de 93,9 % revine investigaţiilor la controlul produselor de origine vegetală (a. 2015 – 66,1%). În total au fost efectuate investigaţii la conţinut de remanenţe de pesticide 4995 (a. 2015 - 6120) din clasele principale de pesticide: organoclorurate(POC), organofosforice (POF), compuşii Cuprului, derivaţii acizilor carbonici, piretroizi, carbomaţi, ditiocarbomaţi, substanţe heterociclice şi alte. În perioada de referință au fost depistări la conţinutul remanenţelor de pesticide din clasele POC – 9,03%, POF – 4,25%, compuşii Cuprului – 92,2 %, ditiocarbomaţilor- 7,6%, piretroizi-3,8%, acizi carbonici -2%. Probe neconforme normativelor sanitare au fost la determinarea remanenţelor de pesticide din clasa pesticidelor organoclorurate – 1,6 % din clas POF- 0,17% și a carbomatilor- 1,20%. Aceiași situație se remarcă în fiecare an, din cauza numărului mic de probe supuse cercetarilor la determinarea remanentelor de pesticide in mai multe CSP teritoriale este practic imposibil de a judeca despre poluarea obiectelor cu remanente de pesticide.

Tabelul 31

Structura investigaţiilor pentru produsele vegetale (abs.).

Nr. d/o	Denumirea parametrilor	2014			2015			2016		
		Ponderea %	Depistari in limita CMA	>CMA	Ponderea %	Depistari in limita CMA	>CMA	Ponderea %	Depistari in limita CMA	>CMA
1.	POC	10,4	0,2	0,6	14,7	1,1	0,1	6,2	9,03	1,6
2.	POF	16,03	1,7	-	11,3	2,2	0,38	23,5	4,25	0,17
3.	Compusii Cuprului	18,1			6,3	88,8	-	9,5	92,2	0,2
4.	Piretroizi	8,8	0,95	-	8,8	0,95	-	9,3	3,8	-
5.	Acizi carbonici	4,51	3,25	0,47	5,8	0,24	-	12,9	2,0	-
6.	Carbomaţi/DTC	5,59	1,5	-	2,0	9,5	1,06	5	7,6	1,2
7.	Simtriazine	0,59	-	-	5,7	-	0,5	0,1	-	-
8.	Alte	35,7	5,53	0,29	15,4	4,7	0,18	33,4	8,5	0,06

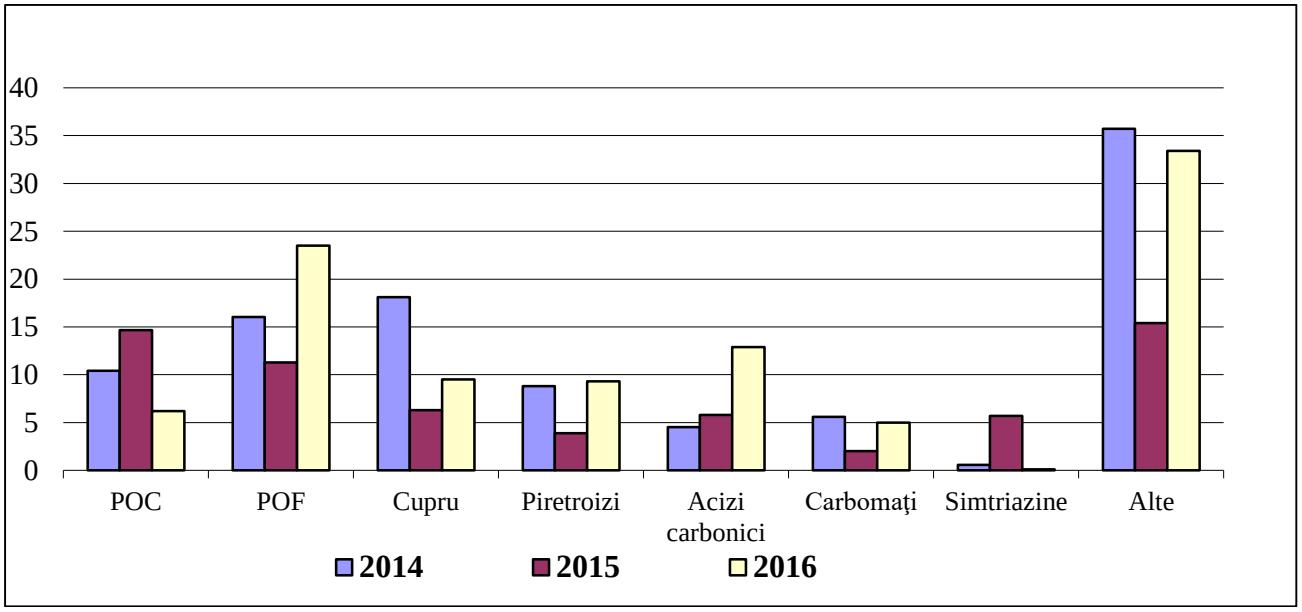

Figura 87. Structura investigaţiilor p/u produse alimentare după clasa de pesticide (abs.).

În perioada de referinţă au fost efectuate 4422 investigaţii la conţinutul de nitraţi în produse vegetale (a. 2015 - 4929) constituind 36,2% din numărul total de investigaţii (a.2015-34,9%), ponderea investigațiilor neconforme normelor sanitare fiind de 2,6%. În a. 2016 au fost efectuate 1923 investigaţii (15,7% din numărul total) a apei potabile, din fântâni şi apei din bazinele deschise (a. 2015 – 1856 inv.). Ponderea de 0,8 % investigați au fost efectuate în apa minerală, 31,6 % – în apa din sistemul centralizat, 11,8 % – în apa din fântâni. Numărul de investigații care depăşesc concentraţia maximă admisibilă (CMA) de reziduuri de pesticide în apă constituie 41 investigații, ceea ce constituie 2,1 % din numărul total de investigații a apei. Probe ce nu corespund cerinţelor sanitare la conţinutul remanenţelor de pesticide au fost depistate din clasele de pesticide organoclorurate. Au fost efectuate investigaţii la conţinutul remanenţelor de pesticide în aer - 390 investigaţii, ce a alcătuit 3,2% din numărul total de investigaţii. În limita CMA-5,0% , neconforme normelor sanitare-1,0%.

În sol au fost efectuate 153 investigații, ponderea probelor neconforme constituie 1,96 %. Toate depășirele identificate fac parte din clasa de pesticide organofosforice.

6.9 Încercări de laborator ale factorilor fizici.

În scopul evaluării riscurilor în relaţie cu factorii fizici de către specialiștii CSP teritoriale au fost efectuate anual circa 200 mii de investigaţii instrumentale ale factorilor fizici (a.2016 - 221205, a.2015 – 223337, a.2014 – 169741). În a.2016 CSP municipal Chişinău a efectuat 112009 investigaţii instrumentale (a.2015 – 108394, a.2014 – 80080), urmează CSP municipal Bălţi cu 25169 investigaţii (a.2015 – 13327, a.2014 – 4391) şi CSP raional Cahul cu 9374 investigaţii (a.2015 – 7000, a.2014 – 8011). Celelalte Centre de Sănătate Publică cu laboratoare de performanţă au efectuat de la 2260 până la 8130 investigaţii instrumentale ale factorilor fizici în mediul ocupațional și ambiant.

Măsurători ale vibraţiei s-au efectuat numai de către CNSP şi CSP municipal Bălţi, deși toate CSP teritoriale sunt dotate cu mijloace de măsurare şi specialiştii responsabili au fost instruiţi pe parcursul anilor 2015-2016.

De către specialiștii CNSP și CSP teritoriale Chişinău, Orhei, Hâncești în anul 2016 au fost efectuate 12285 investigaţii instrumentale a iradierilor electromagnetice (a.2015 – 8173, a.2014 – 9030), din ele până la 56% revin CNSP.

În anul 2016, comparativ cu a.2015, se atestă o majorare considerabilă a numărului de obiective din economia națională cercetate la zgomot (a.2016 – 2469, a.2015 – 2057, a.2014 – 2266), parametrii

microclimatului (a.2016 – 11307, a.2015 – 3563, a.2014 – 3602) și iluminat (a.2016 – 13528, a.2015 – 3416, a.2014 – 3686). Concomitent, în aceiași perioadă s-a majorat de la 52203 până la 136385 numărul total al locurilor de muncă cercetate la factorii fizici (tabelul 32).

Tabelul 32.

Obiective şi locuri de muncă cu surse de factori fizici, examinate cu aplicarea investigaţiilor instrumentale (a.a.2014-2016).

Anii	Zgomotul						Microclimatul						Iluminatul					
	Obiectivele controlate			Locuri de muncă controlate			Obiectivele controlate			Locuri de muncă controlate			Obiectivele controlate			Locuri de muncă controlate		
	Total	Din ele nu corespund normalor sanitare	Ponderea obiectivelor care nu corespund normelor sanitare, %	Total	Din ele nu corespund normalor sanitare	Ponderea locurilor de muncă care nu corespund normelor	Total	Din ele nu corespund normalor sanitare	Ponderea obiectivelor care nu corespund normelor sanitare, %	Total	Din ele nu corespund normalor sanitare	Ponderea locurilor de muncă care nu corespund normelor	Total	Din ele nu corespund normalor sanitare	Ponderea obiectivelor care nu corespund normelor sanitare, %	Total	Din ele nu corespund normalor sanitare	Ponderea locurilor de muncă care nu corespund normelor sanitare, %
2014	2266	332	14,7	9093	1396	15,4	3602	380	10,5	20207	1672	8,2	3686	388	10,5	22391	1632	7,3
2015	2057	358	17,4	10520	1274	12,1	3563	473	13,3	21208	1725	8,1	3416	302	8,8	20475	1152	5,6
2016	2469	348	14,1	11771	1357	11,5	11307	1189	10,5	58643	4007	6,8	13528	982	7,3	65971	3794	5,8

Numărul investigaţiilor instrumentale a factorilor fizici în mediul ambiant se menţine la nivelul de aproximativ 15500 de investigaţii anual, din ele nu corespund normativelor sanitare după nivelul de zgomot până la 57,7%.

6.10 Încercări radiologice de laborator.

În cadrul monitoringului şi evaluării igienico-radiologice a teritoriului republicii, conform datelor centralizate în a.2016 în teritoriile administrative au fost examinate 1002 mostre (a.2015-1096, a.2014-1092, a.2013-1436, a.2012-1489) la conţinutul substanţelor radioactive, ceea ce constituie o micşorare cu 8,6 % comparativ cu a.2015. Au fost efectuate 1839 investigaţii (a.2015- 2059, a.2014-2083, a.2013-2767, a.2012–2995) ale produselor alimentare, materialelor de construcţie la componența radionuclizilor naturali, a plantelor medicinale, apei potabile, a mostrelor de apă obiectelor acvatice, a mostrelor de sol şi de aer atmosferic în zonele de trai ale populației. Numărul general al investigaţiilor pe parcursul anului 2016 s-a micşorat cu 10,6% comparativ cu a.2015. Cazuri de contaminare radioactivă ale produselor alimentare şi a mediului ambiant n-au fost înregistrate.

Ponderea probelor investigate la gama-beta spectrometrie pe parcursul a.2016 a constituit: produsele alimentare–15%, plantele medicinale–47%, alte produse–22%, materialele de construcţie–10%, solul necultivat–0,3%, apa potabilă–5%, probele biologice-1% (Figura 88)

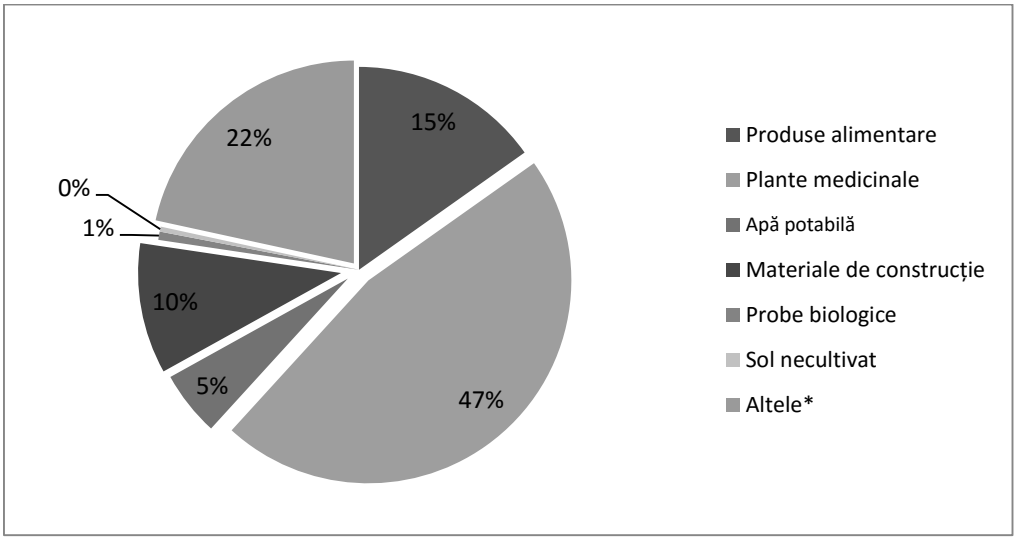

Figura 88. Cota parte pe tip de probe investigate din totalul de probe investigate la gamaspectrometrie a. 2016.

Pe parcursul a.2016 în cadrul monitoringului radiologic au fost efectuate investigațiile gama-spectrometrice ale materialelor de construcție și de finisare la conținutul radionuclizilor naturali. Datele analizate în perioada gestionată sînt prezentate în fig.91. Ponderea probelor a constituit: de granit -2,5%, piatra spartă-2,6%, prundiș, nisip-2,32%, caramidă-3,43%, ciment,ghips-6,05%, cenușă, zgura-4,83%, articole din metal, deșeuri metalice-25,20%, articole din lemn, mobilier-5,75%, articole din materiale plastice –16,0%, articole tehnico-sanitare- 0%, produse chimice (vopsea, lac, adeziv) – 23%.

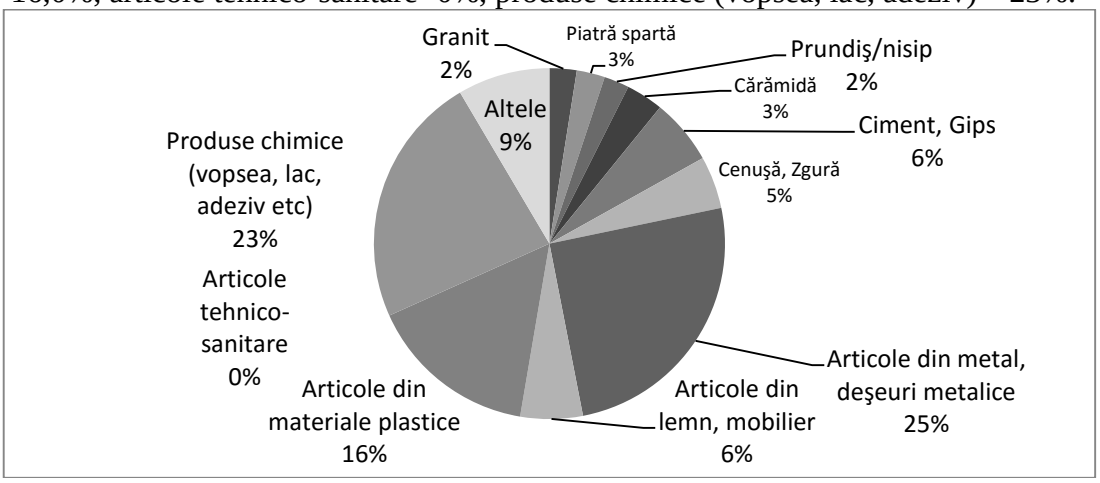

Figura 89. Ponderea probelor de materiale de construcție și finisare, conform clasificării investigate la gama-spectrometrie a.2016.

În perioada de referință în cadrul controlului calității au fost efectuate circa 2594 măsurători dozimetrice, au fost verificați parametrii tehnici de funcţionare la 32 instituții medicale, 122 instalații de radiodiagnostic. La solicitarea instituţiilor de proiectare şi a administraţiei IMSP, obiectivelor stomatologice a fost efectuat calculul radioprotecţiei în 33 cabinete de radiodiagnostic, diagnostic intervenţional, medicina nucleară şi tomografie computerizată cu eliberarea avizelor sanitare.

Concomitent, la obiectivele radiologice aflate la supraveghere în teritoriu în perioada gestionată au fost efectuate 39 deplasări și 9540 măsurători dozimetrie generală, care au cuprins 178 instalaţii de radiodiagnostic din amplasamentul a 159 obiective radiologice de supraveghere sanitară. Depășiri a debitului dozei admisibile după barierele staționare de radioprotecție pentru încăperile și spațiile cu diverse destinații nu au fost înregistrate.

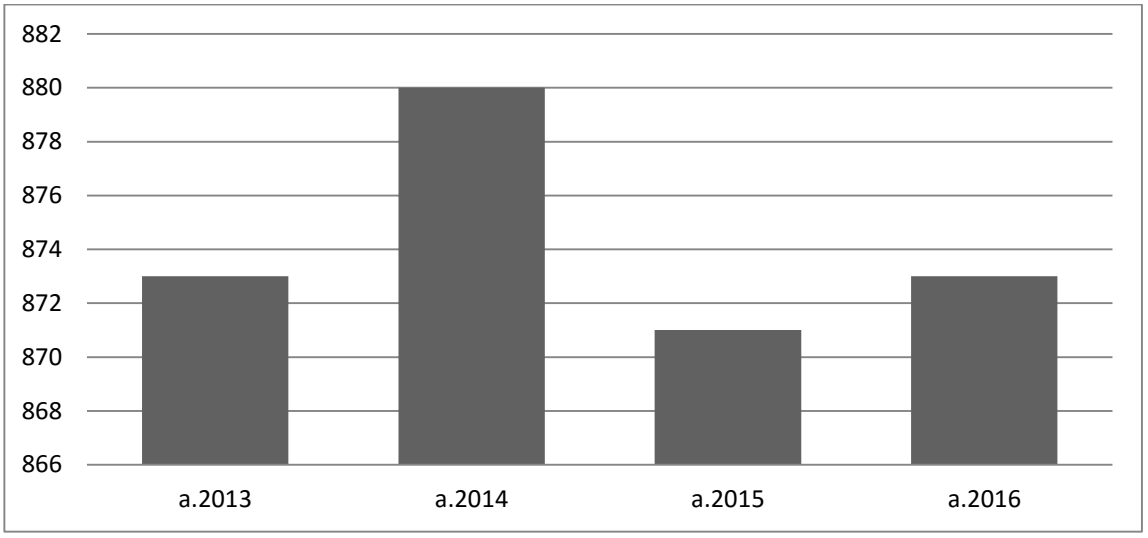

Figura 90. Reprezentarea grafică a numărului de măsurători dozimetrice a fondului gama extern efectuate în dinamică aa. 2013 – 2016.

În cadrul monitoringului şi evaluării igienico-radiologice a teritoriului republicii, pe parcursul a.2016 au fost efectuate 860 măsurători dozimetrice a fondului gama (a.2015-871, a.2014-880, a.2013-873), ceea ce constituie o micșorare cu 9,8% comparativ cu a.2015.

Concluzie:

1. Reforma serviciului de laborator, cu dezvoltarea capacităților analitice a 10 laboratoare sanitaro-igienice din CSP regionale, conduce la optimizarea nomenclatorului de indici, la creșterea gradului de precizie, veridicitate, eficiență ca scop de realizare a sarcinilor de bază conform cerințelor înaintate, valorificarea și implementarea în practică a metodelor europene de investigare cu asigurarea controlului calității investigațiilor de laborator și furnizarea datelor obiective pentru siguranța, inofensivitatea produselor, mărfurilor și serviciilor de sănătate publică.

2. Laboratoarele rețelei SSSSP acreditate în CNEAS și MOLDAC (CNSP, CSP mun. Chișinău) mențin competența și asigură calitatea serviciilor prestate prin dezvoltarea continuă a sistemelor de management al calității conform standardelor ISO, participarea la teste de comparări interlaboratoare și prin asigurarea controlului intern de calitate. Anual CNSP în comun cu Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale organizează controlul extern de calitate în cadrul antrenamentelor RNOCL. CNSP a pregătit şi a distribuit laboratoarelor a 10 Centre de Sănătate Publică raionale şi municipale cu laboratoare de performanța, incluse în rețea RNOCL, 64 probe-fantomă la depistarea substanțelor radioactive, chimice și bacteriologice, fiind demonstrat un grad adecvat de pregătire şi răspuns a reţelei de laborator din cadrul SSSSP la eventuale situaţii excepţionale şi urgenţe de sănătate publică în teritoriul Republicii Moldova.

3. În scopul îmbunătățirii continuă a calității serviciilor de laborator în rețeaua SSSSP, conformării laboratoarelor la cerințele standardelor naționale/internaționale privind competența laboratoarelor de încercări și cerințelor pentru laboratoare medicale, și în scopul organizării controlului extern în laboratoare, Centrul Național de Sănătate Publică a asumat responsabilitatea de a asigura organizarea programelor de control extern al calității investigațiilor de laborator în cadrul rețelei SSSSP conform Ordinului MS nr. 10 din 2017. În contextul implementării continuă a cerințelor standardelor ISO privind managementul calității, în conformitatea cu Ordinul nr. 184 din 25.03.16 au fost introduse în schemele de încadrare a CSP cu laboratoare de performanță unități de funcție ca manager de calitate, responsabil de biosecuritate, inginer în deservire tehnicii medicale și alte funcții specifice pentru menținerea funcționalității optime a laboratoarelor.

4. Pentru confirmarea competenței profesionale, în anul de referința, laboratoarele CNSP a participant la controlul extern de calitate la nivel internațional, organizat de OMS, pentru detectarea virușilor gripali prin metoda PCR, diagnosticul rubeolei și rujeolei, detectării infecției rotavirale și

rezistenței microorganismelor la antibiotice, confirmînd prin aceasta statut de recunoașterea/acreditarea de către OMS a laboratoarelor naționale de referință.
De menționat că:

5. Majoritatea CSP cu laboratoare de performanță efectuează puține investigații ale factorilor fizici în mediul ocupațional și ambiant.

6. CSP teritoriale (cu excepția CSP municipal Bălți) nu efectuează măsurători ale vibrației, deși dispun de aparatajul necesar și specialiștii responsabili au fost instruiți.

7. Este necesara extinderea spectrului de investigaţii parazitologice, cu predilecţie a celor sanitaro-parazitologice, de asemenea majorarea volumului de investigaţii efectuate în scopul controlului calităţii investigaţiilor parazitologice efectuate în laboratoarele clinico-diagnostice ale IMSP din teritoriile deservite, precum şi evaluării calităţii efectuării măsurilor de asanare.

8. Este necesară planificarea pregătirii cadrelor de laborator în cadrul ciclurilor de instruire continuă și a perfecționărilor la locul de muncă, inclusiv și a medicilor bacteriologi.

Capitolul VII. CERCETĂRILE ȘTIINȚIFICE ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII PUBLICE

autori: Ana Volneanschi dr. med.

Sănătatea populaţiei constituie un element de bază în dezvoltarea armonioasă a societăţii, fiind o reflectare a bunăstării social-economice a ei**.** Starea de sănătate a fiecărui individ depinde de numeroşi factori, determinaţi de ereditate, mediul de viaţă, social şi economic, serviciile de sănătate, de comportament, de condiţiile de muncă, instruire şi habituale.

Strategia națională de sănătate publică pentru anii 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1032 din 20.12.2013, elaborată în scopul realizării Politicii cadru a Organizației Mondiale a Sănătății ”Sănătatea 2020”, Strategiei Naţionale de Dezvoltare „Moldova – 2020”, Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017, Politicii naţionale de sănătate (2007), are ca scop îmbunătăţirea sănătăţii populaţiei, reducerea inechităţilor în sănătate prin consolidarea Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătăţii Publice pentru realizarea operaţiunilor esenţiale de sănătate publică şi prestarea serviciilor de sănătate publică accesibile şi de înaltă calitate la nivel individual, comunitar şi populaţional.

Un loc aparte în operațiunile de sănătate publică îl ocupă activitatea științifică, care are ca obiectiv *consolidarea cercetărilor în domeniul sănătăţii publice pentru a asigura fundamentarea politicilor pe dovezi ştiinţifice.* În Strategia națională de sănătate publică pentru anii 2014-2020 sunt elucidate problemele în cadrul cercetărilor științifice în domeniu și trasate sarcinile și acțiunile, care urmează să fie realizate până în a.2020 pentru a obține rezultate de performanță, care ar contribui la dezvoltarea durabilă a societății, îmbunătățirea calității vieții, în beneficiul fiecărui individ.

Conform situației la 01.01.2016, activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare la profilul medical s-a efectuat în 11 instituții – 2 instituții ale Academiei de Științe a Moldovei și 9 cu subordonare dublă – Academiei de Științe a Moldovei și Ministerului Sănătății. În cadrul acestor instituții anual se realizează cca 80 proiecte de cercetări (*fundamentale, aplicative, în cadrul Programelor de stat, proiecte independente pentru tinerii cercetători)* cu destinație generală în direcția strategică 18.04 Sănătate și biomedicină, finanțate de la bugetul de stat, obținute în bază de concurs, pe un termen de realizare de 4 ani - 2015-2018. Majoritatea proiectelor de cercetări au ca scop determinarea particularităților evoluției clinice, diagnosticul și tratamentul maladiilor netransmisibile. Din numărul total de proiecte doar 1/3 țin de cercetări în domeniul sănătății publice, majoritatea fiind realizate în 3 instituții - Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” *(5 proiecte de cercetări),* IMSP Institutul Mamei și Copilului *(3 proiecte de cercetări)* și Centrul Național de Sănătate Publică *(9 proiecte de cercetări).*
Întru realizarea prevederilor Strategiei naționale de sănătate publică pentru anii 2014-2020, Centrul Național de Sănătate Publică, parte componentă a Serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice, și-a orientat activitatea de cercetare-dezvoltare şi inovare asupra problemelor prioritare ale sănătăţii

publice, de optimizare a măsurilor de supraveghere a sănătăţii publice, control şi răspuns la maladiile transmisibile, inclusiv emergente / reemergente şi netransmisibile.

Sectorul ştiinţific al CNSP a fost reacreditat în a. 2015 de către CNAA la profilul ***„Igienă şi Epidemiologie”***, fiind acordat calificativul **organizaţiei cu recunoaştere internaţională – categoria A**, iar la performanţa profilului de cercetare **Igienă şi Epidemiologie – calificativul „bine”.** Pentru performanţe deosebite în cercetare CNAA a acordat CNSP Diploma de Recunoştinţă. Ca instituţie ştiinţifico-practică, de rând cu acreditarea domeniului ştiinţific, CNSP are 2 acreditări naţionale şi 4 internaţionale (OMS, ECDC, CDC, UNICEF), ce confirmă nivelul de calificare profesională a specialiştilor.

Potenţialul de cadre ştiinţifice dispune de **105** unităţi. În activitatea de cercetare-dezvoltare activează **57** cercetători ştiinţifici, inclusiv **9** dr.hab.șt.med./biol. şi **31** dr.șt.med./biol. Îşi fac studiile prin doctorat **10** persoane la studii cu frecvenţă redusă, inclusiv 2 persoane au fost admise începând cu 01.11.2016. Instituţia are **4** persoane titulare abilitate de către CNAA cu dreptul de conducător de doctorat, **10** persoane sunt referenţi oficiali ai tezelor la specialităţile ştiinţifice Igiena, Epidemiologie şi Microbiologie, sunt frecvent nominalizaţi membri ai Consiliilor ştiinţifice specializate. În perioada de referinţă 2 persoane au obţinut titlul ştiinţific de conferenţiar cercetător.
Începând cu anul curent, la baza instituției activează Seminarul de profil Igienă (președinte dl Ion Bahnarel, dr.hab.șt.med., prof.univ.) și Consiliul științific specializat de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat în medicină, specialitatea 331.02 Igienă. Prima susținere publică a tezei de doctorat a avut loc la 15.06.2016, de către asistentul universitar, dl Vladislav Rubanovici, cu teza ***„Estimarea stării de sănătate a elevilor instituţiilor preuniversitare cu profil sportiv în funcţie de calitatea alimentaţiei”***.

Finanţarea cercetărilor ştiinţifice a CNSP se efectuează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Sănătății de la componenta de bază şi parţial din încasări de la prestarea serviciilor cu plată, ultimele fiind folosite în comun cu subdiviziunile sectorului practic, preponderent pentru cheltuieli de regie, procurarea fondurilor fixe, plata pentru servicii internet, implementarea rezultatelor de cercetare-dezvoltare etc. Alocaţiile financiare pentru sectorul ştiinţific în perioada **a.2016** au constituit **6000,6** mii lei, inclusiv pentru programele instituţionale –**5760,6** mii lei, pentru proiectul din programul de stat – **90,0** mii lei, pentru proiectul tinerilor cercetători – **90,0** mii lei și **60,0** mii lei pentru proiectul internațional moldo-român. Alocaţiile prevăzute pentru a.c. au fost folosite în mărime de 99,4%.

În sectorul de cercetare al CNSP se efectuează cercetări în cadrul a 9 proiecte, inclusiv 6 teme ştiinţifice aplicative instituţionale şi 1 proiect în cadrul unui Program de stat și 1 – pentru tineri cercetători, 1 proiect internațional modo-român. Pe parcursul anului a.2016, în cadrul cercetărilor, au fost obținute **următoarele rezultate:**

- Analiza filogenetica a tulpinilor de virus A(H1N1), realizata de comun cu Institutul Francis Crick, prin tehnici de secventiere, a demonstrat apariția in populația acestui virus a doua noi subclaide 6B(6B1si 6B2) cu unele substitutii in saitul antigenic HA Sa, localizat lingă saitul receptorilor de legătura (S84N,S162N,K163Qsi 1216N). Substituirea saitului S162N cu înlocuirea aminoacizilor in pozițiile D222Y si D222N a făcut posibil alunecarea virusului de sub acțiunea anticorpilor specifici si sporirea tropismului virusului fata de celulele epiteliale ale tractului respirator inferior, astfel făcând posibil dezvoltarea pneumoniilor virale severe.
- În cadrul studiului privind infecţiile virale hemotransmisibile prioritare, urmare investigării la markerii infecţiilor hemotransmisibile a donatorilor primari de sânge, s-a constatat, că la 100,0% din ei au fost identificaţi markerii infecţiei cu CMV, la 99,1% - markerii infecţiei cu herpes virus tip 1, la 94,3% - s-a depistat infecţia cu EBV, la 13,8% - markerii infecţiei cu herpes simplex tip 2, la 1,3% - markerii infecţiei cu HVB, la 0,7% - markerii infecţiei cu HTLV tip ½, iar markerii HVC şi ai coinfecţiei HVB+HVC nu s-au depistat.
- Investigațiile serologice ale utilizatorilor de droguri injectabile la markerii infecţiilor hemotransmisibile denotă faptul, că în 13,5% cazuri din acest grup au infecţia cu HTLV tip ½, în

98,1% cazuri - infecţia cu CMV, în 87,5% cazuri - infecţia cu herpes virus tip 1, în 16,7% cazuri - infecţia cu herpes simplex tip 2. În 100% cazuri la utilizatorii de droguri injectabile s-a depistat infecţia cu EBV, în 1,4%, - infecția cu HVB,în 38,3% - infecția HVC, iar coinfecţia HVB+HVB – în 12,1% cazuri.

- Studiul aspectelor epidemiologice şi virusologice ale hepatitei virale C în grupurile cu risc sporit de infectare a demonstrat, că seroprevalenţa markerului anti-HCV la persoanele din grupele cu risc sporit de infectare constituie 18,6±1,0%, nivel semnificativ mai înalt decât cel înregistrat în populaţia generală – 1,85%. Nivelul seroprevalenţei markerului anti-HCV diferă semnificativ între grupe ($p<0,01$), cel mai înalt decelându-se la utilizatorii de droguri intravenoase - 53,6±3,7%, urmat de pacienţii hemodializaţi, la care acest indice a constituit 41,3±2,7%, iar cel mai mic fiind la lucrătorii medicali - 3,5±0,6%. Investigaţiile de biologie moleculară efectuate au demonstrat faptul, că cel mai frecvent la bolnavii de HVC testaţi se decelează genotipul viral 1b (88,0±6,5%).
- A fost estimat sistemul actual de aplicare a produselor de uz fitosanitar în țară în a.2016. Nivelul de aplicare al pesticidelor în teritoriul țării variază între 0,26 și 1,6kg/ha, constituind în mediu 0,81kg/ha. Au fost obținute date preliminare privind gradul de siguranță al produselor agroalimentare și factorii de risc pentru sănătatea umană. S-a stabilit că încorporarea zilnică a cantităților reziduale a produselor de uz fitosanitar se află în zona admisibilă de risc.
- Cercetările în domeniul sănătății ocupaționale au demonstrat o descreştere a populaţiei în vârstă aptă de muncă și a celor încadraţi în câmpul muncii (2000 – 63,78% şi 2015 – 59,58%). Concomitent se atestă o descreştere a diagnosticării bolilor profesionale (în 2014 şi 2015 – 0 cazuri) cu toate că se înregistrează o creştere de 2,5 ori a cotei angajaţilor ce activează în condiţii de muncă nocive.
- Studiul alimentației elevilor din școli s-a soldat cu elaborarea măsurilor privind îmbunătăţirea alimentaţiei elevilor şi a standarde comportamentale sanogene, editate sub formă de două ghiduri.
- În baza analizei clasteriane a interacţiunii Radonului cu maladiile oncologice, cu evidenţierea distanţelor euclidiene şi de linkage, s-a elucidat că geneza cancerului bronho-pulmonar este în strânsă legătură cu concentraţia ^{222}Rn în aerul interior, în special al edificiilor locative, unde omul îşi petrece circa 60% din timp.
- Studiul privind managementul supravegherii sănătăţii publice în Republica Moldova a demonstrat, că reducerea numărului de instituţii şi a numărului de personal fără a fi revăzute sarcinile funcţionale ale Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice induce o asigurare insuficientă a supravegherii sănătăţii publice. Rezultatele analizei setului de indicatori manageriali aplicaţi în organizarea şi dirijarea procesului de supraveghere a sănătății publice (la diferite nivele şi profiluri de activitate), denotă prezenţa majoritară a indicatorilor de proces -60,3% versus indicatorii de rezultat şi de obiective, care constituie doar până la 30%.
- Estimarea igienică a factorilor de risc în etiologia accidentelor vasculare cerebrale a demonstrat, că în sectoarele cu morbiditatea şi mortalitatea prin AVC mai înaltă, ponderea probelor de aer neconforme a fost în mediu de 1,4 ori mai mare comparativ cu sectoarele unde AVC se înregistrează cu o frecvenţă mai mică decât media pe ţară. În special, în sectoarele menţionate s-au înregistrat depăşiri ale concentrațiilor admisibile pentru dioxidul de azot, aldehida formică şi pulberi. S-au obţinut rezultate care demonstrează existenţa dependenţelor dintre factorii de producţie (psihosociali, fizici, chimici) şi morbiditatea angajaţilor prin AVC. În rezultatul evaluării relaţiilor cauză-efect dintre factorii de risc şi morbiditatea prin AVC s-au obţinut indici de corelaţie înalţi cu temperaturile înalte, nivelul vibraţiei şi zgomotului, corespunzător r=0,53, r= 0,31 şi r=0,24.
- În cadrul proiectului internațional bilateral moldo-român privind studierea comparativă a fumatului şi implementarea unui program preventiv online la adolescenţii din România şi Republica Moldova, s-a constatat că au fumat o ţigară întreagă cel puţin o dată în viaţă 15,1% elevi din clasele a V-VIII-a şi 50,8% elevi din clasele a IX-XII-a din Republica Moldova. Conform datelor cercetărilor, au încercat să fumeze cel puţin o dată 46,2% elevi, au fumat în ultimele 30 de zile 16,0% din respondenţi.

Rezultatele cercetărilor au fost prezentate în **161 publicații,** inclusiv, **6** monografii, **4** ghiduri practice, **6** articole în reviste cu factor de impact, **18** articole în reviste de specialitate în străinătate, **54** articole în reviste naționale cat. B și al. S-a participat cu 32 rapoarte, comunicări și postere la **f**oruri ştiinţifice

naţionale şi internaţionale. Specialiștii Centrului au fost organizatorii a 2 Conferințe naționale cu participare internațională: „Promovarea sănătății – o prioritate a sănătății publice” și ”Siguranța chimică și toxicologia la confluența dintre domenii”.

Realizările științifice au stat la baza argumentării necesităţii elaborării şi fortificării suportului legislativ şi normativ-metodic din ţară, inclusiv armonizarea acestuia la rigorile legislaţiei UE. Au fost prezentate propuneri de modificări la o Lege și au fost elaborate 4 Hotărâri de Guvern. Specialiștii Centrului sunt autorii a 5 ordine și 3 dispoziții ale Ministerului Sănătății. A fost depusă la AGEPI o cerere de brevetare, fiind obţinute 4 brevete de invenţie şi 8 Certificate de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe. Elaborările inovaţionale au fost expuse la 6 expoziţii, inclusiv 5 internaţionale (Cluj-Napoca, Iaşi -2, Chișinău -2) şi la Expoziția, organizată de AȘM ”Noaptea cercetătorului”. Participările la Expoziții au fost apreciate cu 21 diplome, premiul de excelență şi menţionate cu 13 medalii de aur și 1 de argint. Valorificarea rezultatelor obţinute se efectuează prin realizarea Programelor naţionale, Protocoale naţionale clinice, ghiduri, ordine şi dispoziţii ale Ministerului Sănătăţii, indicaţii şi recomandări metodice, treninguri, ateliere de lucru.

Realizările cercetătorilor științifici ai instituției au fost apreciați la diferite niveluri. Astfel, tânăra savantă Elena Jardan, a obținut Premiul Național pentru tineret pentru realizări și performanțe deosebite în știință și Olga Cernelev - Premiul municipal pentru tineret în domeniul științei, ediția 2016.

Specialiștii Centrului Siguranța chimică și toxicologie au organizat Conferința națională cu participare internațională ”Siguranța chimică și toxicologia la confluența dintre domenii”.

Au căpătat noi dimensiuni relaţiile ştiinţifice internaţionale de parteneriat a CNSP cu OMS, UNICEF, PNUD, USAID, Universitatea de Medicină din Lion (Franţa); Institutul Pasteur din Sankt-Peterburg (Federaţia Rusă); Agenţia de Protecţie a Mediului din Bonn (Germania); Institutul Naţional de cercetare-dezvoltare pentru microbiologie şi imunologie (INCDMI) „Cantacuzino” din Bucureşti (România) etc.

Capitolul VIII. COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ

autori: Olga Irimca, Valeriu Pantea, dr.conf.

Unul dintre obiectivele prioritare în activitatea Centrului Național de Sănătate Publică constituie promovarea imaginii pe plan național și internațional, precum şi fortificarea parteneriatului cu instituţiile şi organizaţiile similare din străinătate. Colaborarea cu organismele internaționale are menirea de a contribui la dezvoltarea durabilă a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, precum și la identificarea direcțiilor prioritare şi soluţionarea acestora, sprijinul reciproc, prin intermediul cooperării la diferite nivele, în scopul de a face faţă provocărilor şi oportunităţilor reale pe segmental nominalizat.

În perioada de referință specialiștii Centrului Național de Sănătate Publică au participat la fortificarea legăturilor de colaborare internaționale prin participarea la ateliere de lucru, instruiri, evenimente științifice (conferințe, congrese, expoziții), consfătuiri tematice, schimburi de experiențe, seminare organzate cu suportul și susținerea organismelor internaționale.

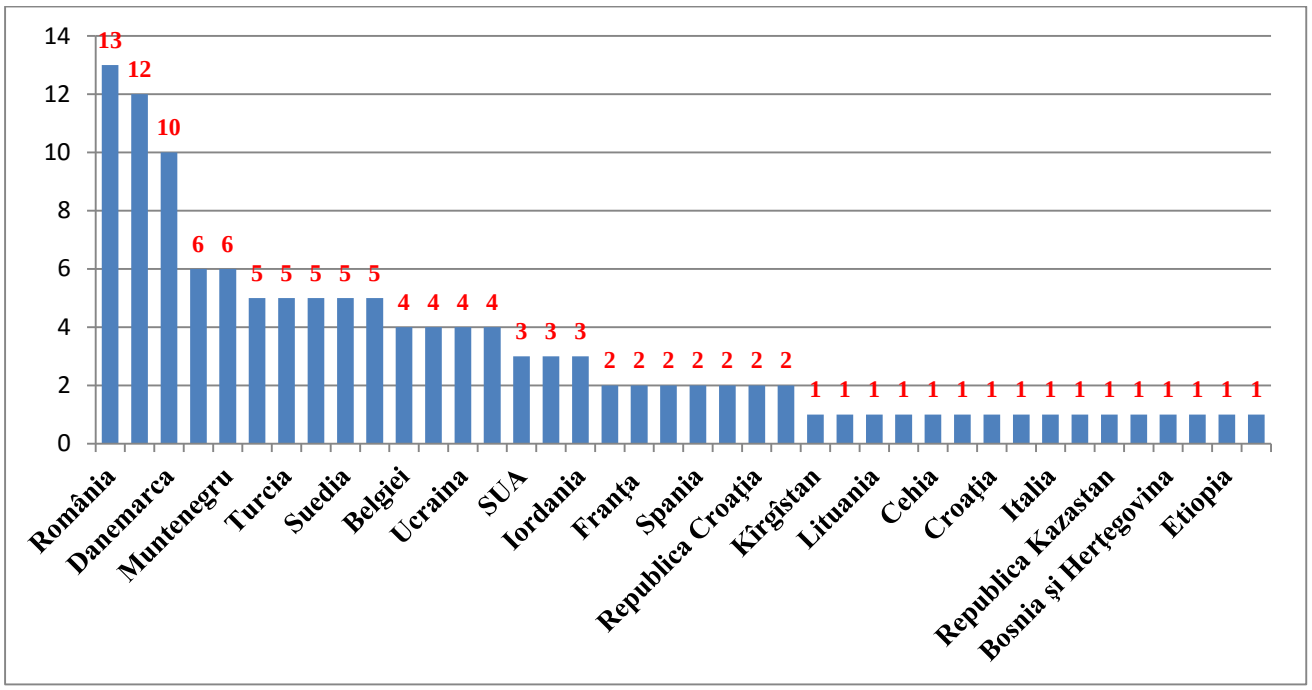

Figura 91. Numărul de deplasări în raport cu țările gazdă pe parcursul a. 2016

Suportul financiar pentru aceste activități a fost asigurat preponderent de organizmele internaționale (OMS, ECDC, UNICEF ș.a.), care susțin dezvoltarea și modernizarea științifico-practică a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

În rezultatul colaborărilor, specialiștii din instituție au propus și promovat mai multe activități ce țin de elaborarea și implementarea în practică a cunoștințelor acumulate în timpul deplasărilor, modificarea sau elaborarea actelor normative, organizate seminare, ateliere de lucru, pentru transpunerea în activitatea practică a metodelor noi de laborator și formelor organizatorice de activitate în domeniul sănătății publice, bolilor transmisibile și non-transmisibile, sănătății ocupaționale, sănătății copiilor și tinerilor, sănătății mediului, toxicologiei și siguranței alimentelor, promovarea sănătații ș.a. Astfel, colaborarea internațională a contribuit la formarea viziunilor și abordărilor noi, aplicate ulterior în practică iar specialiștii serviciului cu cunoștințele obținute sunt promovați ca experți, consultanți, moderatori la manifestările internaționale.

Pe parcursul anului 2016, CNSP a fost vizitat de specialiști în domeniul sănătății publice de peste hotare- reprezentanți ai diferitor organizații internaționale și instituții de profil, cum ar fi:

- reprezentanța UNICEF (dna Bert Knoper) cu referință la evaluarea procesului de achiziționare a vaccinurilor și a inițiia dezvoltarea unei strtategii oprimale de procurare a lor.

- reprezentanța Organizației Mondiale a Sănătății la subiectul menținerii unei relații de conlucrarea, în stabilirea acțiunilor concrete de implementare a legii anti-tutun și a studiilor în domeniul nutriției.

- SABIN Vaccine Institute (cu dna Eka Paatashvili) – privind finanțarea și asigurarea populației cu vaccinuri.

- Prințesa Moștenitoare Mary a Danemarcei și Directorul Regional al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) pentru Europa, Doamna Dr. Zsuzsanna Jakab, care au efectuat o vizită la Centrul Național de Sănătate Publică (CNSP) ca parte a vizitei oficiale, inițiate de ministrul Sănătății, doamna Ruxanda Glavan.

- echipa de specialiști de la ECDC – la subiectul de consolidăre a relațiilor bilaterale şi evaluării

perspectivelor de colaborare în domeniul supravegherii și controlului bolilor transmisibile , toxicologiei ș.a.

În anul 2016 CNSP a inițiat și semnat contracte de colaborare cu multe instituții prestigioase de peste hotare :

- INSP și Insitutul Național de Cercetare ”Contacuzino” ,or. București, România;
- Direcția Principală a Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat, or. Cernăuți, Ucraina;
- Institutul Național de Sănătate ”Dr. Ricardo Jorge”, or. Porto, Portugalia.

Concomitent specialiștii CNSP au organizat vizite de lucru în unele din instituțiile nominalizate, au studiat expetiența acestora, au făcut schimb de informație ce țin de activitatea comună în fortificarea sănătății din ambele părți.

Astfel, putem afirma importanța și influența pozitiva a colaborărilor internaționale orientate spre perfecționarea, modernizarea și creșterea competitivității instituției și a Serviciului, prin realizarea misiunilor de asistență tehnică și consultanță în domeniile prioritare ale sănătății publice, suportul în realizarea studiilor, dialogurilor de politici, suportului concret în desfășurarea reformelor structurale, consolidarea instituțională, vizitele de studii și fortificare a capacităților în diferite domenii.

ANEXE

Starea obiectelor de alimentare cu apă şi caracteristica sanitaro-epidemiologică a apei potabile

Nr. d/o	Denumirea obiectivelor	Numărul obiectivelor	Din ele funcţionează	Numărul de obiective neconforme normelor sanitare				Numarul de probe examinate la parametri:										
								Chimici					Microbiologici		Inclusiv la			
															E. coli		enterococi	
				Total	Din lipsa zonei de protecţie sanitara	Din lipsa complexului necesar de instalatii de tratare a apei	Conform calităţii apei	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Incluv la conţinutul de:			Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare
										nitraţi	fluor	bor						
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	Surse centralizate subterane de alimentare cu apa	3318	2271	1151	280	112	906	1445	1060	37	311	184	1277	187	1210	90	1245	76
2.	Surse centralizate de suprafata de alimentare cu apa	9	8	5	0	0	5	388	61	1	0	0	125	32	121	24	125	12
3.	Apeducte comunale urbane din surse subterane	45	45	31	5	7	30	1321	512	1	36	9	1922	206	1756	119	1813	73
4.	Apeducte comunale urbane din surse de suprafata	12	12	3	0	0	4	1373	180	0	0	0	2064	104	1972	86	1979	71
5.	Apeducte comunale rurale	956	897	466	112	68	439	1895	1079	18	84	3	3031	594	2905	299	2909	276
6.	Apeducte departamentale	496	432	182	50	24	135	515	239	21	8	2	777	163	755	72	760	52
7.	Apeducte a instit.pentru copii	267	265	128	21	20	106	279	156	45	5	1	561	109	533	59	553	57
8.	Apeducte ale instituţiilor medico-sanitare	96	85	29	4	6	27	112	75	5	1	1	225	16	211	11	215	8
9.	Surse descentralizate de alimentare cu apa (fintini)	100659	97776	15560	12611	0	6535	3653	2805	2368	178	173	3922	1873	3464	1199	3340	969
9.1.	inclusiv în institutiile pentru copii si tineri	652	610	215	33	0	202	298	193	175	22	0	440	145	398	82	400	65

Starea obiectelor acvatice în locurile de folosire a apei

Nr.d/o № п/п	Obiective acvatice	Numar. de puncte fixe	Numarul de probe examinate conform parametrilor:															
			Chimici							Microbiologici							Helmintiaze periculoase pentru om	
			Total	Din ele atrubuite					Inclusiv la conținutul de pesticide:	Total	Din ele atrubuite Из них отнесены					Inclusiv depistate:	Total	Din ele neconforme
				categoria							categoria					Salmonella, Shigella, Vibrio holera		
				I	II	III	IV	V			I	II	III	IV	V			
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17	18
1.	r. Nistru	19	87	50	19	19	0	1	25	69	35	14	13	7	0	7	6	0
2.	r. Prut	15	158	33	28	31	23	43	82	97	24	36	24	13	0	0	7	0
3.	Total Alte bazine acvatice	98	289	72	37	39	102	45	68	203	34	38	31	72	28	17	1	0
4	Surse folosite pentru recreere	42	283	96	40	33	31	83	81	149	41	43	29	29	2	13	0	0
5	Surse folosite pentru irigare	75	75	6	4	22	7	34	16	38	8	15	6	4	5	2	0	0

Calitatea apelor reziduale la deversarea în bazinele de apă

Nr. d/o	Deversarea apelor reziduale in bazinele de apa	Numar de deversari	Din ele neconforme normelor sanitare	Numar probe examinate conform parametrilor:			
				Microbiologici		Chimici	
				Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare
A	B	1	2	3	4	5	6
1.	Ape reziduale epurate	101	39	76	50	119	101
2.	Ape reziduale neepurate	63	0	18	10	54	28
3.	Ape meteorice	21	12	6	5	21	11
4.	Ape reziduale folosite la irigare	0	0	0	0	0	0

Nivelurile de poluare a aerului atmosferic

	Noxe determinate	Localităţi urbane		Localităţi rurale	
		Numărul total de probe	din ele depaşesc CM	Numărul total de probe	din ele depaşesc CMA
A	B	1	2	3	4
1.	Pulberi	1047	309	0	0
2.	Dioxid de sulf	964	64	0	0
3.	Monoxid de carbon	1229	40	0	0
4.	Funingine	208	0	0	0
5.	Dioxid de azot	1012	100	0	0
6.	Plumb	102	0	0	0
7.	Ozon	492	53	0	0
8.	Aldehida formică	539	24	0	0
9.	Altele	351	40	0	0
10.	Substanţe radioactive	39	0	0	0

Cercetări de laborator a aerului încăperilor închise şi aerului zonei de muncă

Nr.d/o №п/п	Obiective Объекты	Numărul de obiective supraveghiate în anul curent;	Din ele, cercetate cu metode de laborator	Din ele, cu depăşiri ale VLO	Examinate probe la:			
					Substanţe chimice; Химические вещества		Pulberi	
					Total	Din ele depăşesc VLO	Total	Din ele depăşesc VLO
A	B	1	2	3	4	5	8	9
1.	Obiective în igiena muncii, total, inclusiv:	7762	1207	106	8667	275	7825	388
1.1.	Agricole	1126	50	5	230	15	258	3
1.2.	Obiecte care gestionează substanţe chimice/produse de uz fitosanitar şi fertilizanţi (PUFF)	1485	66	5	269	3	160	4
1.2.1.	Depozite pentru păstrarea PUFF	412	18	0	129	0	9	0
1.2.2.	Magazine care comercializează PUFF	190	8	0	22	0	15	0
1.2.3.	Serele	110	9	0	30	0	15	0
1.2.4.	Altele neincluse în p. 1.2.1.-1.2.3.	773	31	5	88	3	121	4
1.3.	Industrie, total, inclusiv:	2910	528	74	3182	69	5035	289
1.3.1.	Industria de prelucrare a produselor agricole alimentare	448	93	25	434	5	744	109
1.3.2.	Industria constructoare de maşini, aparate	196	8	0	188	0	34	0
1.3.3.	Industria uşoară	498	107	18	786	23	2017	42
1.3.4.	Confecţionarea mobilei şi prelucrarea lemnului	458	104	18	327	3	955	74
1.3.5	Industria extractivă	48	8	1	99	0	60	7
1.3.6.	Industria materialelor de construcţie	445	66	5	342	12	552	27
1.3.7.	Alte obiective industriale;	802	131	6	913	27	645	33
1.4.	Transport	795	191	12	1758	115	962	29
1.5.	Comunicaţii şi informatică	133	6	0	96	0	28	0
1.6.	Gospodăria comunală	38	2	1	21	2	3	0
1.7.	Energetică, resurse energetice	588	195	3	1747	54	181	45
1.8.	Construcţii	92	7	1	51	0	36	3
1.9.	Alte activităţi	832	174	8	1436	25	1218	20
2.	Obiective comunale	8526	256	8	913	35	528	17
3.	Instit. pentru copii şi tineri, şcoli	3692	61	16	615	11	537	73
4.	Obiec. alimentaţiei publice şi comerţ	12500	324	0	106	0	51	0

Evaluarea locurilor de muncă la factorii chimici și pulberi

Nr.d/0	Obiective	Substanțe chimice, pulberi								
		Nr.locurilor de muncă			Nr.personalului					
		Total	Din ele evaluate	Determinate ca nocive	Total	inclusiv, femei	la locurile de muncă evaluate;	inclusiv, femei в	în condiții nocive во	inclusiv, femei
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Obiective în igiena muncii, total,inclusiv:	49864	6348	2672	57659	22322	7403	3303	2500	1159
1.1.	Agricole	5200	631	290	5739	1132	213	65	128	8
1.2.	Obiecte care gestioneaza substanțe chimice/produse de uz fitosanitar și fertilizanți (PUFF)	6134	360	13	6504	619	673	244	13	0
1.2.1.	Depozite pentru pastrarea PUFF	477	24	0	688	19	26	3	13	0
1.2.2.	Magazine care comercializează PUFF	237	26	0	335	98	27	17	0	0
1.2.3.	Aplicarea PUFF (în vii, livezi, legumicultură, etc.)	2883	30	3	3078	16	30	0	3	0
1.2.4.	Serele	343	16	0	460	235	24	10	0	0
1.2.5.	Altele neincluse în p. 1.2.1.-1.2.4.	2122	264	10	1943	251	566	214	10	0
1.3.	Industrie, inclusiv	27996	3710	1890	33157	18241	5296	2821	1991	1148
1.3.1.	Industria de prelucrare a produselor agricole-alimentare	5234	486	271	5824	2200	638	216	305	43
1.3.2.	Industria constructoare de maşini, aparate	4154	42	6	4204	2039	164	8	6	0
1.3.3.	Industria uşoară	11408	1279	885	14102	12486	2717	2393	946	900
1.3.4.	Confecţionarea mobilei şi prelucrarea lemnului	1992	490	71	2209	356	419	39	71	7
1.3.5.	Industria extractivă	731	145	69	848	51	133	4	60	4
1.3.6.	Industria materialelor de construcţie	2119	378	48	2516	316	419	55	62	0
1.3.7.	Alte obiective industriale	2557	899	589	3499	780	808	106	550	198
2.	Transport	4916	984	131	5204	550	1113	69	184	18
3.	Comunicaţii şi informatică	1452	104	25	1588	515	101	40	27	2
4.	Gospodăria comunală	801	33	35	901	157	60	20	36	5
5.	Energetică, resurse energetice	4807	910	158	5995	644	893	63	206	14
6.	Construcţii	3176	63	31	3264	1262	194	25	34	6
7.	Alte activităţi	2160	803	33	3151	416	563	112	33	5

Caracteristica sanitară a solului

Nr. d/o	Solul	Numarul de probe examinate conform parametrilor											
		Chimici		Inclusiv la:				Microbiologici		Helminti		Substanțe radioactive	
				Pesticide		Săruri ale metalelor grele							
		Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Solul in zona rezidențială	45	5	3	0	4	7	52	8	48	14	24	0
2.	Instituții preșcolare, terenuri pentru copii	78	1	2	0	0	3	394	66	692	32	0	0
3.	Terenuri de joaca pentru copii intracartiere	6	0	0	0	1	0	18	8	3	1	0	0
4.	Solul în ZPS a surselor de apă, zonele de recreaţie, etc.	168	0	8	0	2	1	219	46	37	7	3	0
5.	Pe teritoriul depozitelor de chimizare (la granița teritoriului)	12	0	12	0	0	0	10	0	0	0	0	0
6.	La 50 m de la marginea localității	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
7.	Din sere	15	5	7	0	6	1	10	9	20	5	0	0
8.	Altele neincluse în p. 5-7	12	0	6	0	0	0	3	1	0	0	0	0
9.	Altele	33	0	13	1	0	3	23	7	39	2	2	0

Măsurători instrumentale a factorilor fizici în mediul ambiant

Nr. d/o	Denumirea obiectivelor	Zgomot		Câmpuri electromagnetice		Radiatii ionizante Fondul extern gama	
		Măsurători	Din ele neconforme normelor sanitare	Măsurători	Din ele neconforme normelor sanitare	Măsurători	Din ele neconforme normelor sanitare
A	B	1	2	3	4	5	6
1.	Obiective de transport, Total - inclusiv:	345	199	0	0	0	0
1.1.	Automagistrale şi gări	324	182	0	0	0	0
1.2.	Cai ferate şi gări	21	18	0	0	0	0
1.3.	Aeroporturi şi gări	0	0	0	0	0	0
2.	Întreprinderi industriale, amplasate în zona locativă	351	68	0	0	0	0
3.	Instituţii, organizaţii şi întreprinderi amplasate în casele de locuit şi ataşate la ele	5233	771	0	0	0	0
4.	Instituţii pentru copii şi tineri, şcoli etc.	387	56	0	0	0	0
5.	Obiective cu surse de iradieri electromagnetice nonionizante	6	0	7873	0	0	0
6.	Petiţii examinate la obiectivele din rîndurile 1-5 (coloana B)	684	362	0	0	0	0

Investigaţii instrumentale a factorilor fizici la locurile de muncă

Nr. d/o	Obiective Объекты	Zgomot				Vibraţie				Microclimă				Iluminat				Iradieri electromagnetice nonionizante/				Radiaţii ionizante/			
		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate	
		Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	Agricole	73	18	272	47	1	0	2	0	371	34	1576	125	375	32	1355	79	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Industriale, inclusiv:	1048	237	6047	926	20	3	55	10	1380	150	9783	579	1485	159	11114	760	0	0	0	0	0	0	0	0
2..1	Industria de prelucrare a produselor agricole alimentare	138	32	656	152	3	1	13	2	196	29	1311	122	187	40	1222	189	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	Industria constructoare de maşini, aparate	121	45	726	247	4	1	8	2	113	17	551	101	119	7	958	56	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Industria uşoară	230	12	1818	93	4	0	9	0	294	13	3126	54	340	25	3358	103	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Confecţionarea mobilei şi prelucrarea lemnului	175	56	993	171	1	0	2	0	203	23	1554	93	207	20	1706	117	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5	Industria extractivă	18	12	138	45	0	0	0	0	20	5	264	31	19	3	255	32	0	0	0	0	0	0	0	0
2.6	Industria materialelor de construcţie;	156	44	941	181	7	0	9	0	196	17	1383	56	172	11	1459	61	0	0	0	0	0	0	0	0
2.7	Alte obiective industriale;	199	31	627	81	1	1	14	6	346	46	1539	122	429	51	1959	152	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Transport	536	28	2162	86	5	0	7	0	694	60	3852	193	676	47	4295	219	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Comunicaţii şi informatică	16	0	86	0	1	0	2	0	41	1	427	2	42	1	471	2	1	0	6	0	0	0	0	0
5	Gospodăria comunală	8	4	129	29	0	0	0	0	18	8	287	61	18	5	312	50	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Energetică, resurse energetice	207	11	998	81	1	0	1	0	337	25	1946	110	309	14	2135	44	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Construcţii	61	19	348	63	2	1	6	2	151	16	573	62	75	9	647	37	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Alte activităţi	278	18	1037	81	4	0	5	0	644	44	4022	257	807	40	3157	153	0	0	0	0	0	0	0	0

Continuarea tabelului mai jos

Continuarea tabelului Investigații instrumentale a factorilor fizici la locurile de muncă

Nr. d/o	Obiective	Zgomot				Vibrația				Microclima				Iluminatul				Iradieri electromagnetice nonionizante				Radiații ionizante			
		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate		Numărul de obiective investigate		Nr. locurilor de munca investigate	
		Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare Из них	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare	Total	Din ele neconforme norm.sanitare
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
9	Obiective comunale	95	4	304	12	0	0	0	0	2188	169	7122	411	2775	112	9216	283	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Instituții pentru copii și tineri, școli;	40	4	126	15	0	0	0	0	1346	166	14989	1166	1378	228	16594	1405	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Instituții medico-sanitare, farmacii, depozite farmaceutice	63	0	119	0	0	0	0	0	1531	76	7146	319	1279	72	6147	223	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Obiective din alimentația publică și comerț	43	4	141	17	0	0	0	0	2327	303	5823	621	3946	230	9487	437	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Toate obiectivele unde se exploatează tehnică computerizată	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82	4	936	62	0	0	0	0

Datele monitoringului expunerii externe la radiaţii ionizante a expuşilor profesional

Nr d/o	Obiecte de supraveghere pe ministere şi departamente	Număr de întreprinderi şi organizaţii la evidenţă		În ele numărul expuşilor profesionali		Distribuirea expuşilor profesionali conform echivelentului dozei personale Hp(10), mSv			
		Total Всего	Inclusiv cuprinşi cu monitoring	Total	Inclusiv cuprinşi cu monitoring	0-1 mSv	1-6 mSv	6-20 mSv	>20 mSv
1.	Industriale	62	1	57	49	47	0	0	0
2.	Agricole	1	1	2	2	2	0	0	0
3.	Obiective de transport	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Obiective a materialelor de construcții (cariere, mine, etc.)	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Comunale	193	193	457	457	365	92	0	0
6.	Instituții pentru copii și tineri, școli /	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Instituții medico-sanitare	543	494	1835	1725	1401	299	7	0
8.	Farmacii, depozite farmaceutice	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Obiective cu profil alimentar	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Altele	53	53	187	187	165	22	2	2
	TOTAL:	852	742	2538	2420	1980	413	9	2

Evaluarea factorilor fizici la locurile de muncă a femeilor

Nr. d/o	Obiective	Nr. locurilor de muncă investigate la:									
		Zgomot		Vibraţie		Microclimă		Iluminat		Radiaţii nonionizante	
		Total	Din ele neconform	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme	Total	Din ele neconforme
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Agricole	62	9	0	0	762	16	568	10	0	0
2	Industrie, inclusiv:	1888	97	31	5	3704	151	4029	232	0	0
2..1	Industria de prelucrare a produselor agricole alimentare	199	16	6	1	542	58	440	50	0	0
2.2	Industria constructoare de maşini, aparate	47	24	3	0	64	4	56	8	0	0
2.3	Industria uşoară	1256	22	0	0	2485	32	2788	86	0	0
2.4	Confecţionarea mobilei şi prelucrarea lemnului	67	2	1	0	109	21	128	2	0	0
2.5	Industria extractivă	0	0	0	0	10	0	8	0	0	0
2.6	Industria materialelor de construcţie;	113	4	9	0	131	10	140	5	0	0
2.7	Alte obiective industriale	213	23	14	6	375	31	475	85	0	0
3	Transport	129	6	4	0	160	17	255	32	0	0
4	Comunicaţii şi informatică	41	0	0	0	201	4	264	0	0	0
5	Gospodăria comunală	20	4	0	0	63	7	72	5	0	0
6	Energetica, resurse energetice	80	6	0	0	377	38	328	5	0	0
7	Construcţii	18	1	2	0	47	9	45	1	0	0
8	Alte activităţi	79	15	0	0	860	37	870	79	0	0
9	Comunale	141	2	0	0	2088	178	1700	155	0	0
10	Instituţii medicale	87	0	0	0	4809	255	4432	170	0	0
11	Instituţii pentru copii şi tineri, şcoli	56	5	0	0	10879	924	9826	625	0	0
12	Obiective cu profil alimentar	126	2	0	0	4893	265	4086	175	0	0
13	Altele	247	3	0	0	703	2	705	1	0	0

Igiena locuinței

Nr. d/o №	Numărul localităților teritorial-administrative		Numărul de locuinţe			Inclusiv stabilite prin studii				Numărul populației care locuiesc în locuinţe ce nu corespund normelor
						Instrumentale	De laborator			
							Sanitaro – chimice	Sanitaro-microbiologice		
	Total	Din ele cercetate	Total	Din ele cercetate	Din ele nu corespund cerinţelor sanitare			Total	Inclusiv la conţinutul de fungi	
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1381	1098	1030675	114098	41911	1828	66	96	10	196616

Igiena localităților

Nr. d/o №	URBAN ГОРОДСКИЕ					RURAL СЕЛЬСКИЕ				
	Numărul de localități supuse supravegherii igienice	Inclusiv în ele: в т.ч.:				Numărul de localități supuse supravegherii igienice	Inclusiv în ele: в т.ч.:			
		Numărul populației cu acces durabil la surse sigure de apă potabilă	Numărul populației cu acces durabil la sisteme colective de canalizare	Numărul de populație asigurată cu colectarea centralizată a deșeurilor menajere	Număr localități care dispun de zone de odihnă și recreere autorizate		Numărul populației cu acces durabil la surse sigure de apă potabilă	Numărul populației cu acces durabil la sisteme colective de canalizare	Numărul de populație asigurată cu colectarea centralizată a deșeurilor menajere	Număr localităților care dispun de zone de odihnă și recreere autorizate
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	57	1314060	848822	1116356	9	1296	806213	68208	376354	24

Avizarea sanitară a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

Nr. d/o	Producătorul produsului de uz fitosanitar/ fertilizantului	Produse de uz fitosanitar								Fertilizanți							
		Omologate		Reomologate		Extins domeniul de aplicare		Altele		Omologate		Reomologate		Extins domeniul de aplicare		Altele	
		pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Țările UE	32	1	42	0	14	1	2	0	6	0	3	0	0	0	0	0
2.	Țările Non-UE	48	0	39	0	13	1	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
3.	Țările CSI	7	0	8	0	1	0	0	0	10	0	2	0	1	0	0	0

Expertiza sanitară a materialelor de construcţie

Nr. d/o	Denumirea materialului de construcţie	Numărul probelor investigate la conţinutul radionuclizilor					Numărul probelor investigate la conţinutul substanţelor chimice		
		Total probe	Din ele de clasa			Din ele neconforme normelor sanitare	Total probe	Total investigaţii	Din ele neconforme normelor sanitare
			I	II	III				
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Granit	4	4	0	0	0	0	0	0
2.	Piatră	2	2	0	0	0	0	0	0
3.	Prundiş, nisip	7	7	0	0	0	0	0	0
4.	Ceramzit	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Cărămidă	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Ciment, Gips	22	22	0	0	0	0	0	0
7.	Cenuşă, zgură	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Articole din metal, deşeuri metalice	23	23	0	0	0	1	4	0
9.	Articole din lemn, mobilier	36	36	0	0	0	16	183	0
10.	Articole din materiale plastice	24	24	0	0	0	10	96	0
11.	Articole tehnico-sanitare	0	0	0	0	0	10	92	0
12.	Produse chimice (vopsea, lac, adeziv, etc)	23	23	0	0	0	128	1399	0
13.	Altele	79	79	0	0	0	0	0	0

Avizarea sanitară a proiectelor și obiectivelor în construcție

Nr. d/o	Obiective	Avize eliberate pentru alegerea sectorului	Examinarea proiectelor de construcție și reconstrucție		Controlul asupra construcţiilor, reconstrucţiilor reutilării tehnice				Numărul obiectivelor date în exploatare	Numărul obiectivelor date în exploatare fără permisiunea SSSSP
			Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Numărul obiectivelor în construcţie, reconstrucţie	Din ele au fost controlate	Numărul obiectivelor la care s-au stabilit abateri de la normele sanitare de construcţie	Din ele obiective la care a fost suspendată construcţia şi reconstrucţia		
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Obiective în sănătatea mediului, total, inclusiv:	1705	977	17	3314	3058	51	1	2491	1
1.1.	Sistematizarea raională	0	3	0	5	5	0	0	0	0
1.2.	Localitățile urbane	1	19	2	33	28	1	0	2	0
1.3.	Localitățile rurale	11	14	1	418	345	20	0	1	0
1.4.	Casele de locuit și edificii publice	895	607	7	2180	2094	12	0	2002	0
1.5.	Apeducte si zone de protecție sanitară	195	56	1	103	93	5	0	43	1
1.6.	Instalații și sisteme de canalizare	102	36	0	56	47	1	0	17	0
	Inclusiv: stații de epurare	39	12	0	31	25	0	0	10	0
1.7.	Surse de poluare a aerului atmosferic	44	11	0	22	19	0	0	17	0
1.8.	Ferme animaliere si avicole	40	9	0	36	32	0	0	21	0
1.9.	Alte obiective comunale	417	212	6	461	395	12	1	393	0
2.	Instituții medico-sanitare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Farmacii, depozite farmaceutice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Instituții pentru copii și tineri, total, inclusiv:	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.	instituții preșcolare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.	Institutii de invățământ preuniversitare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.	Altele	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Continuarea tab.pe următoarea pagină

Continuarea tab. Avizarea sanitară a proiectelor și obiectivelor în construcție

A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.	Întreprinderi a industriei alimentare	59	75	4	82	75	0	0	62	0
6.	Întreprinderi de comerţ cu produse alimentare	239	122	2	285	254	1	0	238	3
7.	Întreprinderi de alimentație publică	105	176	10	197	178	0	0	156	0
8.	Întreprinderi industriale şi agricole, (exlusiv întreprinderile industriei alimentare) - total	594	1149	8	692	634	1	0	589	1
8.1.	Inclusiv, obiective din agricultură	130	52	1	102	87	0	0	77	0
8.2.	Obiecte care gestionează substanțe chimice/produse de uz fitosanitar și fertilizanți (PUFF)	42	21	0	68	66	0	0	62	0
8.2.1.	Serele	4	4	0	2	2	0	0	1	0
8.2.2.	Depozite	14	8	0	28	28	0	0	26	0
8.2.3.	Magazine agricole	15	3	0	22	20	0	0	18	0
8.2.4.	Altele neincluse în p. 8.2.1.-8.2.3.	9	6	0	16	16	0	0	17	0
8.3.	Obiective industriale de producție	48	39	3	134	125	0	0	123	1
8.4.	Obiective ale transportului şi deservirea auto	113	70	3	139	134	0	0	119	0
8.5.	Obiective de teleradiocomunicație	54	877	0	38	27	0	0	20	0
8.6.	Obiective de energie, resurse energetice şi combustibil	84	139	0	60	57	0	0	59	0
8.7.	Altele	123	51	1	154	145	1	0	130	0

Avizarea sanitară a tehnologiilor de producere

Nr. №п/п	La obiectivele supravegheate:	Avize elberate la DN şi modele de tehnologii noi de producţie	Inclusiv:									
			Produse alimentare		Substanţe chimice		Articole industriale şi de uz casnic		Articole pentru copii		Materiale de construcţii şi finisare	
			Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	În siguranța alimentelor	330	330	28	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	În industrie şi agricultură	52	0	0	0	0	52	0	0	0	0	0
3.	Obiective în sănătatea mediului, total:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Obiective radiologice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.	Altele	86	10	0	41	0	3	0	1	0	31	0

Supravegherea sanitară curentă

Nr. d/o	Obiectivele	Total obiective supuse supravegherii sanitare de stat la evidență	Nr. obiective supuse supravegherii sanitare de stat în anul curent	Din ele supraveghiate; Из них обследовано		Numărul de obiective care deţin autorizaţie sanitară de funcţionare	Numărul de obiective autorizate în anul curent	Numărul de obiective ce nu corespund cerinţelor sanitare la finele anului din cele supravegheate	Sunt implementate interdicţiile privind fumatul, (din rub.2)	Sunt implementate interdicţiile privind publicitatea și promovarea producției din tutun și producției conexe	Sunt implementate interdicţiile privind comercializarea producției din tutun și producției conexe minorilor
				Total	Cu folosirea măsuratorilor și a investigaţiilor de laborator						
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Învățămînt pentru copii și tineri, inclusiv:	4602	4576	4330	3377	3847	2775	646	4096	3774	1024
	1.1. Preşcolare	1418	1411	1395	1278	1171	976	247	1221	1125	0
	1.2. Școli primare-grădinițe	72	72	71	60	65	60	7	60	54	0
	1.3. Școli primare	54	54	54	43	51	49	3	47	40	0
	1.4. Secundare (gimnazii, licee, școli medii, instituții de invățămînt secundar profesional)	1209	1209	1198	1070	974	815	245	1147	987	68
	1.5. Medii de specialitate (colegii)	45	45	45	39	35	30	10	41	37	0
	1.6. Superioare	33	33	33	20	32	10	1	33	33	0
	1.7. Speciale	24	24	24	24	21	18	3	21	21	0
	1.8. Complementare (tabere de odihnă, școli muzicale, magazine p/u copii etc)	957	947	864	507	852	430	63	834	795	25
	1.9. Altele	790	781	646	336	646	353	76	652	643	0
2.	Unitățile economice cu profil alimentar	19192	14528	13613	8819	17721	6187	182	14318	13575	13370
	2.1. din pct. 2 - Obiective de alimentație publică,	4073	3389	3100	1751	3663	1213	62	3111	1562	1563
	2.1.1. din ele cu spatii libere de fumat,	3543	2772	2509	1384	3015	996	57	2675	1097	1093
	2.2. din pct. 2 - comercializează produse din tutun;	10089	6780	6392	3569	8467	2680	51	6450	6292	6400
	2.2.1. din ele obiective de alimentație publică,	1397	1074	1007	688	1260	451	10	1052	253	253
3.	Obiective de chimizare	1795	1718	1369	391	1121	980	535	939	613	0
4.	Obiective industriale în sănătatea ocupațională	7892	5386	4999	3957	7423	3361	248	3498	1761	0
5.	Obiective agricole in sănătatea ocupațională	1532	1286	1076	408	914	448	418	840	502	0
6.	Obiectivele comunale (fara IMSP)	16735	9827	8584	5660	13223	5021	1241	3789	2235	0
7.	Institutii medico-sanitare, TOTAL, inclusiv:	2756	2640	2527	2213	2627	851	71	2583	0	0
	7.1. Publice	1539	1469	1370	1095	1415	417	68	1434	0	0
	7.2. Private	1158	1112	1098	1072	1155	391	1	1132	0	0
	7.3. Departamentale	59	59	59	58	57	43	2	17	15	15
8	Cabinete și puncte de vaccinari	1325	1308	1208	1206	1173	280	70	918	498	442
9	Farmacii, depozite farmaceutice	1472	1312	1227	924	1285	588	25	1079	0	0
10	Obiective radiologice	538	491	486	313	457	145	5	158	120	116
11	Gherete;	5430	3558	2955	686	4880	1541	38	2389	2139	2050

12	Obiective de profil nealimentar, care comercializează produse din tutun	467	463	455	91	462	353	8	448	437	440
13	Instituţiile administraţiei publice centrale şi locale	903	746	601	267	115	0	244	798	634	23
14	Instituţii culturale;	1126	712	512	64	263	13	257	702	573	0
15	Obiective hoteliere	147	135	121	64	140	36	4	122	63	57
16	Obiective transport public	105	77	65	25	83	24	7	62	47	0
17	Parcuri de distracţii şi terenuri de joacă pentru copii	89	52	51	6	8	6	9	48	42	0
18	Pieţi	184	146	131	63	119	42	28	111	115	81

Supravegherea sanitară curentă (2)											
Nr. d/o	Obiectivele	Total obiective supuse supravegherii sanitare de stat la evidenţă	Nr. obiective supuse supravegherii sanitare de stat în anul curent	Din ele supraveghiate;		Numărul de obiective care deţin autorizaţie sanitară de funcţionare	Numărul de obiective autorizate în anul curent	Numărul de obiective ce nu corespund cerinţelor sanitare la finele anului din cele supravegheate	Sunt implementate interdicţiile privind fumatul (din rub.2)	Sunt implementate interdicţiile privind publicitatea şi promovarea producţiei din tutun şi producţiei conexe	Sunt implementate interdicţiile privind comercializarea producţiei din tutun şi producţiei conexe minorilor
				Total;	Cu folosirea măsuratorilor şi a investigaţiilor de laborator						
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Obiecte care gestionează substanţe chimice/produse de uz fitosanitar şi fertilizanţi (PUFF)	1681	1649	1461	397	1068	1047	331	847	586	0
1.1.	Depozite pentru păstrarea PUFF	431	416	386	140	294	333	82	307	173	0
1.2.	Magazine care comercializează PUFF	189	187	184	124	179	173	6	169	123	0
1.3.	Terenuri pentru aparatele de zbor	15	14	4	0	3	1	10	1	1	0
1.4.	Terenuri/depozite pentru tratarea semînţelor şi materialului săditor	269	269	232	17	150	159	91	177	113	0
1.5.	Serele	120	117	109	32	65	54	42	59	50	0
1.6.	Altele neincluse în p. 1.1.-1.5.	636	625	512	75	356	315	101	130	111	0

Examenul medical a persoanelor expuse factorilor profesionali de risc

Nr.d/o	Ramurile, genul de activitate	Examen medical la angajare		Examen medical periodic											
		Examinați	Admiși la lucru	Nr.de angajați, supuși examenelor medicale		Din ei examinați		Admiși la lucru		Nr. de angajati transferati temporar (cu excluderea factorilor de productie nocivi) la alt lucru		Nr. de angajati transferati permanent (cu excluderea factorilor de productie nocivi) la alt lucru		Nr. de angajati cu suspiciuni de boli (intoxicatii) profesionale	
				Total	Inclusiv femei	Total	Inclusiv femei	Total	Inclusiv femei	Total	Inclusiv femei	Total	Inclusiv femei	Total	Inclusiv femei
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Agricultura total, inclusiv:	511	484	11883	1656	10955	1431	10667	1412	175	9	151	2	1	0
1.1.	Mecanizatori	178	176	2672	26	2457	21	2407	21	166	0	23	0	2	0
1.2.	Altele	154	152	2996	951	2785	872	2760	862	20	9	5	1	0	0
1.3.	Obiecte care gestionează substanțe chimice/produse de uz fitosanitar și fertilizanți (PUFF)	166	158	6565	636	5998	598	5760	594	123	0	128	1	0	0
1.3.1.	Depozite care păstrează PUFF	7	7	450	30	439	29	437	29	0	0	2	0	0	0
1.3.2.	Magazine care comercializează PUFF	25	25	331	151	329	150	327	149	0	0	1	1	0	0
1.3.3.	Terenuri/depozite pentru tratarea semințelor și materialului săditor	8	8	617	10	606	10	594	10	2	0	9	0	0	0
1.3.4.	Serele	21	21	352	192	287	163	286	163	1	0	0	0	0	0
1.3.5.	Agronomi	23	23	499	63	483	62	469	60	9	0	4	0	0	0
1.3.6.	Mecanizatori care lucrează cu PUFF	31	23	3549	5	3117	5	2934	4	94	0	96	0	0	0
1.3.7.	Persoane din silvicultură care pregătesc soluții şi deservesc aparatele de zbor pentru aplicarea pesticidelor	22	22	97	11	91	7	91	7	0	0	0	0	0	0
1.3.8.	Altele neincluse în p. 1.3.1.-1.3.7.	29	29	670	174	646	172	622	172	17	0	16	0	0	0
2.	Industrie total, inclusiv:	6047	5892	29620	16080	28160	15271	27705	14945	141	71	132	45	0	0
2.1	Industria de prelucrare a produselor agricole alimentare	749	732	5167	2011	4834	1935	4732	1879	62	37	30	16	0	0
2.2.	Industria constructoare de maşini, aparate	1432	1427	4815	1344	4623	1315	4564	1308	19	4	40	3	0	0
2.3.	Industria uşoară	3101	2991	12572	10978	11873	10605	11807	10478	34	27	29	25	0	0
2.4.	Confecţionarea mobilei şi prelucrarea lemnului	140	135	2078	383	2012	371	1989	364	12	2	11	0	0	0
2.5.	Industria extractivă	67	67	899	48	730	41	723	41	1	0	8	0	0	0
2.6.	Industria materialelor de construcţie	194	192	2389	249	2409	241	2387	240	12	1	10	0	0	0
2.7.	Altele industriale	356	335	1706	749	1685	749	1681	748	1	0	4	1	0	0
3	Transport	626	625	5212	549	4881	520	4851	517	16	1	14	0	1	0
4	Comunicaţii şi informatică	134	120	2455	561	2380	545	2362	544	15	0	4	0	0	0
5	Gospodăria comunală	238	233	2629	456	2539	440	2524	436	7	1	7	1	0	0
6	Energetică, resurse energetice	732	696	8332	862	7972	826	7956	822	19	1	41	2	0	0
7	Construcţii	210	201	2043	201	1945	161	1872	160	5	0	68	2	0	0
8	Alte activităţi	5994	5959	27043	20827	26125	20769	26088	20750	12	9	25	4	0	0
9	Obiective radiologice	398	312	1073	692	1073	692	1072	691	1	1	0	0	0	0

Examenul medical şi instruirea igienică a lucrătorilor

nr. de rînd	Obiective de supraveghere	Total persoane supuse		Din ele:		
		Examenului medical	Instruirii igienice	Examinaţi	Admişi la lucru	Instruiţi
A	B	1	2	3	4	5
1.	Înstitutiile de învățămînt pentru copii si tineri	76780	8093	76162	75830	19394
2.	Obiective cu profil alimentar	76226	23645	75060	75040	30884
3.	Obiective de prestări servicii comunale	15657	4100	15187	15070	4946
4.	Obiective industriale	0	9159	0	0	7937
5.	Obiective agricole (cu excepția celor de chimizare)	0	3244	0	0	3058
6.	Obiecte care gestionează substanțe chimice/produse de uz fitosanitar și fertilizanți (PUFF)	0	5720	0	0	5541
6.1.	Depozite pentru păstrarea PUFF	0	403	0	0	392
6.2.	Magazine care comercializează PUFF	0	207	0	0	207
6.3.	Terenuri/depozite pentru tratarea semințelor și materialului săditor	0	579	0	0	556
6.4.	Serele	0	299	0	0	284
6.5.	Agronomi	0	529	0	0	512
6.6.	Mecanizatori care lucrează cu PUFF	0	3137	0	0	2950
6.7.	Persoane din silvicultură care pregătesc soluții și deservesc aparatele de zbor pentru aplicarea pesticidelor	0	59	0	0	54
6.8.	Altele neincluse în p. 6.1.-6.7.	0	507	0	0	586
7.	Instituții medico-sanitare	46883	0	45920	44875	0
8.	Farmacii, depozite farmaceutice	2939	0	2892	2891	0
9.	Altele	2800	464	2790	2781	350

Cercetări de laborator a produselor alimentare, inclusiv a materiei prime

Nr.	Denumirea produselor	Numarul investigaţiilor la parametri fizico-chimici							
		Total	Din ele neconforme normelor sanitare	inclusiv prin conţinutul de:					
				Micotoxine		Benzapiren		Aditivi alimentari	
				Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Carne şi produse din carne	3965	98	13	0	14	0	923	39
2	Păsări şi produse de pasăre	1874	1	2	0	1	0	56	0
3	Lapte, produse lactate, unt şi smîntînă	2247	7	114	0	3	0	2	0
4	Peşte, produse din peşte şi de mare	1007	6	5	0	7	0	10	0
5	Produse de panificaţie, cereale şi produse cerealiere	9173	238	1025	0	3	0	0	7
6	Zahăr şi produse de patiserie	4492	94	584	0	9	0	40	0
7	Legume şi bostănoase	1511	9	143	0	1	0	22	21
8	Fructe şi pomuşoare	1250	0	510	0	0	0	30	0
9	Produse din grăsimi vegetale	1432	9	60	0	32	0	46	0
10	Bere şi băuturi nealcoolice	2676	10	11	0	0	0	959	0
11	Băuturi alcoolice	2058	7	25	0	0	0	323	0
12	Produse pentru alimentaţia copiilor	308	0	112	0	10	0	1	0
13	Alte	12372	1293	269	0	6	0	51	0

Cercetări de laborator a produselor alimentare, inclusiv a materiei prime

continuare la tab. 20

Nr /r	Denumirea produselor	Numarul investigaţiilor la indicatori fizico-chimici										Numarul probelor la indicatorii fizico-chimici	
		Elemente toxice		Inclusiv prin conţinutul de:									
				Mercur		Plumb		Cadmiu		Arsen			
		Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare
B	A	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Carne şi produse din carne	109	14	1	0	24	0	21	0	53	14	1998	166
2	Păsări şi produse de pasăre	48	0	0	0	6	0	9	0	25	0	1675	1
3	Lapte, produse lactate, unt şi smîntînă	258	0	21	0	65	0	13	0	133	0	1023	6
4	Peşte, produse din peşte şi de mare	174	0	50	0	18	0	14	0	39	0	765	6
5	Produse de panificaţie, cereale şi produse cerealiere	524	0	30	0	166	0	124	0	131	0	3157	215
6	Zahăr şi produse de patiserie	805	0	50	0	298	0	184	0	218	0	2093	94
7	Legume şi bostănoase	475	0	12	0	180	0	123	0	102	0	674	12
8	Fructe şi pomuşoare	424	0	17	0	139	0	82	0	136	0	783	0
9	Produse din grăsimi vegetale	241	0	17	0	79	0	24	0	102	0	702	7
10	Bere şi băuturi nealcoolice	639	0	114	0	133	0	107	0	219	0	1208	9
11	Băuturi alcoolice	1331	0	225	0	282	0	215	0	361	0	560	6
12	Produse pentru alimentaţia copiilor	116	0	1	0	39	0	11	0	56	0	221	0
13	Alte	2198	0	347	0	746	0	494	0	564	0	7637	977

Cercetări de laborator a produselor alimentare, inclusiv a materiei prime

continuare la tab. 20

Nr /r	Denumirea produselor	Numarul probelor investigate la indicatori microbiologici					Numărul investigațiilor indicilor microbiologice		Numărul probelor investigate la antibiotice		Numărul probelor investigate la conținutul radionuclizilor		Volumul produselor alimentare rebutate (kg)
		Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Inclusiv la microorganizme patogene			Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	
				Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Inclusiv au fost depistate salmonele							
B	A	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Carne și produse din carne	2501	119	2064	23	6	7669	131	0	0	1	0	259,016
2	Păsări și produse de pasăre	2048	75	1542	8	1	5258	88	0	0	5	0	70,692
3	Lapte, produse lactate, unt și smîntînă	1699	134	1537	34	0	4636	146	2	0	39	0	590,243
4	Pește, produse din pește și de mare	849	36	651	5	1	2382	46	0	0	6	0	106,95
5	Produse de panificație, cereale și produse cerealiere	250	9	131	0	0	588	11	0	0	45	0	6214,84
6	Zahăr și produse de patiserie	1273	98	993	12	0	4722	124	0	0	34	0	278,69
7	Legume și bostănoase	349	14	198	0	0	721	23	0	0	56	0	2327,22
8	Fructe și pomușoare	138	4	76	0	0	292	4	0	0	95	0	0
9	Produse din grăsimi vegetale	169	6	114	0	0	486	6	0	0	54	0	66,52
10	Bere și băuturi nealcoolice	1322	70	915	2	0	3884	84	0	0	36	0	101,9
11	Băuturi alcoolice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	717
12	Produse pentru alimentația copiilor	368	0	287	0	0	1194	0	1	0	14	0	0
13	Alte	8210	641	5750	56	7	23769	914	1	0	302	0	12119,4

Cercetări de laborator a materiei prime și produselor alimentare, obiectivelor mediului la conţinutul remanenţelor de pesticide și nitraţi

Nr. d/o	Denumirea obiectivelor	Total investigatii	Investigații, din ele pe grupe de pesticide și nitrați:																		Total nu corespund normelor sanitare (din rub.1)
			Organoclorurate, inclusiv POPs		Organofosforice		Organice de cupru		Ditiocarbonate		Acizi carbonici si derivații lor		Piretroizi		Sintriazine		Alte pesticide		Nitrati		
			Total Bcero	Din ele neconforme rmelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	Total	Din ele neconforme normelor sanitare	
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	Produse alimentare de origine animală	257	208	0	40	0	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Produse vegetale și produse de prelucrare a lor (legume, fructe etc.)	8918	288	9	1165	2	409	1	247	3	622	0	433	0	5	0	1624	1	4130	298	314
3.	Produse pentru copii - lapte matern	33	32	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Apa	1883	1025	41	60	0	10	0	4	0	24	0	18	0	692	0	9	0	41	13	38
5.	Solul	110	38	0	52	3	0	0	4	0	5	0	10	0	0	0	1	0	0	0	3
6.	Aerul zonei de muncă	390	0	0	124	0	93	0	21	0	36	0	47	0	0	0	69	4	0	0	4
7.	Altele	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Date despre unele boli infecţioase (bda, botulism) şi neinfecţioase provocate de produse alimentare (conform diagnosticului final)

Nr. de rând	Locuri presupuse de procurare/ folosirea produselor alimentare suspecte	Numărul focarelor				Numărul de cazuri (bolnavi)							Numarul cazurilor de boli neinfecţioase		Numărul bolnavilor					
		Total	inclusiv			Total	inclusiv								inclusiv					
			de origine bacteriană şi virală	provocate de agenţi nedeterminaţi	de botulism		confirmate de laborator	inclusiv decedaţi	provocate de agenţi nedeterminaţi	inclusiv decedaţi	de botulism	inclusiv decedaţi	Total cazuri	inclusiv cu ciuperci	Total Всего	inclusiv decedaţi	din ei cu ciuperci,	inclusiv decedaţi	din ei copii pînă la 17 ani	inclusiv decedaţi
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	În unitaţi de alimentatie publică, de comerţ autorizate	677	2272	0	3172	769	0	2403	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	În unitaţi de alimentatie publică, de comerţ neautorizate	91	5	86	0	106	16	0	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Blocuri alimentare a institutiilor pentru copii şi adolescenţi, extraşcolare (tabere de copii)	26	13	16	0	44	16	0	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Blocuri alimentare a IMSP,sanatoriale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Condiţii casnice (în familie), gospodăriile particulare	7539	3316	4216	7	8111	3642	0	4464	0	7	0	89	89	114	0	114	0	17	0
6	Altele	48	26	22	0	54	31	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Cercetări toxicologice ale mărfurilor și produselor

Nr. d/o	Denumirea mărfurilor/produselor	Total probe	Proveniența probei		Total investigații		Nu corespund	
			import	autohtone	import	autohtone	import	autohtone
A	B	1	2	3	4	5	6	7
1	Substanțe chimice	0	0	0	0	0	0	0
2	Produse chimice de menaj	296	266	30	1028	350	0	0
3	Produse biodistructive	39	35	1	35	1	10	0
4	Produse pentru îngrijirea pielii	454	409	45	1538	135	0	0
5	Produse pentru îngrijirea părului	85	85	0	267	0	0	0
6	Produse cosmetice decorative	111	111	0	321	0	0	0
7	Produse pentru îngrijirea unghiilor	25	25	0	77	0	0	0
8	Produse cosmetice speciale (pentru bronz)	8	8	0	29	0	0	0
9	Produse pentru îngrijirea igienică și parfumare Продукты гигиены и парфюмерия	48	40	8	125	40	0	0
10	Produse cosmetice pentru igiena intimă	47	46	1	186	3	0	0
11	Produse parafarmaceutice	71	71	0	234	0	0	0
12	Produse de uz fitosanitar	1	0	0	0	0	0	0
13	Fertilizanți	3	0	1	0	46	0	0
14	Altele	67	62	5	216	0	0	0

Cercetări toxicologice ale mărfurilor/produselor pe tipurile de încercări

Nr. d/o № п/п	Denumirea mărfurilor/produselor	Evaluarea toxicității la administrarea intragastrică (DL50 per os)	Evaluarea toxicității la administrarea dermică (DL50 derm)	Evaluarea toxicității la administrarea inhalatorie (CL50 inh)	Determinarea proprietăților de iritare a pielii la voluntari	Determinarea proprietăților de iritare/coroziune dermică la cobai	Testul Buehler	Evaluarea toxicității pe mucoasa ochiului la iepuri	Evaluarea toxicității pe cultura celulară	Determinarea indecelui de toxicitate	Probe biochimice/ hematologice
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Substanțe chimice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Produse chimice de menaj	260	0	200	10	684	180	24	0	20	0
3	Produse biodistructive	40	40	40	0	12	40	12	0	0	0
4	Produse pentru îngrijirea pielii	110	30	0	218	1051	180	68	3	13	0
5	Produse pentru îngrijirea părului	0	0	10	69	178	0	3	0	7	0
6	Produse cosmetice decorative	10	0	0	83	174	0	56	0	1	0
7	Produse pentru îngrijirea unghiilor	0	0	0	0	72	0	0	0	5	0
8	Produse cosmetice speciale (pentru bronz)	0	0	0	5	24	0	0	0	0	0
9	Produse pentru îngrijirea igienică și parfumare	0	0	0	35	124	0	6	0	0	0
10	Produse cosmetice pentru igiena intimă	0	0	0	0	95	0	74	0	20	0
11	Produse parafarmaceutice	10	0	0	20	162	20	21	0	1	0
12	Produse de uz fitosanitar	40	0	0	0	0	0	0	0	0	40
13	Fertilizanți	30	30	30	0	9	0	9	0	0	60
14	Altele	20	0	0	35	79	0	3	27	52	0

Maladii şi intoxicaţii profesionale

Nr. d/o №	Maladii si intoxicatii profesionale acute				Maladii si intoxicatii profesionale cronice (număr afectati depistati prima dată)			Total	
	Numărul de cazuri, total	Inclusiv in grup (mai mult de 2 persoane)	Numărul de afectați		Numărul de cazuri, total	inclusiv :		Cazuri suma rub. 1+5)	Număr afectați (sum. 3,4,5)
			cu pierderea capacității de munca in specialitate	fară pierderea capacității de munca in specialitate		cu pierderea capacitatii de munca	fără pierderea capacității de muncă		
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Contingentul persoanelor	Total		Lichide (ex.: soluții acide, bazice, solvenți)		Solide (ex.: hidroxid de sodiu)		Gaze (ex.: binoxid de carbon, azot, amoniac, clor, etc.)		Pesticide		Nitrați		Medicamente		Alcool		Altele	
		Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați	Afectați	Decedați
A	B	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Copii până la 7 ani, din ei:	550	1	46	0	17	0	30	0	31	0	18	0	288	0	24	0	96	1
1.1.	Băieți	297	0	34	0	14	0	20	0	18	0	7	0	141	0	15	0	52	0
1.2.	Fete	253	1	12	0	3	0	10	0	13	0	11	0	147	0	9	0	44	1
2	Copii de la 7 până la 18 ani, din ei:	551	3	7	0	0	0	91	0	64	0	3	0	172	2	145	0	69	1
2.1.	Băieți	230	1	4	0	0	0	28	0	15	0	1	0	42	0	100	0	40	1
2.2.	Fete	321	2	3	0	0	0	63	0	49	0	2	0	130	2	45	0	29	0
3.	Adulți de la 18 până la 60 ani, din ei:	1412	42	42	4	0	0	151	9	93	6	2	0	467	3	515	18	142	2
3.1.	Bărbați	740	33	20	3	0	0	61	7	58	4	0	0	123	2	380	15	98	2
3.2.	Femei	672	9	22	1	0	0	90	2	35	2	2	0	344	1	135	3	44	0
4.	Adulți peste 60 ani, din ei:	261	15	15	1	1	0	47	8	24	0	0	0	60	0	92	6	22	0
4.1.	Bărbați	129	9	11	1	0	0	16	4	14	0	0	0	13	0	65	4	10	0
4.2.	Femei	132	6	4	0	1	0	31	4	10	0	0	0	47	0	27	2	12	0
5.	Total (p.p. 1+2+3+4)	2774	61	110	5	18	0	319	17	212	6	23	0	987	5	776	24	329	4
5.1.	Bărbați (p.p. 1.1.+2.1.+3.1.+4.1.)	1400	43	69	4	14	0	125	11	105	4	8	0	319	2	560	19	200	3
5.2.	Femei (p.p. 1.2.+2.2.+3.2.+4.2.)	1374	18	41	1	4	0	194	6	107	2	15	0	668	3	216	5	129	1

Măsuri în focarele epidemice

Nr. d/o	Denumirea maladiilor	Codul conform CIM revizia X	Număr bolnavi și suspecți la îmbolnăvire conform fișelor primare de notificare urgentă 058/e	Din ei (coloana 1)		Nr. contacților supuși examenului de laborator		Numărul de focare					Distribuirea focarelor conform diagnosticului final			
				Cu diagnostic confirmat de lab.	Spitalizați	Total	Din ei depistați bolnavi, purtători	Investigate epidemiologic	În ele (col. 6) au fost depistate		Dezinfecția finală a fost		Cu 1 caz	Cu 2-4 cazuri	inclusiv cu cazuri secundare	Cu 5 și mai multe cazuri
									Sursa de infecție	Factorul de transmitere a infecției	Comandată	Efectuată				
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Febra tifoidă și paratifoidă	A01.0; A01.1-4; Z22.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Infecția cu Salmonella	A02.0-A02.1-2; A02.8-9; Z22.3	220	177	169	431	15	159	43	102	135	128	630	49	0	12
3	Dizenteria bacteriană	A03; Z22.2	173	30	143	151	0	58	4	124	40	39	62	5	1	0
4	Alte infecții intestinale acute	A04.0-A04.5; A.04.6-9; A08.1-A08.5;	14243	5300	113 13	529 6	38	124 16	590	8612	5778	4444	106 35	270	8	2
5	Intoxicații și toxicoinfecții alimentare provocate de agenți determinați și nedeterminați	A05.0; A05.2-4; A05.8-9	3488	464	219 9	616	12	305 2	49	2586	327	276	210 6	136	0	7
6	Infecția Rotavirală	A08.0	7	3	7	0	0	7	0	2	6	6	147	24	20	4
7	Hepatite virale A, E	B15; B17.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Hepatite virale B, C, D	B16; B17.1; B17.0;	71	49	69	69	6	68	13	31	0	0	73	1	0	0
9	Alte hepatite virale acute	B17.8	124	33	113	42	2	118	6	20	20	16	20	0	0	0
10	Tusea convulsivă și parapertusea	A37; A37.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Infecția cu meningococi	A39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Rujeola	B05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Rubeola	B06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Oreionul	B26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Măsuri în focarele epidemice de tuberculoză

Nr. D/o	Grupele de risc epidemiologic		Măsuri în focarele din anii precedenți			Măsuri în focarele luate în evidență în anul de raportare			Număr focare scoase din evidența în anul de raportare			Dezinfecția finală			Numărul contacților					
																din ei				
			Număr focare rămase în evidență la 01.01 a anului de raportare	Din ele au fost investigate în anul de raportare	Număr investigații în anul de raportare	Număr focare luate în evidență în anul de raportare	Din ele au fost investigate în anul de raportare	Număr investigații în anul de raportare	Sursa de infecție abacilată (caverne închise)	Plecarea bolnavului în alt oras, raion, țară	Comandată	Total focare pentru care a fost comandată dezinfecția finală	Nr. focare în care dezinf. finală a fost efec. conform comenz.	Număr de dezinfectii efectuate	Luați în evidență în focare în anul de raportare	Examinați prin metode clinice și paraclinice	Cărora le-a fost prescris curs de tratament profilactic	Au primit cursul deplin de tratament profilactic	Depistati cu semne de TB activa	
																			Total	din ei copii 0-17 ani
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	01	Bolnavi TB BK+	820	529	554	605	604	702	512	15	101	920	877	951	6158	5851	601	502	94	39
2.		Bolnavi TB+HIV/SIDA	130	88	96	113	113	140	70	3	44	134	119	130	734	693	40	31	3	1
3.	02	Bolnavi TB BK+	718	498	525	578	575	666	470	21	71	722	680	720	4243	3948	214	178	39	17
4.		Bolnavi TB cu distrucție BK-	336	265	276	338	323	376	325	15	49	350	331	347	2362	2204	91	89	14	5
5.		TB evolutivă la persoane din contingentul periclitat	62	51	51	40	40	47	48	0	0	41	40	44	2214	2084	12	12	0	0
6.	03	Bolnavi cu TB evolutivă	804	618	631	978	951	1046	826	31	93	802	707	743	7218	6811	201	194	21	6
7.		TB la animale în gospodărie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

27A. Starea de imunizare a bolnavilor prin rujeolă, oreion, rubeolă

Nr. D/o	Grupe de virstă	Rujeola					Oreion					Rubeola				
		Nr. bolnavi	Din ei				Nr. bolnavi	Din ei				Nr. bolnavi	Din ei			
			Vaccinați B	Revaccinați	Ne vaccinați	Datele lipsesc		Vaccinați	Revaccinați	Ne vaccinați	Datele lipsesc		Vaccinați	Revaccinați	Ne vaccinați	Datele lipsesc
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	0-11 luni (inclusiv)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	12 - 23 luni (inclusiv)	0	0	0	0	0	7	6	0	1	0	0	0	0	0	0
3.	24 -35 luni (inclusiv)	0	0	0	0	0	7	6	0	1	0	0	0	0	0	0
4.	3 - 6 ani (inclusiv)	0	0	0	0	0	26	21	3	2	0	0	0	0	0	0
5.	7 - 17 ani (inclusiv)	0	0	0	0	0	38	7	28	3	0	0	0	0	0	0
6.	18 - 19 ani (inclusiv)	0	0	0	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	0	0
7.	20 - 29 ani (inclusiv)	0	0	0	0	0	14	0	1	3	10	0	0	0	0	0
8.	30 ani si mai multi	0	0	0	0	0	9	0	1	0	8	0	0	0	0	0

27B. STAREA DE IMUNIZARE A BOLNAVILOR PRIN TUSEA CONVULSIVĂ ȘI INFECȚIA CU ROTAVIRUSURI

Nr. D/o	Grupe de virstă	Nr. bolnavi	Din ei								Nr. bolnavi	Din ei				
			Vaccinati contra pertusei				Vaccinați cu	Ne vaccinați	Datele lipsesc			Vaccinați antirotavirus		Ne vaccinați	Datele lipsesc	
			Doza 1	Doza 2	Doza 3	Doza 4	DT/Td					Doza 1	Doza 2			
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13	14
1.	0 - 2 luni (inclusiv)	14	3	0	0	0	0	11	0	0	5	1	0	0	3	1
2.	3 - 5 luni (inclusiv)	22	10	1	0	0	0	11	0	0	1	0	0	0	1	0
3.	6 -11 luni (inclusiv)	29	3	3	4	0	0	18	1	0	24	2	5	0	10	7
4.	12 - 23 luni (inclusiv)	35	3	1	4	1	0	26	0	0	65	3	12	0	39	11
5.	24 - 35 luni (inclusiv)	26	1	0	5	5	2	13	0	0	39	1	12	0	23	3
6.	3 - 6 ani (inclusiv)	61	1	3	4	32	3	18	0	0	89	3	21	0	51	14
7.	7 - 17 ani (inclusiv)	78	3	0	0	60	6	9	0	0	4	0	0	0	4	0
8.	18 ani si mai multi	15	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0

	Supravegherea entomologică								
Nr.	Teritoriul administrativ	Compusul sau produsul utilizat	Clasa	Forma	Concentraţia	Modul de aplicare	Pentru controlul cărei maladii	Cantitatea substanţă de lucru utilizată (kg,l)	Cantitatea de ingridient activ utilizată (kg, l)
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8
	Total RM malul drept	Cipermetrin	OP	EC	10%	Pulverizare interioară	purici, malaria, borelioza	4506,5 l	46,65 l
		Cipermethrin	PY	CE	25%	Pulverizare	malaria	1.9 l	0,475 l
		Cimermetrin+C lorperifos	OP	EC	0,55	Pulverizare interioară	gindaci bucatarie	2000,0 l	40,0 l
		Dimetoat	PY	EC	40%	Pulverizare exterioară	malarie	104,0 l	41,6 l
		Malation	OP	WP	57%	Pulveriz.interioară	purici	1954,0 l	17 l
		Diazinon	OP	CE	60%	Pulverizare	puricii,borelioza	3,0 l	1,8 l
		Clorperifos	OP	CE	0,50%	Picaturi	gindaci,purici, BDA	2,038 kg	0,01019 kg
		Clorpirifos	OC	CE	0,50%	Prelucrare interioara	control.gindacilor si frurnicilor	1,25 l	0,006 l
		Metamil	C	GR	1%	Prelucr. umeda a suprafet.	BDA	3,0 kg	0,03 kg
		Fention	OP	DP	0,25%	Pulverizarea suprafet.	BDA	11,0 kg	0,027 kg
		Esfenvalerat	PY	CS	5%	Pulverizare	căpuşi, gîndaci de bucătărie	2.0 l	0.1 l
		Detlamethrin	PY	DP	0,02%	PRAF	gindaci bucatarie, purici	1,7 kg	0,00034 kg
		Deltamethrin	PY	DP	0,20%	Pulverizarea suprafet.	BDA	11,0 kg	0,22 kg
		Deltamethrin	PY	SC	2,50%	Pulverizare	borelioza,purici,tintari	6,07 l	0,15 l
		Deltamethrin	PY	CE	20%	Pulverizare	malaria	2,0 l	0,4 l
		Deltamethrin	PY	CE	25%	Pulverizarea	malaria	2,0 l	0,5 l

	B. EVIDENŢA BAZINELOR ACVATICE		
	Numărul bazinelor de apă	Suprafaţa totală (ha)	Suprafaţa anofelogenă (ha)
	1	2	3
	3862	36 721	3759,058

Măsuri de combatere a enterobiozei in ipc efectuate de CSP

A. MĂSURI EFECTUATE ÎN INSTITUŢIILE PREŞCOLARE

Nr. de rînd	Numărul instituţiilor pentru copii în raion, municipiu			Numărul instituţiilor pentru copii în care s-au efectuat cercetări de laborator la enterobioză					Numărul instituţiilor de copii în care au fost efectuate tratamente profilactice			Numărul de instituţii preşcolare în care s-a evaluat, prin metode de laborator, eficacitatea asanării	Număru de copii depistaţi cu oxiuri în investigaţiile de control după asanare
	Total	Din ele:		Total instituţii preşcolare examinate	S-a examinat		Au fost depistaţi cu oxiuri		Numărul instituţiilor pentru copii	Au fost trataţi			
		Copii	Personal		Copii	Personal	Copii	Personal		Copii	Personal		
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	1417	145899	34134	553	19375	22436	931	83	213	5865	57	204	19

B. MĂSURI EFECTUATE ÎN ŞCOLI

Nr. de rînd	Numărul claselor I-IV în raion municipiu			Numărul claselor I-IV, în care au fost efectuate cercetari de laborator la enterobioza					Numărul claselor I-IV, în care au fost efectuate tratamente profilactice			Numărul de instituţii preşcolare în care s-a evaluat, prin metode de laborator, eficacitatea asanării	Număru de copii depistaţi cu oxiuri în investigaţiile de control după asanare
	Total	Din ele:		Total clase I-IV examinate	S-a examinat		Au fost depistaţi cu oxiuri		Numărul claselor I-IV	Au fost trataţi			
		Copii clasei I-IV	Personal		Copii	Personal	Copii	Personal		Copii	Personal		
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	6264	131663	6149	817	13911	3106	801	5	355	4606	2	370	8

Activitatea antirabică

Nr.d/o № п/п	Contingentele de persoane cărora s-a acordat asistenţă antirabică	Persoane înregistrate în CSP	Persoane care s-au adresat la medicul responsabil de acordarea asistenţei antirabice	Din ele:		Persoane imunizate cu globulină antirabică	S-au înregistrat complicaţii la întroducerea preparatelor antirabice	Au fost primite certificate despre rezultatele supravegherii veterinare a animalelor sau analizelor de laborator
				Persoane la care s-a indicat tratament	Persoane care au primit un curs de tratament deplin			
A	B	1	2	3	4	5	6	7
1.	Persoane afectate de animale domestice cu stăpîn şi agricole	3264	3108	1217	865	4	0	2421
2.	Persoane afectate de animale domestice fără stăpîn	1480	1321	1087	757	9	0	2
3.	Persoane afectate de animale sălbatice, rozătoare	73	73	67	55	0	0	0
4.	Persoane afectate de animale cu diagnosticul determinat de rabie	195	195	194	172	2	0	76

Organizarea supravegherii și controlul infecțiilor nosocomiale

Nr.d/o	Obiective medico-sanitare	Total obiective supuse supravegherii sanitare	Numărul de instituții medico-sanitare care:				Numărul de instituţii medico-sanitare în care funcţia de medic epidemiolog este ocupată
			Au instituit Comitete de supraveghere şi control al infecţiilor nosocomiale	Au inclus în state de personal funcţia de medic epidemiolog de spital	Au coordonat Planul de supraveghere şi control al infecţiilor nosocomiale cu CSP	Au aprobat Planul de gestionare a deşeurilor rezultate din activitatea medicală	
A	B	1	2	3	4	5	6
1.	Publice total, inclusiv:	1540	366	43,5	390	426	31
1.1.	Spitale republicane total, inclusiv:	21	21	13	20	21	12
1.1.1.	Filialele lor	1	0	1	0	0	1
1.2.	Spitale municipale	14	10	6	10	10	6
1.3.	Spitale raionale	35	35	24,5	34	34	13
1.4.	De asistență medicală primară total, inclusiv:	1300	238	0	248	268	0
1.4.1.	Centre consultative diagnostice	7	6	0	6	6	0
1.4.2.	Centre a medicilor de familie	14	14	0	14	14	0
1.4.3.	Centre de sănătate	267	218	0	228	242	0
1.4.4	Oficii a medicilor de familii	661	0	0	0	6	0
1.4.5	Oficii de sănătate	351	0	0	0	0	0
1.5.	Alte Instituții Medico-Sanitare Publice	170	62	0	78	93	0
2.	Private total, inclusiv:	1157	226	2	571	905	2
2.1.	Spitale	17	17	2	17	17	2
2.2.	Centre, cabinete medicale	360	69	0	105	272	0
2.3.	Laboratoare diagnostice	41	12	0	25	31	0
2.4.	Centre, cabinete stomatologice	602	111	0	385	497	0
2.5.	Laboratoare tehnico-dentare	31	6	0	10	10	0
2.6.	Alte instituții medico-sanitare private	106	11	0	29	78	0
3.	Departamentale	59	12	1	32	34	1

Numărul copiilor și adolescenților cu masa corpului supraponderală și obezitate

Nr. d/o	Vârsta, ani	Sexul	Numarul total de copii	Din ei investigati	Numarul copiilor cu indicile masei corporale (IMC), în	
					Stadiul care precede obezitatea	Stadiul de obezitate
					abs.	abs.
A	1	2	3	4	5	6
1.	13	Fete	16562	14190	827	309
		Băieți	16790	14257	725	301
2.	15	Fete	24331	21345	864	321
		Băieți	24930	21803	1087	323

Examene medicale profilactice la portaj de bacterii a infecţiilor intestinale

Nr. d/o	Grupe de risc examinate	Examinaţi	Depistaţi purtători		
			Febra tifoidă şi paratifoidă	Alte salmonele	Dizenteria bacteriană
A	B	1	2	3	4
1.	Persoane la încadrare în lucru la unităţile de alimentaţie şi la unităţi similare	35731	0	15	1
2.	Persoane încadrate în lucru la unităţile de alimentaţie, la bufete, blocuri alimentare în instituţii pentru copii, medico-sanitare, inclusiv persoanele încadrate în alte instit. de alimentaţie şi similare lor	10816	0	4	0

Activitatea de laborator

Nr. d/0	Denumirea cercetărilor	TOTAL probe cercetate	TOTAL efectuate investigaţii	TOTAL efectuate măsurători	Implementate metode noi de investigaţii	Din ele standardizate (SM, ISO,alte)
A	B	1	2	3	4	5
1.	Bacteriologice	129699	262096	0	0	0
2.	Moleculare-biologică (PCR)	821	3355	0	0	0
3.	Serologice	110326	121796	0	0	0
4.	Virusologice	593	782	0	0	0
5.	Parazitologice	253434	254740	0	0	0
6.	Sanitaro-microbiologice	148906	291134	0	8	8
7.	Sanitaro-igienice	77404	245988	0	58	44
8.	Toxicologice	1220	4984	0	0	0
9.	Radiologice	1002	1837	23443	163	0
10.	Investigaţiile factorilor fizici din mediul ocupaţional şi înconjurător	0	0	217022	4	3

36. DOTAREA CU MIJLOACE DE MĂSURARE, UTILAJ MEDICAL, STAREA TEHNICĂ ŞI ASIGURAREA METROLOGICĂ

Nr. d/o	Numărul unităţiilor	Total	Din ele asigurate metrologic	Total utilaj inutilizabil pentru aplicare	Inclusiv:		Procurate anul curent
					Defectate tehnic	Conservate ori folosite pentru instruire	
A	B	1	2	3	4	5	6
1.	Mijloace de măsurare	3676	2348	917	243	701	48
2.	Utilaj medical auxiliar	1936	94	247	66	216	17

Deratizarea la obiecte

Nr. d/o	Categoria obiectivelor	Lucrări de deratizare				Evidenţa numărului rozătoarelor								
		Obiective la evidenţă		Suprafaţa la evidenţă, mii m^2		Au fost luate la evidenţă			Numărul suprafeţelor de urmă		Evidenţa capcanelor			
		Total	din ele sînt eliberate	Prelucrat	Eliberat	Numărul de obiecte	Suprafaţa în mii m2		Au fost instalate	Plasate	Plasate capcane	Rozătoare capturate		Numărul obiectelor cu rozătoare la finele anului
							Suprafeţe de urmă	Capcane				Şoareci	Şobolani	
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Întreprinderile de carne-lapte	21	15	168,56	80,02	4	66,49	0,2	57	12	3	0	0	6
2.	Întreprinderile de păstrare şi prelucrare a grăunţoaselor şi produselor de pâine	256	209	8064,1	3018,12	24	21,4	2,85	160	42	59	8	5	37
3.	Întreprinderile de păstrare şi prelucrare a legumelor-fructelor	52	44	46,76	44,46	7	2,96	0,2	23	2	10	0	0	8
4.	Instituţii de produse alimentare şi obiectele alimentaţiei publice	5197	4247	100316,4	36082,57	209	199,74	5,3	328	77	120	28	11	871
5.	Obiectele animaliere	45	34	51,31	42,81	1	0,8	0,8	18	4	25	0	1	9
6.	Obiecte locative, curative, didactic-educative şi alte obiecte sociale	4801	3847	836131,1	476053,7	346	413,93	4,45	656	168	192	21	9	777
7.	Obiectele industriale, de transport, tehnice	601	500	50371,8	30257	55	25,55	4,3	228	32	273	21	17	68
8.	Altele	1171	1106	429,2	326,4	0	0	0	0	0	0	0	0	65

Măsuri de constrîngere administrativă în activitatea CSP

nr. d/o	In supravegherea de stat a sănătății publice	Numarul procesel or verbale	Numărul amenzilor aplicate	Suma in lei	Suma (în lei) încasată în perioada gestionară (Total)	Numărul prescripț iilor sanitare	Nr. dosarelor predate în organele de anchetă	Numărul dosarelor pe care au fost adoptate decizii de constrîngere	Numărul hotărârilor de sistare a exploatației obiectivelor	Numărul obiectivelor exploataţia carora a fost sistata	Număr de sesizări direcționate altor servicii şi organe abilitate de a lua măsuri	Volumul produselor alimentare rebutate (kg)	Numărul persoanelor eliberate din serviciu la propunerea SSSSP
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Alimentarea cu apă	0	0	7200	3600	329	0	0	21	0	0	0	69
2.	Protecția rezervuarelor de apă	0	0	0	0	9	0	0	0	0	1	0	0
3.	Protecția aerului atmosferic	5	4	4000	500	3	0	0	0	0	0	0	0
4.	Protecția solului	2	2	400	200	15	0	0	0	0	0	0	0
5.	Obiectivele comunale (fara IMSP)	167	173	207710	56030	349	29	15	24	27	0	28	90
6.	Institutiilor medico-sanitare	37	40	25100	12750	555	0	0	22	20	0	380	35
7.	Farmacii, depozite farmaceutice	1	1	200	100	33	0	0	1	1	0	0	3
8..	Intreprinderile industriale si agricole	46	46	68500	32700	609	1	0	26	24	202	1024,2	184
9.	Obiecte care gestionează substanțe chimice/produse de uz fitosanitar și fertilizanți (PUFF)	8	8	10600	5400	216	1	0	15	2	3	59	72
9.1.	Magazine agricole	1	1	400	200	3	0	0	2	3	0	0	0
9.2.	Depozitele pentru păstrarea PUFF	1	1	1000	500	38	1	0	2	2	0	0	0
9.3.	Serviciile de aplicare a PUFF, inclusiv cu aparatele de zbor	6	6	9200	4700	59	0	0	14	1	3	0	26
9.4.	Tratarea semințelor și materialului săditor	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
9.5.	Altele neincluse în p. 9.1.-9.4.	1	1	200	100	113	0	0	34	34	0	0	0
10.	Institutiilor pentru copii si tineret	225	229	82700	44400	953	0	0	114	113	20,6	5215,075	207
11.	Industriei alimentare	19	19	33400	18400	107	0	0	14	12	0	7718,97	132
12.	Alimentatiei publice	120	126	497500	246300	494	1	8	39	39	52	11629,03	709
13.	Comerțului cu produse alimentare	189	193	329300	163750	794	1	3	54	52	0	1231,811	797

Articolele conform Codului contravenţional nr. 218-XVI din 24.10.2008

Numărul proceselor verbale (abs.) aplicate conform Codului contravenţional nr. 218-XVI din 24.10.2008, Articolul	*80*	*81*	*82*	*83*	*91-1*	*115*	*268*	*269*	*270*	*271*	*276*	*364-1*
	497	42	2	0	244	8	0	15	2	0	37	7

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectii cu alte salmonele**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie					Indicele morbiditatii la 100000 de oameni	Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		(%.caz.ori)
mun. Chisinau	419	270	212	120	51,61	33,16	64,44	%
mun. Balti	55	50	30	25	36,55	33,17	-5	cazuri
Total pe municpii	474	320	242	145	49,25	33,16	67,51	%
Anenii-Noi	12	24	7	12	14,39	28,77	2	ori
Basarabeasca	2	1	1	1	7,00	3,51	-1	cazuri
Briceni	38	33	38	5	51,75	45,27	-5	cazuri
Cahul	43	26	15	8	34,51	20,86	60,47	%
Cantemir	1	4	0	1	1,61	6,46	3	cazuri
Calarasi	46	25	20	7	58,93	32,15	54,35	%
Causeni	20	77	7	16	22,02	85,09	3,85	ori
Cimislia	10	9	6	2	16,56	14,98	-1	cazuri
Criuleni	20	17	5	8	27,16	23,09	-3	cazuri
Dubasari (Cosnita)	11	3	5	0	31,17	8,49	-8	cazuri
Donduseni	38	19	13	9	87,78	44,34	50	%
Drochia	28	48	5	12	31,82	54,90	1,71	ori
Edinet	13	6	6	0	16,02	7,43	-7	cazuri
Falesti	7	9	4	2	7,63	9,84	2	cazuri
Floresti	21	39	8	18	23,83	44,54	1,86	ori
Glodeni	43	6	5	2	71,62	10,06	13,95	%
Hincesti	12	20	5	7	9,94	16,64	8	cazuri
Ialoveni	24	20	8	10	23,78	19,74	-4	cazuri
Leova	2	1	0	1	3,77	1,89	-1	cazuri
Nisporeni	12	12	5	4	18,22	18,30	100	%
Ocnita	6	5	2	1	11,05	9,26	-1	cazuri
Orhei	94	29	14	11	75,09	23,21	30,85	%
Rezina	8	3	4	1	15,67	5,91	-5	cazuri
Riscani	12	12	6	6	17,55	17,67	100	%
Singerei	24	30	5	4	25,98	32,55	6	cazuri
Soroca	43	36	19	14	42,96	35,97	-7	cazuri
Straseni	75	15	15	3	81,37	16,25	20	%
Soldanesti	30	12	11	4	71,21	28,61	40	%
Stefan-Voda	6	6	3	3	8,49	8,52	100	%
Taraclia	4	4	3	2	9,16	9,18	100	%
Telenesti	7	22	2	7	9,61	30,30	3,14	ori
Ungheni	41	60	23	27	34,94	51,17	146,34	%
Comrat	26	1	11	1	36,44	1,38	3,85	%
Ciadir-Lunga	11	5	5	2	16,62	7,72	-6	cazuri
Vulcanesti	0	7	0	5	0,00	28,10	7	cazuri
UTA Gagauzia	37	13	16	8	22,87	8,03	35,14	%
Total pe raioane	790	646	286	216	30,44	24,96	81,77	%
Total MS malul drept	1264	966	528	361	35,53	27,19	76,42	%
CMP a ACS CS RM	2	1	0	0	-	-	-1	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	4	4	0	0	-	-	100	%
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	3	17	0	0	-	-	5,67	ori
Total alte Min. si Depar.	9	22	0	0	-	-	2,44	ori
Total RM malul drept	1273	988	528	361	35,78	27,81	77,61	%
mun. Tiraspol	117	128	53	41	80,51	91,93	109,4	%
mun. Bender	39	43	11	13	39,50	47,17	4	cazuri
Camenca	13	19	3	11	56,70	92,09	6	cazuri
Dubasari	27	50	10	27	77,16	160,45	1,85	ori
Grigoropol	16	8	8	2	36,86	20,13	-8	cazuri
Ribnita	42	38	11	20	57,79	54,74	-4	cazuri
Slobozia	46	32	20	18	52,82	38,20	69,57	%
Raioanele de est	300	318	116	132	59,39	66,93	106	%
Total pe MS al RM	1564	1284	644	493	38,50	31,88	82,1	%
Republica Moldova	1573	1306	644	493	38,72	32,42	83,03	%

Denumirea teritoriilor administrative	Dizenteria bacteriana (SHIGELLOSIS)							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	21	12	13	8	2,59	1,47	-9	cazuri
mun. Balti	3	2	2	1	1,99	1,33	-1	cazuri
Total pe municpii	24	14	15	9	2,49	1,45	-10	cazuri
Anenii-Noi	9	2	6	2	10,79	2,40	-7	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	1	0	1	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	0	1	0	1	0,00	1,61	1	cazuri
Calarasi	3	1	2	0	3,84	1,29	-2	cazuri
Causeni	9	1	6	0	9,91	1,11	-8	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	3	6	1	2	4,07	8,15	3	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	3	0	0	0,00	8,49	3	cazuri
Donduseni	7	5	3	2	16,17	11,67	-2	cazuri
Drochia	10	2	6	1	11,36	2,29	-8	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	1	3	0	3	1,13	3,43	2	cazuri
Glodeni	0	1	0	0	0,00	1,68	1	cazuri
Hincesti	3	2	2	1	2,48	1,66	-1	cazuri
Ialoveni	5	6	4	6	4,95	5,92	1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	8	1	5	1	12,15	1,52	-7	cazuri
Ocnita	4	3	3	3	7,36	5,56	-1	cazuri
Orhei	4	5	1	3	3,20	4,00	1	cazuri
Rezina	5	0	1	0	9,80	0,00	-5	cazuri
Riscani	7	1	5	1	10,24	1,47	-6	cazuri
Singerei	4	2	1	1	4,33	2,17	-2	cazuri
Soroca	0	9	0	9	0,00	8,99	9	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	1	0	0	0	2,37	0,00	-1	cazuri
Stefan-Voda	0	7	0	6	0,00	9,94	7	cazuri
Taraclia	1	0	0	0	2,29	0,00	-1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	1	3	0	3	0,85	2,56	2	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	3	0	2	0,00	4,63	3	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	3	0	2	0,00	1,85	3	cazuri
Total pe raioane	87	67	48	47	3,35	2,59	77,01	%
Total MS malul drept	111	81	63	56	3,12	2,28	72,97	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	111	81	63	56	3,12	2,28	72,97	%
mun. Tiraspol	11	7	5	4	7,57	5,03	-4	cazuri
mun. Bender	9	8	8	3	9,12	8,78	-1	cazuri
Camenca	12	27	6	13	52,34	130,86	2,25	ori
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	1	0	1	0	2,30	0,00	-1	cazuri
Ribnita	1	4	1	4	1,38	5,76	3	cazuri
Slobozia	7	2	4	2	8,04	2,39	-5	cazuri
Raioanele de est	41	48	25	26	8,12	10,10	7	cazuri
Total pe MS al RM	152	129	88	82	3,74	3,20	84,87	%
Republica Moldova	152	129	88	82	3,74	3,20	84,87	%

Denumirea teritoriilor administrative	**inclusiv provocate de shigele: flexneri**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	1	0	0	0	0,12	0,00	-1	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	1	0	0	0	0,10	0,00	-1	cazuri
Anenii-Noi	2	0	1	0	2,40	0,00	-2	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	2	0	1	0	2,56	0,00	-2	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	2	0	1	1,36	2,72	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	3	1	1	0	6,93	2,33	-2	cazuri
Drochia	6	1	6	1	6,82	1,14	-5	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	1	3	0	3	1,13	3,43	2	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	3	2	3	2	5,52	3,71	-1	cazuri
Orhei	0	1	0	0	0,00	0,80	1	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	4	1	3	1	5,85	1,47	-3	cazuri
Singerei	3	1	0	0	3,25	1,09	-2	cazuri
Soroca	0	2	0	2	0,00	2,00	2	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	1	0	1	0,00	1,42	1	cazuri
Taraclia	1	0	0	0	2,29	0,00	-1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	26	15	15	11	1,00	0,58	57,69	%
Total MS malul drept	27	15	15	11	0,76	0,42	55,56	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	27	15	15	11	0,76	0,42	55,56	%
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	3	1	3	0	3,04	1,10	-2	cazuri
Camenca	6	1	4	0	26,17	4,85	-5	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	1	0	1	0,00	1,44	1	cazuri
Slobozia	2	1	1	1	2,30	1,19	-1	cazuri
Raioanele de est	11	4	8	2	2,18	0,84	-7	cazuri
Total pe MS al RM	38	19	23	13	0,94	0,47	50	%
Republica Moldova	38	19	23	13	0,94	0,47	50	%

Denumirea teritoriilor administrative	**inclusiv provocate de shigele: sonnei**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	20	12	13	8	2,46	1,47	-8	cazuri
mun. Balti	0	2	0	1	0,00	1,33	2	cazuri
Total pe municpii	20	14	13	9	2,08	1,45	-6	cazuri
Anenii-Noi	5	2	3	2	5,99	2,40	-3	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	1	0	1	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	0	1	0	1	0,00	1,61	1	cazuri
Calarasi	1	0	1	0	1,28	0,00	-1	cazuri
Causeni	6	1	4	0	6,61	1,11	-5	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	2	3	1	1	2,72	4,07	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	3	0	0	0,00	8,49	3	cazuri
Donduseni	4	4	2	2	9,24	9,33	100	%
Drochia	3	1	0	0	3,41	1,14	-2	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	3	2	2	1	2,48	1,66	-1	cazuri
Ialoveni	5	5	4	5	4,95	4,93	100	%
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	8	1	5	1	12,15	1,52	-7	cazuri
Ocnita	1	0	0	0	1,84	0,00	-1	cazuri
Orhei	3	2	1	1	2,40	1,60	-1	cazuri
Rezina	5	0	1	0	9,80	0,00	-5	cazuri
Riscani	3	0	2	0	4,39	0,00	-3	cazuri
Singerei	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soroca	0	7	0	7	0,00	6,99	7	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	1	0	0	0	2,37	0,00	-1	cazuri
Stefan-Voda	0	4	0	4	0,00	5,68	4	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	53	36	29	25	2,04	1,39	67,92	%
Total MS malul drept	73	50	42	34	2,05	1,41	68,49	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	73	50	42	34	2,05	1,41	68,49	%
mun. Tiraspol	11	7	5	4	7,57	5,03	-4	cazuri
mun. Bender	6	7	5	3	6,08	7,68	1	cazuri
Camenca	6	26	2	13	26,17	126,01	4,33	ori
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	1	0	1	0	2,30	0,00	-1	cazuri
Ribnita	1	0	1	0	1,38	0,00	-1	cazuri
Slobozia	5	1	3	1	5,74	1,19	-4	cazuri
Raioanele de est	30	41	17	21	5,94	8,63	136,67	%
Total pe MS al RM	103	91	59	55	2,54	2,26	88,35	%
Republica Moldova	103	91	59	55	2,54	2,26	88,35	%

Denumirea teritoriilor administrative	Escherichioze total							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	118	193	101	173	14,53	23,71	1,64	ori
mun. Balti	132	141	62	41	87,71	93,54	9	cazuri
Total pe municpii	250	334	163	214	25,98	34,62	133,6	%
Anenii-Noi	55	12	45	11	65,94	14,39	21,82	%
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	9	15	8	9	12,26	20,58	6	cazuri
Cahul	20	15	20	15	16,05	12,03	-5	cazuri
Cantemir	9	14	6	13	14,50	22,60	5	cazuri
Calarasi	36	36	29	33	46,12	46,29	100	%
Causeni	8	0	3	0	8,81	0,00	-8	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	17	7	15	4	23,08	9,51	-10	cazuri
Dubasari (Cosnita)	9	6	6	5	25,50	16,99	-3	cazuri
Donduseni	11	12	11	9	25,41	28,00	1	cazuri
Drochia	0	13	0	6	0,00	14,87	13	cazuri
Edinet	16	16	15	16	19,72	19,82	100	%
Falesti	20	25	10	14	21,79	27,33	5	cazuri
Floresti	16	47	14	37	18,15	53,68	2,94	ori
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	29	65	16	62	44,03	99,11	2,24	ori
Ocnita	3	15	3	14	5,52	27,79	5	ori
Orhei	1	13	1	10	0,80	10,40	13	ori
Rezina	33	13	18	7	64,65	25,59	39,39	%
Riscani	23	21	15	16	33,64	30,91	-2	cazuri
Singerei	0	10	0	6	0,00	10,85	10	cazuri
Soroca	42	57	31	43	41,96	56,96	135,71	%
Straseni	41	35	27	26	44,48	37,93	-6	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	4	0	3	0	5,66	0,00	-4	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	4	0	2	0	5,49	0,00	-4	cazuri
Ungheni	6	4	6	2	5,11	3,41	-2	cazuri
Comrat	10	4	4	3	14,02	5,54	-6	cazuri
Ciadir-Lunga	0	6	0	3	0,00	9,26	6	cazuri
Vulcanesti	1	6	0	5	4,13	24,09	5	cazuri
UTA Gagauzia	11	16	4	11	6,80	9,88	5	cazuri
Total pe raioane	423	467	308	369	16,30	18,04	110,4	%
Total MS malul drept	673	801	471	583	18,92	22,54	119,02	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	673	801	471	583	18,92	22,54	119,02	%
mun. Tiraspol	135	104	91	52	92,89	74,69	77,04	%
mun. Bender	5	0	5	0	5,06	0,00	-5	cazuri
Camenca	5	6	2	2	21,81	29,08	1	cazuri
Dubasari	4	6	2	4	11,43	19,25	2	cazuri
Grigoropol	19	39	12	27	43,77	98,12	2,05	ori
Ribnita	19	23	10	18	26,14	33,13	4	cazuri
Slobozia	53	35	42	25	60,86	41,78	66,04	%
Raioanele de est	240	213	164	128	47,51	44,83	88,75	%
Total pe MS al RM	913	1014	635	711	22,47	25,17	111,06	%
Republica Moldova	913	1014	635	711	22,47	25,17	111,06	%

Denumirea teritoriilor administrative	**inclusiv infectia cu E.coli enterohemoragica [din Escherichioze total]**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	64	54	55	46	7,88	6,63	-10	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	64	54	55	46	6,65	5,60	-10	cazuri
Anenii-Noi	1	0	1	0	1,20	0,00	-1	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	20	14	20	14	16,05	11,23	-6	cazuri
Cantemir	0	14	0	13	0,00	22,60	14	cazuri
Calarasi	0	4	0	4	0,00	5,14	4	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	13	0	6	0,00	14,87	13	cazuri
Edinet	16	16	15	16	19,72	19,82	100	%
Falesti	20	25	10	14	21,79	27,33	5	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	39	0	38	0,00	59,47	39	cazuri
Ocnita	0	14	0	13	0,00	25,94	14	cazuri
Orhei	0	9	0	6	0,00	7,20	9	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	3	0	2	0,00	4,42	3	cazuri
Singerei	0	7	0	5	0,00	7,60	7	cazuri
Soroca	35	47	27	35	34,97	46,96	134,29	%
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	4	0	2	0	5,49	0,00	-4	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	4	0	3	0,00	5,54	4	cazuri
Ciadir-Lunga	0	5	0	3	0,00	7,72	5	cazuri
Vulcanesti	1	6	0	5	4,13	24,09	5	cazuri
UTA Gagauzia	1	15	0	11	0,62	9,27	15	ori
Total pe raioane	97	220	75	177	3,74	8,50	2,27	ori
Total MS malul drept	161	274	130	223	4,53	7,71	1,7	ori
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	161	274	130	223	4,53	7,71	1,7	ori
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	161	274	130	223	3,96	6,80	1,7	ori
Republica Moldova	161	274	130	223	3,96	6,80	1,7	ori

Denumirea teritoriilor administrative	**Enterite provocate de Y.enterocolitica**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	9	3	8	2	1,11	0,37	-6	cazuri
mun. Balti	1	0	1	0	0,66	0,00	-1	cazuri
Total pe municpii	10	3	9	2	1,04	0,31	-7	cazuri
Anenii-Noi	3	0	0	0	3,60	0,00	-3	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	1	1	0	1	0,80	0,80	100	%
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	1	0	0	0	1,37	0,00	-1	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	6	1	1	1	0,23	0,04	-5	cazuri
Total MS malul drept	16	4	10	3	0,45	0,11	25	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	16	4	10	3	0,45	0,11	25	%
mun. Tiraspol	0	2	0	0	0,00	1,44	2	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	1	0	0	0,00	2,52	1	cazuri
Ribnita	0	1	0	1	0,00	1,44	1	cazuri
Slobozia	1	0	0	0	1,15	0,00	-1	cazuri
Raioanele de est	1	4	0	1	0,20	0,84	3	cazuri
Total pe MS al RM	17	8	10	4	0,42	0,20	-9	cazuri
Republica Moldova	17	8	10	4	0,42	0,20	-9	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Enterite, colite, gastroenterite provocate de agenti determinati**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	650	826	598	786	80,06	101,46	127,08	%
mun. Balti	300	478	232	375	199,35	317,10	1,59	ori
Total pe municpii	950	1304	830	1161	98,72	135,15	137,26	%
Anenii-Noi	242	210	153	134	290,13	251,74	86,78	%
Basarabeasca	6	1	2	0	21,01	3,51	-5	cazuri
Briceni	42	51	23	40	57,19	69,97	9	cazuri
Cahul	155	93	108	68	124,40	74,61	60	%
Cantemir	78	67	51	39	125,70	108,14	85,9	%
Calarasi	258	93	146	64	330,54	119,59	36,05	%
Causeni	167	123	79	74	183,86	135,92	73,65	%
Cimislia	44	29	22	21	72,86	48,28	65,91	%
Criuleni	55	52	37	41	74,68	70,62	-3	cazuri
Dubasari (Cosnita)	29	22	18	16	82,17	62,29	-7	cazuri
Donduseni	111	90	59	68	256,40	210,03	81,08	%
Drochia	11	60	6	18	12,50	68,62	5,45	ori
Edinet	121	148	120	143	149,10	183,35	122,31	%
Falesti	183	125	128	88	199,40	136,63	68,31	%
Floresti	76	147	56	103	86,22	167,89	1,93	ori
Glodeni	21	10	17	9	34,98	16,76	47,62	%
Hincesti	35	26	21	9	28,99	21,63	-9	cazuri
Ialoveni	7	6	4	5	6,94	5,92	-1	cazuri
Leova	91	53	89	50	171,57	100,31	58,24	%
Nisporeni	42	72	37	70	63,77	109,79	1,71	ori
Ocnita	121	112	87	78	222,75	207,49	-9	cazuri
Orhei	164	53	96	31	131,02	42,41	32,32	%
Rezina	22	38	10	23	43,10	74,80	1,73	ori
Riscani	173	93	101	58	253,03	136,91	53,76	%
Singerei	109	119	85	86	118,01	129,13	10	cazuri
Soroca	146	131	113	80	145,86	130,90	89,73	%
Straseni	195	155	142	123	211,56	167,96	79,49	%
Soldanesti	40	54	32	30	94,95	128,76	135	%
Stefan-Voda	100	105	81	91	141,43	149,15	5	cazuri
Taraclia	63	42	48	33	144,25	96,41	66,67	%
Telenesti	20	20	9	11	27,45	27,55	100	%
Ungheni	224	137	167	132	190,87	116,83	61,16	%
Comrat	41	24	27	13	57,46	33,24	58,54	%
Ciadir-Lunga	34	34	25	24	51,36	52,50	100	%
Vulcanesti	46	32	28	25	190,05	128,47	69,57	%
UTA Gagauzia	121	90	80	62	74,80	55,60	74,38	%
Total pe raioane	3272	2627	2227	1898	126,07	101,50	80,29	%
Total MS malul drept	4222	3931	3057	3059	118,67	110,64	93,11	%
CMP a ACS CS RM	9	6	0	0	-	-	-3	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	9	7	0	0	-	-	-2	cazuri
Total RM malul drept	4231	3938	3057	3059	118,93	110,83	93,07	%
mun. Tiraspol	253	286	171	170	174,08	205,40	113,04	%
mun. Bender	338	316	262	233	342,36	346,64	93,49	%
Camenca	12	20	8	17	52,34	96,93	8	cazuri
Dubasari	121	114	75	82	345,77	365,83	-7	cazuri
Grigoropol	80	87	59	71	184,29	218,87	7	cazuri
Ribnita	178	151	101	84	244,92	217,52	84,83	%
Slobozia	300	411	235	329	344,49	490,58	137	%
Raioanele de est	1282	1385	911	986	253,78	291,49	108,03	%
Total pe MS al RM	5504	5316	3968	4045	135,47	131,97	96,58	%
Republica Moldova	5513	5323	3968	4045	135,69	132,14	96,55	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Intoxicatii si toxicoinfectii alimentare provocate de agenti determinati**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	141	121	99	79	17,37	14,86	85,82	%
mun. Balti	14	18	10	13	9,30	11,94	4	cazuri
Total pe municpii	155	139	109	92	16,11	14,41	89,68	%
Anenii-Noi	3	2	2	0	3,60	2,40	-1	cazuri
Basarabeasca	0	6	0	6	0,00	21,05	6	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	12	0	1	0	19,34	0,00	-12	cazuri
Calarasi	19	12	6	10	24,34	15,43	-7	cazuri
Causeni	0	6	0	5	0,00	6,63	6	cazuri
Cimislia	2	11	1	10	3,31	18,31	9	cazuri
Criuleni	2	0	2	0	2,72	0,00	-2	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	7	11	5	6	16,17	25,67	4	cazuri
Drochia	0	2	0	0	0,00	2,29	2	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	10	5	2	4	10,90	5,47	-5	cazuri
Floresti	10	4	9	4	11,35	4,57	-6	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	4	8	1	4	3,31	6,66	4	cazuri
Ialoveni	2	3	0	2	1,98	2,96	1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	2	0	2	0,00	3,05	2	cazuri
Ocnita	21	1	14	0	38,66	1,85	4,76	%
Orhei	12	30	3	14	9,59	24,01	2,5	ori
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	3	0	1	0,00	4,42	3	cazuri
Singerei	6	5	6	3	6,50	5,43	-1	cazuri
Soroca	4	18	1	10	4,00	17,99	4,5	ori
Straseni	1	2	0	0	1,08	2,17	1	cazuri
Soldanesti	20	42	15	27	47,48	100,15	2,1	ori
Stefan-Voda	37	18	20	13	52,33	25,57	48,65	%
Taraclia	9	5	4	1	20,61	11,48	-4	cazuri
Telenesti	2	1	0	1	2,74	1,38	-1	cazuri
Ungheni	24	17	21	13	20,45	14,50	-7	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	7	9	4	7	10,57	13,90	2	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	7	9	4	7	4,33	5,56	2	cazuri
Total pe raioane	214	223	117	143	8,25	8,62	9	cazuri
Total MS malul drept	369	362	226	235	10,37	10,19	-7	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	2	0	0	-	-	2	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	2	0	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Justitiei	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	3	2	0	0	-	-	-1	cazuri
Total RM malul drept	372	364	226	235	10,46	10,24	-8	cazuri
mun. Tiraspol	1	4	0	0	0,69	2,87	3	cazuri
mun. Bender	7	10	4	6	7,09	10,97	3	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	64	38	54	30	182,89	121,94	59,38	%
Grigoropol	12	5	11	3	27,64	12,58	-7	cazuri
Ribnita	42	46	31	27	57,79	66,27	4	cazuri
Slobozia	2	0	2	0	2,30	0,00	-2	cazuri
Raioanele de est	128	103	102	66	25,34	21,68	80,47	%
Total pe MS al RM	497	465	328	301	12,23	11,54	93,56	%
Republica Moldova	500	467	328	301	12,31	11,59	93,4	%

Denumirea teritoriilor administrative	Botulizm							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	1	1	0	0	0,12	0,12	100	%
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	1	1	0	0	0,10	0,10	100	%
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	1	0	0	0	1,36	0,00	-1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	1	0	0	0,00	2,83	1	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	1	0	1	0	1,23	0,00	-1	cazuri
Falesti	0	1	0	0	0,00	1,09	1	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	1	0	0	0,00	1,09	1	cazuri
Soroca	2	0	0	0	2,00	0,00	-2	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	1	0	0	0,00	2,38	1	cazuri
Stefan-Voda	0	1	0	0	0,00	1,42	1	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	4	0	2	0	5,49	0,00	-4	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	1	0	0	0,00	4,01	1	cazuri
UTA Gagauzia	0	1	0	0	0,00	0,62	1	cazuri
Total pe raioane	8	6	3	0	0,31	0,23	-2	cazuri
Total MS malul drept	9	7	3	0	0,25	0,20	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Total RM malul drept	9	8	3	0	0,25	0,23	-1	cazuri
mun. Tiraspol	0	1	0	0	0,00	0,72	1	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	1	0	0	0,00	0,21	1	cazuri
Total pe MS al RM	9	8	3	0	0,22	0,20	-1	cazuri
Republica Moldova	9	9	3	0	0,22	0,22	100	%

Denumirea teritoriilor administrative	Intoxicatii si toxicoinfectii alimentare, provocate de agenti nedeterminati							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	1566	1535	625	724	192,89	188,54	98,02	%
mun. Balti	25	7	20	6	16,61	4,64	28	%
Total pe municpii	1591	1542	645	730	165,33	159,81	96,92	%
Anenii-Noi	7	20	4	9	8,39	23,98	2,86	ori
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	1	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	1	0	0	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	5	18	2	6	6,41	23,15	3,6	ori
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	1	21	0	18	1,66	34,96	21	ori
Criuleni	14	25	8	17	19,01	33,95	1,79	ori
Dubasari (Cosnita)	0	2	0	1	0,00	5,66	2	cazuri
Donduseni	2	4	1	2	4,62	9,33	2	cazuri
Drochia	6	50	3	32	6,82	57,18	8,33	ori
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	1	5	1	3	1,09	5,47	4	cazuri
Floresti	54	40	46	28	61,26	45,69	74,07	%
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	10	7	4	4	8,28	5,82	-3	cazuri
Ialoveni	127	72	70	39	125,84	71,05	56,69	%
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	18	14	9	9	27,33	21,35	-4	cazuri
Ocnita	17	2	8	2	31,30	3,71	11,76	%
Orhei	3	13	2	3	2,40	10,40	10	cazuri
Rezina	1	15	0	14	1,96	29,53	15	ori
Riscani	1	2	0	0	1,46	2,94	1	cazuri
Singerei	43	52	33	35	46,55	56,43	9	cazuri
Soroca	4	4	3	2	4,00	4,00	100	%
Straseni	10	21	6	8	10,85	22,76	2,1	ori
Soldanesti	52	57	29	34	123,44	135,91	5	cazuri
Stefan-Voda	86	46	54	31	121,63	65,34	53,49	%
Taraclia	7	11	4	9	16,03	25,25	4	cazuri
Telenesti	1	9	0	2	1,37	12,40	8	cazuri
Ungheni	26	46	17	33	22,15	39,23	1,77	ori
Comrat	2	0	2	0	2,80	0,00	-2	cazuri
Ciadir-Lunga	17	17	7	6	25,68	26,25	100	%
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	19	17	9	6	11,75	10,50	-2	cazuri
Total pe raioane	516	574	313	348	19,88	22,18	111,24	%
Total MS malul drept	2107	2116	958	1078	59,22	59,55	9	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	2	0	0	-	-	2	cazuri
CMP a Caii Ferate	3	1	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Afacerilor Interne	15	24	0	0	-	-	9	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	3	5	0	0	-	-	2	cazuri
Total alte Min. si Depar.	21	32	0	0	-	-	1,52	ori
Total RM malul drept	2128	2148	958	1078	59,81	60,45	100,94	%
mun. Tiraspol	4	0	2	0	2,75	0,00	-4	cazuri
mun. Bender	7	11	5	9	7,09	12,07	4	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	16	16	13	12	45,72	51,34	100	%
Grigoropol	6	11	5	7	13,82	27,67	5	cazuri
Ribnita	72	105	50	81	99,07	151,26	145,83	%
Slobozia	1	0	1	0	1,15	0,00	-1	cazuri
Raioanele de est	106	143	76	109	20,98	30,10	134,91	%
Total pe MS al RM	2213	2259	1034	1187	54,47	56,08	102,08	%
Republica Moldova	2234	2291	1034	1187	54,99	56,87	102,55	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Lambliaza (Giardiaza)**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	64	48	31	14	7,88	5,90	75	%
mun. Balti	3	5	1	5	1,99	3,32	2	cazuri
Total pe municpii	67	53	32	19	6,96	5,49	79,1	%
Anenii-Noi	13	6	11	5	15,59	7,19	-7	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	4	2	4	1	3,21	1,60	-2	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	7	0	7	0,00	9,00	7	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	1	0	1	0	1,66	0,00	-1	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	19	30	9	11	31,64	50,29	1,58	ori
Hincesti	5	5	5	4	4,14	4,16	100	%
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	4	2	4	2	4,00	2,00	-2	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	1	0	1	0,00	2,30	1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	4	0	4	0,00	3,41	4	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	3	4	3	4	4,53	6,18	1	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	3	4	3	4	1,85	2,47	1	cazuri
Total pe raioane	49	61	37	39	1,89	2,36	124,49	%
Total MS malul drept	116	114	69	58	3,26	3,21	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	116	114	69	58	3,26	3,21	-2	cazuri
mun. Tiraspol	22	3	14	3	15,14	2,15	13,64	%
mun. Bender	243	149	239	149	246,14	163,45	61,32	%
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	1	2	1	2	2,86	6,42	1	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	4	5	4	5	4,59	5,97	1	cazuri
Raioanele de est	270	159	258	159	53,45	33,46	58,89	%
Total pe MS al RM	386	273	327	217	9,50	6,78	70,73	%
Republica Moldova	386	273	327	217	9,50	6,78	70,73	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Criptosporidioza**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	7	9	6	9	0,86	1,11	2	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	7	9	6	9	0,73	0,93	2	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	2	0	1	0,00	1,60	2	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	2	0	1	0,00	0,08	2	cazuri
Total MS malul drept	7	11	6	10	0,20	0,31	4	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	7	11	6	10	0,20	0,31	4	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	7	11	6	10	0,17	0,27	4	cazuri
Republica Moldova	7	11	6	10	0,17	0,27	4	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia rotavirala**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	177	226	177	226	21,80	27,76	127,68	%
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	177	226	177	226	18,39	23,42	127,68	%
Anenii-Noi	1	1	1	1	1,20	1,20	100	%
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	0	1	0	1,36	0,00	-1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	1	0	1	0	2,29	0,00	-1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	4	1	4	1	0,15	0,04	-3	cazuri
Total MS malul drept	181	227	181	227	5,09	6,39	125,41	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	181	227	181	227	5,09	6,39	125,41	%
mun. Tiraspol	21	12	20	12	14,45	8,62	-9	cazuri
mun. Bender	5	8	5	8	5,06	8,78	3	cazuri
Camenca	2	0	2	0	8,72	0,00	-2	cazuri
Dubasari	8	0	8	0	22,86	0,00	-8	cazuri
Grigoropol	2	0	2	0	4,61	0,00	-2	cazuri
Ribnita	3	0	3	0	4,13	0,00	-3	cazuri
Slobozia	17	8	17	8	19,52	9,55	-9	cazuri
Raioanele de est	58	28	57	28	11,48	5,89	48,28	%
Total pe MS al RM	239	255	238	255	5,88	6,33	106,69	%
Republica Moldova	239	255	238	255	5,88	6,33	106,69	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectii intestinale acute provocate de agenti nedeterminati							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	2806	2712	2335	2332	345,63	333,11	96,65	%
mun. Balti	299	74	172	34	198,68	49,09	24,75	%
Total pe municpii	3105	2786	2507	2366	322,65	288,74	89,73	%
Anenii-Noi	203	150	134	85	243,37	179,82	73,89	%
Basarabeasca	5	13	2	6	17,51	45,61	8	cazuri
Briceni	130	96	92	61	177,03	131,70	73,85	%
Cahul	153	118	102	78	122,79	94,67	77,12	%
Cantemir	94	73	53	40	151,48	117,83	77,66	%
Calarasi	29	78	4	32	37,15	100,30	2,69	ori
Causeni	110	88	65	50	121,10	97,24	80	%
Cimislia	80	42	54	26	132,47	69,92	52,5	%
Criuleni	64	125	42	78	86,90	169,76	1,95	ori
Dubasari (Cosnita)	21	33	13	18	59,50	93,44	1,57	ori
Donduseni	47	44	27	26	108,57	102,68	-3	cazuri
Drochia	209	88	73	24	237,48	100,64	42,11	%
Edinet	255	262	117	121	314,21	324,58	7	cazuri
Falesti	135	171	112	119	147,10	186,91	126,67	%
Floresti	267	188	164	115	302,92	214,72	70,41	%
Glodeni	356	205	223	130	592,92	343,68	57,58	%
Hincesti	44	71	12	38	36,44	59,08	1,61	ori
Ialoveni	100	102	74	78	99,08	100,66	2	cazuri
Leova	63	83	18	54	118,78	157,10	131,75	%
Nisporeni	273	166	173	124	414,48	253,12	60,81	%
Ocnita	131	126	93	53	241,16	233,43	-5	cazuri
Orhei	119	152	71	88	95,07	121,63	127,73	%
Rezina	59	63	30	40	115,59	124,01	4	cazuri
Riscani	175	160	128	96	255,96	235,54	91,43	%
Singerei	205	146	143	94	221,95	158,43	71,22	%
Soroca	144	89	92	55	143,86	88,93	61,81	%
Straseni	150	176	81	93	162,74	190,72	117,33	%
Soldanesti	76	56	43	33	180,41	133,53	73,68	%
Stefan-Voda	132	86	112	83	186,69	122,16	65,15	%
Taraclia	103	98	63	62	235,84	224,96	-5	cazuri
Telenesti	47	34	17	23	64,51	46,83	72,34	%
Ungheni	141	155	64	71	120,15	132,18	109,93	%
Comrat	99	39	74	24	138,75	54,01	39,39	%
Ciadir-Lunga	87	94	59	74	131,41	145,15	7	cazuri
Vulcanesti	51	60	22	41	210,71	240,89	9	cazuri
UTA Gagauzia	237	193	155	139	146,51	119,23	81,43	%
Total pe raioane	4357	3730	2646	2233	167,88	144,12	85,61	%
Total MS malul drept	7462	6516	5153	4599	209,75	183,39	87,32	%
CMP a ACS CS RM	19	6	0	0	-	-	31,58	%
CMP a Caii Ferate	4	2	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Afacerilor Interne	9	7	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Apararii	3	2	0	0	-	-	-1	cazuri
Total alte Min. si Depar.	35	17	0	0	-	-	48,57	%
Total RM malul drept	7497	6533	5153	4599	210,73	183,87	87,14	%
mun. Tiraspol	380	299	285	233	261,47	214,74	78,68	%
mun. Bender	279	287	203	177	282,60	314,83	8	cazuri
Camenca	82	133	48	78	357,63	644,60	1,62	ori
Dubasari	123	130	68	76	351,49	417,17	7	cazuri
Grigoropol	105	84	74	45	241,88	211,33	80	%
Ribnita	231	195	152	128	317,84	280,91	84,42	%
Slobozia	473	486	329	338	543,15	580,10	102,75	%
Raioanele de est	1673	1614	1159	1075	331,19	339,69	96,47	%
Total pe MS al RM	9135	8130	6312	5674	224,84	201,83	89	%
Republica Moldova	9170	8147	6312	5674	225,71	202,25	88,84	%

Denumirea teritoriilor administrative	Turbeculoza organelor respiratorii							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	428	435	43	36	52,72	53,43	7	cazuri
mun. Balti	110	96	6	1	73,09	63,69	87,27	%
Total pe municpii	538	531	49	37	55,91	55,03	-7	cazuri
Anenii-Noi	69	61	0	6	82,72	73,12	-8	cazuri
Basarabeasca	18	17	0	0	63,02	59,65	-1	cazuri
Briceni	36	27	1	3	49,02	37,04	-9	cazuri
Cahul	60	45	3	1	48,15	36,10	75	%
Cantemir	42	30	2	2	67,68	48,42	71,43	%
Calarasi	64	58	0	0	82,00	74,58	-6	cazuri
Causeni	53	46	3	5	58,35	50,83	-7	cazuri
Cimislia	41	36	6	1	67,89	59,93	-5	cazuri
Criuleni	85	100	5	5	115,41	135,81	117,65	%
Dubasari (Cosnita)	42	34	0	2	119,01	96,27	-8	cazuri
Donduseni	30	25	0	3	69,30	58,34	-5	cazuri
Drochia	34	48	2	0	38,63	54,90	141,18	%
Edinet	46	38	1	2	56,68	47,08	-8	cazuri
Falesti	41	69	1	2	44,67	75,42	1,68	ori
Floresti	50	59	1	4	56,73	67,39	9	cazuri
Glodeni	22	47	1	3	36,64	78,79	2,14	ori
Hincesti	91	74	1	1	75,36	61,58	81,32	%
Ialoveni	82	64	4	2	81,25	63,16	78,05	%
Leova	46	44	0	5	86,73	83,28	-2	cazuri
Nisporeni	71	62	5	3	107,80	94,54	-9	cazuri
Ocnita	25	31	0	1	46,02	57,43	6	cazuri
Orhei	116	83	6	7	92,67	66,42	71,55	%
Rezina	42	51	1	2	82,29	100,39	9	cazuri
Riscani	52	53	2	2	76,06	78,02	1	cazuri
Singerei	64	54	0	1	69,29	58,60	-10	cazuri
Soroca	50	63	0	1	49,95	62,95	126	%
Straseni	61	59	3	0	66,18	63,93	-2	cazuri
Soldanesti	41	34	2	0	97,32	81,07	-7	cazuri
Stefan-Voda	42	47	8	9	59,40	66,76	5	cazuri
Taraclia	22	14	0	0	50,37	32,14	-8	cazuri
Telenesti	50	36	1	1	68,62	49,58	72	%
Ungheni	117	89	11	7	99,69	75,90	76,07	%
Comrat	31	37	0	1	43,45	51,24	6	cazuri
Ciadir-Lunga	22	26	0	0	33,23	40,15	4	cazuri
Vulcanesti	6	8	0	0	24,79	32,12	2	cazuri
UTA Gagauzia	59	71	0	1	36,47	43,86	120,34	%
Total pe raioane	1764	1669	70	82	67,97	64,49	94,61	%
Total MS malul drept	2302	2200	119	119	64,71	61,92	95,57	%
CMP a Caii Ferate	1	2	0	0	-	-	1	cazuri
Min. Afacerilor Interne	8	10	0	0	-	-	2	cazuri
Min. Justitiei	98	109	0	0	-	-	111,22	%
Departamentul Carabinerilor	0	2	0	0	-	-	2	cazuri
Min. Apararii	4	2	0	0	-	-	-2	cazuri
Total alte Min. si Depar.	111	125	0	0	-	-	112,61	%
Total RM malul drept	2413	2325	119	119	67,83	65,44	96,35	%
mun. Tiraspol	126	142	4	4	86,70	101,98	112,7	%
mun. Bender	73	71	2	2	73,94	77,89	-2	cazuri
Camenca	17	13	1	1	74,14	63,01	-4	cazuri
Dubasari	15	33	0	2	42,86	105,90	2,2	ori
Grigoropol	63	52	0	0	145,13	130,82	82,54	%
Ribnita	97	70	3	3	133,47	100,84	72,16	%
Slobozia	88	123	4	2	101,05	146,82	139,77	%
Raioanele de est	479	504	14	14	94,82	106,07	105,22	%
Total pe MS al RM	2781	2704	133	133	68,45	67,13	97,23	%
Republica Moldova	2892	2829	133	133	71,18	70,23	97,82	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Tularemia**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	1	0	0	0	1,41	0,00	-1	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	1	0	0	0	0,04	0,00	-1	cazuri
Total MS malul drept	1	0	0	0	0,03	0,00	-1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Serviciul ISS (Securitatea)	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	1	0	0	0	0,03	0,00	-1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	1	0	0	0	0,02	0,00	-1	cazuri
Republica Moldova	1	0	0	0	0,02	0,00	-1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Antraxul**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
Telenesti	1	0	0	0	1,37	0,00	-1	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	1	0	0	0	1,40	0,00	-1	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	1	0	0	0	0,62	0,00	-1	cazuri
Total pe raioane	2	0	0	0	0,08	0,00	-2	cazuri
Total MS malul drept	2	0	0	0	0,06	0,00	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Serviciul ISS (Securitatea)	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	2	0	0	0	0,06	0,00	-2	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	2	0	0	0	0,05	0,00	-2	cazuri
Republica Moldova	2	0	0	0	0,05	0,00	-2	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Leptospirioza							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	2	0	0	0	2,72	0,00	-2	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	1	0	0	0,00	1,11	1	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	1	0	0	0	1,84	0,00	-1	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	3	1	0	0	0,12	0,04	-2	cazuri
Total MS malul drept	3	1	0	0	0,08	0,03	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	3	1	0	0	0,08	0,03	-2	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	3	1	0	0	0,07	0,02	-2	cazuri
Republica Moldova	3	1	0	0	0,07	0,02	-2	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Yersinioza extra-intestinala**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	1	0	1	0	0,99	0,00	-1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	2	0	2	0	0,08	0,00	-2	cazuri
Total MS malul drept	2	0	2	0	0,06	0,00	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	2	0	2	0	0,06	0,00	-2	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	1	0	0	0	1,15	0,00	-1	cazuri
Raioanele de est	1	0	0	0	0,20	0,00	-1	cazuri
Total pe MS al RM	3	0	2	0	0,07	0,00	-3	cazuri
Republica Moldova	3	0	2	0	0,07	0,00	-3	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Tusea convulisiva**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	28	156	23	145	3,45	19,16	5,57	ori
mun. Balti	4	72	4	69	2,66	47,76	18	ori
Total pe municpii	32	228	27	214	3,33	23,63	7,13	ori
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	1	0	1	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	1	0	1	0,00	1,29	1	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	2	1	2	1,36	2,72	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	1	0	1	0,00	2,83	1	cazuri
Donduseni	0	2	0	2	0,00	4,67	2	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	10	0	10	0,00	10,93	10	cazuri
Floresti	0	3	0	3	0,00	3,43	3	cazuri
Glodeni	2	0	2	0	3,33	0,00	-2	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	2	1	2	1	1,98	0,99	-1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	1	0	1	0,00	1,85	1	cazuri
Orhei	0	2	0	2	0,00	1,60	2	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	1	1	1	1	1,46	1,47	100	%
Singerei	3	3	3	3	3,25	3,26	100	%
Soroca	0	1	0	1	0,00	1,00	1	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	22	0	22	0,00	31,25	22	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	1	0	1	0,00	0,85	1	cazuri
Comrat	0	1	0	0	0,00	1,38	1	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	1	0	0	0,00	0,62	1	cazuri
Total pe raioane	11	52	11	51	0,42	2,01	4,73	ori
Total MS malul drept	43	280	38	265	1,21	7,88	6,51	ori
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	43	280	38	265	1,21	7,88	6,51	ori
mun. Tiraspol	2	3	2	2	1,38	2,15	1	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	2	0	2	0	4,61	0,00	-2	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	4	0	4	0	4,59	0,00	-4	cazuri
Raioanele de est	8	3	8	2	1,58	0,63	-5	cazuri
Total pe MS al RM	51	283	46	267	1,26	7,03	5,55	ori
Republica Moldova	51	283	46	267	1,26	7,03	5,55	ori

Denumirea teritoriilor administrative	**Inclusiv parapertussis [din Tusea convulisiva]**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	2	0	2	0,00	1,33	2	cazuri
Total pe municpii	0	2	0	2	0,00	0,21	2	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	1	0	1	0	0,04	0,00	-1	cazuri
Total MS malul drept	1	2	1	2	0,03	0,06	1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	1	2	1	2	0,03	0,06	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	1	2	1	2	0,02	0,05	1	cazuri
Republica Moldova	1	2	1	2	0,02	0,05	1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Scarlatina							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	255	250	251	248	31,41	30,71	-5	cazuri
mun. Balti	35	25	35	24	23,26	16,58	-10	cazuri
Total pe municpii	290	275	286	272	30,13	28,50	94,83	%
Anenii-Noi	11	3	10	3	13,19	3,60	-8	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	1	1	1	1	1,36	1,37	100	%
Cahul	2	3	2	3	1,61	2,41	1	cazuri
Cantemir	0	1	0	1	0,00	1,61	1	cazuri
Calarasi	8	8	8	8	10,25	10,29	100	%
Causeni	7	9	7	9	7,71	9,95	2	cazuri
Cimislia	0	1	0	1	0,00	1,66	1	cazuri
Criuleni	6	15	6	15	8,15	20,37	9	cazuri
Dubasari (Cosnita)	3	2	3	2	8,50	5,66	-1	cazuri
Donduseni	0	1	0	1	0,00	2,33	1	cazuri
Drochia	4	3	3	2	4,55	3,43	-1	cazuri
Edinet	4	4	4	3	4,93	4,96	100	%
Falesti	18	9	17	9	19,61	9,84	-9	cazuri
Floresti	19	6	19	6	21,56	6,85	31,58	%
Glodeni	1	5	1	5	1,67	8,38	4	cazuri
Hincesti	5	3	5	3	4,14	2,50	-2	cazuri
Ialoveni	18	11	18	10	17,84	10,86	-7	cazuri
Leova	3	0	3	0	5,66	0,00	-3	cazuri
Nisporeni	1	0	1	0	1,52	0,00	-1	cazuri
Ocnita	3	2	3	2	5,52	3,71	-1	cazuri
Orhei	6	19	5	18	4,79	15,20	3,17	ori
Rezina	2	7	2	7	3,92	13,78	5	cazuri
Riscani	1	6	1	6	1,46	8,83	5	cazuri
Singerei	1	1	1	1	1,08	1,09	100	%
Soroca	10	10	10	10	9,99	9,99	100	%
Straseni	8	13	8	13	8,68	14,09	5	cazuri
Soldanesti	5	5	5	5	11,87	11,92	100	%
Stefan-Voda	15	5	14	5	21,21	7,10	-10	cazuri
Taraclia	3	1	3	1	6,87	2,30	-2	cazuri
Telenesti	2	1	2	1	2,74	1,38	-1	cazuri
Ungheni	4	4	4	4	3,41	3,41	100	%
Comrat	1	5	1	5	1,40	6,92	4	cazuri
Ciadir-Lunga	2	2	2	2	3,02	3,09	100	%
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	3	7	3	7	1,85	4,32	4	cazuri
Total pe raioane	174	166	169	162	6,70	6,41	-8	cazuri
Total MS malul drept	464	441	455	434	13,04	12,41	95,04	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	464	441	455	434	13,04	12,41	95,04	%
mun. Tiraspol	36	25	36	24	24,77	17,95	69,44	%
mun. Bender	6	3	6	3	6,08	3,29	-3	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	4	0	4	0	11,43	0,00	-4	cazuri
Grigoropol	6	9	6	9	13,82	22,64	3	cazuri
Ribnita	1	1	1	1	1,38	1,44	100	%
Slobozia	13	6	12	6	14,93	7,16	-7	cazuri
Raioanele de est	66	44	65	43	13,07	9,26	66,67	%
Total pe MS al RM	530	485	520	477	13,05	12,04	91,51	%
Republica Moldova	530	485	520	477	13,05	12,04	91,51	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectia meningococica							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	15	3	14	3	1,85	0,37	20	%
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	15	3	14	3	1,56	0,31	20	%
Anenii-Noi	0	1	0	1	0,00	1,20	1	cazuri
Basarabeasca	1	0	1	0	3,50	0,00	-1	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	1	0	1	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	3	3	3	3	3,84	3,86	100	%
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	0	1	0	1,36	0,00	-1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	1	0	1	0	2,83	0,00	-1	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	1	0	1	0,00	1,14	1	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	1	2	0	2	1,09	2,19	1	cazuri
Floresti	0	2	0	2	0,00	2,28	2	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	1	2	1	2	0,83	1,66	1	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	1	1	0	1	1,52	1,52	100	%
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	1	3	1	3	0,80	2,40	2	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	2	1	2	1	2,17	1,09	-1	cazuri
Soroca	1	0	1	0	1,00	0,00	-1	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	1	0	1	0	2,37	0,00	-1	cazuri
Stefan-Voda	0	1	0	1	0,00	1,42	1	cazuri
Taraclia	0	1	0	1	0,00	2,30	1	cazuri
Telenesti	5	3	3	3	6,86	4,13	-2	cazuri
Ungheni	0	3	0	2	0,00	2,56	3	cazuri
Comrat	1	0	1	0	1,40	0,00	-1	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	1	0	1	0	0,62	0,00	-1	cazuri
Total pe raioane	21	24	17	23	0,81	0,93	3	cazuri
Total MS malul drept	36	27	31	26	1,01	0,76	-9	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	36	27	31	26	1,01	0,76	-9	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	1	0	1	0	1,01	0,00	-1	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	1	0	1	0	0,20	0,00	-1	cazuri
Total pe MS al RM	37	27	32	26	0,91	0,67	-10	cazuri
Republica Moldova	37	27	32	26	0,91	0,67	-10	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Purtatorii de meningococi**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	1	0	0	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	1	0	0	0	0,04	0,00	-1	cazuri
Total MS malul drept	1	0	0	0	0,03	0,00	-1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	1	0	0	0	0,03	0,00	-1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	1	0	0	0	0,02	0,00	-1	cazuri
Republica Moldova	1	0	0	0	0,02	0,00	-1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Sifilisul**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	494	409	21	16	60,85	50,24	82,79	%
mun. Balti	96	60	2	0	63,79	39,80	62,5	%
Total pe municpii	590	469	23	16	61,31	48,61	79,49	%
Anenii-Noi	37	37	3	2	44,36	44,35	100	%
Basarabeasca	3	6	0	0	10,50	21,05	3	cazuri
Briceni	20	6	1	0	27,24	8,23	30	%
Cahul	97	57	11	5	77,85	45,73	58,76	%
Cantemir	55	27	7	0	88,63	43,58	49,09	%
Calarasi	82	45	5	6	105,06	57,86	54,88	%
Causeni	57	47	4	2	62,75	51,94	-10	cazuri
Cimislia	38	29	1	1	62,92	48,28	-9	cazuri
Criuleni	40	22	6	0	54,31	29,88	55	%
Dubasari (Cosnita)	11	20	2	1	31,17	56,63	9	cazuri
Donduseni	16	12	0	0	36,96	28,00	-4	cazuri
Drochia	29	13	1	1	32,95	14,87	44,83	%
Edinet	26	20	0	1	32,04	24,78	-6	cazuri
Falesti	35	35	0	0	38,14	38,26	100	%
Floresti	42	51	0	2	47,65	58,25	9	cazuri
Glodeni	15	3	0	1	24,98	5,03	20	%
Hincesti	49	66	8	3	40,58	54,92	134,69	%
Ialoveni	65	64	4	2	64,40	63,16	-1	cazuri
Leova	20	13	0	0	37,71	24,61	-7	cazuri
Nisporeni	23	34	0	0	34,92	51,84	147,83	%
Ocnita	4	2	1	0	7,36	3,71	-2	cazuri
Orhei	68	70	2	4	54,32	56,01	2	cazuri
Rezina	11	16	0	0	21,55	31,49	5	cazuri
Riscani	12	11	1	0	17,55	16,19	-1	cazuri
Singerei	15	17	0	1	16,24	18,45	2	cazuri
Soroca	49	24	0	3	48,95	23,98	48,98	%
Straseni	53	33	8	4	57,50	35,76	62,26	%
Soldanesti	28	22	0	0	66,47	52,46	-6	cazuri
Stefan-Voda	19	30	1	0	26,87	42,62	1,58	ori
Taraclia	13	11	0	0	29,77	25,25	-2	cazuri
Telenesti	37	29	1	6	50,78	39,94	-8	cazuri
Ungheni	82	79	9	5	69,87	67,37	-3	cazuri
Comrat	16	19	1	1	22,42	26,31	3	cazuri
Ciadir-Lunga	3	2	0	0	4,53	3,09	-1	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	19	21	1	1	11,75	12,97	2	cazuri
Total pe raioane	1170	972	77	51	45,08	37,56	83,08	%
Total MS malul drept	1760	1441	100	67	49,47	40,56	81,88	%
Min. Afacerilor Interne	2	0	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Justitiei	41	57	0	0	-	-	139,02	%
Departamentul Carabinerilor	2	1	0	0	-	-	-1	cazuri
Min. Apararii	4	2	0	0	-	-	-2	cazuri
Total alte Min. si Depar.	49	60	0	0	-	-	122,45	%
Total RM malul drept	1809	1501	100	67	50,85	42,25	82,97	%
mun. Tiraspol	30	34	1	1	20,64	24,42	4	cazuri
mun. Bender	38	17	0	0	38,49	18,65	44,74	%
Camenca	11	4	0	0	47,97	19,39	-7	cazuri
Dubasari	26	31	3	1	74,30	99,48	5	cazuri
Grigoropol	12	21	0	0	27,64	52,83	9	cazuri
Ribnita	13	15	2	0	17,89	21,61	2	cazuri
Slobozia	6	5	0	0	6,89	5,97	-1	cazuri
Raioanele de est	136	127	6	2	26,92	26,73	-9	cazuri
Total pe MS al RM	1896	1568	106	69	46,67	38,93	82,7	%
Republica Moldova	1945	1628	106	69	47,87	40,42	83,7	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectia gonococica acuta si cronica							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	355	286	10	1	43,73	35,13	80,56	%
mun. Balti	18	18	0	0	11,96	11,94	100	%
Total pe municpii	373	304	10	1	38,76	31,51	81,5	%
Anenii-Noi	49	42	2	4	58,75	50,35	-7	cazuri
Basarabeasca	3	4	0	0	10,50	14,03	1	cazuri
Briceni	5	4	0	0	6,81	5,49	-1	cazuri
Cahul	17	16	0	0	13,64	12,84	-1	cazuri
Cantemir	11	2	0	0	17,73	3,23	-9	cazuri
Calarasi	23	25	3	3	29,47	32,15	2	cazuri
Causeni	24	26	0	1	26,42	28,73	2	cazuri
Cimislia	27	21	0	0	44,71	34,96	-6	cazuri
Criuleni	10	4	0	0	13,58	5,43	-6	cazuri
Dubasari (Cosnita)	7	1	0	0	19,83	2,83	-6	cazuri
Donduseni	9	3	0	0	20,79	7,00	-6	cazuri
Drochia	19	3	1	0	21,59	3,43	15,79	%
Edinet	3	3	0	0	3,70	3,72	100	%
Falesti	11	16	0	0	11,99	17,49	5	cazuri
Floresti	8	5	0	0	9,08	5,71	-3	cazuri
Glodeni	14	5	1	0	23,32	8,38	-9	cazuri
Hincesti	18	6	0	0	14,91	4,99	33,33	%
Ialoveni	32	26	3	0	31,71	25,66	-6	cazuri
Leova	6	7	0	0	11,31	13,25	1	cazuri
Nisporeni	26	21	0	0	39,47	32,02	-5	cazuri
Ocnita	7	5	0	0	12,89	9,26	-2	cazuri
Orhei	9	4	0	0	7,19	3,20	-5	cazuri
Rezina	18	12	0	0	35,27	23,62	-6	cazuri
Riscani	13	8	1	0	19,01	11,78	-5	cazuri
Singerei	2	2	0	0	2,17	2,17	100	%
Soroca	12	10	0	0	11,99	9,99	-2	cazuri
Straseni	15	22	1	2	16,27	23,84	7	cazuri
Soldanesti	5	5	0	0	11,87	11,92	100	%
Stefan-Voda	5	12	0	0	7,07	17,05	7	cazuri
Taraclia	3	2	0	0	6,87	4,59	-1	cazuri
Telenesti	9	12	0	0	12,35	16,53	3	cazuri
Ungheni	63	41	3	0	53,68	34,96	65,08	%
Comrat	29	30	0	1	40,64	41,55	1	cazuri
Ciadir-Lunga	16	36	0	6	24,17	55,59	2,25	ori
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	45	66	0	7	27,82	40,77	146,67	%
Total pe raioane	528	441	15	17	20,34	17,04	83,52	%
Total MS malul drept	901	745	25	18	25,33	20,97	82,69	%
Min. Afacerilor Interne	0	2	0	0	-	-	2	cazuri
Min. Justitiei	12	4	0	0	-	-	-8	cazuri
Departamentul Carabinerilor	1	1	0	0	-	-	100	%
Min. Apararii	4	6	0	0	-	-	2	cazuri
Total alte Min. si Depar.	17	13	0	0	-	-	-4	cazuri
Total RM malul drept	918	758	25	18	25,80	21,33	82,57	%
mun. Tiraspol	46	38	1	0	31,65	27,29	-8	cazuri
mun. Bender	24	16	0	0	24,31	17,55	-8	cazuri
Camenca	2	0	0	0	8,72	0,00	-2	cazuri
Dubasari	7	0	0	0	20,00	0,00	-7	cazuri
Grigoropol	1	2	0	0	2,30	5,03	1	cazuri
Ribnita	6	11	0	0	8,26	15,85	5	cazuri
Slobozia	3	8	0	0	3,44	9,55	5	cazuri
Raioanele de est	89	75	1	0	17,62	15,78	84,27	%
Total pe MS al RM	990	820	26	18	24,37	20,36	82,83	%
Republica Moldova	1007	833	26	18	24,79	20,68	82,72	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectia genitala cu Chlamidia trachomatis							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	0	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	2	0	1	0	2,56	0,00	-2	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	2	1	1	0	0,08	0,04	-1	cazuri
Total MS malul drept	2	1	1	0	0,06	0,03	-1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	24	10	0	0	-	-	41,67	%
Departamentul Carabinerilor	6	2	0	0	-	-	-4	cazuri
Min. Apararii	2	0	0	0	-	-	-2	cazuri
Total alte Min. si Depar.	32	12	0	0	-	-	37,5	%
Total RM malul drept	34	13	1	0	0,96	0,37	38,24	%
mun. Tiraspol	82	50	2	0	56,42	35,91	60,98	%
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	82	50	2	0	16,23	10,52	60,98	%
Total pe MS al RM	84	51	3	0	2,07	1,27	60,71	%
Republica Moldova	116	63	3	0	2,86	1,56	54,31	%

Denumirea teritoriilor administrative	Boala Lyme (Borelioza acariana)							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	97	73	17	22	11,95	8,97	75,26	%
mun. Balti	5	4	0	0	3,32	2,65	-1	cazuri
Total pe municpii	102	77	17	22	10,60	7,98	75,49	%
Anenii-Noi	8	1	3	1	9,59	1,20	-7	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	2	1	1	0	2,56	1,29	-1	cazuri
Causeni	1	0	0	0	1,10	0,00	-1	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	1	0	1	1,36	1,36	100	%
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	1	0	0	0,00	1,24	1	cazuri
Falesti	0	1	0	1	0,00	1,09	1	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	1	1	0	0	1,67	1,68	100	%
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	1	0	1	0	0,99	0,00	-1	cazuri
Leova	4	0	0	0	7,54	0,00	-4	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	8	9	0	1	6,39	7,20	1	cazuri
Rezina	1	0	0	0	1,96	0,00	-1	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	11	4	1	4	11,93	4,33	-7	cazuri
Soldanesti	0	1	0	1	0,00	2,38	1	cazuri
Stefan-Voda	1	0	1	0	1,41	0,00	-1	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	1	0	0	0,00	1,54	1	cazuri
Vulcanesti	1	0	0	0	4,13	0,00	-1	cazuri
UTA Gagauzia	1	1	0	0	0,62	0,62	100	%
Total pe raioane	40	21	7	9	1,54	0,81	52,5	%
Total MS malul drept	142	98	24	31	3,99	2,76	69,01	%
CMP a ACS CS RM	12	3	0	0	-	-	-9	cazuri
Min. Afacerilor Interne	1	1	0	0	-	-	100	%
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	13	4	0	0	-	-	-9	cazuri
Total RM malul drept	155	102	24	31	4,36	2,87	65,81	%
mun. Tiraspol	17	20	3	7	11,70	14,36	3	cazuri
mun. Bender	0	2	0	1	0,00	2,19	2	cazuri
Camenca	0	1	0	0	0,00	4,85	1	cazuri
Dubasari	1	0	0	0	2,86	0,00	-1	cazuri
Grigoropol	1	3	0	0	2,30	7,55	2	cazuri
Ribnita	5	2	0	0	6,88	2,88	-3	cazuri
Slobozia	2	6	0	0	2,30	7,16	4	cazuri
Raioanele de est	26	34	3	8	5,15	7,16	8	cazuri
Total pe MS al RM	168	132	27	39	4,14	3,28	78,57	%
Republica Moldova	181	136	27	39	4,46	3,38	75,14	%

Denumirea teritoriilor administrative	Rikhetsioze - total							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	2	0	0	0,00	3,23	2	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	1	0	0	0	2,29	0,00	-1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	2	2	0	0	3,02	3,09	100	%
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	2	2	0	0	1,24	1,24	100	%
Total pe raioane	3	4	0	0	0,12	0,15	1	cazuri
Total MS malul drept	3	4	0	0	0,08	0,11	1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	3	4	0	0	0,08	0,11	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	3	4	0	0	0,07	0,10	1	cazuri
Republica Moldova	3	4	0	0	0,07	0,10	1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	inclusiv: febra Q [din Rikhetsioze - total]							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	2	0	0	0,00	3,23	2	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	1	0	0	0	2,29	0,00	-1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	2	2	0	0	3,02	3,09	100	%
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	2	2	0	0	1,24	1,24	100	%
Total pe raioane	3	4	0	0	0,12	0,15	1	cazuri
Total MS malul drept	3	4	0	0	0,08	0,11	1	cazuri
Total RM malul drept	3	4	0	0	0,08	0,11	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	3	4	0	0	0,07	0,10	1	cazuri
Republica Moldova	3	4	0	0	0,07	0,10	1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Rabia umana (Turbarea)							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	1	0	0	0,00	1,11	1	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	1	0	0	0,00	0,04	1	cazuri
Total MS malul drept	0	1	0	0	0,00	0,03	1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	0	1	0	0	0,00	0,03	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	0	1	0	0	0,00	0,02	1	cazuri
Republica Moldova	0	1	0	0	0,00	0,02	1	Cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Febre hemoragice, total							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	1	0	0	0,00	0,12	1	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	1	0	0	0,00	0,10	1	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total MS malul drept	0	1	0	0	0,00	0,03	1	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	0	1	0	0	0,00	0,03	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	0	1	0	0	0,00	0,02	1	cazuri
Republica Moldova	0	1	0	0	0,00	0,02	1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia cu virusul herpetic**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	149	129	145	123	18,35	15,84	86,58	%
mun. Balti	0	8	0	8	0,00	5,31	8	cazuri
Total pe municpii	149	137	145	131	15,48	14,20	91,95	%
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	1	0	1	0,00	1,36	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	1	0	1	0,00	1,85	1	cazuri
Orhei	0	14	0	3	0,00	11,20	14	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	2	0	2	0	2,17	0,00	-2	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	2	0	1	0	2,17	0,00	-2	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	4	16	3	5	0,15	0,62	4	ori
Total MS malul drept	153	153	148	136	4,30	4,31	100	%
Min. Apararii	16	35	0	0	-	-	2,19	ori
Total alte Min. si Depar.	16	35	0	0	-	-	2,19	ori
Total RM malul drept	169	188	148	136	4,75	5,29	111,24	%
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	4	12	3	2	4,05	13,16	8	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	4	12	3	2	0,79	2,53	8	cazuri
Total pe MS al RM	157	165	151	138	3,86	4,10	8	cazuri
Republica Moldova	173	200	151	138	4,26	4,97	115,61	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia anogenitala cu virusul herpetic**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	3	0	3	0,00	1,99	3	cazuri
Total pe municpii	0	3	0	3	0,00	0,31	3	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	0	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	1	0	0	0,00	0,04	1	cazuri
Total MS malul drept	0	4	0	3	0,00	0,11	4	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	0	4	0	3	0,00	0,11	4	cazuri
mun. Tiraspol	80	65	0	1	55,05	46,68	81,25	%
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	80	65	0	1	15,84	13,68	81,25	%
Total pe MS al RM	80	69	0	4	1,97	1,71	86,25	%
Republica Moldova	80	69	0	4	1,97	1,71	86,25	%

Denumirea teritoriilor administrative	Varicela							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	2391	3190	2109	2823	294,51	391,82	133,42	%
mun. Balti	839	1097	788	1022	557,51	727,75	130,75	%
Total pe municpii	3230	4287	2897	3845	335,64	444,30	132,72	%
Anenii-Noi	295	244	282	227	353,67	292,50	82,71	%
Basarabeasca	193	63	186	58	675,72	221,04	32,64	%
Briceni	169	174	151	165	230,14	238,71	5	cazuri
Cahul	355	686	346	671	284,91	550,35	1,93	ori
Cantemir	18	57	16	52	29,01	92,00	3,17	ori
Calarasi	150	179	141	172	192,18	230,17	119,33	%
Causeni	110	116	101	110	121,10	128,18	6	cazuri
Cimislia	54	59	51	55	89,41	98,22	5	cazuri
Criuleni	38	78	35	77	51,60	105,93	2,05	ori
Dubasari (Cosnita)	40	42	36	34	113,34	118,93	2	cazuri
Donduseni	59	48	53	43	136,28	112,01	81,36	%
Drochia	14	39	14	38	15,91	44,60	2,79	ori
Edinet	15	15	12	13	18,48	18,58	100	%
Falesti	65	112	61	107	70,82	122,42	1,72	ori
Floresti	117	117	107	105	132,74	133,63	100	%
Glodeni	63	222	61	214	104,93	372,18	3,52	ori
Hincesti	369	260	358	247	305,60	216,35	70,46	%
Ialoveni	196	349	187	334	194,20	344,42	1,78	ori
Leova	27	57	25	57	50,90	107,89	2,11	ori
Nisporeni	92	132	90	127	139,68	201,28	143,48	%
Ocnita	47	283	41	255	86,52	524,29	6,02	ori
Orhei	411	478	395	459	328,34	382,49	116,3	%
Rezina	111	100	106	93	217,47	196,84	90,09	%
Riscani	174	441	156	416	254,49	649,21	2,53	ori
Singerei	93	167	91	161	100,69	181,22	1,8	ori
Soroca	68	339	66	309	67,93	338,74	4,99	ori
Straseni	231	396	214	379	250,62	429,11	1,71	ori
Soldanesti	89	16	81	15	211,27	38,15	17,98	%
Stefan-Voda	41	98	40	94	57,99	139,21	2,39	ori
Taraclia	202	119	198	117	462,52	273,17	58,91	%
Telenesti	57	17	53	14	78,23	23,41	29,82	%
Ungheni	184	497	170	483	156,79	423,82	2,7	ori
Comrat	90	69	86	68	126,14	95,56	76,67	%
Ciadir-Lunga	269	107	265	106	406,31	165,23	39,78	%
Vulcanesti	11	297	11	291	45,45	1192,39	27	ori
UTA Gagauzia	370	473	362	465	228,73	292,20	127,84	%
Total pe raioane	4517	6473	4286	6166	174,05	250,10	143,3	%
Total MS malul drept	7747	10760	7183	10011	217,76	302,84	138,89	%
CMP a ACS CS RM	1	4	0	0	-	-	3	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	5	0	0	-	-	5	cazuri
Min. Afacerilor Interne	6	27	0	0	-	-	4,5	ori
Min. Justitiei	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Departamentul Carabinerilor	19	1	0	0	-	-	5,26	%
Min. Apararii	213	94	0	0	-	-	44,13	%
Serviciul ISS (Securitatea)	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	240	131	0	0	-	-	54,58	%
Total RM malul drept	7987	10891	7183	10011	224,50	306,52	136,36	%
mun. Tiraspol	1538	1112	1426	1012	1058,27	798,62	72,3	%
mun. Bender	470	812	438	761	476,07	890,74	1,73	ori
Camenca	29	96	26	84	126,48	465,27	3,31	ori
Dubasari	224	66	210	60	640,11	211,80	29,46	%
Grigoropol	209	411	196	390	481,46	1033,99	1,97	ori
Ribnita	166	324	150	295	228,41	466,74	1,95	ori
Slobozia	293	600	262	553	336,45	716,18	2,05	ori
Raioanele de est	2929	3421	2708	3155	579,82	720,00	116,8	%
Total pe MS al RM	10676	14181	9891	13166	262,77	352,04	132,83	%
Republica Moldova	10916	14312	9891	13166	268,68	355,30	131,11	%

Denumirea teritoriilor administrative	Hepatita virala A							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport 2016 /2015	
	Total		Inclusiv copii					
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	42	38	33	23	5,17	4,67	-4	cazuri
mun. Balti	4	17	2	9	2,66	11,28	4,25	ori
Total pe municpii	46	55	35	32	4,78	5,70	9	cazuri
Anenii-Noi	5	22	3	17	5,99	26,37	4,4	ori
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	5	0	4	0,00	6,86	5	cazuri
Cahul	0	1	0	1	0,00	0,80	1	cazuri
Cantemir	2	160	1	124	3,22	258,26	80	ori
Calarasi	3	0	3	0	3,84	0,00	-3	cazuri
Causeni	1	0	0	0	1,10	0,00	-1	cazuri
Cimislia	0	1	0	1	0,00	1,66	1	cazuri
Criuleni	6	1	5	0	8,15	1,36	-5	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	1	3	1	3	1,14	3,43	2	cazuri
Edinet	0	2	0	2	0,00	2,48	2	cazuri
Falesti	0	18	0	15	0,00	19,67	18	cazuri
Floresti	35	73	31	55	39,71	83,38	2,09	ori
Glodeni	0	4	0	1	0,00	6,71	4	cazuri
Hincesti	1	0	1	0	0,83	0,00	-1	cazuri
Ialoveni	0	4	0	4	0,00	3,95	4	cazuri
Leova	0	6	0	5	0,00	11,36	6	cazuri
Nisporeni	7	1	7	1	10,63	1,52	-6	cazuri
Ocnita	4	13	4	8	7,36	24,08	9	cazuri
Orhei	5	14	2	13	3,99	11,20	9	cazuri
Rezina	52	174	42	165	101,88	342,50	3,35	ori
Riscani	0	4	0	4	0,00	5,89	4	cazuri
Singerei	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soroca	0	107	0	81	0,00	106,92	107	cazuri
Straseni	9	0	6	0	9,76	0,00	-9	cazuri
Soldanesti	32	63	31	60	75,96	150,22	1,97	ori
Stefan-Voda	0	7	0	6	0,00	9,94	7	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	4	5	3	5	5,49	6,89	1	cazuri
Ungheni	57	2	40	2	48,57	1,71	3,51	%
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	225	690	181	577	8,67	26,66	3,07	ori
Total MS malul drept	271	745	216	609	7,62	20,97	2,75	ori
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	7	1	0	0	-	-	-6	cazuri
Total alte Min. si Depar.	7	1	0	0	-	-	-6	cazuri
Total RM malul drept	278	746	216	609	7,81	21,00	2,68	ori
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	2	3	2	1	2,75	4,32	1	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	2	3	2	1	0,40	0,63	1	cazuri
Total pe MS al RM	273	748	218	610	6,72	18,57	2,74	ori
Republica Moldova	280	749	218	610	6,89	18,59	2,68	ori

Denumirea teritoriilor administrative	Hepatita virala B (HVB) acuta, total							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	12	9	0	0	1,48	1,11	-3	cazuri
mun. Balti	2	2	0	1	1,33	1,33	100	%
Total pe municpii	14	11	0	1	1,45	1,14	-3	cazuri
Anenii-Noi	2	0	1	0	2,40	0,00	-2	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	0	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	1	0	0	0,00	1,29	1	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	1	0	1	0,00	1,36	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	2	1	0	1	2,46	1,24	-1	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	1	1	0	0	0,83	0,83	100	%
Ialoveni	2	0	1	0	1,98	0,00	-2	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	2	0	0	0	3,04	0,00	-2	cazuri
Ocnita	0	2	0	0	0,00	3,71	2	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	1	1	0	0	1,96	1,97	100	%
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	1	0	0	0	1,00	0,00	-1	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	1	0	0	0	1,41	0,00	-1	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	4	2	0	0	3,41	1,71	-2	cazuri
Comrat	1	0	0	0	1,40	0,00	-1	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	1	0	0	0	0,62	0,00	-1	cazuri
Total pe raioane	17	10	2	2	0,66	0,39	-7	cazuri
Total MS malul drept	31	21	2	3	0,87	0,59	-10	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	1	1	0	0	-	-	100	%
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	1	1	0	0	-	-	100	%
Total RM malul drept	32	22	2	3	0,90	0,62	-10	cazuri
mun. Tiraspol	3	0	0	0	2,06	0,00	-3	cazuri
mun. Bender	4	0	2	0	4,05	0,00	-4	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	3	0	0	0,00	4,32	3	cazuri
Slobozia	1	1	0	0	1,15	1,19	100	%
Raioanele de est	8	4	2	0	1,58	0,84	-4	cazuri
Total pe MS al RM	39	25	4	3	0,96	0,62	64,1	%
Republica Moldova	40	26	4	3	0,98	0,65	65	%

Denumirea teritoriilor administrative	**inclusiv HVB acuta cu Delta antigen (coinfectie) [din Hepatita virala B (HVB) acuta, total]**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	1	0	0	0	0,12	0,00	-1	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	1	0	0	0	0,10	0,00	-1	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	1	0	1	0	0,99	0,00	-1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	1	0	1	0	0,04	0,00	-1	cazuri
Total MS malul drept	2	0	1	0	0,06	0,00	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	2	0	1	0	0,06	0,00	-2	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	2	0	1	0	0,05	0,00	-2	cazuri
Republica Moldova	2	0	1	0	0,05	0,00	-2	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Suprainfectia acuta cu Delta antigen la purtator AgHBs si bolnav cu HVB cronica**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	1	0	0	0	0,83	0,00	-1	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	1	2	0	0	0,85	1,71	1	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	2	2	0	0	0,08	0,08	100	%
Total MS malul drept	2	2	0	0	0,06	0,06	100	%
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Total RM malul drept	2	3	0	0	0,06	0,08	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	2	2	0	0	0,05	0,05	100	%
Republica Moldova	2	3	0	0	0,05	0,07	1	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Hepatita virala acuta C							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	19	18	0	0	2,34	2,21	-1	cazuri
mun. Balti	1	1	0	0	0,66	0,66	100	%
Total pe municpii	20	19	0	0	2,08	1,97	-1	cazuri
Anenii-Noi	1	0	0	0	1,20	0,00	-1	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	2	7	0	0	2,72	9,60	5	cazuri
Cahul	1	0	0	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	1	0	0	0	1,61	0,00	-1	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	1	0	0	0,00	2,83	1	cazuri
Donduseni	2	0	0	0	4,62	0,00	-2	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	1	3	0	0	1,23	3,72	2	cazuri
Falesti	0	1	0	0	0,00	1,09	1	cazuri
Floresti	1	1	0	0	1,13	1,14	100	%
Glodeni	3	4	0	1	5,00	6,71	1	cazuri
Hincesti	1	0	0	0	0,83	0,00	-1	cazuri
Ialoveni	3	0	0	0	2,97	0,00	-3	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	1	0	0	0,00	1,85	1	cazuri
Orhei	3	0	0	0	2,40	0,00	-3	cazuri
Rezina	0	1	0	0	0,00	1,97	1	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	1	0	0	0	1,00	0,00	-1	cazuri
Straseni	2	1	0	0	2,17	1,08	-1	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	1	0	0	0	1,41	0,00	-1	cazuri
Taraclia	0	2	0	0	0,00	4,59	2	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	2	4	0	1	1,70	3,41	2	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	25	26	0	2	0,96	1,00	1	cazuri
Total MS malul drept	45	45	0	2	1,26	1,27	100	%
CMP a ACS CS RM	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
CMP a Caii Ferate	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Min. Afacerilor Interne	1	1	0	0	-	-	100	%
Total alte Min. si Depar.	3	1	0	0	-	-	-2	cazuri
Total RM malul drept	48	46	0	2	1,35	1,29	-2	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	1	0	0	0,00	4,85	1	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	1	0	0	0,00	1,44	1	cazuri
Slobozia	3	1	0	0	3,44	1,19	-2	cazuri
Raioanele de est	3	3	0	0	0,59	0,63	100	%
Total pe MS al RM	48	48	0	2	1,18	1,19	100	%
Republica Moldova	51	49	0	2	1,26	1,22	-2	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Alte hepatite virale acute							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport 2016 /2015	
	Total		Inclusiv copii					
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	10	9	3	5	1,23	1,11	-1	cazuri
mun. Balti	0	3	0	0	0,00	1,99	3	cazuri
Total pe municpii	10	12	3	5	1,04	1,24	2	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	1	0	0	0	1,36	0,00	-1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	3	2	2	2	5,66	3,79	-1	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	2	1	2	1	1,60	0,80	-1	cazuri
Rezina	1	0	0	0	1,96	0,00	-1	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	1	1	1	0	1,08	1,08	100	%
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	3	0	0	0,00	2,56	3	cazuri
Comrat	0	1	0	0	0,00	1,38	1	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	1	0	0	0,00	0,62	1	cazuri
Total pe raioane	8	8	5	3	0,31	0,31	100	%
Total MS malul drept	18	20	8	8	0,51	0,56	2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Total RM malul drept	19	20	8	8	0,53	0,56	1	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	1	0	0	0	1,01	0,00	-1	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	1	0	0	0	0,20	0,00	-1	cazuri
Total pe MS al RM	19	20	8	8	0,47	0,50	1	cazuri
Republica Moldova	20	20	8	8	0,49	0,50	100	%

Denumirea teritoriilor administrative	Hepatita virala B cronica cu Delta antigen primar depistata							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	8	10	0	1	0,99	1,23	2	cazuri
mun. Balti	5	1	0	0	3,32	0,66	-4	cazuri
Total pe municpii	13	11	0	1	1,35	1,14	-2	cazuri
Anenii-Noi	0	1	0	0	0,00	1,20	1	cazuri
Basarabeasca	1	1	0	0	3,50	3,51	100	%
Briceni	0	2	0	0	0,00	2,74	2	cazuri
Cahul	2	0	0	0	1,61	0,00	-2	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	1	0	0	0,00	2,83	1	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	1	0	0	0	1,13	0,00	-1	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	1	2	0	0	0,83	1,66	1	cazuri
Ialoveni	4	3	0	0	3,96	2,96	-1	cazuri
Leova	12	2	0	0	22,62	3,79	-10	cazuri
Nisporeni	0	1	0	0	0,00	1,52	1	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	1	4	0	0	0,80	3,20	3	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	1	0	0	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	4	2	0	0	9,16	4,59	-2	cazuri
Telenesti	2	0	0	0	2,74	0,00	-2	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	2	0	0	0,00	3,09	2	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	2	0	0	0,00	1,24	2	cazuri
Total pe raioane	29	21	0	0	1,12	0,81	-8	cazuri
Total MS malul drept	42	32	0	1	1,18	0,90	-10	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	42	32	0	1	1,18	0,90	-10	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	42	32	0	1	1,03	0,79	-10	cazuri
Republica Moldova	42	32	0	1	1,03	0,79	-10	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Hepatita virala B cronica fara Delta antigen primar depistata							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	199	171	0	0	24,51	21,00	85,93	%
mun. Balti	18	20	0	0	11,96	13,27	2	cazuri
Total pe municpii	217	191	0	0	22,55	19,80	88,02	%
Anenii-Noi	19	12	0	0	22,78	14,39	-7	cazuri
Basarabeasca	17	7	0	0	59,52	24,56	-10	cazuri
Briceni	3	11	0	0	4,09	15,09	8	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	8	7	0	0	10,25	9,00	-1	cazuri
Causeni	0	28	0	0	0,00	30,94	28	cazuri
Cimislia	25	23	0	0	41,40	38,29	-2	cazuri
Criuleni	3	5	0	0	4,07	6,79	2	cazuri
Dubasari (Cosnita)	20	7	1	0	56,67	19,82	35	%
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	3	12	0	0	3,41	13,72	9	cazuri
Edinet	0	1	0	0	0,00	1,24	1	cazuri
Falesti	2	0	0	0	2,18	0,00	-2	cazuri
Floresti	29	19	0	0	32,90	21,70	-10	cazuri
Glodeni	1	0	0	0	1,67	0,00	-1	cazuri
Hincesti	20	17	1	0	16,56	14,15	-3	cazuri
Ialoveni	36	41	0	0	35,67	40,46	5	cazuri
Leova	49	17	0	0	92,38	32,18	34,69	%
Nisporeni	0	1	0	0	0,00	1,52	1	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	10	21	0	0	7,99	16,80	2,1	ori
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	4	4	0	0	5,85	5,89	100	%
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	11	15	0	0	10,99	14,99	4	cazuri
Straseni	9	5	0	0	9,76	5,42	-4	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	6	12	0	0	8,49	17,05	6	cazuri
Taraclia	21	32	0	0	48,08	73,46	1,52	ori
Telenesti	8	0	0	0	10,98	0,00	-8	cazuri
Ungheni	2	2	0	0	1,70	1,71	100	%
Comrat	3	1	0	0	4,20	1,38	-2	cazuri
Ciadir-Lunga	4	3	0	0	6,04	4,63	-1	cazuri
Vulcanesti	4	9	0	0	16,53	36,13	5	cazuri
UTA Gagauzia	11	13	0	0	6,80	8,03	2	cazuri
Total pe raioane	317	312	2	0	12,21	12,05	-5	cazuri
Total MS malul drept	534	503	2	0	15,01	14,16	94,19	%
CMP a Caii Ferate	11	7	0	0	-	-	-4	cazuri
Min. Justitiei	56	34	0	0	-	-	60,71	%
Min. Apararii	8	3	0	0	-	-	-5	cazuri
Total alte Min. si Depar.	75	44	0	0	-	-	58,67	%
Total RM malul drept	609	547	2	0	17,12	15,40	89,82	%
mun. Tiraspol	12	13	0	0	8,26	9,34	1	cazuri
mun. Bender	23	21	0	0	23,30	23,04	-2	cazuri
Camenca	8	2	0	0	34,89	9,69	-6	cazuri
Dubasari	18	19	0	0	51,44	60,97	1	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	1	2	0	0	1,38	2,88	1	cazuri
Slobozia	5	6	0	0	5,74	7,16	1	cazuri
Raioanele de est	67	63	0	0	13,26	13,26	-4	cazuri
Total pe MS al RM	601	566	2	0	14,79	14,05	94,18	%
Republica Moldova	676	610	2	0	16,64	15,14	90,24	%

Denumirea teritoriilor administrative	Hepatita virala C cronica primar depistata							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	235	201	4	2	28,95	24,69	85,53	%
mun. Balti	42	55	0	1	27,91	36,49	130,95	%
Total pe municpii	277	256	4	3	28,78	26,53	92,42	%
Anenii-Noi	6	10	0	0	7,19	11,99	4	cazuri
Basarabeasca	3	2	0	0	10,50	7,02	-1	cazuri
Briceni	9	7	0	0	12,26	9,60	-2	cazuri
Cahul	1	0	0	0	0,80	0,00	-1	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	6	2	0	1	7,69	2,57	-4	cazuri
Causeni	0	4	0	1	0,00	4,42	4	cazuri
Cimislia	4	3	0	0	6,62	4,99	-1	cazuri
Criuleni	1	5	0	0	1,36	6,79	4	cazuri
Dubasari (Cosnita)	6	4	1	0	17,00	11,33	-2	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	4	18	0	0	4,55	20,59	4,5	ori
Edinet	0	8	0	0	0,00	9,91	8	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	15	17	0	0	17,02	19,42	2	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	9	11	0	0	7,45	9,15	2	cazuri
Ialoveni	16	36	0	0	15,85	35,53	2,25	ori
Leova	8	9	0	0	15,08	17,03	1	cazuri
Nisporeni	2	1	0	0	3,04	1,52	-1	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	47	53	1	0	37,55	42,41	6	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	3	0	0	0,00	4,42	3	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	37	31	0	0	36,96	30,98	-6	cazuri
Straseni	7	14	0	0	7,59	15,17	7	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	3	3	0	0	4,24	4,26	100	%
Taraclia	13	9	0	0	29,77	20,66	-4	cazuri
Telenesti	4	0	0	0	5,49	0,00	-4	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	2	0	0	0	2,80	0,00	-2	cazuri
Ciadir-Lunga	7	2	0	0	10,57	3,09	-5	cazuri
Vulcanesti	3	4	0	0	12,39	16,06	1	cazuri
UTA Gagauzia	12	6	0	0	7,42	3,71	-6	cazuri
Total pe raioane	213	256	2	2	8,21	9,89	120,19	%
Total MS malul drept	490	512	6	5	13,77	14,41	104,49	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	3	1	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Justitiei	92	83	0	0	-	-	-9	cazuri
Total alte Min. si Depar.	95	84	0	0	-	-	88,42	%
Total RM malul drept	585	596	6	5	16,44	16,77	101,88	%
mun. Tiraspol	32	39	0	0	22,02	28,01	7	cazuri
mun. Bender	19	23	0	0	19,25	25,23	4	cazuri
Camenca	9	10	0	0	39,25	48,47	1	cazuri
Dubasari	21	17	0	0	60,01	54,55	-4	cazuri
Grigoropol	1	0	0	0	2,30	0,00	-1	cazuri
Ribnita	2	5	0	0	2,75	7,20	3	cazuri
Slobozia	1	11	0	0	1,15	13,13	10	cazuri
Raioanele de est	85	105	0	0	16,83	22,10	123,53	%
Total pe MS al RM	575	617	6	5	14,15	15,32	107,3	%
Republica Moldova	670	701	6	5	16,49	17,40	104,63	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Alte hepatite virale cronice primar depistate**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	24	21	0	0	2,96	2,58	-3	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	24	21	0	0	2,49	2,18	-3	cazuri
Anenii-Noi	5	3	0	0	5,99	3,60	-2	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	2	11	0	0	2,72	15,09	9	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	1	0	1	0	1,28	0,00	-1	cazuri
Causeni	0	8	0	0	0,00	8,84	8	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	7	0	0	0	9,50	0,00	-7	cazuri
Dubasari (Cosnita)	3	0	0	0	8,50	0,00	-3	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	1	1	0	0	1,14	1,14	100	%
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	1	1	0	0	1,13	1,14	100	%
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	4	0	0	0	7,54	0,00	-4	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	2	0	0	0	1,60	0,00	-2	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	1	0	0	0,00	1,09	1	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	1	0	0	0	2,29	0,00	-1	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	3	0	0	0,00	12,04	3	cazuri
UTA Gagauzia	0	3	0	0	0,00	1,85	3	cazuri
Total pe raioane	27	28	1	0	1,04	1,08	1	cazuri
Total MS malul drept	51	49	1	0	1,43	1,38	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Apararii	7	6	0	0	-	-	-1	cazuri
Total alte Min. si Depar.	7	6	0	0	-	-	-1	cazuri
Total RM malul drept	58	55	1	0	1,63	1,55	-3	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	51	49	1	0	1,26	1,22	-2	cazuri
Republica Moldova	58	55	1	0	1,43	1,37	-3	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Purtatori ai AgHBs primar depistati							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	24	20	0	0	2,96	2,46	-4	cazuri
mun. Balti	7	0	0	0	4,65	0,00	-7	cazuri
Total pe municpii	31	20	0	0	3,22	2,07	64,52	%
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	3	0	0	0	10,50	0,00	-3	cazuri
Briceni	0	2	0	0	0,00	2,74	2	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	25	12	0	0	27,52	13,26	48	%
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	2	0	0	1,36	2,72	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	1	0	0	0,00	2,83	1	cazuri
Donduseni	0	49	0	0	0,00	114,35	49	cazuri
Drochia	74	2	1	0	84,08	2,29	2,7	%
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	1	0	0	0,00	1,09	1	cazuri
Floresti	36	27	0	0	40,84	30,84	-9	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	140	103	0	1	115,95	85,71	73,57	%
Ialoveni	43	42	0	0	42,61	41,45	-1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	8	5	0	0	12,15	7,62	-3	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	44	30	0	0	35,15	24,01	68,18	%
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	100	16	0	0	99,90	15,99	16	%
Straseni	13	3	0	0	14,10	3,25	-10	cazuri
Soldanesti	60	46	1	0	142,43	109,68	76,67	%
Stefan-Voda	39	31	0	0	55,16	44,04	-8	cazuri
Taraclia	107	56	2	0	245,00	128,55	52,34	%
Telenesti	51	43	0	0	70,00	59,22	-8	cazuri
Ungheni	25	14	0	0	21,30	11,94	56	%
Comrat	102	114	0	0	142,96	157,88	111,76	%
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	102	114	0	0	63,06	70,42	111,76	%
Total pe raioane	871	599	4	1	33,56	23,14	68,77	%
Total MS malul drept	902	619	4	1	25,35	17,42	68,63	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Min. Justitiei	2	10	0	0	-	-	8	cazuri
Total alte Min. si Depar.	3	10	0	0	-	-	7	cazuri
Total RM malul drept	905	629	4	1	25,44	17,70	69,5	%
mun. Tiraspol	843	611	5	5	580,05	438,81	72,48	%
mun. Bender	188	140	0	0	190,43	153,58	74,47	%
Camenca	7	0	0	0	30,53	0,00	-7	cazuri
Dubasari	20	7	0	0	57,15	22,46	35	%
Grigoropol	126	121	4	5	290,26	304,41	-5	cazuri
Ribnita	133	148	2	0	183,00	213,20	111,28	%
Slobozia	454	372	3	2	521,33	444,03	81,94	%
Raioanele de est	1771	1399	14	12	350,59	294,44	78,99	%
Total pe MS al RM	2673	2018	18	13	65,79	50,10	75,5	%
Republica Moldova	2676	2028	18	13	65,87	50,35	75,78	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectia cu HIV (SIDA)							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	24	40	0	0	2,96	4,91	1,67	ori
mun. Balti	22	35	0	0	14,62	23,22	1,59	ori
Total pe municpii	46	75	0	0	4,78	7,77	1,63	ori
Anenii-Noi	3	6	0	0	3,60	7,19	3	cazuri
Basarabeasca	4	3	0	0	14,00	10,53	-1	cazuri
Briceni	4	3	0	0	5,45	4,12	-1	cazuri
Cahul	3	3	0	0	2,41	2,41	100	%
Cantemir	0	1	0	0	0,00	1,61	1	cazuri
Calarasi	1	3	0	0	1,28	3,86	2	cazuri
Causeni	1	2	0	0	1,10	2,21	1	cazuri
Cimislia	1	4	0	0	1,66	6,66	3	cazuri
Criuleni	2	1	0	0	2,72	1,36	-1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	1	0	0	0	2,83	0,00	-1	cazuri
Donduseni	2	6	0	0	4,62	14,00	4	cazuri
Drochia	3	5	0	0	3,41	5,72	2	cazuri
Edinet	4	3	0	1	4,93	3,72	-1	cazuri
Falesti	3	7	0	0	3,27	7,65	4	cazuri
Floresti	3	13	0	1	3,40	14,85	10	cazuri
Glodeni	4	3	1	0	6,66	5,03	-1	cazuri
Hincesti	6	9	0	0	4,97	7,49	3	cazuri
Ialoveni	3	7	0	0	2,97	6,91	4	cazuri
Leova	1	3	0	0	1,89	5,68	2	cazuri
Nisporeni	2	0	0	0	3,04	0,00	-2	cazuri
Ocnita	4	6	1	0	7,36	11,12	2	cazuri
Orhei	0	6	0	0	0,00	4,80	6	cazuri
Rezina	1	3	0	0	1,96	5,91	2	cazuri
Riscani	3	5	0	0	4,39	7,36	2	cazuri
Singerei	8	9	0	1	8,66	9,77	1	cazuri
Soroca	2	6	0	0	2,00	6,00	4	cazuri
Straseni	2	5	0	0	2,17	5,42	3	cazuri
Soldanesti	1	4	0	0	2,37	9,54	3	cazuri
Stefan-Voda	3	2	0	0	4,24	2,84	-1	cazuri
Taraclia	0	2	0	0	0,00	4,59	2	cazuri
Telenesti	4	3	0	0	5,49	4,13	-1	cazuri
Ungheni	4	5	0	0	3,41	4,26	1	cazuri
Comrat	0	4	0	0	0,00	5,54	4	cazuri
Ciadir-Lunga	3	3	0	0	4,53	4,63	100	%
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	3	7	0	0	1,85	4,32	4	cazuri
Total pe raioane	86	145	2	3	3,31	5,60	1,69	ori
Total MS malul drept	132	220	2	3	3,71	6,19	1,67	ori
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	21	0	0	-	-	21	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	21	0	0	-	-	21	cazuri
Total RM malul drept	132	241	2	3	3,71	6,78	1,83	ori
mun. Tiraspol	58	44	0	0	39,91	31,60	75,86	%
mun. Bender	20	19	1	0	20,26	20,84	-1	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	4	6	0	0	11,43	19,25	2	cazuri
Grigoropol	10	3	0	0	23,04	7,55	-7	cazuri
Ribnita	37	27	0	1	50,91	38,89	-10	cazuri
Slobozia	25	26	0	1	28,71	31,03	1	cazuri
Raioanele de est	154	125	1	2	30,49	26,31	81,17	%
Total pe MS al RM	286	345	3	5	7,04	8,56	120,63	%
Republica Moldova	286	366	3	5	7,04	9,09	127,97	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectati cu virusul imunodeficientei umane (HIV)							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	132	158	0	1	16,26	19,41	119,7	%
mun. Balti	55	53	1	0	36,55	35,16	-2	cazuri
Total pe municpii	187	211	1	1	19,43	21,87	112,83	%
Anenii-Noi	18	18	1	0	21,58	21,58	100	%
Basarabeasca	10	6	0	0	35,01	21,05	-4	cazuri
Briceni	5	3	0	0	6,81	4,12	-2	cazuri
Cahul	21	19	0	0	16,85	15,24	-2	cazuri
Cantemir	9	3	1	0	14,50	4,84	-6	cazuri
Calarasi	6	13	1	0	7,69	16,72	7	cazuri
Causeni	13	18	0	1	14,31	19,89	5	cazuri
Cimislia	9	9	0	2	14,90	14,98	100	%
Criuleni	11	6	1	0	14,94	8,15	-5	cazuri
Dubasari (Cosnita)	3	1	0	0	8,50	2,83	-2	cazuri
Donduseni	7	6	1	0	16,17	14,00	-1	cazuri
Drochia	8	14	0	0	9,09	16,01	6	cazuri
Edinet	11	12	1	0	13,55	14,87	1	cazuri
Falesti	15	12	0	0	16,34	13,12	-3	cazuri
Floresti	9	23	0	1	10,21	26,27	2,56	ori
Glodeni	7	12	1	0	11,66	20,12	5	cazuri
Hincesti	14	26	0	0	11,59	21,63	1,86	ori
Ialoveni	12	19	0	0	11,89	18,75	7	cazuri
Leova	7	7	0	0	13,20	13,25	100	%
Nisporeni	15	5	1	0	22,77	7,62	-10	cazuri
Ocnita	8	16	0	0	14,73	29,64	8	cazuri
Orhei	14	14	0	0	11,18	11,20	100	%
Rezina	11	12	0	2	21,55	23,62	1	cazuri
Riscani	10	9	1	0	14,63	13,25	-1	cazuri
Singerei	11	13	0	1	11,91	14,11	2	cazuri
Soroca	10	9	1	0	9,99	8,99	-1	cazuri
Straseni	14	11	0	0	15,19	11,92	-3	cazuri
Soldanesti	11	12	0	0	26,11	28,61	1	cazuri
Stefan-Voda	17	9	0	0	24,04	12,78	-8	cazuri
Taraclia	7	8	0	0	16,03	18,36	1	cazuri
Telenesti	12	5	0	0	16,47	6,89	-7	cazuri
Ungheni	15	14	0	0	12,78	11,94	-1	cazuri
Comrat	9	12	0	0	12,61	16,62	3	cazuri
Ciadir-Lunga	10	7	1	0	15,10	10,81	-3	cazuri
Vulcanesti	2	1	0	0	8,26	4,01	-1	cazuri
UTA Gagauzia	21	20	1	0	12,98	12,36	-1	cazuri
Total pe raioane	371	384	11	7	14,30	14,84	103,5	%
Total MS malul drept	558	595	12	8	15,68	16,75	106,63	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	16	8	0	0	-	-	-8	cazuri
Total alte Min. si Depar.	16	8	0	0	-	-	-8	cazuri
Total RM malul drept	574	603	12	8	16,13	16,97	105,05	%
mun. Tiraspol	80	70	4	0	55,05	50,27	-10	cazuri
mun. Bender	34	30	0	0	34,44	32,91	-4	cazuri
Camenca	9	3	0	0	39,25	14,54	-6	cazuri
Dubasari	3	13	0	0	8,57	41,72	10	cazuri
Grigoropol	16	16	0	0	36,86	40,25	100	%
Ribnita	59	48	2	1	81,18	69,15	81,36	%
Slobozia	43	49	0	0	49,38	58,49	6	cazuri
Raioanele de est	244	229	6	1	48,30	48,20	93,85	%
Total pe MS al RM	802	824	18	9	19,74	20,46	102,74	%
Republica Moldova	818	832	18	9	20,13	20,65	101,71	%

Denumirea teritoriilor administrative	Infectia cu Citomegalovirus							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	70	68	69	68	8,62	8,35	-2	cazuri
mun. Balti	2	5	2	5	1,33	3,32	3	cazuri
Total pe municpii	72	73	71	73	7,48	7,57	1	cazuri
Anenii-Noi	0	3	0	3	0,00	3,60	3	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	1	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	4	1	4	1,36	5,43	3	cazuri
Dubasari (Cosnita)	1	0	1	0	2,83	0,00	-1	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	1	0	1	0,00	1,14	1	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	1	0	1	0,00	1,14	1	cazuri
Glodeni	0	2	0	2	0,00	3,35	2	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	2	8	2	8	1,98	7,89	6	cazuri
Leova	0	1	0	1	0,00	1,89	1	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	2	1	2	1	1,60	0,80	-1	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	2	2	2	2	2,17	2,17	100	%
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	1	0	1	0	1,37	0,00	-1	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	1	0	1	0,00	1,38	1	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	1	0	1	0,00	0,62	1	cazuri
Total pe raioane	9	25	9	25	0,35	0,97	2,78	ori
Total MS malul drept	81	98	80	98	2,28	2,76	120,99	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	81	98	80	98	2,28	2,76	120,99	%
mun. Tiraspol	1	1	0	1	0,69	0,72	100	%
mun. Bender	0	1	0	1	0,00	1,10	1	cazuri
Camenca	1	0	0	0	4,36	0,00	-1	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	2	2	0	2	0,40	0,42	100	%
Total pe MS al RM	83	100	80	100	2,04	2,48	120,48	%
Republica Moldova	83	100	80	100	2,04	2,48	120,48	%

Denumirea teritoriilor administrative	Oreionul (Parotidita epidemica)							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	33	62	21	45	4,06	7,62	1,88	ori
mun. Balti	0	3	0	3	0,00	1,99	3	cazuri
Total pe municpii	33	65	21	48	3,43	6,74	1,97	ori
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	2	2	2	2	2,56	2,57	100	%
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	3	0	2	0,00	4,07	3	cazuri
Dubasari (Cosnita)	1	2	1	2	2,83	5,66	1	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	8	5	7	4	9,08	5,71	-3	cazuri
Glodeni	6	2	4	1	9,99	3,35	-4	cazuri
Hincesti	0	1	0	0	0,00	0,83	1	cazuri
Ialoveni	2	10	2	9	1,98	9,87	8	cazuri
Leova	0	1	0	1	0,00	1,89	1	cazuri
Nisporeni	2	1	2	1	3,04	1,52	-1	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	1	0	0	0,00	0,80	1	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	4	0	3	0,00	4,34	4	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	2	0	2	0,00	4,77	2	cazuri
Stefan-Voda	0	1	0	0	0,00	1,42	1	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	9	3	8	2	7,67	2,56	-6	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	2	1	2	1	3,02	1,54	-1	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	2	1	2	1	1,24	0,62	-1	cazuri
Total pe raioane	32	39	28	30	1,23	1,51	7	cazuri
Total MS malul drept	65	104	49	78	1,83	2,93	1,6	ori
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Departamentul Carabinerilor	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Total alte Min. si Depar.	1	1	0	0	-	-	100	%
Total RM malul drept	66	105	49	78	1,86	2,96	1,59	ori
mun. Tiraspol	0	3	0	2	0,00	2,15	3	cazuri
mun. Bender	0	1	0	1	0,00	1,10	1	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	4	0	2	0	11,43	0,00	-4	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	4	4	2	3	0,79	0,84	100	%
Total pe MS al RM	69	108	51	81	1,70	2,68	1,57	ori
Republica Moldova	70	109	51	81	1,72	2,71	1,56	ori

Denumirea teritoriilor administrative	**Mononucleoza infectionasa**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	154	163	145	156	18,97	20,02	9	cazuri
mun. Balti	8	17	8	15	5,32	11,28	9	cazuri
Total pe municpii	162	180	153	171	16,83	18,66	111,11	%
Anenii-Noi	0	1	0	1	0,00	1,20	1	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	1	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	1	0	1	0,00	1,29	1	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	0	1	0	1,36	0,00	-1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	1	0	1	0	2,83	0,00	-1	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	1	0	1	0,00	1,14	1	cazuri
Glodeni	0	5	0	4	0,00	8,38	5	cazuri
Hincesti	2	0	2	0	1,66	0,00	-2	cazuri
Ialoveni	3	4	2	4	2,97	3,95	1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	3	0	3	0,00	2,40	3	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	1	1	1	1	1,46	1,47	100	%
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	1	0	0	0,00	1,00	1	cazuri
Straseni	1	0	1	0	1,08	0,00	-1	cazuri
Soldanesti	1	0	1	0	2,37	0,00	-1	cazuri
Stefan-Voda	1	2	1	2	1,41	2,84	1	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	1	1	1	1	1,37	1,38	100	%
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	12	21	11	19	0,46	0,81	9	cazuri
Total MS malul drept	174	201	164	190	4,89	5,66	115,52	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	2	0	0	0	-	-	-2	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	2	0	0	0	-	-	-2	cazuri
Total RM malul drept	176	201	164	190	4,95	5,66	114,2	%
mun. Tiraspol	29	28	26	27	19,95	20,11	-1	cazuri
mun. Bender	32	57	31	55	32,41	62,53	1,78	ori
Camenca	1	1	1	1	4,36	4,85	100	%
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	3	3	3	3	4,13	4,32	100	%
Slobozia	24	18	23	18	27,56	21,49	-6	cazuri
Raioanele de est	89	107	84	104	17,62	22,52	120,22	%
Total pe MS al RM	263	308	248	294	6,47	7,65	117,11	%
Republica Moldova	265	308	248	294	6,52	7,65	116,23	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia cu adenovirusuri total**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	100	57	94	56	12,32	7,00	57	%
mun. Balti	5	0	5	0	3,32	0,00	-5	cazuri
Total pe municpii	105	57	99	56	10,91	5,91	54,29	%
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	1	0	1	0	1,10	0,00	-1	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	1	1	1	1	1,36	1,36	100	%
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	2	0	1	0,00	2,28	2	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	1	0	0	0,00	0,83	1	cazuri
Ialoveni	3	0	2	0	2,97	0,00	-3	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	1	0	0	0	0,85	0,00	-1	cazuri
Comrat	1	0	1	0	1,40	0,00	-1	cazuri
Ciadir-Lunga	2	1	1	1	3,02	1,54	-1	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	3	1	2	1	1,85	0,62	-2	cazuri
Total pe raioane	9	5	6	3	0,35	0,19	-4	cazuri
Total MS malul drept	114	62	105	59	3,20	1,74	54,39	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	114	62	105	59	3,20	1,74	54,39	%
mun. Tiraspol	1	0	1	0	0,69	0,00	-1	cazuri
mun. Bender	43	61	41	55	43,55	66,92	141,86	%
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	6	3	6	2	6,89	3,58	-3	cazuri
Raioanele de est	50	64	48	57	9,90	13,47	128	%
Total pe MS al RM	164	126	153	116	4,04	3,13	76,83	%
Republica Moldova	164	126	153	116	4,04	3,13	76,83	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia enterovirala, total**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	274	835	179	716	33,75	102,56	3,05	ori
mun. Balti	62	141	59	132	41,20	93,54	2,27	ori
Total pe municpii	336	976	238	848	34,91	101,15	2,9	ori
Anenii-Noi	5	20	4	19	5,99	23,98	4	ori
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	1	0	1	0,00	1,37	1	cazuri
Cahul	1	7	1	6	0,80	5,62	6	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	11	26	7	22	14,09	33,43	2,36	ori
Causeni	10	14	6	11	11,01	15,47	4	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	9	10	7	6	12,22	13,58	1	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	2	0	0	0,00	5,66	2	cazuri
Donduseni	0	33	0	33	0,00	77,01	33	cazuri
Drochia	1	0	0	0	1,14	0,00	-1	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	5	15	5	15	5,45	16,40	10	cazuri
Floresti	12	40	12	40	13,61	45,69	3,33	ori
Glodeni	3	16	3	15	5,00	26,82	5,33	ori
Hincesti	2	7	1	6	1,66	5,82	5	cazuri
Ialoveni	21	133	19	117	20,81	131,25	6,33	ori
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	6	12	6	12	9,11	18,30	6	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	1	22	1	22	0,80	17,60	22	ori
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	3	10	3	10	4,39	14,72	7	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	37	0	36	0,00	36,97	37	cazuri
Straseni	7	17	4	11	7,59	18,42	10	cazuri
Soldanesti	1	0	0	0	2,37	0,00	-1	cazuri
Stefan-Voda	3	28	3	26	4,24	39,77	9,33	ori
Taraclia	4	4	1	4	9,16	9,18	100	%
Telenesti	1	5	1	5	1,37	6,89	4	cazuri
Ungheni	1	12	0	12	0,85	10,23	12	ori
Comrat	0	1	0	1	0,00	1,38	1	cazuri
Ciadir-Lunga	2	11	1	10	3,02	16,99	9	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	2	12	1	11	1,24	7,41	10	cazuri
Total pe raioane	109	483	85	440	4,20	18,66	4,43	ori
Total MS malul drept	445	1459	323	1288	12,51	41,06	3,28	ori
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	3	1	0	0	-	-	-2	cazuri
Total alte Min. si Depar.	3	1	0	0	-	-	-2	cazuri
Total RM malul drept	448	1460	323	1288	12,59	41,09	3,26	ori
mun. Tiraspol	44	60	44	58	30,28	43,09	136,36	%
mun. Bender	51	74	49	67	51,66	81,18	145,1	%
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	2	9	2	9	2,75	12,96	7	cazuri
Slobozia	86	128	81	116	98,75	152,78	148,84	%
Raioanele de est	183	271	176	250	36,23	57,04	148,09	%
Total pe MS al RM	628	1730	499	1538	15,46	42,95	2,75	ori
Republica Moldova	631	1731	499	1538	15,53	42,97	2,74	ori

Denumirea teritoriilor administrative	**inclusiv meningite aseptice enterovirale [din Infectia enterovirala, total]**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	16	7	7	4	1,97	0,86	-9	cazuri
mun. Balti	2	4	0	1	1,33	2,65	2	cazuri
Total pe municpii	18	11	7	5	1,87	1,14	-7	cazuri
Anenii-Noi	2	0	2	0	2,40	0,00	-2	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	1	0	0	0,00	1,68	1	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	2	1	0	0	1,98	0,99	-1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	4	2	2	0	0,15	0,08	-2	cazuri
Total MS malul drept	22	13	9	5	0,62	0,37	-9	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	1	0	0	-	-	1	cazuri
Total RM malul drept	22	14	9	5	0,62	0,39	-8	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	22	13	9	5	0,54	0,32	-9	cazuri
Republica Moldova	22	14	9	5	0,54	0,35	-8	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia parvovirala**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	36	0	31	0,00	4,42	36	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	36	0	31	0,00	3,73	36	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total MS malul drept	0	36	0	31	0,00	1,01	36	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	0	36	0	31	0,00	1,01	36	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	0	36	0	31	0,00	0,89	36	cazuri
Republica Moldova	0	36	0	31	0,00	0,89	36	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Malaria primar diagnosticata							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	4	2	0	0	0,49	0,25	-2	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	4	2	0	0	0,42	0,21	-2	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total MS malul drept	4	2	0	0	0,11	0,06	-2	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	4	2	0	0	0,11	0,06	-2	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	4	2	0	0	0,10	0,05	-2	cazuri
Republica Moldova	4	2	0	0	0,10	0,05	-2	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Pediculoza**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	1487	1258	119	93	183,16	154,52	84,6	%
mun. Balti	54	66	18	17	35,88	43,78	122,22	%
Total pe municpii	1541	1324	137	110	160,13	137,22	85,92	%
Anenii-Noi	152	130	126	110	182,23	155,84	85,53	%
Basarabeasca	4	1	0	0	14,00	3,51	-3	cazuri
Briceni	1	3	0	2	1,36	4,12	2	cazuri
Cahul	37	19	27	13	29,69	15,24	51,35	%
Cantemir	21	9	10	8	33,84	14,53	42,86	%
Calarasi	73	23	43	7	93,53	29,58	31,51	%
Causeni	56	31	28	19	61,65	34,26	55,36	%
Cimislia	56	41	28	14	92,73	68,25	73,21	%
Criuleni	34	26	18	13	46,17	35,31	-8	cazuri
Dubasari (Cosnita)	13	20	11	18	36,84	56,63	7	cazuri
Donduseni	63	2	47	1	145,52	4,67	3,17	%
Drochia	2	7	0	3	2,27	8,01	5	cazuri
Edinet	1	3	0	0	1,23	3,72	2	cazuri
Falesti	30	20	10	10	32,69	21,86	-10	cazuri
Floresti	48	83	24	67	54,46	94,80	1,73	ori
Glodeni	18	27	7	14	29,98	45,26	9	cazuri
Hincesti	140	147	119	115	115,95	122,32	7	cazuri
Ialoveni	6	12	3	3	5,95	11,84	6	cazuri
Leova	29	14	27	12	54,67	26,50	48,28	%
Nisporeni	34	15	29	11	51,62	22,87	44,12	%
Ocnita	10	10	4	1	18,41	18,53	100	%
Orhei	220	95	127	35	175,75	76,02	43,18	%
Rezina	36	48	5	19	70,53	94,48	133,33	%
Riscani	11	7	10	5	16,09	10,30	-4	cazuri
Singerei	56	13	39	2	60,63	14,11	23,21	%
Soroca	30	23	22	13	29,97	22,98	-7	cazuri
Straseni	138	54	101	36	149,72	58,52	39,13	%
Soldanesti	38	63	1	29	90,20	150,22	1,66	ori
Stefan-Voda	48	69	28	42	67,89	98,02	143,75	%
Taraclia	13	13	10	5	29,77	29,84	100	%
Telenesti	23	23	11	12	31,57	31,68	100	%
Ungheni	119	108	74	53	101,40	92,10	90,76	%
Comrat	16	51	5	42	22,42	70,63	3,19	ori
Ciadir-Lunga	20	6	18	4	30,21	9,26	30	%
Vulcanesti	9	1	9	1	37,18	4,01	-8	cazuri
UTA Gagauzia	45	58	32	47	27,82	35,83	128,89	%
Total pe raioane	1605	1217	1021	739	61,84	47,02	75,83	%
Total MS malul drept	3146	2541	1158	849	88,43	71,52	80,77	%
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	2	5	0	0	-	-	3	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	2	5	0	0	-	-	3	cazuri
Total RM malul drept	3148	2546	1158	849	88,49	71,66	80,88	%
mun. Tiraspol	273	230	219	195	187,85	165,18	84,25	%
mun. Bender	34	111	22	105	34,44	121,76	3,26	ori
Camenca	72	54	71	44	314,01	261,72	75	%
Dubasari	49	53	37	42	140,02	170,08	4	cazuri
Grigoropol	119	153	76	96	274,13	384,92	128,57	%
Ribnita	103	65	69	41	141,72	93,64	63,11	%
Slobozia	225	317	196	287	258,37	378,38	140,89	%
Raioanele de est	875	983	690	810	173,21	206,89	112,34	%
Total pe MS al RM	4021	3524	1848	1659	98,97	87,48	87,64	%
Republica Moldova	4023	3529	1848	1659	99,02	87,61	87,72	%

Denumirea teritoriilor administrative	Scabia							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	127	102	50	42	15,64	12,53	80,31	%
mun. Balti	75	124	29	59	49,84	82,26	1,65	ori
Total pe municpii	202	226	79	101	20,99	23,42	111,88	%
Anenii-Noi	81	118	37	59	97,11	141,45	145,68	%
Basarabeasca	10	4	6	2	35,01	14,03	-6	cazuri
Briceni	15	11	3	6	20,43	15,09	-4	cazuri
Cahul	20	32	14	25	16,05	25,67	1,6	ori
Cantemir	35	18	21	12	56,40	29,05	51,43	%
Calarasi	19	28	13	9	24,34	36,00	9	cazuri
Causeni	34	20	27	14	37,43	22,10	58,82	%
Cimislia	27	30	20	17	44,71	49,94	3	cazuri
Criuleni	28	8	12	3	38,02	10,86	28,57	%
Dubasari (Cosnita)	13	0	5	0	36,84	0,00	-13	cazuri
Donduseni	13	13	7	4	30,03	30,34	100	%
Drochia	2	3	0	3	2,27	3,43	1	cazuri
Edinet	18	16	10	10	22,18	19,82	-2	cazuri
Falesti	5	3	0	3	5,45	3,28	-2	cazuri
Floresti	15	12	10	5	17,02	13,71	-3	cazuri
Glodeni	40	29	21	13	66,62	48,62	72,5	%
Hincesti	9	18	6	12	7,45	14,98	9	cazuri
Ialoveni	34	19	16	10	33,69	18,75	55,88	%
Leova	16	14	6	7	30,17	26,50	-2	cazuri
Nisporeni	10	14	7	11	15,18	21,35	4	cazuri
Ocnita	6	4	5	2	11,05	7,41	-2	cazuri
Orhei	11	36	3	24	8,79	28,81	3,27	ori
Rezina	27	18	6	10	52,90	35,43	-9	cazuri
Riscani	21	31	12	19	30,71	45,64	10	cazuri
Singerei	38	36	32	25	41,14	39,06	-2	cazuri
Soroca	10	5	5	2	9,99	5,00	-5	cazuri
Straseni	66	47	48	24	71,60	50,93	71,21	%
Soldanesti	26	22	7	11	61,72	52,46	-4	cazuri
Stefan-Voda	8	11	3	7	11,31	15,63	3	cazuri
Taraclia	13	11	11	3	29,77	25,25	-2	cazuri
Telenesti	5	12	1	6	6,86	16,53	7	cazuri
Ungheni	68	39	37	20	57,94	33,26	57,35	%
Comrat	55	42	27	22	77,08	58,17	76,36	%
Ciadir-Lunga	23	27	12	15	34,74	41,69	4	cazuri
Vulcanesti	3	7	2	3	12,39	28,10	4	cazuri
UTA Gagauzia	81	76	41	40	50,07	46,95	-5	cazuri
Total pe raioane	824	758	452	418	31,75	29,29	91,99	%
Total MS malul drept	1026	984	531	519	28,84	27,69	95,91	%
CMP a ACS CS RM	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
CMP a Caii Ferate	2	1	0	0	-	-	-1	cazuri
Min. Afacerilor Interne	4	3	0	0	-	-	-1	cazuri
Min. Justitiei	16	17	0	0	-	-	1	cazuri
Departamentul Carabinerilor	14	5	0	0	-	-	-9	cazuri
Min. Apararii	69	69	0	0	-	-	100	%
Total alte Min. si Depar.	106	95	0	0	-	-	89,62	%
Total RM malul drept	1132	1079	531	519	31,82	30,37	95,32	%
mun. Tiraspol	72	63	26	25	49,54	45,25	-9	cazuri
mun. Bender	23	21	14	11	23,30	23,04	-2	cazuri
Camenca	1	8	0	5	4,36	38,77	7	cazuri
Dubasari	36	27	21	17	102,87	86,64	-9	cazuri
Grigoropol	34	27	16	11	78,32	67,93	-7	cazuri
Ribnita	33	32	15	14	45,41	46,10	-1	cazuri
Slobozia	42	59	26	30	48,23	70,42	140,48	%
Raioanele de est	241	237	118	113	47,71	49,88	-4	cazuri
Total pe MS al RM	1267	1221	649	632	31,19	30,31	96,37	%
Republica Moldova	1373	1316	649	632	33,79	32,67	95,85	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia invaziva cu H.influenzae tip B**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport 2016 /2015	
	Total		Inclusiv copii					
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	3	0	3	0,00	2,41	3	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	3	0	3	0,00	0,12	3	cazuri
Total MS malul drept	0	3	0	3	0,00	0,08	3	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	0	3	0	3	0,00	0,08	3	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	0	3	0	3	0,00	0,07	3	cazuri
Republica Moldova	0	3	0	3	0,00	0,07	3	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	**Infectia invaziva cu St.pneumoniae**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	3	0	3	0,00	2,41	3	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ialoveni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	0	3	0	3	0,00	0,12	3	cazuri
Total MS malul drept	0	3	0	3	0,00	0,08	3	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Afacerilor Interne	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Min. Justitiei	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	0	3	0	3	0,00	0,08	3	cazuri
mun. Tiraspol	7	4	0	0	4,82	2,87	-3	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	7	4	0	0	1,39	0,84	-3	cazuri
Total pe MS al RM	7	7	0	3	0,17	0,17	100	%
Republica Moldova	7	7	0	3	0,17	0,17	100	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Meningite bacteriene**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	0	3	0	2	0,00	0,37	3	cazuri
mun. Balti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe municpii	0	3	0	2	0,00	0,31	3	cazuri
Anenii-Noi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Basarabeasca	0	1	0	0	0,00	3,51	1	cazuri
Briceni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cahul	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Causeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Cimislia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Criuleni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari (Cosnita)	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Donduseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Drochia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Edinet	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Falesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Floresti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Glodeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Hincesti	1	0	0	0	0,83	0,00	-1	cazuri
Ialoveni	1	0	1	0	0,99	0,00	-1	cazuri
Leova	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Nisporeni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ocnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Orhei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Rezina	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Riscani	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Singerei	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soroca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Straseni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Soldanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Stefan-Voda	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Taraclia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Telenesti	2	4	1	2	2,74	5,51	2	cazuri
Ungheni	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Comrat	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ciadir-Lunga	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Vulcanesti	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
UTA Gagauzia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe raioane	4	5	2	2	0,15	0,19	1	cazuri
Total MS malul drept	4	8	2	4	0,11	0,23	4	cazuri
CMP a ACS CS RM	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
CMP a Caii Ferate	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Departamentul Carabinerilor	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total RM malul drept	4	8	2	4	0,11	0,23	4	cazuri
mun. Tiraspol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
mun. Bender	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Camenca	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Dubasari	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Grigoropol	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Ribnita	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Slobozia	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Raioanele de est	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Total pe MS al RM	4	8	2	4	0,10	0,20	4	cazuri
Republica Moldova	4	8	2	4	0,10	0,20	4	cazuri

Denumirea teritoriilor administrative	Infectii acute ale cailor respiratorii cu localizari multiple sau nederminate							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	109402	99349	66692	64469	13475,56	12202,83	90,81	%
mun. Balti	24593	28368	17478	21146	16341,95	18819,28	115,35	%
Total pe municpii	133995	127717	84170	85615	13923,80	13236,49	95,31	%
Anenii-Noi	9959	9611	6636	6889	11939,67	11521,36	96,51	%
Basarabeasca	1024	911	730	706	3585,18	3196,38	88,96	%
Briceni	558	573	398	369	759,88	786,08	102,69	%
Cahul	2755	283	2135	232	2211,06	227,04	10,27	%
Cantemir	3683	3111	2315	2020	5935,25	5021,47	84,47	%
Calarasi	4883	5543	3697	4473	6256,01	7127,61	113,52	%
Causeni	3412	4320	2360	3128	3756,43	4773,64	126,61	%
Cimislia	911	589	536	388	1508,45	980,54	64,65	%
Criuleni	7000	7142	4711	4938	9504,67	9699,46	102,03	%
Dubasari (Cosnita)	2649	2791	1936	2009	7505,95	7902,93	105,36	%
Donduseni	1936	1247	842	635	4471,96	2910,02	64,41	%
Drochia	4927	5731	3425	4158	5598,42	6554,43	116,32	%
Edinet	1795	2008	1113	1242	2211,79	2487,64	111,87	%
Falesti	1801	3359	1334	2818	1962,37	3671,44	1,87	ori
Floresti	958	776	606	563	1086,88	886,29	81	%
Glodeni	5289	5993	3554	4494	8808,83	10047,11	113,31	%
Hincesti	8951	8464	6087	5610	7413,08	7043,00	94,56	%
Ialoveni	9500	8542	5996	5921	9412,93	8429,80	89,92	%
Leova	1955	2475	1249	1685	3685,83	4684,48	126,6	%
Nisporeni	2493	2955	1812	2340	3785,01	4505,88	118,53	%
Ocnita	628	797	387	555	1156,09	1476,53	126,91	%
Orhei	4910	3645	3572	2989	3922,51	2916,68	74,24	%
Rezina	640	677	327	398	1253,87	1332,60	105,78	%
Riscani	3622	4061	2436	3111	5297,57	5978,30	112,12	%
Singerei	8071	8953	4927	6705	8738,16	9715,15	110,93	%
Soroca	3327	2685	2489	2195	3323,74	2682,91	80,7	%
Straseni	7068	6300	5055	4581	7668,19	6826,75	89,13	%
Soldanesti	2765	2953	1847	2075	6563,49	7041,18	106,8	%
Stefan-Voda	3289	3577	2563	3063	4651,72	5081,18	108,76	%
Taraclia	1205	1835	830	1280	2759,08	4212,29	1,52	ori
Telenesti	6554	6117	4697	4526	8995,09	8424,69	93,33	%
Ungheni	8139	9971	5704	7235	6935,19	8502,82	122,51	%
Comrat	4712	4617	3334	3346	6603,97	6394,03	97,98	%
Ciadir-Lunga	5733	6407	4112	4825	8659,47	9893,45	111,76	%
Vulcanesti	1367	1590	937	1249	5647,83	6383,49	116,31	%
UTA Gagauzia	11812	12614	8383	9420	7302,18	7792,38	106,79	%
Total pe raioane	138469	140609	94689	102751	5335,37	5432,76	101,55	%
Total MS malul drept	272464	268326	178859	188366	7658,55	7551,98	98,48	%
CMP a ACS CS RM	1221	1274	0	0	-	-	104,34	%
CMP a Caii Ferate	1483	1012	0	0	-	-	68,24	%
Min. Afacerilor Interne	2836	3475	0	0	-	-	122,53	%
Min. Justitiei	3079	2001	0	1	-	-	64,99	%
Departamentul Carabinerilor	60	22	0	0	-	-	36,67	%
Min. Apararii	5817	5133	0	0	-	-	88,24	%
Serviciul ISS (Securitatea)	0	0	0	0	-	-	0	cazuri
Total alte Min. si Depar.	14496	12917	0	1	-	-	89,11	%
Total RM malul drept	286960	281243	178859	188367	8066,01	7915,52	98,01	%
mun. Tiraspol	44710	44948	31703	32890	30764,04	32280,72	100,53	%
mun. Bender	21750	21328	15838	15447	22030,67	23396,23	98,06	%
Camenca	2202	3136	1638	2449	9603,56	15198,95	142,42	%
Dubasari	5660	6772	4927	5792	16174,20	21731,60	119,65	%
Grigoropol	8065	7560	6628	6373	18578,67	19019,35	93,74	%
Ribnita	12662	14394	8059	9706	17422,29	20735,26	113,68	%
Slobozia	13586	12033	9720	8748	15600,85	14362,96	88,57	%
Raioanele de est	108635	110171	78513	81405	21505,37	23187,01	101,41	%
Total pe MS al RM	381099	378497	257372	269771	9380,21	9396,19	99,32	%
Republica Moldova	395595	391414	257372	269772	9737,01	9716,85	98,94	%

Denumirea teritoriilor administrative	Gripa							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	1183	977	479	637	145,72	120,00	82,59	%
mun. Balti	23	170	14	115	15,28	112,78	7,39	ori
Total pe municpii	1206	1147	493	752	125,32	118,87	95,11	%
Anenii-Noi	4	2	1	1	4,80	2,40	-2	cazuri
Basarabeasca	2	1	0	0	7,00	3,51	-1	cazuri
Briceni	11	4	2	1	14,98	5,49	-7	cazuri
Cahul	5	11	1	1	4,01	8,82	6	cazuri
Cantemir	0	0	0	0	0,00	0,00	0	cazuri
Calarasi	33	9	0	4	42,28	11,57	27,27	%
Causeni	12	14	4	7	13,21	15,47	2	cazuri
Cimislia	4	2	0	0	6,62	3,33	-2	cazuri
Criuleni	35	3	14	0	47,52	4,07	8,57	%
Dubasari (Cosnita)	7	2	3	0	19,83	5,66	-5	cazuri
Donduseni	50	19	12	3	115,49	44,34	38	%
Drochia	1	0	1	0	1,14	0,00	-1	cazuri
Edinet	80	8	16	0	98,58	9,91	10	%
Falesti	4	21	1	15	4,36	22,95	5,25	ori
Floresti	87	74	37	45	98,70	84,52	85,06	%
Glodeni	0	1	0	0	0,00	1,68	1	cazuri
Hincesti	17	9	1	4	14,08	7,49	-8	cazuri
Ialoveni	38	22	10	5	37,65	21,71	57,89	%
Leova	2	0	0	0	3,77	0,00	-2	cazuri
Nisporeni	14	22	2	3	21,26	33,55	8	cazuri
Ocnita	1	3	1	1	1,84	5,56	2	cazuri
Orhei	31	36	3	11	24,77	28,81	5	cazuri
Rezina	28	16	9	6	54,86	31,49	57,14	%
Riscani	1	4	0	3	1,46	5,89	3	cazuri
Singerei	3	9	0	5	3,25	9,77	6	cazuri
Soroca	17	13	3	2	16,98	12,99	-4	cazuri
Straseni	22	11	3	3	23,87	11,92	50	%
Soldanesti	1	4	0	0	2,37	9,54	3	cazuri
Stefan-Voda	26	8	11	5	36,77	11,36	30,77	%
Taraclia	38	10	12	1	87,01	22,96	26,32	%
Telenesti	0	40	0	3	0,00	55,09	40	cazuri
Ungheni	133	85	40	31	113,33	72,48	63,91	%
Comrat	18	16	11	11	25,23	22,16	-2	cazuri
Ciadir-Lunga	3	4	1	4	4,53	6,18	1	cazuri
Vulcanesti	4	0	0	0	16,53	0,00	-4	cazuri
UTA Gagauzia	25	20	12	15	15,45	12,36	-5	cazuri
Total pe raioane	732	483	199	175	28,20	18,66	65,98	%
Total MS malul drept	1938	1630	692	927	54,47	45,88	84,11	%
CMP a ACS CS RM	8	5	0	0	-	-	-3	cazuri
CMP a Caii Ferate	7	0	0	0	-	-	-7	cazuri
Min. Afacerilor Interne	11	5	0	0	-	-	-6	cazuri
Min. Justitiei	0	2	0	0	-	-	2	cazuri
Departamentul Carabinerilor	1	0	0	0	-	-	-1	cazuri
Total alte Min. si Depar.	27	12	0	0	-	-	44,44	%
Total RM malul drept	1965	1642	692	927	55,23	46,21	83,56	%
mun. Tiraspol	20	38	4	18	13,76	27,29	1,9	ori
mun. Bender	5	6	0	1	5,06	6,58	1	cazuri
Camenca	0	2	0	0	0,00	9,69	2	cazuri
Dubasari	7	11	2	2	20,00	35,30	4	cazuri
Grigoropol	0	1	0	1	0,00	2,52	1	cazuri
Ribnita	13	60	6	26	17,89	86,43	4,62	ori
Slobozia	53	46	47	26	60,86	54,91	-7	cazuri
Raioanele de est	98	164	59	74	19,40	34,52	1,67	ori
Total pe MS al RM	2036	1794	751	1001	50,11	44,54	88,11	%
Republica Moldova	2063	1806	751	1001	50,78	44,83	87,54	%

Denumirea teritoriilor administrative	**Pneumonii, bronhopneumonii acute**							
	Date cumulative, Ianuarie - Decembrie				Indicele morbiditatii la 100000 de oameni		Indicele de raport	
	Total		Inclusiv copii				2016 /2015	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	(%.caz.ori)	
mun. Chisinau	30537	31095	18850	20720	3761,39	3819,33	101,83	%
mun. Balti	5890	6723	2930	3660	3913,88	4460,03	114,14	%
Total pe municpii	36427	37818	21780	24380	3785,23	3919,43	103,82	%
Anenii-Noi	742	690	394	405	889,57	827,15	92,99	%
Basarabeasca	255	470	91	167	892,79	1649,06	1,84	ori
Briceni	266	359	111	190	362,23	492,50	134,96	%
Cahul	456	2	188	1	365,97	1,60	0,44	%
Cantemir	1495	1282	886	820	2409,23	2069,28	85,75	%
Calarasi	1236	1051	766	739	1583,54	1351,46	85,03	%
Causeni	562	911	243	426	618,73	1006,66	1,62	ori
Cimislia	225	169	217	168	372,56	281,34	75,11	%
Criuleni	278	164	267	159	377,47	222,73	58,99	%
Dubasari (Cosnita)	129	108	117	92	365,52	305,81	83,72	%
Donduseni	134	136	118	107	309,53	317,37	2	cazuri
Drochia	1305	2261	902	1508	1482,84	2585,86	1,73	ori
Edinet	646	902	162	456	796,00	1117,46	139,63	%
Falesti	1062	1110	414	445	1157,15	1213,25	104,52	%
Floresti	812	613	715	603	921,24	700,12	75,49	%
Glodeni	312	273	126	142	519,64	457,68	87,5	%
Hincesti	574	379	273	195	475,38	315,37	66,03	%
Ialoveni	176	134	110	80	174,39	132,24	76,14	%
Leova	378	955	298	802	712,66	1807,55	2,53	ori
Nisporeni	327	319	301	309	496,47	486,42	-8	cazuri
Ocnita	213	338	128	231	392,11	626,18	1,59	ori
Orhei	1177	1363	710	1036	940,28	1090,65	115,8	%
Rezina	403	560	378	506	789,55	1102,30	138,96	%
Riscani	89	122	67	70	130,17	179,60	137,08	%
Singerei	1886	642	1040	352	2041,90	696,65	34,04	%
Soroca	1994	1738	1380	1346	1992,05	1736,65	87,16	%
Straseni	446	434	417	387	483,87	470,29	97,31	%
Soldanesti	172	351	118	252	408,29	836,93	2,04	ori
Stefan-Voda	385	461	166	250	544,52	654,86	119,74	%
Taraclia	562	540	329	322	1286,81	1239,58	96,09	%
Telenesti	897	662	398	276	1231,09	911,75	73,8	%
Ungheni	3004	3496	1665	2060	2559,69	2981,23	116,38	%
Comrat	1938	2248	1184	1452	2716,15	3113,23	116	%
Ciadir-Lunga	374	537	244	329	564,91	829,22	143,58	%
Vulcanesti	297	208	96	74	1227,07	835,07	70,03	%
UTA Gagauzia	2609	2993	1524	1855	1612,88	1848,95	114,72	%
Total pe raioane	25207	25988	15019	16757	971,26	1004,11	103,1	%
Total MS malul drept	61634	63806	36799	41137	1732,44	1795,81	103,52	%
CMP a ACS CS RM	172	108	0	0	-	-	62,79	%
CMP a Caii Ferate	110	67	0	0	-	-	60,91	%
Min. Afacerilor Interne	139	263	0	0	-	-	1,89	ori
Min. Justitiei	45	16	0	0	-	-	35,56	%
Departamentul Carabinerilor	9	6	0	0	-	-	-3	cazuri
Min. Apararii	85	79	0	0	-	-	-6	cazuri
Total alte Min. si Depar.	560	539	0	0	-	-	96,25	%
Total RM malul drept	62194	64345	36799	41137	1748,18	1810,98	103,46	%
mun. Tiraspol	2162	2075	233	224	1487,63	1490,22	95,98	%
mun. Bender	674	663	118	111	682,70	727,29	98,37	%
Camenca	216	249	130	178	942,04	1206,80	115,28	%
Dubasari	364	622	176	288	1040,18	1996,02	1,71	ori
Grigoropol	299	246	116	115	688,78	618,88	82,27	%
Ribnita	234	363	122	193	321,97	522,92	1,55	ori
Slobozia	441	315	257	206	506,40	375,99	71,43	%
Raioanele de est	4390	4533	1152	1315	869,04	954,03	103,26	%
Total pe MS al RM	66024	68339	37951	42452	1625,09	1696,52	103,51	%
Republica Moldova	66584	68878	37951	42452	1638,87	1709,90	103,45	%

SECVENȚE DIN ACTIVITATEA SERVICIULUI DE SUPRAVEGHERE DE STAT A SĂNĂTĂȚII PUBLICE

SECVENȚE DIN ACTIVITATEA SERVICIULUI DE SUPRAVEGHERE DE STAT A SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Conferința națională cu participare internațională
„Siguranța chimică și toxicologia la confluența între domenii”
24-25.11.2016